

**SLUŽBENI VJESNIK
POREČKE I PULSKE BISKUPIJE**

Godina LXXI. 2020. br. 1 - 4.

Izdaje:

**Biskupski ordinarijat u Poreču
Dobrilina 3, 52440 POREČ**

Uredio:

Sergije Jelenić,

kancelar

tel.: +385 (052) 432 064

e-mail: biskupija@ppb.hr

kancelar@ppb.hr

ISSN 1331 – 761X

KAZALO

Božićna poruka nadbiskupa koadjutora i apostolskog upravitelja mons. Dražena Kutleše	5
I. SVETA STOLICA	
Poruka Svetoga Oca Franje za XXVIII. Svjetski dan bolesnika	9
Poruka pape Franje za 54. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije 2020.	11
Papina poruka za 35. Svjetski dan mladih	14
Poruka pape Franje za 57. Svjetski dan molitve za zvanja	18
Dekret o posebnoj nakani koja se dodaje u sveopću molitvu u slavlju Muke Gospodnje samo za 2020. godinu	20
Petak Muke Gospodnje	21
U vrijeme pandemije	23
Poruka pape Franje za 106. Svjetski dan selilaca i izbjeglica	24
Poruka pape Franje za Svjetski dan misija 2020.	27
Poruka svetoga Oca Franje za 4. Svjetski dan siromaha	29
Poruka pape Franje za VI. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu	32
Mons. Dražen Kutleša imenovan Apostolskim upraviteljem Porečke i Pulske Biskupije	36
Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata	39
Apostolska pokorničarna	44
Apostolsko pismo <i>Patris Corde</i> Svetog Oca Franje u povodu 150. obljetnice proglašenja Svetoga Josipa zaštitnikom sveopće Crkve	45
Apostolska pokorničarna	53
Poruka Pape Franje za 54. Svjetski dan mira	55
II. HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
Uskrsna poruka biskupa Hrvatske biskupske konferencije	63
Poruka za Dan života 2020.	65
Božja riječ – temelj posvećenog života	67
Izjava o Odluci Ustavnog suda RH u svezi s ustavnošću Zakona o udomiteljstvu	68
Odredbe biskupa Hrvatske biskupske konferencije u vezi sa sprječavanjem širenja bolesti COVID-19	70
Priopćenje sa 60. zasjedanja sabora Hrvatske biskupske konferencije	72
Poruka biskupa Hrvatske biskupske konferencije za parlamentarne izbore 2020.	74
Izjava Komisije Hrvatske biskupske konferencije <i>Iustitia et pax</i> pandemija bolesti COVID-19: ispit solidarnosti i bratstva	76
Mons. Mate Uzinić, nadbiskup koadjutor Riječke nadbiskupije uveden u službu	78
III. POREČKA I PULSKA BISKUPIJA	
Priopćenje Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj o imenovanju biskupa Kutleše i Palića na nove službe	81
Životopis splitsko-makarskog nadbiskupa koadjutora Dražena Kutleše	81
Godišnjice svećeničkog ređenja u 2020. godini	82
Za rekolekciju	83
Poziv na duhovnu obnovu	84
Preporuke i upute svim župnim uredima u svezi koronavirusa	85
Svim svećenicima u Porečkoj i Pulskoj biskupiji	86
Dekret Apostolske pokorničarne o podjeljivanju posebnog oprosta vjernicima u sadašnjem stanju pandemije	89
Bilješka Apostolske pokorničarne o sakramentu pomirenja u sadašnjem stanju pandemije	90
Odredbe za Veliki tjedan	92
Odluka	93
Odluka	94
Veliki Petak muke Gospodnje	95

Posvetna molitva prečistom srcu Marijinu	95
Preporuke i upute svim župnim uredima u svezi koronavirusa	96
Preporuke za sprječavanje zaraze COVID-19 tijekom obreda u crkvama i molitvenim prostorima vezano uz vjerska okupljanja	98
Duhovne vježbe – Pazinski kolegij, 13. – 15. srpnja 2020.	101
Imenovanja i razrješenja	102
Nova imenovanja	103
Mons. Dražen Kutleša imenovan apostolskim upraviteljem Porečke i Pulske biskupije	107
Izabrani i imenovani novi dekani u Porečkoj i Pulskoj biskupiji	107
Poziv na proslavu bl. Miroslava Bulešića	108
Za rekolekciju, 7. rujna 2020.	109
Upute svećenicima za slavlje Krizme 2020.	109
Pismo svećenicima i voditeljima župne kateheze	112
Kandidati za biskupijsku nagradu	115
Preporuke	116
Svim župnim uredima u biskupiji	117
Pastoralni plan Porečke i Pulske biskupije	120
In memoriam	123

IV. VAŽNIJI DOGAĐAJI I VIJESTI IZ ŽIVOTA BISKUPIJE

“Mudraci su nam uzor na putu obraćenja”	129
Moja osveta je oprost	130
Pepelnica u Poreču	131
Misa posvete ulja u Poreču	132
Misa posvete ulja (propovijed)	132
Posvetna molitva prečistom srcu Marijinu	134
Misa Večere Gospodnje	135
Veliki Petak	137
Vazmeno bdjenje	139
„Otisnuti se na put vjere kako bismo svugdje mogli vidjeti Božju prisutnost“	141
Uskrsna propovijed biskupa Kutleše	142
100. godišnjica rođenja blaženog Miroslava Bulešića	144
Svetkovina Tijelova svečano proslavljena u Poreču	146
Svećeničko ređenje u Pulskoj katedrali	147
Proslava svetog Tome apostola, zaštitnika Pulske biskupije i grada Pule	149
Proslava Velike Gospe u Poreču	150
Blaženi Miroslav Bulešić u areni života pobjedio snagom vjere	151
Homilija splitsko-makarskoga nadbiskupa i metropolita Marina Barišića	153
U porečkoj katedrali svečano proslavljen blagdan sv. Mavra, zaštitnika Poreča i Porečke biskupije	155
Propovijed biskupa Zdenka Križića na blagdan sv. Mavra	156
O svetkovini sv. Mavra mons. Kutleša uručio Biskupijska priznanja	158
Đakonsko ređenje u Pulskoj katedrali	159
Polnočka u Poreču	161
Propovijed na misi Polnočke	161
Misa svetkovine Božića u Porečkoj katedrali	162
Sv. Ivan Pavao II. – Svećenik i Blažena Djevica Marija	164
Sv. Ivan Pavao II. – U riječima pape emeritusa Benedikta XVI.	164
Sv. Ivan Pavao II. – Ne bojte se!	165
Sv. Ivan Pavao II. – „Idi za mnom“	167
Identitet svećenika u svjetlu Božje riječi: Križ kao govor ljubavi	168

BOŽIĆNA PORUKA NADBISKUPA KOADJUTORA I APOSTOLSKOG UPRAVITELJA MONS. DRAŽENA KUTLEŠE

Evandeoski izvještaji o Isusovu rođenju daju nam različite životne poruke. Jedna od temeljnih poruka koju nam daje Božić jest poniznost. Prateći opis Isusova rođenja stječe se dojam da Bog čini mnoge stvari suprotno našim očekivanjima i željama. Bog nas svakim činom želi poučiti da napustimo svoja ohola očekivanja te usmjerimo svoj život i pogled na obične ljude i zabačena mjesta.

Isusa često tražimo na pogrešnim mjestima i ne nalazimo ga tamo gdje ga očekujemo. Od samog rođenja on nam daje temeljne životne poruke o vrijednosti i krhkosti ljudskog života ali isto tako izaziva u nama čuđenje činjenica da učeni i moćni vladari, pismoznanci i farizeji tu poruku ne mogu ili ne žele shvatiti. To mogu samo oni koji su ponizni kao što su Marija, Josip i pastiri.

Ljudi nas iznenađuju svojim ponašanjem, kako onda tako i danas. Ponekad smo čak ogorčeni i razočarani zbog nekih ljudi i događaja koji se pletu oko Isusova rođenja. Bog nije iznenađen niti se ljuti jer nas dobro poznaje. Sve se to uklapa u njegov božanski plan kako bi Isusa, Mariju, Josipa i sve nas doveo na mjesto kako njihova tako i našeg blagoslova. Kakvo god zlo netko namjerava učiniti, pa bio on i car, Bog sve može usmjeriti na dobro.

U poniznosti shvaćamo da se naš život ne tiče samo nas nego da smo dio nečega daleko većega i uzvišenijega. Baš kao što su se milijuni pokrenuli prilikom Isusovog rođenja, tako smo i mi dio uzvišenog Božjeg plana koji uključuje danas milijarde ljudi, bezbroj drugih koji su živjeli i druge koji će živjeti u budućnosti. Bog vidi cjelovitu sliku, ali nijedan mali detalj mu ne izmiče. I u tome je bit poniznosti. Poniznost nam posvijećuje da smo i sami dio nečeg daleko većeg od onog što mislimo.

Preko poniznosti Bog nas odvodi na određena mjesta kako bi nas blagoslovio. Ta mjesta mogu biti čudna, ona koja ne bismo željeli nikad izabrati. Odlazak na ta mjesta može predstavljati za nas veliko razočaranje jer se na tim mjestima ne ostvaruju naši planovi i želje. Ti odlasci sa sobom mogu donijeti bolni gubitak željenog mjesta, stvari i ljudi koje volimo. Da, Bog nas blagoslivlja na čudnim mjestima ovoga svijeta, uključujući okolnosti i osobe kakve nikada nismo zamislili.

Za Josipa i Mariju put do mjesta zvanog Betlehem uključivao je mnoge poteškoće. Ali taj put je potreban i njima i nama. Betlehem je mjesto gdje će naći svoj blagoslov - tamo i nigdje drugdje. Ali to isto vrijedi i za nas na jako puno načina. Bog je bio dobar prema nama i blagoslivlja nas na načine i na mjestima koja nikad nismo očekivali ili planirali. To bi trebao biti razlog našega življenja. Gdje je naš Betlehem? Jedino u njemu možemo pronaći malog Isusa. Možda smo već odavno odustali od traganja jer se tamo moramo suočiti sami sa sobom i sa svojom ohološću? Tamo nas Bog odvodi kako bismo zadobili njegov blagoslov. Jesmo li dovoljno ponizni i poučeni da bismo tamo otišli? Ostanimo skromni i ne očajavajmo kad se pojave životne poteškoće i nevolje. Bog nešto namjerava s nama. On uvijek nađe izlaz iz bezizlazne situacije i piše po krivim crtama.

U poniznosti shvaćamo paradoks siromaštva. Mi suvremeni ljudi mislimo da je siromaštvo najgora stvar na ovom svijetu koja nam se može dogoditi, ali nije - oholost je najgora stvar. I tako nas Gospodin od početka uči da se veličina i blagoslov ne nalaze u onome što je visoko, moćno, ugodno ili prijatno. Blagoslovi se često nalaze na neobičnim mjestima, u neobičnim načinima, u neočekivanim okolnostima i jednostavnim ljudima.

Najveći blagoslov koji je ikada dodijeljen ne nalazi se u palači, ni u raskošnom trgovačkom centru, ni na imanju uz more, nego se nalazi u prizemnim jaslicama ispod svratišta. One su siromašne i neugledne ali ipak Isus počiva u tim jaslicama. Ali tu je Isus na najmanje očekivanom mjestu. Na ovaj način zbunjuje našu oholost i naše vrijednosti. Jesmo li dovoljno ponizni da to priznamo i prestanemo biti toliko ogorčeni i potišteni kad stvari ne idu u skladu s našim standardima?

Bog ipak bira ovo siromaštvo. Bez obzira na neugodnu stvarnost, siromaštvo donosi svojevrstnu slobodu ako ga se prihvati. Siromasi imaju manje za izgubiti, a samim tim manje su vezani za ovaj svijet. Što siromašan čovjek može izgubiti ostavljajući sve i slijedeći Isusa? Bogatstvo ima jako puno duhovnih rizika. Bogatašu je teško slijediti Nebesko kraljevstvo. Bogatstvo olako odvlači i zarobi. A ipak znajući sve to, još uvijek to želimo, pod svaku cijenu želimo zadržati materijalno. Odabirom siromaštva Isus ometa našu oholost, pohlepu i požudu.

Prihvatanje poniznosti dovodi u pitanje naše pretjerano naglašavanje politike i svjetovne moći. Božićna poruka snažno nas podsjeća da naše spasenje ne možemo pronaći u državnim institucijama, sudovima ili saborima. Ne uzdajte se u prinčeve ovoga svijeta jer od njih nema spasenja. Naše spasenje je u Isusu, samo u Isusu. Jesmo li dovoljno ponizni da to priznamo i prestanemo naglašavati prolaznu moć ovoga svijeta?

Osim što nam nedostaje poniznosti i ljudi koji će hrabro svjedočiti svoju vjeru, nedostaje nam i iskreno prihvaćanje Božje riječi. Nedostatak Božje riječi nužno utječe na tumačenje stvarnosti u kojoj se nalazimo. Usmjeravamo se na određene događaje, a ne na ono što Bog čini u tim događajima i kroz te događaje. Nalazimo se između Božjeg obećanja i Obećane zemlje. Imamo privremenu i ograničenu perspektivu umjesto perspektive obećanja. Postajemo ravnodušni prema Bogu kada pogrešno tumačimo događaje u kojima živimo. Ali vrijedi i suprotno: kad smo ravnodušni prema Bogu, pogrešno tumačimo i same događaje. To nas dovodi do gubitka vječne perspektive Božjeg promisla. Zato ne shvaćamo ono što se događa oko nas i koja je naša uloga u svemu tome. I zato lutamo. Imati vječnu perspektivu znači imati cjelovit pogled na život kao što su ga imali Marija i Josip, istinski čuvari Božje riječi.

Htjeli to priznati ili ne naša se kultura ruši i urušava. Možda jedina šansa da se spasi postoji u našoj spremnosti da budemo prenositelji Božje riječi i čuvari kršćanskih vrednota, pozivajući je natrag na skromnost, pristojnost, čistoću, poštivanje ljudskoga života od začeca do smrti, poslušnost Bogu i velikodušnost prema siromašnima. Inače je sve osuđeno na potpunu propast.

Crkva je često kroz povijest morala prikupljati razbijene dijelove palih kultura, naroda i civilizacija koje su se odbijale pokajati. No, to je ono što treba učiniti: trebamo biti nositelji i navjestitelji kršćanskih vrednota kada naša kultura postaje slaba i mekana, kada se raspada pod težinom oholosti, grijeha i nepokajanja. Božjom milošću postanimo novim temeljima i nositeljima trajnih vrednota šte se uzdižu iz pepela. Za sve ovo treba velika hrabrost, koju možemo naći pored jednostavnih jaslica.

Naša skromnost je ono što Gospodin prihvaća. Nismo u stanju ni izreći takvu hvalu kakvu Gospodin zaslužuje, ali to će učiniti jednostavna gesta ljubavi. Gospodin traži naša skromna i grešna srca kako bi ih izliječio i uzvisio. Naše palače, počasti i naslovi ne zanimaju ga i ne cijeni ih. Upravo ga naša poniznost najviše veseli i on nas želi upoznati u poniznosti. Zato budimo ponizni!

Svim vjernicima, kao i svim ljudima dobre volje, od srca želim čestit i blagoslovljen Božić i sretnu Novu godinu.

✠ Dražen Kutleša,
nadbiskup koadjutor i
apostolski upravitelj

I.
SVETA STOLICA

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA XXVIII. SVJETSKI DAN BOLESNIKA

11. veljače 2020.

**»Dodite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni
i ja ću vas odmoriti« (Mt 11, 28)**

Draga braćo i sestre,

1. Riječi koje izgovara Isus: *»Dodite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti«* (Mt 11, 28) pokazuju tajanstveni put milosti koja se objavljuje jednostavnima i daje snagu onima koji su izmoreni i opterećeni. Te riječi izražavaju solidarnost Sina Čovječjega, Isusa Krista sa svima onima koji su nevoljni i trpe. Koliki samo pate u tijelu i duši! On poziva sve da dođu k Njemu: *»Dodite k meni«*, i obećava im odmor i okrpju. *»Kada Isus to kaže on ima pred očima ljude koje susreće svakoga dana na putovima Galileje: tolike jednostavne osobe, siromašne, bolesne, grešnike i marginalizirane bremenom zakona i tlačiteljskim društvenim sustavom... Ti su ljudi uvijek hrlili za njim da slušaju njegovu riječ – riječ koja je davala nadu!«* (*Angelus*, 6. srpnja 2014.).

Na ovaj XXVIII. svjetski dan bolesnika Isus upućuje taj poziv bolesnima, potlačenima i siromašnima koji su svjesni toga da u potpunosti ovise o Bogu i da, stenjući pod teretom životnih jada, trebaju njegovo ozdravljenje. Onima koji žive u tjeskobi zbog svojega stanja krhkosti, boli i slabosti, Isus Krist ne nameće zakone nego pruža svoje milosrđe, odnosno samoga sebe kao onoga koji ima moć ozdraviti i pridići. Isusov se pogled spušta na ranjenog čovjeka. Njegove oči vide, opažaju jer mu pogled prodire duboko u čovjekovo srce. Taj pogled nije ravnodušan, nego se zaustavlja i prihvaća čitavog čovjeka, svakog čovjeka u njegovu zdravstvenom stanju, ne odbacujući nikoga, pozivajući svakog pojedinca poziva da uđe u njegov život kako bi iskusio nježnost.

2. Zašto Isus gaji te osjećaje? Zato što je on sâm postao krhak, iskusio je ljudsku patnju te je i sam primio utjehu od Oca. Naime, samo onaj tko osobno doživi to iskustvo moći će tješiti druge. Postoje razni oblici teških patnji: neizlječive i kronične bolesti, psihičke bolesti, bolesti koje zahtijevaju rehabilitaciju ili palijativnu skrb, razni oblici invaliditeta, bolesti koje pogađaju djecu ili starije osobe... U takvim situacijama kadikad nedostaje čovjekoljublja i zato, da bi njihovo ozdravljenje bilo cjelovito, ukazuje se potreba za personaliziranim pristupom bolesnicima povezujući *medicinsku skrb s brigom o osobi*. U bolesti osoba osjeća da joj je ugrožen ne samo tjelesni integritet, nego i relacijska, intelektualna, afektivna i duhovna dimenzija njezina života te, stoga, osim terapije i podrške, očekuje njegu i pažnju, riječju – ljubav. K tome, uz svaku bolesnu osobu je i njezina obitelj koja i sama pati i kojoj je potrebna podrška i utjeha.

3. Draga braćo i sestre koji ste bolesni, vaša vas bolest na poseban način svrstava među one koji, "izmoreni i opterećeni", privlače Isusov pogled i srce. Odatle dopire svjetlo koje će rasvijetliti trenutke tame, odatle dolazi nada koja će ublažiti nevolju koja vas je snašla. On vas poziva da dođete k Njemu: *»Dodite«*. U Njemu ćete naći snagu da se nosite s brigama i pitanjima koji vas salijeću u toj "mračnoj noći" tijela i duše. Krist nam nije dao recepte, nego nas svojom patnjom, smrću i uskrsnućem oslobađa od jarma zla.

U tome stanju sigurno vam je potrebno mjesto gdje ćete naći počinka duši svojoj. Crkva želi sve više postajati “gostinjac” dobrog Samarijanca koji je Krist (usp. *Lk* 10, 34), to jest kuća gdje ćete moći pronaći njegovu milost koja nalazi svoj izraz u prisnosti, prihvaćanju i utjesi. U toj ćete kući moći susresti osobe izliječene Božjim milosrđem koje će znati pomoći vam nositi križ i promatrati vlastito trpljenje i patnju kroz novu prizmu. Znat ćete tako izdići svoj pogled onkraj bolesti i primiti novo svjetlo i snagu za svoje živote.

Važnu ulogu u ovom nastojanju da se pruži odmor i okrjepu našoj bolesnoj braći i sestrama imaju zdravstveni djelatnici: liječnici, medicinske sestre, medicinsko i administrativno osoblje, pomoćno osoblje te volonteri koji svojim znanjem i stručnošću daju drugima osjetiti prisutnost Krista koji pruža utjehu i preuzima na sebe brigu za bolesnu osobu vidajući njezine rane. Ali i oni su muškarci i žene s vlastitim slabostima, pa i bolestima. Za njih na osobit način vrijedi da »nakon što primimo od Krista okrjepu i utjehu, i mi smo pozvani postati okrjepa i utjeha za braću, u stavu krotkosti i poniznosti, po uzoru na Učitelja« (*Angelus*, 6. srpnja 2014.).

4. Dragi zdravstveni djelatnici, svaki dijagnostički, preventivni, terapijski, istraživački zahvat, sva njega i rehabilitacija uvijek su u službi bolesne osobe pri čemu imenica “osoba” ima prednost pred pridjevom “bolesna”. U svome radu, stoga, uvijek promičite dostojanstvo i život svake osobe i odbacujte svaki oblik eutanazije, potpomognutog samoubojstva ili zatiranja života, pa i kada je posrijedi terminalna bolest.

Kad se suočite s ograničenjima, pa čak i neuspjehom same medicinske znanosti u slučaju sve problematičnijih kliničkih slučajeva i nepovoljnih dijagnoza pozvani ste biti otvoreni transcendentalnoj dimenziji koja vam može pružiti puni smisao vašega zanimanja. Sjetimo se da je život svet i pripada Bogu; stoga je nepovrediv i čovjek nema pravo njime raspolagati (usp. *Donum vitae*, 5; *Evangelium vitae*, 29-53). Život treba prihvaćati, štiti, poštivati i služiti mu od njegova početka do njegova svršetka. To zahtijevaju i razum i vjera u Boga tvorca života. U nekim je slučajevima prigovor savjesti za vas nužna odluka kako biste ostali dosljedni tome “da” životu i osobi. U svakom slučaju, vaša profesionalnost, nadahnuta kršćanskom milosrđnošću, bit će najvrsnije služenje istinskom ljudskom pravu – pravu na život. Kad više ne budete mogli ponuditi lijek i dalje ćete moći pružiti njegu i ozdravljenje gestama i postupcima koji bolesnicima pružaju utjehu i olakšanje.

Nažalost, u nekim ratnim okolnostima i konfliktima meta napada su zdravstveno osoblje i ustanove koje primaju i pomažu bolesnima. U nekim područjima političke vlasti pokušavaju manipulirati medicinskom skrbi u svoju korist, ograničavajući na taj način legitimnu autonomiju medicinske struke. No, zapravo, napadi na one koji se posvećuju služenju članovima društva koji pate i trpe nikome ne koristi.

5. Na ovaj XXVIII. svjetski dan bolesnika u mislima sam s našom brojnom braćom i sestrama diljem svijeta koji nemaju mogućnost pristupa medicinskoj skrbi jer grecaju u siromaštvu. Zato se obraćam zdravstvenim ustanovama i vladama svih zemalja svijeta da iz ekonomskih razloga ne zapostavljaju socijalnu pravdu. Nadam se da će se združivanjem načelâ solidarnosti i supsidijarnosti surađivati oko toga da se svima osigura pristup odgovarajućim lijekovima za čuvanje i vraćanje zdravlja. Od srca zahvaljujem volonterima koji se stavljaju u službu bolesnima, nadoknađujući nerijetko strukturne nedostatke te odražavajući – svojim djelima nježne ljubavi i bliskosti – sliku Krista Dobrog Samarijanca.

Blaženoj Djevici Mariji, Zdravlju bolesnih, povjeravam sve one koji nose teret bolesti, zajedno s njihovim obiteljima, kao i sve zdravstvene djelatnike. Svima od srca jamčim svoju blizinu u molitvi i od srca upućujem apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 3. siječnja 2020. godine
Spomen Presvetoga Imena Isusova

Franjo

PORUKA PAPE FRANJE ZA 54. SVJETSKI DAN SREDSTAVA DRUŠTVENE KOMUNIKACIJE 2020.

»Da možeš pripovijedati svome sinu i svome unuku« (Izl 10, 2).

Život postaje priča

Želio bih ovogodišnju *Poruku* posvetiti temi pripovijedanja, jer vjerujem da, ako se ne želimo izgubiti na svome putu, moramo udisati dah istine sadržane u dobrim pričama. Priče su to koje izgrađuju, a ne ruše; priče koje nam pomažu ponovno otkriti korijene i snagu koji su potrebni da zajedno krenemo naprijed. Usred konfuzije glasova i poruka kojima smo obasuti sa svih strana potrebna nam je ljudska priča koja nam govori o nama i ljepoti koja prebiva u nama; priča koja svijet i ono što se u njemu zbiva zna gledati s pogledom punim nježnosti; priča koja nam može reći da smo dio tkanja života; priča koja otkriva isprepletene niti kojima smo povezani jedni s drugima.

1. Istkati priče

Čovjek je biće koje pripovijeda. Još od malih nogu gladni smo priča jednako kao što osjećamo glad za hranom. Bilo da su u obliku bajki, romana, filmova, pjesama, vijesti... priče utječu na naš život čak i ako toga nismo svjesni. Često odlučujemo što je ispravno ili pogrešno na temelju ličnosti i priča koje smo upijali u sebe. Priče ostavljaju svoj trag na nama, oblikuju naša uvjerenja i naša ponašanja. One nam mogu pomoći da razumijemo i kažemo tko smo.

Čovjek nije samo jedino biće koje treba odjeću da bi pokrilo svoju golotinju (usp. *Post* 3, 21), nego je također jedini koji ima potrebu pripovijedati o sebi, "zaodjenuti se" u priče kako bi zaštitio svoj život. Mi ne tkamo samo odjeću, nego i priče: naime, čovjekova sposobnost "tkanja" (latinski *texere*) upućuje i na *tekstil* i na *tekstove*. Suvremenske priče imaju zajednički "tkalački stan": njihova struktura predviđa "junake", uključujući i one obične, svakodnevnne, koji se, slijedeći svoj san, hvataju u koštac s teškim situacijama i bore protiv zla, vođeni snagom koja im ulijeva hrabrost – snagom ljubavi. Uranjajući u priče možemo pronaći razloge da se junački nosimo sa životnim izazovima.

Čovjek je pripovjedač zato što je biće u nastajanju, koje sebe otkriva i obogaćuje u tkanjima danâ svojega života. Ipak, od samog početka, naša je priča ugrožena: kroz povijest se migolji zlo.

2. Nisu sve priče dobre

»Onog dana kad budete s njega jeli... vi ćete biti kao bogovi« (usp. *Post* 3, 4): zmijina napast unosi u tkanje povijesti čvrsti čvor koji treba razvezati. "Ako budeš posjedovao, postat ćeš ovo, postići ćeš ono...", šapuću oni koji i dan-danas koriste tzv. *storytelling* u instrumentalne svrhe. Kolike nas priče omamljuju uvjeravajući nas da, ako želimo biti sretni, trebamo stalno imati, posjedovati i konzumirati. Gotovo ni ne opažamo koliko postajemo pohlepni za tračevima i klevetama, koliko nasilja i neistina konzumiramo. Često s komunikacijskih razboja umjesto konstruktivnih priča koje služe jačanju društvenih veza i kulturnog tkiva

izlaze destruktivne i provokativne priče koje uništavaju i trgaju krhke niti suživota. Skupljajući neprovjerene informacije, ponavljajući banalne diskurse i tvrdnje koje su lažne ali uvjerljive, nasrćući na druge porukama mržnje ne pomažemo u tkanju ljudske povijesti, nego čovjeka lišavamo njegova dostojanstva.

No dok su priče koje se koriste u instrumentalne svrhe i moć kratkoga vijeka, dobra priča može nadići granice prostora i vremena. Stoljećima kasnije ostaje aktualna jer hrani život.

U doba u kojem je falsifikacija sve sofisticiranija i postiže zapanjujuće razmjere (*deepfake*), treba nam mudrost kako bismo mogli prigrliti i stvarati lijepe, istinite i dobre priče. Potrebna nam je hrabrost da odbacimo lažne i zle priče. Potrebni su nam strpljivost i moć raspoznavanja kako bismo ponovno otkrili priče koje nam pomažu da ne izgubimo nit vodilju usred mnogih današnjih razdora. Potrebne su nam priče koje će iznijeti na vidjelo istinu o nama samima, također u skrovitom junaštvu svakodnevnog života.

3. Priča nad pričama

Sveto pismo je *Priča nad pričama*. Koliko je samo događaja, naroda i pojedinaca u njemu prikazano! Ono nam pokazuje od samoga početka Boga koji je i Stvoritelj i istodobno Pripovjedač. On, naime, zbori svoju Riječ i sve nastaje (usp. *Post* 1). Svojom riječju Bog sve poziva na život, a kao vrhunac stvara muškarca i ženu kao svoje slobodne sugovornike koji zajedno s njim oblikuju povijest. U jednom od psalama stvor govori Stvoritelju: »Jer ti si moje stvorio bubreg, *satkao* me u krilu majčinu. Hvala ti što sam stvoren tako *čudesno* [...] kosti moje ne bjehu ti sakrite dok nastajah u tajnosti, otkan u dubini zemlje« (139, 13-15). Nismo rođeni cjeloviti, već nas treba neprestano “tkati”, “prèsti”. Život nam je darovan kao poziv da nastavimo tkati onu “čudesnost” koju predstavljamo mi sami.

U tome smislu Biblija je velika povijest ljubavi između Boga i čovjeka. U njenom središtu je Isus: njegovu povijest privodi punini Božju ljubav prema čovjeku i istodobno čovjekovu povijest ljubavi prema Bogu. Čovjek će tako biti pozvan, iz naraštaj u naraštaj, *prepričavati* i *čuvati sjećanje* na najznačajnije zgone iz te *priče nad pričama*, zgone koje mogu najbolje prenositi smisao i značenje onoga što se zbilo.

Naslov ovogodišnje *Poruke* preuzet je iz Knjige Izlaska, temeljnog biblijskog izvješća koje svjedoči o Božjem zahvatu u povijest svoga naroda. Kad mu Izraelova djeca uzdižu svoj vapaj, Bog sluša i sjeća se: »Bog... *sjetio* se svoga saveza s Abrahamom, Izakom i Jakovom. I pogleda Bog na Izraelce i zauze se za njih« (*Izl* 2, 24-25). Plod Božjeg sjećanja je oslobađanje od tlačenja, oslobađanja koje se zbiva nizom znakova i čudesa. Gospodin tada otkriva Mojsiju značenje svih tih znakova: »*da možeš pripovijedati* svome sinu i svome unuku što sam učinio Egipćanima i kakva sam znamenja izvodio među njima, kako biste znali da sam ja Jahve« (*Izl* 10, 2). Iskustvo Izlaska uči nas da se znanje o Gospodinu prenosi poglavito pripovijedanjem, iz naraštaja u naraštaj, o njegovoj trajnoj prisutnosti. Bog života nam se objavljuje kroz priče o životu.

Isus nije o Bogu govorio apstraktnim diskursima, nego prisposobama, kratkim pričama preuzetim iz svakodnevnog života. Tu život postaje priča a zatim, za slušatelja, priča postaje život: ta priča ulazi u život onih koji je slušaju i mijenja ga.

Evandjelja su također priče, i to ne slučajno. Dok nas upoznaju s Isusom, ona su “performativna”[1] s obzirom na Isusa; suobličuju nas njemu. Evandjelje traži od čitatelja da bude dionikom iste vjere kako bi mogao dijeliti isti život. U Ivanovu Evandelju nam se kaže da Pripovjedač u pravom smislu riječi – Riječ – postaje priča: »Jedinorođenac – Bog – koji je u krilu Očevu, on ga *obznani*« (*Iv* 1, 18). Upotrijebio sam izraz “obznani” jer izvornik *exegésato* može se prevesti i kao “objavi” i kao “obznani”. Bog se osobno utkao u naše čovječstvo i tako nam je dao novi način oblikovanja naših povijesti.

4. Povijest koja se obnavlja

Kristova povijest nije baština iz prošlosti; to je naša povijest, trajno aktualna. Ona nam pokazuje da je Bogu toliko stalo do čovjeka, našega tijela i naše povijesti da je postao čovjek, tijelo i povijest. Također nam govori da ne postoje beznačajne ili male ljudske priče. Nakon što je Bog postao povijest, svaka ljudska povijest u stanovitom je smislu Božja povijest. U povijesti svake osobe Otac ponovno vidi povijest svoga Sina koji je sišao na zemlju. Svaka ljudska povijest ima neuništivu vrijednost. Zato čovjek zaslužuje priče koje su na njegovoj visini, na očaravajućoj visini koja ostavlja bez daha na koju ga je Isus uzdigao.

»Vi ste – pisao je sveti Pavao – pismo Kristovo... napisano ne crnilom, nego Duhom Boga živoga; ne na pločama kamenim, nego na pločama od mesa, u srcima« (2 Kor 3, 3). Duh Sveti, ljubav Božja, piše u nama. I dok u nama piše usađuje u nas dobrotu i stalno nas na to podsjeća. *Podsjećati* znači dovesti u srce (tal. “*ri-cordare*”, nap. pr.), “pisati” na srcu. Po Duhu Svetom svaka priča, čak i ona koja je pala u najveći zaborav, čak i ona koja izgleda kao da je pisana na najiskrivljenijim crtama, može pružiti nadahnuće, može se iznova roditi kao remek-djelo i postati dodatak Evanđelju. Poput Augustinovih *Ispovijesti*. Poput *Hodočasnikove ispovijesti* svetog Ignacija. Poput *Povijesti jedne duše* Terezije od Djeteta Isusa. Poput *Zaručnika*, poput *Braće Karamazov*. Poput nebrojenih drugih priča koje su na divan način oslikale susret između Božje slobode i čovjekove slobode. Svaki od nas zna različite priče koje imaju miris Evanđelja, koje svjedoče o ljubavi koja preobražava život. Te priče traže da ih se dijeli, prepričava i oživljava u svakom dobu, na svakom jeziku, svim sredstvima.

5. Povijest koja obnavlja nas

U svaku veliku priču ulazi naša vlastita priča. Dok čitamo Sveto pismo, zgode iz života svetaca, ali i one tekstove koji su uspjeli proniknuti čovjekov duh i pokazati njegovu ljepotu, Duh Sveti je slobodan pisati u našem srcu, obnavljajući u nama sjećanje na to tko smo u Božjim očima. Kad se sjetimo ljubavi koja nas je stvorila i spasila, kad ljubav postane dijelom naših svakodnevnih priča, kada svoje dane ispredamo nitima milosrđa, mi tada okrećemo drugu stranicu. Više nismo sputani sponama žaljenja i tuge, sponama nezdravog sjećanja koje nam zatvara srce, nego, otvarajući se drugima, otvaramo se samoj viziji velikog Pripovjedača. Pripovijedati Bogu našu priču nikad nije beskorisno, čak i kada kronika događaja ostaje nepromijenjena, značenje i perspektiva se mijenjaju. Ispričati našu priču Gospodinu znači ući u njegov pogled suosjećajne ljubavi prema nama i prema drugima. Njemu možemo pripovijedati priče koje živimo, njemu možemo donositi ljude i povjeravati situacije. S njim možemo ponovo povezati tkanje života, krpajući pukotine i rupe u njemu. Koliko nam je samo svima to potrebno!

Pogledom velikog Pripovjedača – jedinog koji ima neograničen pogled – približimo se potom protagonistima, našoj braći i sestrama, koji su s nama akteri današnje povijesti. Da, jer na pozornici svijeta nitko nije suvišan i svačija je priča otvorena mogućoj promjeni. Čak i kad pričamo o zlu možemo ostaviti prostora otkupljenju, možemo prepoznati usred zla također dinamizam dobrote i dati mu prostora.

Nije riječ, stoga, o tome da slijedimo logike onih koji se služe umijećem pričanja priča (*storytelling*) niti o tome da oglašavamo neku stvar ili sebe same nego da se spomenemo toga tko smo u Božjim očima, da svjedočimo ono što Duh piše u našim srcima i otkrivamo svakom pojedincu da njegova priča sadrži u sebi divne i čudesne stvari. Da bismo mogli to učiniti povjerimo se ženi koja je u svome krilu istkala čovječstvo Božje i, govori nam Evanđelje, ispredala u sebi sve događaje iz svog života. Djeвица Marija je, naime, sve čuvala i o tome razmišljala u svome srcu (usp. *Lk 2, 19*). Zamolimo za pomoć nju, koja je znala krotkom snagom ljubavi razvezati čvorove života:

O Marijo, ženo i majko, u tvome se krilu istkala Božja Riječ. Ti si svojim životom pripovijedala veličanstvena Božja djela. Slušaj naše priče, pohrani ih u svome srcu i neka budu tvoje i one priče koje nitko ne želi čuti. Nauči nas prepoznati dobru nit koja se provlači kroz povijest. Svrni svoj pogled na zapetljane čvorove u koje se zapleo naš život paralizirajući naše sjećanje. Tvoje nježne ruke mogu razvezati svaki čvor. Ženo Duha, majko povjerenja, nadahnij također nas. Pomozi nam istkati priče o miru, priče o budućnosti. I pokaži nam kako ih zajedno živjeti.

Rim, pri Svetom Ivanu Lateranskom, 24. siječnja 2020., spomen svetog Franje Saleškog.

FRANJO

[1] Usp. Benedikt XVI., Enc. *Spe salvi*, 2: »kršćanska poruka nije bila samo “informativnog” nego i “performativnog” karaktera – ona je djelotvorna. To znači da evanđelje ne samo da obznanjuje stvari kojima čovjek obogaćuje svoje znanje već ono i djeluje na čovjeka i mijenja njegov život«.

PAPINA PORUKA ZA 35. SVJETSKI DAN MLADIH

[5. travnja 2020.]

»MLADEŽI, KAŽEM TI, USTANI!« (Usp. Lk 7, 14)

Predraga mladeži,

u listopadu 2018., Biskupskom sinodom o *Mladima, vjeri i razlučivanju zvanja*, Crkva je prionula razmišljanju o vašem položaju u današnjem svijetu, vašem traganju za smislom i planom u životu kao i vašem odnosu s Bogom. U siječnju 2019. godine susreo sam se sa stotinama tisuća vaših vršnjaka iz cijeloga svijeta okupljenih u Panami u prigodi Svjetskog dana mladih. Događaji te vrste – Sinoda i Svjetski dan mladih – izraz su temeljne dimenzije Crkve a to je “zajednički hod”.

Na tom putu, svaki put kad dostignemo važnu prekretnicu, Bog i život pred nas stavljaju izazov krenuti iznova. Vi mladi vrlo ste vješti u tome! Volite putovati, otkrivati nova mjesta i ljude koje nikad prije niste vidjeli, doživjeti nova iskustva. Zato sam izabrao grad Lisabon, glavni grad Portugala, kao cilj vašeg sljedećeg interkontinentalnog hodočašća, koje će se održati 2022. godine. Odande je, u petnaestom i šesnaestom stoljeću, veliki broj mladih ljudi, među kojima je bilo mnogo misionara, odlazio u nepoznate zemlje, kako bi s drugim narodima i nacijama dijelili svoje iskustvo Isusa. Tema Svjetskog dana mladih u Lisabonu bit će: »Usta Marija i pohiti« (Lk 1, 39). Tijekom ove dvije godine koje prethode tome susretu želim razmišljati s vama o još dva biblijska teksta: u 2020. godini: „Mladeži, kažem ti, ustani!“ (usp. Lk 7, 14), a u 2021. godine: „Ustani. Postavljam te za svjedoka onoga što si vidio“ (usp. Dj 26, 16).

Kao što možete vidjeti glagol “ustati” javlja se u sve tri teme. Taj izraz zadobiva također značenje ponovnog ustajanja i buđenja na život. To je glagol koji se više puta javlja u pobudnici *Christus vivit* (*Krist živi!*) koju sam vam posvetio nakon Sinode iz 2018. godine i koja vam, zajedno sa Završnim dokumentom, Crkva daje kao svjetionik koji će obasjavati puteve vašega života. Od svega se srca nadam da će put koji će nas dovesti do Lisabona biti praćen velikim naporima čitave Crkve oko provedbe ta dva dokumenta i usmjeravati poslanje animatorâ u pastoralu mladih.

Prijedimo sada na ovogodišnju temu: »Mladeži, kažem ti, ustani!« (usp. Lk 7, 14). Već sam citirao taj redak iz Evanđelja u *Christus vivit*: »Ako si izgubio svoju unutarnju poletnost, svoje snove, svoj zanos, nadu i velikodušnost, preda te dolazi Isus kao što je jednom stao pred mrtvim sinom udovice i sa svom snagom svoga uskrsnuća te poziva: “Mladiću, kažem ti, ustani!” (Lk 7, 14)« (br. 20).

Taj odlomak iz Biblije govori nam o tome kako je Isus, ulazeći u grad Nain u Galileji, naišao na pogrebnu povorku koja je ispraćala na groblje mladića, jedinog sina udovice. Isus, pogođen ženinom boli koja razdire srce, čini čudo uskrsnuća njezina sina. No, čudo slijedi nakon niza riječi i gesti: »Kad je Gospodin ugleda, sažali mu se nad njom i reče joj: “Ne plači!” Pristupi zatim, dotače se nosila; nosioci stadoše« (Lk 7, 13-14). Zadržimo se u razmišljanju nad nekim od tih Gospodinovih gestâ i riječi.

Vidjeti bol i smrt

Isus promatra ovu pogrebnu povorku pogledom koji je pažljiv a ne odsutan. U mnoštvu vidi lice žene koju razdire najveća bol. Njegov pogled rađa susret koji je izvor novog života. Tu ne treba mnogo riječi.

A kakav je moj pogled? Gledam li pažljivim okom ili kao kada na brzinu pregledavam tisuće fotografija na mobitelu ili na društvenim profilima!? Koliko nam se puta događa da vlastitim očima promatramo mnoge današnje događaje koje nikada nismo doživjeli u stvarnom vremenu! Ponekad je naša prva reakcija snimiti prizor mobitelom, a da se možda pritom ni ne trudimo gledati u oči osobe koje su u to uključene.

Oko sebe, ali ponekad i unutar sebe, nailazimo na stvarnost smrti: fizičku, duhovnu, emotivnu, socijalnu. Primjećujemo li je ili naprosto trpimo njezine posljedice? Možemo li učiniti nešto da povratimo život?

Tu mislim na sve one negativne situacije koje proživljavaju vaši vršnjaci. Nekima je na pameti samo sadašnji trenutak i izlažu pogibelji vlastiti život u ekstremnim iskustvima. Ima, međutim, među mladima i onih koji su “umrli” jer su izgubili nadu. Čuo sam jednu djevojku kako govori: “Među svojim prijateljima vidim osobe koje su izgubile želju da se u bilo što uključe, hrabrost da se ustanu.” Nažalost, depresija se širi i među mladima, što u nekim slučajevima može čak dovesti i do iskušenja da si oduzmu život. Koliko je samo situacija u kojima vlada apatija, u kojima se ljudi gube u ponoru tjeskobe i kajanja! Koliki mladi plaču, a nitko ne čuje krik njihove duše! Oko njih su često rastreseni, ravnodušni pogledi onih koji žele uživati vlastiti *happy hour* i ne mare ni za što drugo.

Ima onih koji životare u površnosti, misle da su živi dok su u srcu zapravo mrtvi (usp. *Otk 3, 1*). U dobi od dvadeset godina život im tone u dubinu, umjesto da se uzdiže u visinu svog istinskog dostojanstva. Sve se svodi na neko “životarenje” i traženje nekog zadovoljstva: malo zabave, mrvica pažnje i naklonosti drugih... Postoji također široko rasprostranjen digitalni narcizam koji podjednako pogađa i mlade i odrasle. Mnogo je onih koji žive tako! Neki su od njih možda živjeli u ozračju materijalizma gdje se misli samo na to kako zaraditi novac i urediti se kao da se život svodi samo na to. Prije ili kasnije to će neizbježno dovesti do tupe neraspoloženosti, ravnodušja i dosade života, koja će vremenom rađati sve većom tjeskobom.

Negativne stavove mogu izazvati također osobni neuspjesi kada nešto do čega nam je stalo, ono oko čega smo se predano trudili, više jednostavno dalje ne ide ili ne postiže željene rezultate. To se može dogoditi u školi ili sa sportskim ili umjetničkim ambicijama... Kraj jednoga “sna” može dovesti do toga da se osjećamo mrtvi. Ali neuspjesi su sastavni dio života svakog čovjeka, a koji put mogu čak biti i milost! Često se nešto za što mislimo da će nam dati sreću pretvara u iluziju, idol. Idoli traže sve od nas pretvarajući nas u robove, ali ne daju ništa zauzvrat. I na kraju se raspadnu, iza njih ostanu samo prašina i dim. U tome smislu, neuspjesi, ako dovedu do toga da se idoli urušavaju, dobri su čak i ako nam zadaju bol.

Mogli bismo tako nastaviti nabrajati i druge situacije tjelesne ili duhovne smrti u kojima se mlada osoba može naći, kao što su ovisnost, kriminal, siromaštvo ili teška bolest. No, prepuštam vama da osobno razmišljate i postanete svjesni onoga što se pokazalo “smrtonosnim” za vas ili za nekoga bliskog vama, sada ili u prošlosti. Istodobno vas molim da se sjetite da se onaj mladić iz Evanđelja, koji je bio zaista mrtav, vratio u život jer ga je *vidio* Netko tko je želio da on živi. Isto se može događati i danas i svaki dan.

Imati samilosti

U Svetome se pismu često govori o duševnom stanju onoga koji dopusti da ga duboko u srcu dotakne tuđa bol. Svojom samilošću Isus postaje dionikom stvarnosti drugoga. Uzima na sebe bijedu drugoga. Bol te majke postaje njegovom boli. Smrt tog mladog sina postaje njegova smrt.

Vi mladi u mnogim prigodama pokazujete da znate kako *suosjećati* s drugom osobom. Dovoljno je vidjeti koliko vas se velikodušno žrtvuje kad to okolnosti zahtijevaju. Nema katastrofe, potresa, poplave u

kojima brojni mladi volonteri ne bi bili spremni priteći u pomoć. I velika mobilizacija mladih koji žele obraniti stvoreni svijet svjedoči o vašoj sposobnosti da čujete krik zemlje.

Dragi mladi, ne dopustite da vam se oduzme tu osjetljivost! Budite uvijek spremni poslušati vapaj onih koji pate i suosjećajte s onima koji plaču i umiru u današnjem svijetu. »Neke stvarnosti u životu mogu se vidjeti samo očima očišćenim suzama« (*Christus Vivit*, 76). Ako budete znali plakati s onima koji plaču, bit ćete zaista sretni. Mnogi vaši vršnjaci su u nezavidnom položaju i trpe nasilja i progon. Neka njihove rane postanu vaše i bit ćete nositelji nade u ovome svijetu. Moći ćete reći bratu ili sestri: »Ustani, nisi sam/a« i pomoći im da iskuse da nas Bog Otac ljubi, da je Isus ruka koja se pruža prema nama da nas ponovno podigne.

Približiti se i "dotaći"

Isus zaustavlja pogrebnu povorku. Približava se, očituje svoju blizinu. Ta blizina seže dalje i pretvara se u hrabar čin vraćanja života drugome. Proročka je to gesta. To je dodir Isusa, Živoga, koji prenosi život. To je dodir koji ulijeva Duha Svetoga u mrtvo tijelo tog mladića i vraća mu vitalne funkcije.

Taj dodir prodire u stvarnost žalosti i očaja. To je dodir samoga Boga koji posreduje također autentična ljudska ljubav; to je dodir koji otvara nezamislive prostore slobode i punine novog života. Učinkovitost ove Isusove geste je nesaglediva. Podsjeća nas da čak i jedan jednostavan, ali konkretan znak blizine može probuditi snage uskrsnuća.

Dá, vi mladi možete također pristupiti stvarnostima boli i smrti s kojima se susrećete, možete ih dodirnuti i poput Isusa donijeti novi život. To je moguće, zahvaljujući Duhu Svetom, samo ako je vas prve dotakla njegova ljubav, ako vam se srce raznježi zbog iskustva njegove dobrote prema vama. Dakle, ako u sebi oćutate neizmjernu Božju ljubav prema svakom živom biću, posebno prema našoj braći i sestrama koji trpe glad i žeđ, ili su bolesni, goli ili u tamnici, tada ćete im se moći približiti kao On, moći ćete ih dodirnuti kao On i prenijeti njegov život svojim prijateljima koji su u duhu mrtvi, koji pate ili su izgubili vjeru i nadu.

"Mladeži, kažem ti, ustani!"

U Evanđelju se ne spominje ime mladića kojega je Isus uskrisio u Nainu. To je poziv svakom čitatelju da se poistovjeti s njim. Isus se obraća tebi, meni, svakome od nas i kaže: "Ustani!" Itekako smo svjesni toga da mi kršćani također padamo i moramo se uvijek iznova dizati. Samo onaj koji ne hoda ne pada, ali ne ide ni naprijed. Zato trebamo prihvatiti pomoć koju nam pruža Isus i učiniti čin vjere u Boga. Prvi korak je prihvatiti ustati se. Novi život koji će nam On dati bit će dobar i vrijedan življenja, jer ga podržava Netko tko će nas pratiti također na našem putu u budućnost i neće nas nikada ostaviti. Isus nam pomaže živjeti ovaj naš život na dostojanstven i smislen način.

To je zaista novo stvaranje, novo rađanje. To nije oblik psihološkog uvjetovanja. Možda ste u teškim trenucima mnogi od vas čuli one "čarobne" riječi koje su danas jako u modi i koje bi trebale sve riješiti: "Moraš vjerovati u samoga sebe", "Moraš pronaći snagu u sebi", "Moraš postati svjestan svoje pozitivne energije"... Ali to su puke fraze i kod onoga tko je doista "mrtav u nutrini" naprosto ne djeluju. Isusova riječ ima dublji odjek, ona je beskrajno viša. To je božanska i stvaralačka riječ koja jedina može vratiti život tamo gdje se ovaj ugasio.

Živjeti novim životom "kao uskrsli"

U Evanđelju se kaže kako mladić »progovori« (*Lk 7, 15*). Prva reakcije osobe koju je Isus dotaknuo i vratio u život jest da govori i izražava bez kompleksâ i bez straha ono što nosi duboko u sebi, svoju osobnost, želje, potrebe i snove. Možda to nikad ranije nije učinila, bila je uvjeren da je nitko neće moći razumjeti!

Govoriti znači također stupiti u odnos s drugima. Kad je osoba "mrtva" zatvara se u sebe, odnosi se prekidaju ili postaju površni, lažni i dvolični. Kad nas Isus vraća u život, "vraća" nas drugima (usp. r. 15).

Danas smo često “na vezi”, ali ne komuniciramo. Upotreba elektroničkih uređaja, ako je neuravnotežena, može nas držati stalno prikovanima za ekran. Ovom porukom želim također, zajedno s vama mladi, odgovoriti na izazov kulturne promjene utemeljene na toj Isusovoj riječi: “Ustani”. U kulturi koja želi da se mladi izoliraju i povuku u virtualne svjetove, širimo taj Isusov poziv: “Ustani! ”. To je poziv da se otvorimo stvarnosti koja umnogome nadilazi virtualnu. To ne znači da na tehnologiju treba gledati s prezirom, nego da je treba koristiti kao sredstvo, a ne kao cilj. “Ustani” znači također “sanjaj”, “riskiraj”, “potrudi se da promijeniš svijet”, neka tvoje želje zažive novim sjajem, promatraj nebo, zvijezde i svijet oko sebe. “Ustani i postani to što jesi!”. Zahvaljujući toj našoj poruci mnoga će sumorna i beživotna lica mladih oživjeti i postati mnogo ljepša od svake virtualne stvarnosti.

Jer ako ti daš život, netko će ga primiti. Jedna je djevojka rekla: “Kad vidiš nešto lijepo ustani iz naslonjača te pokušaj i ti to učiniti”. Ono što je lijepo pobuđuje strast. A ako se mlada osoba oduševi za nešto ili, još bolje, za Nekoga konačno će ustati i početi činiti velike stvari. Od mrtve osobe kakva je bila može postati Kristov svjedok i dati život za njega.

Dragi mladi, koje su vaše strasti i snovi? Dajte da izađu na vidjelo i kroz njih ponudite svijetu, Crkvi i drugim mladima nešto lijepo na duhovnom, umjetničkom i društvenom polju. Ponavljam vam ono što sam jednom rekao na svom materinskom jeziku: *hagan liò!* Napravite urnebes! Od drugog mladića sam čuo ovo: “Da je Isus bio netko tko gleda samo svoja posla, udovičin sin ne bi uskrsnuo”.

Uskrsnuće tog mladića vratilo ga je njegovoj majci. U toj ženi možemo vidjeti Mariju, našu Majku, kojoj povjeravamo sve mlade na svijetu. U njoj možemo prepoznati također Crkvu koja želi s nježnom ljubavlju prihvatiti svakog mladog čovjeka, bez iznimke. Molimo se stoga Mariji za Crkvu da uvijek bude majka svoje djece koja su u smrti, plačući i moleći da ponovno ožive. Za svako svoje dijete koje umire, umire također Crkva, a za svako njezino dijete koje oživi i ona oživi.

Blagoslivljam vaš hod i, molim vas, ne zaboravite moliti za mene.

Rim, iz svetog Ivana Lateranskog, 11. veljače 2020.
Spomen Blažene Djevice Marije Lurdske

FRANJO

PORUKA PAPE FRANJE ZA 57. SVJETSKI DAN MOLITVE ZA ZVANJA

[Nedjelja Dobrog Pastira, 3. svibnja 2020.]

Riječi zvanja

Draga braćo i sestre!

Dana 4. kolovoza prošle godine, na 160. obljetnicu smrti Arškog župnika, odlučio sam uputiti Pismo svećenicima koji svakodnevno posvećuju svoj život služenju Božjem narodu kao odgovor na Gospodinov poziv.

Tom prilikom odabrao sam četiri ključne riječi – *bol*, *zahvalnost*, *hrabrost* i *hvala* – kako bih zahvalio svećenicima i podupro ih u njihovoj službi. Vjerujem da se danas, na ovaj 57. Svjetski dan molitve za zvanja, te riječi mogu ponovno dozvati u svijest i uputiti čitavom Božjem narodu na temelju evanđeoskog odlomka koji nam govori o jedinstvenom iskustvu koje su doživjeli Isus i Petar tijekom olujne noći na Tiberijadskom jezeru (usp. *Mt 14, 22-33*).

Nakon umnažanja kruhova, koje je zadivilo mnoštvo, Isus je naredio svojim učenicima da uđu u lađu i prijeđu na drugu obalu, dok se on oprosti s narodom. Slika tog prelaska jezera na stanoviti način evocira naše ovozemaljsko putovanje. Lađa našega života, naime, polagano plovi, uvijek nemirna jer traži sigurno pristanište, spremna suočiti se s opasnostima i mogućnostima na moru, ali i željna da je kormilar konačno usmjeri kamo treba ići. Kadikad joj se, međutim, može dogoditi da zaluta, da dopusti da je zaslijepe opsjene umjesto da prati sjajni svjetionik koji je navodi prema sigurnoj luci ili pak da se njome poigravaju protivni vjetrovi teškoća, sumnji i strahova.

Isto se događa u srcu učenikâ koji, pozvani slijediti Učitelja iz Nazareta, moraju se odlučiti prijeći na drugu obalu hrabro se odlučujući napustiti vlastite sigurnosti i krenuti putom nasljedovanja Gospodina. Ta pustolovina nije laka: spušta se noć, puše protivan vjetar, lađu udaraju valovi, strah od neuspjeha i osjećaj da nisu dorasli tom pozivu prijeti da ih nadvlada.

U Evandjelju se, međutim, kaže da na tom izazovnom putovanju nismo sami. Gotovo poput svitanja zore u srcu noći, Gospodin hoda po nemirnim vodama i dolazi učenicima; poziva Petra da mu dođe ususret na valovima, spašava ga kad ga vidi da tone i na kraju ulazi u lađu i zapovijeda vjetru da se umiri.

Prva riječ zvanja je, dakle, *zahvalnost*. Ploviti u pravome smjeru nije zadaća povjerenja isključivo našim snagama niti ovisi isključivo o rutama kojim odlučimo putovati. Ostvarenje nas samih i naših planova u životu nije matematički rezultat onoga što odlučimo u određenom izoliranom "ja"; naprotiv, to je prije svega odgovor na poziv koji nam dolazi odozgor. Gospodin je taj koji nam pokazuje obalu prema kojoj trebamo ići i koji nam, još prije toga, daje hrabrost da uđemo u lađu. On je taj koji, pozivajući nas, postaje također naš kormilar, On nas prati i pokazuje nam put, sprječava nas da se nasučemo na hridi neodlučnosti i čak nam omogućuje hodati po uzburkanim vodama.

Svako zvanje rođeno je iz tog pogleda punog ljubavi kojim nam je Gospodin došao u susret, možda čak u času kad su nam se o lađu razbijali olujni valovi. »Više no naš vlastiti izbor to je odgovor na Gospodinov besplatni poziv« (*Pismo svećenicima*, 4. kolovoza 2019.). Uspjet ćemo ga otkriti i prigrliti kad otvorimo svoje srce zahvalnosti i osjetimo Božji prolazak u našem životu.

Kad učenici vide Isusa kako im prilazi koračajući po moru prvo misle da je to utvara i ispunjeni su strahom. Ali ih Isus odmah umiruje riječima koje bi nas trebale stalno pratiti u našem životu i na našem putu

zvanja: »Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!« (Mt 14, 27). Upravo to je druga riječ koju vam želim izručiti: *hrabrost*.

Ono što nas često ometa na našem putu, u našem rastu, u našem izboru puta koji Gospodin obilježava pred nama jesu određene utvare koje se klate u našem srcu. Kada smo pozvani ostaviti našu sigurnu obalu i prigrliti neko životno stanje – kao što je brak, zaređeno svećeništvo, posvećeni život – prvu reakciju često predstavlja “utvara nevjerice”: nije moguće da je taj poziv za mene; je li doista riječ o pravome putu? Traži li to Gospodin upravo od mene?

Malo po malu u nama se sve više roje one misli, ona opravdanja i one računice zbog kojih gubimo zanos i odlučnost, koje nas zbunjuju i ostavljaju nas nepomičnima na obali s koje smo krenuli. Mislimo da se možda varamo, da nismo tome dorasli ili da smo jednostavno ugledali utvaru koju treba otjerati.

Gospodin zna da temeljni životni izbor – poput braka ili posebnog posvećenja njegovoj službi – traži *hrabrost*. Zna pitanja, sumnje i teškoće koje ljujaju barku našega srca i zato nas umiruje: “Ne boj se, ja sam s tobom”. Vjera u njegovu prisutnost, da nam ide u susret i da nas prati, pa i kada je oluja na moru, oslobađa nas one acedije koju sam nazvao »sladunjavom žalošću« (Pismo svećenicima, 4. kolovoza 2019.), to jest one nutarnje obeshrabrenosti koja nas koči i onemogućava nam osjetiti ljepotu našeg poziva.

U *Pismu svećenicima* govorio sam i o boli, ali ovdje bih želio taj izraz prevesti drugačije, kao *trud*. Svako zvanje sa sobom nosi i odgovornost. Gospodin nas poziva zato što nas želi osposobiti, kao Petra, “hodati po vodi”, to jest da svoj život uzmemo u svoje ruke i stavimo ga u službu evanđelja na konkretne i svakodnevne načine koje nam On pokazuje, a posebno u različitim oblicima laičkog, svećeničkog i posvećenog zvanja. Ali nalik smo Apostolu: imamo želju i zanos ali u isti mah nas muče slabosti i strahovi.

Ako dopustimo da nas sasvim zaokupi misao o odgovornostima koje nas očekuju – bilo u bračnom životu, bilo u svećeničkoj službi – ili protivštinama koje će doći, brzo ćemo odvratiti pogled od Isusa i, poput Petra, naći ćemo se u opasnosti da potonemo. Naprotiv, usprkos našim krhkostima i siromaštvu, vjera nam omogućuje ići ususret Uskrsnom Gospodinu i pobijediti također oluje. Kad nam zbog umora ili straha prijeti opasnost da potonemo, On nam pruža ruku i daje poletnost koja nam je potrebna kako bismo svoj poziv živjeli radosno i s oduševljenjem.

Kad Isus, na kraju, ulazi u lađu, vjetar prestaje i valovi se smiruju. To je prekrasna slika onoga što Gospodin izvodi u našem životu i u povijesnim previranjima. On zapovijeda protivnim vjetrovima da usute i sile zla, straha i bezvoljnosti nemaju više moć nad nama.

U posebnom zvanju koje smo pozvani živjeti ti nas vjetrovi mogu iscrpsti. Tu mislim na one koji preuzimaju na sebe važne zadaće u građanskom društvu, na bračne parove koje rado nazivam “hrabrima” i posebno na one koji prihvaćaju posvećeni život i svećeništvo. Poznat mi je vaš trud, samoća koja katkada opterećuje srce, opasnost navike koja malo pomalo gasi žarki plamen poziva, breme nesigurnosti i neizvjesnosti našega doba, strah od budućnosti. Hrabro samo, ne bojte se! Isus je uz nas i ako ga priznamo jedinim Gospodarom našega života, On će ispružiti ruku, primiti nas i spasiti.

Dakle, i usred valova koje diže oluja, naš je život otvoren za *hvalu*. To je posljednja naša riječ što se tiče zvanja i želi biti također poziv da se njeguje unutarnji stav Blažene Djevice Marije: zahvalna što je Bog spustio svoj pogled na nju, predavši mu u vjeri svoje strahove i nemire, hrabro je prihvatila svoj poziv i od svog života učinila neprolaznu pjesmu hvale Gospodinu.

Predragi, posebno na ovaj dan, ali i u redovnom pastoralnom djelovanju naših zajednica, želim da Crkva nastavi promicati zvanja pomažući svakom pojedinom vjerniku da uzmogne u vlastitome srcu sa zahvalnošću otkriti poziv koji mu Bog upućuje, smoći hrabrosti reći “da” Bogu, nadvladati sav napor vjerom u Krista i, na kraju, svoj život učiniti pjesmom hvale za Boga, za braću i sestre i za čitav svijet. Neka nas Djevica Marija prati i zagovara.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 8. ožujka 2020., Druga nedjelja korizme.

FRANJO

**KONGREGACIJA ZA BOGOŠTOVLJE
I DISCIPLINU SAKRAMENATA**

Prot. br. 155/20

**DEKRET
O POSEBNOJ NAKANI KOJA SE DODAJE
U SVEOPĆU MOLITVU U SLAVLJU MUKE GOSPODNJE
SAMO ZA 2020. GODINU**

Slavlje Gospodinove muke na Veliki petak ove godine ima posebno značenje zbog strašne pandemije koja je pogodila cijeli svijet.

U dan u koji se slavi muka i otkupiteljska smrt Isusa Krista na križu, kao žrtvovanoga jaganjca, koji je na sebe uzeo patnju i grijeh svijeta, Crkva uzdiže molitve Bogu Ocu svemogućemu za cijeli ljudski rod, posebno za one koji najviše pate, dok s vjerom čeka radost uskrsnuća svoga Zaručnika.

Zbog toga ova Kongregacija, vlašću danoj od pape Franje, uzimajući u obzir mogućnost koja se daje u *Rimskom misalu* dijecezanskomu biskupu u slučaju posebno teške potrebe naroda, predlaže da se u *Sveopćoj molitvi* u spomenutom slavlju doda nakana, tako da do Boga Oca dopru prošnje onih koji ga zazivaju u svojim nevoljama i da, iako u protivštinama, mogu iskusiti radost njegova milosrđa.

Tekst zaziva i molitve priložene ovom Dekretu.

Ovo vrijedi usprkos bilo čemu što bi se tomu protivilo.

Iz sjedišta Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata,
30. ožujka 2020.

Robert Kard. Sarah
pročelnik

+ Arthur Roche
nadbiskup tajnik

PETAK MUKE GOSPODNJE

Sveopća molitva

9.b Za pogođene u vrijeme pandemije.

Molimo i za sve one koji pate
od posljedica sadašnje pandemije,
da Bog i Gospodin naš udijeli zdravlje bolesnima,
snagu zdravstvenomu osoblju,
utjehu obiteljima koje pate,
a preminulima puninu otkupljenja.

Molitva u šutnji. Zatim svećenik:

Svemogući vječni Bože,
jedino utočište u ljudskoj nemoći,
dobrostitivo pogledaj na patnju svoje djece,
koja su pritisnuta bolima sadašnje pandemije,
i svojom milošću: ublaži trpljenja bolesnima,
podaj snagu onima koji se za njih brinu,
vječni pokoj udijeli umrlima,
te, dok traje ovo vrijeme nevolja,
molimo te, daj da svi pronađu utjehu
u tvome milosrđu.
Po Kristu Gospodinu našem.
O. Amen.

**KONGREGACIJA ZA BOGOŠTOVLJE
I DISCIPLINU SAKRAMENATA**

Prot. br. 156/20

**DEKRET
O MISI U VRIJEME PANDEMIJE**

Nećeš se bojati kuge što se šulja kroz tmine (usp. Ps 91, 5-6). Ove riječi psalmista pozivaju nas na veliko pouzdanje u vjernu ljubav Boga koji nikada ne napušta svoj narod u vrijeme kušnje.

Ovih dana, u kojima je cijeli svijet teško pogođen virusom, zvanim Covid-19, ovom je Dikasteriju stiglo puno zamolba za dopuštenje slavlja prigodne mise u kojoj bi se Boga molilo za završetak pandemije.

Stoga ova Kongregacija, ovlašću pape Franje, daje dopuštenje da se može slaviti Misa u vrijeme pandemije, u bilo koji dan, cijelo vrijeme dok traje pandemija, osim na: svetkovine, adventske, korizmene i vazmene nedjelje, u dane Vazmene osmine, spomena svih vjernih mrtvih, Pepelnice i u dane Velikoga tjedna (usp. *Opća uredba Rimskoga misala*, br. 374).

Ovom Dekretu prilaže se Misni obrazac.

Ovo vrijedi usprkos bilo čemu što bi se tomu protivilo.

Iz sjedišta Kongregacije za bogoštolvlje i disciplinu sakramenata,
30. ožujka 2020.

Robert Kard. Sarah
pročelnik

+ Arthur Roche
nadbiskup tajnik

U VRIJEME PANDEMIJE

Ova se Misa može slaviti u bilo koji dan, prema rubrikama *Misa i molitva za različite potrebe*, osim na svetkovine, adventske, korizmene i vazmene nedjelje, u dane Vazmene osmine, spomena svih vjernih mrtvih, Pepelnice i u dane Velikoga tjedna.

Ulazna *Iz 53, 4*

A on je naše bolesti ponio,
naše je boli na se uzeo.

i molimo: daj da, tvojom svemoći,
budu preobraženi u vrelo ozdravljenja i mira.
Po Kristu.

Zborna

Svemogući vječni Bože,
utočište naše u svakoj opasnosti,
ti uslišavaš svoju djecu
koja te u nevoljama vjerom usrdno mole.
Dobrosvito nas pogledaj i udijeli, molimo te:
vječni pokoj preminulima, utjehu uplakanima,
zdravlje bolesnima, mir umirućima,
snagu djelatnicima u zdravstvu,
duh mudrosti ljudima na vlasti,
ljubaznost kojom treba svima pristupati,
da bismo mogli zajedno slaviti tvoje sveto ime.
Po Gospodinu.

Molitva nad prinosima

Primi, Gospodine, darove
koje u sadašnjim opasnostima, prinosimo tebi,

Pričesna pjesma *Mt 11, 28*

Dođite k meni svi koji ste izmoredni i opterećeni
i ja ću vas odmoriti.

Popričesna molitva

Bože, od tebe smo primili
lijek vječnoga života.
Daj da, po ovome sakramentu,
postignemo puninu slave nebeskoga ozdravljenja.
Po Kristu.

Molitva nad narodom

Bože, zaštitniče onih koji se u te ufaju,
blagoslovi, spasi, čuvaj i brani svoj narod,
da, slobodan od grijeha, siguran od neprijatelja,
bude ustrajan u tvojoj ljubavi.
Po Kristu.

Čitanja u Misi u vrijeme pandemije

Mogu se uzeti čitanja *Misa u svakoj potrebi*.

1. čitanje

Tuž 3, 17-26 *Dobro je u miru čekati spasenje Gospodnje.*

Duši je mojoj oduzet mir...

Otpj. psalam

Ps 80 (79), 2ac i 3b. 5-7

Ant. (4b): Gospodine, razvedri lice svoje i spasi nas.

ili:

1. čitanje

Rim 8, 31b-39 *Ni smrt ni život ne mogu nas rastaviti od ljubavi Božje.*

Braćo: ako je Bog za nas...

Otpj. psalam

Ps 122, 1-2a. 2bcd

Ant. (3a): Smiluj nam se, Gospodine, smiluj se nama.

ili (2cd): Oči su naše uprte u Gospodina, dok nam se ne smiluje.

Pjesma prije Ev.

2 Kor 1, 3b-4a: Blagoslovljen Bog i Otac

Gospodina našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe,
koji nas tješi u svakoj našoj nevolji.

Evangelje

Mk 4, 35-41 *Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?*

Uvečer istoga dana kaže Isus svojim učenicima: Prijeđimo...

PORUKA PAPE FRANJE ZA 106. SVJETSKI DAN SELILACA I IZBJEGLICA

[27. rujna 2020.]

Poput Isusa Krista, prisiljeni bježati. Prihvatiti, zaštititi, promicati i integrirati prognanike

Početak ove godine u svom obraćanju članovima Diplomatskog zbora akreditiranog pri Svetoj Stolici ubrojio sam među izazove našeg suvremenog svijeta tragediju prognanika (interno raseljenih osoba): »Usljed sukoba i izvanrednih humanitarnih prilika, pogoršanih klimatskim promjenama, povećava se broj raseljenih osoba i to se odražava na osobe koje već ionako greaju u teškom siromaštvu. U mnogim zemljama u kojima vladaju takve prilike nedostaju odgovarajuće strukture koje omogućuju izaći ususret potrebama raseljenih osoba« (9. siječnja 2020.).

Zbog tih sam razloga odlučio posvetiti ovu Poruku dramu prognanikâ, često nevidljivoj tragediji koju je globalna kriza izazvana pandemijom COVID-19 samo pogoršala. Zbog svoje siline, težine i geografske raširenosti ta je kriza, naime, utjecala na mnoge druge izvanredne humanitarne situacije kojima su pogođeni milijuni ljudi te se međunarodne inicijative i pomoć neophodni za spašavanje života svelo zapravo na nacionalne političke planove. Ali »ovo nije vrijeme zaborava. Kriza s kojom smo suočeni ne smije dovesti do toga da smetnemo s uma mnoge druge izvanredne situacije koje povlače za sobom patnje mnogih ljudi« (*Poruka Urbi et Orbi*, 12. travnja 2020.).

U svjetlu tragičnih zbivanja koja su obilježila 2020. godinu, želio bih da ova Poruka, iako je posvećena prognanicima, dopre do svih onih koji su prolazili i još uvijek prolaze kroz iskustvo oskudice, napuštenosti, marginaliziranosti i odbačenosti kao rezultat COVID-19.

Želio bih krenuti od slike koja je nadahnula papu Piju XII. pri sastavljanju apostolske konstitucije *Exsul familia* (1. kolovoza 1952.). Prilikom bijega u Egipat mali je Isus zajedno sa svojim roditeljima iskusio tragično stanje prognanikâ i izbjeglicâ »označeno strahom, nesigurnošću, nedaćama (usp. *Mt 2*, 13-15.19-23). Nažalost i danas se milijuni obitelji mogu prepoznati u toj tužnoj stvarnosti. Televizija i radio nam gotovo svakodnevno donose vijesti o izbjeglicama koje bježe od gladi, ratova i drugih velikih opasnosti, u potrazi za sigurnošću i dostojanstvenim životom za sebe i svoje obitelji« (*Angelus*, 29. prosinca 2013.). U svakom od njih prisutan je Isus koji je prisiljen, kao u Herodovo vrijeme, bježati kako bi se spasio. Na njihovim smo licima pozvani prepoznati lice Krista gladna, žedna, gola, bolesna, stranca i utamničena koji treba našu pomoć (usp. *Mt 25*, 31-46). Ako ga prepoznamo u tim licima moći ćemo mu zahvaliti što smo ga uspjeli upoznati, ljubiti i služiti mu u njima.

Raseljeni nam nude tu mogućnost da susretnemo Gospoda, »iako je našim očima teško prepoznati ga takva: u poderanoj odjeći, prljavih stopala, nagršena lica, izranjena tijela, nesposobna služiti se našim jezikom« (*Homilija*, 15. veljače 2019.). Na taj smo pastoralni izazov pozvani odgovoriti sa četiri glagola koje sam naznačio u svojoj Poruci za ovaj Dan 2018. godine: prihvatiti, zaštititi, promicati i integrirati. Njima bih

sada želio dodati još šest parova glagola koji odgovaraju vrlo praktičnim radnjama međusobno povezanim jednim uzročno-posljedičnim odnosom.

Potrebno je *poznovati* da bi se *razumjelo*. Znanje je nužan korak prema razumijevanju drugih. Uči nas to sâm Isus u zgodi o učenicima iz Emausa: »I dok su tako razgovarali i raspravljali, približi im se Isus i pođe s njima. Ali prepoznati ga – bijaše uskraćeno njihovim očima« (Lk 24, 15- 16). Kad govorimo o migrantima i raseljenim osobama prečesto se zaustavljamo na statističkim podacima. Ali ne radi se o brojevima, nego o stvarnim ljudima! Susret s njima pomoći će nam da ih upoznamo, a kad se upoznamo s njihovim pričama moći ćemo ih razumjeti. Moći ćemo, na primjer, shvatiti da je nesigurnost koju smo tako bolno iskusili uslijed ove pandemije konstantno prisutna u životima raseljenih osoba.

Potrebno je *biti bližnji* da bi se moglo *služiti*. To se može činiti samorazumljivim, ali često tomu nije tako. »Neki Samarijanac putujući dođe do njega, vidje ga, sažali se pa mu pristupi i povije rane zalivši ih uljem i vinom. Zatim ga posadi na svoje živinče, odvede ga u gostinjac i pobrinu se za nj« (Lk 10, 33-34). Strahovi i predrasude – tolike predrasude – drže nas podalje od drugih i često nas priječe da im “budemo bližnji” i služimo im s ljubavlju. Približiti se bližnjemu često znači biti spremni izložiti se rizicima, kao što su nas posljednjih mjeseci lijepo poučili mnogi liječnici i medicinske sestre i tehničari. Ta spremnost da se približimo i služimo nadilazi puki osjećaj dužnosti. Najljepši primjer u tome dao nam je sâm Isus kad je oprao noge učenicima: svukao je sa sebe haljine, kleknuo i uprljao svoje ruke (usp. Iv 13, 1-15).

Da bismo se *jedni s drugima pomirili* potrebno je *slušati*. Uči nas tome sâm Bog koji je, poslavši svoga Sina u svijet, htio čuti bolne uzdisaje čovječanstva ljudskim ušima: »Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca [...] da se svijet spasi po njemu« (Iv 3, 16-17). Ljubav koja pomiruje i spašava započinje slušanjem. U današnjem se svijetu poruke množe, ali nestaje navike slušanja. Ali samo poniznim i pažljivim slušanjem možemo prispjeti istinskom međusobnom pomirenju. Godine 2020. na našim je ulicama tjednima vladala tišina. Dramatična i zabrinjavajuća tišina, ali tišina koja nam je pružila priliku da poslušamo vapaj ranjivih osoba, raseljenih osoba i našeg teško bolesnog planeta. To slušanje nam daje priliku za pomiriti se sa svojim bližnjima, s mnogim odbačenima, sa samima sobom i s Bogom, koji se nikada ne umara nuditi nam svoje milosrđe.

Da bi se *raslo*, potrebno je *dijeliti*. Dijeljenje je bilo od ključne važnosti u prvoj kršćanskoj zajednici. »U mnoštva onih što prigriše vjeru bijaše jedno srce i jedna duša. I nijedan od njih nije svojim zvao ništa od onoga što je imao, nego im sve bijaše zajedničko« (Dj 4, 32). Bog nije htio da resursi našeg planeta budu na korist samo nekima. Ne, to nije bila Gospodina volja! Moramo naučiti dijeliti s drugima kako bismo rasli svi zajedno, bez iznimke. Pandemija nas je podsjetila kako smo svi u istom čamcu. Ponovno otkrivena svijest da imamo iste brige i strahove pokazala nam je još jednom da se nitko ne spašava sâm. Da bismo uistinu rasli moramo rasti zajedno, dijeleći ono što imamo, poput dječaka koji je Isusu ponudio pet ječmenovih kruhova i dvije ribe... I bilo je to dovoljno za pet tisuća ljudi (usp. Iv 6, 1-15)!

Moramo *uključivati* da bismo *promicali*. Tako je, naime, Isus učinio sa ženom Samarijankom (usp. Iv 4, 1-30). Gospodin joj prilazi, sluša je, govori njezinu srcu, a zatim je vodi do istine te ona postaje blagovjesnicom Radosne vijesti: »Dođite da vidite čovjeka koji mi je kazao sve što sam počinila. Da to nije Krist?« (r. 29). Kadikad nam polet za služenje drugima onemogućuje vidjeti njihova stvarna bogatstva. Ako želimo uistinu promicati osobe kojima pružamo pomoć, moramo ih uključiti i učiniti ih protagonistima vlastitog otkupljenja. Pandemija nas je podsjetila na to koliko je suodgovornost bitna i da se samo s doprinosom sviju – pa i kategorija koje se često podcjenjuje – možemo uhvatiti u koštac s ovom krizom. Moramo pronaći »hrabrost da se otvore prostori u kojima će se svi moći osjetiti pozvanima i omogućiti nove oblike gostoljubivosti, bratstva i solidarnosti« (Meditacija na Trgu svetog Petra, 27. ožujka 2020.).

Da bi se *gradilo* potrebno je *suradivati*. To je ono što Apostol Pavao poručuje korintskoj zajednici: »Zaklinjem vas, braćo, imenom Gospodina našega Isusa Krista: svi budite iste misli; neka ne bude među vama razdora, nego budite savršeno istog osjećanja i istog mišljenja« (I Kor 1, 10). Izgrađivati Božje Kraljevstvo

zajednička je dužnost svih kršćana i zato trebamo naučiti surađivati i pritom ne podleći napasti ljubomore, nesloge i podjela. I u sadašnjim prilikama treba ponoviti: »Ovo nije vrijeme egoizama, jer izazov s kojim se suočavamo svima nam je zajednički i ne razlikuje jedne od drugih« (*Poruka Urbi i Orbi*, 12. travnja 2020.). Da bismo sačuvali naš zajednički dom i postigli to da bude sve više u skladu s Božjim izvornim planom moramo se zalagati oko toga da se zajamči međunarodna suradnja, globalna solidarnost i založenost lokalne zajednice, ne isključujući nikoga.

Zaključit ću molitvom nadahnutom primjerom svetog Josipa, osobito u trenutku kad je bio prisiljen pobjeći u Egipat kako bi spasio dijete Isusa.

Oče, Ti si povjerio svetom Josipu ono što ti je bilo najdragocjenije: Dijete Isusa i njegovu majku kako bi ih zaštitio od opasnosti i prijatni zlih ljudi.

Daj i nama iskusiti njegovu zaštitu i pomoć. Neka on, koji je i sam proživio patnje onih koji bježe zbog mržnje moćnih, utješi i zaštititi svu našu braću i sestre koje su rat, siromaštvo i nužda nagnali da napuste svoje domove i svoje zemlje te su se kao izbjeglice zaputili prema sigurnijim mjestima.

Pomozi im, po njegovu zagovoru, da smognu snage ići dalje, naći utjehu u tuzi i hrabrost u toj kušnji.

Podari svima onima koji ih primaju nešto od nježnosti tog pravednog i mudrog oca koji je ljubio Isusa kao pravog sina i podupirao Mariju na svakom koraku.

Neka on, koji je zarađivao kruh radom svojih ruku, uzmogne osigurati onima kojima je oduzeto sve u životu dostojanstvo rada i mir vlastitoga doma.

To te molimo po Isusu Kristu, tvome Sinu, kojeg je sveti Josip spasio bijegom u Egipat i pouzdajući se u zagovor Djevice Marije koju je ljubio kao vjerni zaručnik u skladu s tvojom voljom. Amen.

Rim, pri Svetomu Ivanu Lateranskom, 13. svibnja 2020., spomen Blažene Djevice Marije Fatimske.

Franjo

PORUKA PAPE FRANJE ZA SVJETSKI DAN MISIJA 2020.

[18. listopada 2020.]

»Evo me, mene pošalji!« (Iz 6, 8)

Draga braćo i sestre!

Želim izraziti svoju zahvalnost Bogu na predanosti kojom se u Crkvi diljem svijeta u listopadu prošle godine živio Izvanredni misijski mjesec. Uvjeren sam da je pridonio poticanju misijskog obraćenja u mnogim zajednicama na putu naznačenom temom: »Kršteni i poslani – Kristova Crkva u misiji u svijetu«.

U ovoj godini obilježenom patnjom i izazovima koje je sa sobom donijela pandemija Covid-19 taj misijski hod čitave Crkve nastavlja se u svjetlu riječi koju nalazimo u izvješću o pozivu proroka Izaije: »Evo me, mene pošalji!« (6, 8). To je uvijek novi odgovor na Gospodinovo pitanje: »Koga da pošaljem?« (*ibid.*). Taj poziv dolazi iz Božjega srca, od njegova milosrđa koje, u sadašnjoj svjetskoj krizi, predstavlja izazov na koji su Crkvu i čitav ljudski rod pozvani odgovoriti. »Poput učenikâ iz Evanđelja iznenada nas je zahvatila neočekivana i žestoka oluja. Shvatili smo da se nalazimo na istoj lađi, svi krhki i dezorijentirani, ali istodobno važni i potrebni, svi pozvani veslati zajedno, svi potrebni utjehe drugoga. Na toj lađi... svi se nalazimo. Poput tih učenika, koji jednoglasno i u tjeskobi kažu: "ginemo" (r. 38), tako smo i mi shvatili da ne možemo ići dalje svatko za sebe, već samo zajedno« (*Meditacija na Trgu sv. Petra*, 27. ožujka 2020). Doista smo prestrašeni, dezorijentirani i uplašeni. Bol i smrt daju nam iskusiti našu ljudsku krhkost, ali istodobno uočavamo da svi imamo snažnu želju za životom i oslobođenjem od zla. U tome smislu poziv na poslanje, poziv da iziđemo iz sebe samih iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu pokazuje se kao prilika za solidarnost, služenje, posredovanje. Poslanje koje Bog povjerava svakome od nas pomaže nam osloboditi se straha i zaokupljenosti samima sobom i shvatiti da ponovno pronalazimo same sebe kad se darujemo drugima.

U žrtvi križa, gdje se do kraja ispunjava Isusovo poslanje (usp. *Iv* 19, 28-30), Bog objavljuje da ljubi sve i svakog pojedinog (usp. *Iv* 19, 26-27) i od svakoga od nas traži osobnu raspoloživost da budemo poslani, jer On je Ljubav koja nikada ne miruje nego je uvijek "u poslanju", uvijek izlazi iz sebe kako bi dala život. Iz ljubavi prema ljudima Bog Otac je poslao Sina Isusa (usp. *Iv* 3, 16). Isus je Očev misionar: njegova Osoba i njegovo djelo su potpuna poslušnost Očevoj volji (usp. *Iv* 4, 34; 6, 38; 8, 12-30; *Heb* 10, 5-10). Isus, koji je raspet i uskrsnuo za nas, uključuje nas u svoje poslanje ljubavi i svojim Duhom, koji oživljava Crkvu, čini nas svojim učenicima i šalje nas u misiju u svijet i među narode.

»Misija, "Crkva koja izlazi", nije neki program, nego naum koji se ostvaruje snagom volje. Krist je taj koji daje Crkvi izići iz sebe same. U poslanju naviještanja evanđelja ti se krećeš jer te Duh Sveti tjera i nosi« (*Bez njega ne možemo ništa. Biti danas misionari u svijetu*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2020., str. 14). Bog uvijek prvi ljubi nas i tom nas ljubavlju susreće i poziva. Naš osobni poziv plod je činjenice da smo sinovi i kćeri Božje u Crkvi, njegova obitelj, braća i sestre u onoj ljubavi koju nam je Isus posvjedočio. Svi, međutim, imaju ljudsko dostojanstvo utemeljeno na Božjem pozivu da budu djeca Božja i da u sakramentu krštenja i slobodi vjere postanu ono što su oduvijek bili u Božjem srcu.

Sama činjenica da smo besplatno primili život podrazumijeva poziv da uđemo u dinamiku sebedarja: to je sjeme koje će kod krštenika poprimiti zreli oblik kao odgovor ljubavi u braku i u djevičanstvu za Kraljevstvo Božje. Ljudski se život rađa iz Božje ljubavi, raste u ljubavi i stremljivosti ljubavi. Nitko nije isključen iz Božje ljubavi, a u svetoj žrtvi Isusa Krista na križu Bog je pobijedio grijeh i smrt (usp. *Rim* 8, 31-39). Za Boga, zlo – pa čak i grijeh – postaju izazov ljubiti i to ljubiti još većom ljubavlju (usp. *Mt* 5, 38-48; *Lk* 22, 33-34). Zato u pashalnom otajstvu Božje milosrđe liječi praiskonsku ranu zadanu ljudskom rodu i izljuje se na cio svemir. Crkva, sveopći sakrament Božje ljubavi prema svijetu, nastavlja Isusovo poslanje u povijesti i šalje nas svukuda da bi Bog, po našem svjedočenju vjere i naviještanju evanđelja, mogao ponovno očitovati svoju ljubav i dotaknuti i preobraziti srca, umove, tijela, društva i kulture na svakome mjestu i u svakome vremenu.

Poslanje je slobodan i svjestan odgovor na Božji poziv. No, taj poziv prepoznajemo samo kad živimo osobni odnos s Isusom živim u njegovoj Crkvi. Zapitajmo se: jesmo li spremni prihvatiti prisutnost Duha Svetoga u svome životu, poslušati poziv na poslanje, bilo u životu u braku, bilo u posvećenom ili svećeničkom životu, u svojoj svakodnevnici? Jesmo li spremni biti poslani na bilo koje mjesto kako bismo svjedočili svoju vjeru u Boga milosrdnog Oca, kako bismo naviještali Evanđelje spasenja Isusa Krista, kako bismo dijelili božanski život Duha Svetoga izgrađujući Crkvu? Jesmo li poput Marije, Isusove majke, spremni bespridržajno se staviti u službu Božje volje (usp. *Lk* 1, 18)? Ta je unutarnja raspoloživost veoma važna ako želimo reći Bogu: »Evo me, Gospodine, mene pošalji« (usp. *Iz* 6, 8). I to ne apstraktno, nego u ovom času Crkve i povijesti.

Shvatiti što nam Bog govori u ovim vremenima pandemije predstavlja također izazov za poslanje Crkve. Bolest, patnja, strah i izolacija stavljaju pred nas određena pitanja. Siromaštvo onih koji umiru sami, koji su napušteni, koji su ostali bez posla i primanja, beskućnika i onih koji nemaju što jesti tjeraju nas na razmišljanje. Prisiljeni držati fizički razmak i ostati u kući pozvani smo ponovno otkriti važnost društvenih odnosa kao i zajednički odnos s Bogom. Te okolnosti ne samo da ne bi smjele dovesti do toga da u nama porastu nepovjerenje i ravnodušnost nego bi nas trebale navesti da posvećujemo još veću pažnju našem odnosu prema drugima. A po molitvi, kojom Bog dotiče i pokreće naša srca, postajemo otvoreni za potrebe naše braće i sestara za ljubavlju, za dostojanstvom i slobodom i ona u nama budi odgovornost za sav stvoreni svijet. Nemogućnost da se kao Crkva okupljamo na slavlju euharistije dovela nas je u situaciju da smo dijelili iskustvo brojnih kršćanskih zajednica koje ne mogu svake nedjelje slaviti misu. U takvim okolnostima pitanje koje nam Bog postavlja glasi: »Koga da pošaljem?« i od nas očekuje velikodušan i uvjeren odgovor: »Evo me, mene pošalji!«. Bog nastavlja tražiti koga da pošalje svijetu i narodima da svjedoči njegovu ljubav, njegovo spasenje od grijeha i smrti, njegovo oslobođenje od zla (usp. *Mt* 9, 35-38; *Lk* 10, 1-12).

Proslava Svjetskog dana misija ujedno nam pruža priliku još jednom potvrditi kako su molitva, promišljanje i materijalna pomoć prigode za djelatno sudjelovanje u Isusovu poslanju u njegovoj Crkvi. Svrha je ljubavi izražene u priložima, koji se prikupljaju na liturgijskim slavljinama na treću nedjelju u listopadu, poduprijeti misijski rad koji u moje ime obavljaju Papinska misijska djela kako bismo izišli ususret duhovnim i materijalnim potrebama narodâ i crkava u čitavome svijetu, za spas svijeta.

Neka nas Presveta Marija, Zvijezda evangelizacije i Utjeha žalosnih, misijska učenica svoga Sina Isusa, nastavi zagovarati i biti nam na pomoć.

Rim, pri Svetomu Ivanu Lateranskom, 31. svibnja 2020., svetkovina Duhova.

Franciscus

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 4. SVJETSKI DAN SIROMAHA

33. nedjelja kroz godinu 15. studenoga 2020.

“Pruži svoju ruku siromahu” (usp. *Sir* 7, 32)

“Pruži svoju ruku siromahu” (usp. *Sir* 7, 32). Drevna je mudrost postavila ove riječi kao sveto pravilo kojeg se valja držati u životu. Danas te riječi nisu izgubile ništa na svojoj važnosti i značenju, pomažući nam usmjeriti pogled na ono što je bitno i savladati barijere ravnodušnosti. Siromaštvo poprima uvijek različita lica koja zahtijevaju da se posveti pažnju svakoj pojedinoj situaciji. U svakoj od njih imamo priliku susresti se Gospodina Isusa koji je objavio da je prisutan u najmanjoj svojoj braći i sestrama (usp. *Mt* 25, 40).

1. Uzmimo u ruke Knjigu *Sirahovu* iz Staroga zavjeta. U njoj nalazimo riječi učitelja mudrosti koji je živio dvjestotinjak godina prije Krista. On je tražio mudrost koja muškarce i žene čini boljima i sposobnijima dublje sagledati životne događaje. Učinio je to u vrijeme teške kušnje za Izraelski narod, vrijeme patnje, tuge i bijede zbog dominacije stranih sila. Kao čovjek velike vjere, ukorijenjen u tradiciji svojih pređa, prva mu je misao bila obratiti se Bogu i zamoliti ga za dar mudrosti. Gospodin mu nije uskratio svoju pomoć.

Od prvih stranica knjige *Sirah* iznosi svoje savjete koji se tiču mnogih konkretnih životnih situacija, od kojih je jedna siromaštvo. On inzistira na tome da i usred nevolja moramo i dalje stavljati svoje pouzdanje u Boga: »Ne nagli kad napast dođe. Prioni uz Boga i ne odmeći se, da bi bio slavljen na svoj posljednji dan. Primi sve što te stigne i budi strpljiv u nestalosti svoje bijede. Jer kao što se u vatri kuša zlato, tako i odabranici u peći poniženja. Vjeruj u Gospoda, i on će ti pomoći, kroči pravom stazom i uzdaj se u njega. Vi što se bojite Gospoda, očekujte njegovu milost i ne skrećite s pravoga puta, da ne propadnete« (2, 2-7).

2. Stranicu po stranicu otkrivamo dragocjenu zbirku savjeta o tome kako postupati u svjetlu prisnog odnosa s Bogom, tvorcem i ljubiteljem stvorenoga svijeta, pravednim i brižnim prema svojoj djeci. Međutim, to stalno upućivanje na Boga ne odvraća pogled od konkretnog čovjeka. Naprotiv, to dvoje je usko povezano.

Jasno to pokazuje ulomak iz kojeg je preuzet naslov ove Poruke (usp. 7, 29-36). Molitva Bogu i solidarnost sa siromašnima i onima koji pate neraskidivo su povezani. Da bismo Gospodinu iskazali štovanje koje mu je milo moramo prepoznati kako svaka osoba, pa i najsiromašnija i najprezrenija, nosi u sebi utisnut Božji lik. Iz te svijesti proizlazi dar Božjeg blagoslova koji se stječe velikodušnošću iskazanom siromašnima. Stoga, vrijeme posvećeno molitvi nikada ne može postati izgovorom za zanemarivanje bližnjega u potrebi. Sasvim suprotno: Gospodinov se blagoslov spušta na nas, a molitva postiže svoj cilj ako su praćeni služenjem siromašnima

3. Kako je to drevno učenje aktualno također za nas! Naime, Božja riječ nadilazi prostor i vrijeme, religije i kulture. Velikodušnost kojom podupiremo slabe, tješimo ožalošćene, ublažavamo patnju i vraćamo dostojanstvo onima kojima je ono oduzeto, uvjet je za ljudski život u punini. Odluka da posvetimo brigu siromašnima, njihovim različitim potrebama, ne može biti uvjetovana raspoloživim vremenom, privatnim interesima i jalovim pastoralnim ili socijalnim projektima. Snagu Božje milosti ne smije se gušiti narcisoidnom težnjom da sebe uvijek stavljamo na prvo mjesto.

Teško je držati svoj pogled usredotočen na siromahe, ali je to više no ikad nužno ako želimo dati pravi smjer našem osobnom i društvenom životu. Ne radi se o tome da na to trošimo mnogo riječi, nego radije o konkretnom predanom zalaganju nadahnutom Božjom ljubavlju. Svake godine, o Svjetskom danu siromaha, vraćam se na tu temeljnu stvarnost za život Crkve, jer siromašni jesu i uvijek će biti s nama (usp. *Iv* 12, 8) da nam pomognu pronaći Kristovu prisutnost u svom svakodnevnom životu.

4. Susret sa siromašnom osobom predstavlja za nas izazov i tjera nas na razmišljanje. Kako možemo pridonijeti uklonjanju ili barem ublažavanju njihove marginaliziranosti i patnje? Kako im možemo pomoći u njihovu duhovnom siromaštvu? Kršćanska je zajednica pozvana uključiti se u to iskustvo dijeljenja i svjesna je toga da tu zadaću ne može povjeriti nekom drugom da je namjesto nje vrši. A da bismo pružili potporu siromašnima od temeljne je važnosti osobno živjeti iskustvo evanđeoskog siromaštva. Ne možemo se osjećati “dobro” sve dok je bilo koji član ljudske obitelji zapostavljen i postao sjenom. Tihi krik brojnih siromaha treba naći Božji narod spremnim i pripravnim, uvijek i posvuda, dati da se čuje njihov glas, zaštititi ih i biti

solidaran s njima kad se suočavaju s tolikom prijetvornošću i tolikim neodržanim obećanjima te ih pozvati da sudjeluju u životu zajednice.

Točno je da Crkva nema sveobuhvatna rješenja za ponuditi, ali Kristovom milošću ona može ponuditi svoje svjedočenje i svoje geste suradnje. Osjeća, usto, svojom dužnošću govoriti u ime onih koji nemaju ni ono osnovno za život. Podsjećati sve na veliku vrijednost općega dobra za kršćanski narod predstavlja životni zadatak koji se izražava u nastojanju da se ne zaboravi nikoga od onih čije se temeljne ljudske potrebe ne poštuje.

5. Pružanje ruke pomaže otkriti, prije svega onome koji to čini, da u nama postoji prirodna sposobnost činiti djela koja životu daju smisao. Koliko pruženih ruku vidamo svaki dan! Nažalost, sve se češće događa da nas bjesomučni ritam života uvuče u vrtlog ravnodušnosti do te mjere da više ne znamo prepoznati ono dobro što se u tišini svakoga dana i s velikom velikodušnošću čini svuda oko nas. Događa se tako da tek kad nešto poremeti tijekom našeg života, oči nam postanu sposobne vidjeti dobrotu svetaca “iz susjedstva”, »onih koji žive u našoj blizini i odraz su Božje prisutnosti« (Apost. pob. *Gaudete et exsultate*, 7), ali o kojima nitko ne govori. Novinski stupci, mrežne stranice i televizijski ekrani vrve lošim vijestima do te mjere da se čini da zlo suvereno vlada. No, tome nije tako. Zloće i nasilja, zlostavljanja i korupcije zasigurno ne nedostaje, ali život je protkan djelima poštivanja i velikodušnosti koji ne samo da kompenziraju zlo, nego nas potiču ići dalje kroz život i biti puni nade.

6. Pružena ruka je znak koji izravno upućuje na bliskost, solidarnost i ljubav. Ovih mjeseci, kada čitav svijet kao da je pokorio virus koji je donosio bol i smrt, očaj i izgubljenost, koliko smo samo ispruženih ruku mogli vidjeti! Pružena ruka liječnika koji se brine o svakom pacijentu i pokušava pronaći pravi lijek. Pružena ruka medicinskih sestara i tehničara koji su i nakon radnog vremena ostajali brinuti se o bolesnima. Pružena ruka zaposlenih u administraciji koji su nabavljali sredstva kako bi što više života bilo spašeno. Pružena ruka ljekarnika pozvanoga odgovoriti na mnoge zahtjeve i izložena opasnosti izravnog kontakta s ljudima. Pružena ruka svećenika koji slomljena srca podjeljuje blagoslov. Pružena ruka volontera koji pomaže onima koji žive na ulici i onima koji, iako imaju krov nad glavom, nemaju što za jesti. Pružena ruka muškaraca i žena koji su radili na pružanju osnovnih usluga i sigurnosti. Mogli bismo navesti i druge pružene ruke i složiti lijepi rukovet dobrih djela. Sve te ruke su prkosile zarazi i strahu samo kako bi pružile podršku i utjehu.

7. Ova pandemija stigla je iznenada i zatekla nas nespremne, izazvavši snažan osjećaj zbunjenosti i bespomoćnosti. No, siromašnima se nikada nije prestalo pružati ruku. Time smo pružili svjedočanstvo kako smo spremni prepoznati siromaha i pružiti mu pomoć kad mu je potrebna. Sredstva za činjenje milosrđa ne mogu se improvizirati. Potrebno se svakodnevno u tome vježbati polazeći od svijesti kako mi prvi trebamo pruženu ruku drugoga.

Ovaj trenutak kroz koji prolazimo poljuljao je mnoge naše sigurnosti. Osjećamo se siromašnjijima i slabijima jer smo iskusili osjećaj vlastite ograničenosti i doživjeli da nam se ograničavaju slobode. Gubitak posla, nemogućnost susretanja dragih nam osoba, kao i izostanak uobičajenih međuljudskih odnosa iznenada su nam otvorili oči za horizonte koje smo odavno prestali primjećivati uzimajući ih zdravo za gotovo. Naša duhovna i materijalna bogatstva dovedena su u pitanje i otkrili smo kako nas je obuzeo strah. Zatvoreni u tišini svojih domova otkrili smo koliko je važna jednostavnost i držati pogled usredotočen na ono bitno. Shvatili smo koliko nam treba novo bratstvo sposobno za međusobno pomaganje i uzajamno poštivanje. Ovo je povoljno vrijeme za »iznova osjetiti da trebamo jedni druge, da imamo zajedničku odgovornost za druge i svijet [...]«. Već predugo grećemo u moralnoj degradaciji izrugujući se s etikom, dobrotom, vjerom i poštenjem [...]. To rušenje samih temelja društvenog života na kraju može dovesti samo do toga da se borimo jedni protiv drugih kako bismo obranili vlastite interese, do novih oblika nasilja i okrutnosti, i zaprekâ rastu istinske kulture brige za okoliš« (Enc. *Laudato si'*, 229). Riječju, teške ekonomske, financijske i političke krize neće prestati sve dok odgovornost koju svaki od nas mora osjećati prema bližnjemu i prema svakoj osobi bude tek mrtvo slovo na papiru.

8. “Pruži ruku siromahu” je, dakle, poziv na odgovornost i izravno predano zalaganje za svakog onoga koji osjeća da ga je zadesila ista sudbina. To je poticaj da preuzmemo na sebe breme najslabijih, kao što podsjeća sveti Pavao: »Doista vi ste, braćo, na slobodu pozvani! Samo neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu, nego – ljubavlju služite jedni drugima. Ta sav je Zakon ispunjen u jednoj jedinjoj riječi, u ovoj: *Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga!* [...] Nosite jedni bremena drugih« (*Gal 5*, 13-14; 6, 2). Apostol uči da sloboda koja nam je darovana smrću i uskrsnućem Isusa Krista predstavlja za svakog od nas odgovornost staviti se u službu drugih, prije svega najslabijih. To nije tek neobavezni poticaj, nego uvjet za autentičnost vjere koju ispovijedamo.

Tu nam je ponovno od pomoći Knjiga Sirahova u kojoj se predlažu konkretni načini podrške najugroženijima pribjegavajući pritom nekim sugestivnim slikama. Najprije promatra slabost onih koji su ožalošćeni: »Ne uklanjaj se od onih koji plaču« (7, 34). Vrijeme pandemije prisililo nas je na strogu izolaciju onemogućivši nam čak tješiti i biti blizu prijatelja i poznanika ožalošćenih zbog gubitka svojih dragih. Sveti pisac, nadalje, kaže: »Ne zaboravi posjetiti bolesnika« (7, 35). Nije nam bilo moguće biti uz one koji trpe i istodobno smo postali svjesni krhkosti naše egzistencije. Ukratko, Božja nam riječ nikada ne da mira, neprestano nas potiče činiti dobro.

9. "Pruži ruku siromahu" iznosi na vidjelo oprečan stav onih koji drže ruke u džepovima i ne dopuštaju da ih gane siromaštvo, za koje su često i oni sami odgovorni. Ravnodušnost i cinizam njihova su svakodnevna hrana. Kakve li razlike u odnosu na velikodušne ruke koje smo opisali! Ima, naime, ruku koje se pružaju do računala da prebace novčana sredstva s jednoga kraja svijeta na drugi, omogućujući bogaćenje uskim skupinama oligarha i gurajući u bijedu mnoge ljudi ili dovodeći time čak do propasti čitave narode. Ima ruku koje gomilaju novac prodajom oružja koje će druge ruke, pa i dječje, koristiti da siju smrt i siromaštvo. Ima pruženih ruku koje potajice pružaju smrtonosne doze kako bi se obogatili i živjeli u raskoši i prolaznoj razuzdanosti. Ima i pruženih ruku koje u lažnoj dobrohotnosti donose zakone koje oni sami ne poštuju.

U takvim okolnostima »isključeni i dalje čekaju. Da bi se podupro način života koji isključuje druge, ili da bi se održalo oduševljenje i zanos za taj egoistični ideal, razvila se globalizacija ravnodušnosti. Postajemo, a da toga nismo gotovo ni svjesni, neosjetljivi na bolni vapaj siromašnih, ne plaćemo više zbog boli i patnje koja je snašla druge i čak ne osjećamo ni potrebu da im pomognemo, kao da je netko drugi pozvan sve to činiti jer je to nešto što se nas ne dotiče. Kultura blagostanja čini nas neosjetljivima i uzbudimo se tek ako tržište ponudi nešto što nismo još uvijek kupili, dok nas sudbina onih koji žive u neimaštini zbog oskudnih mogućnosti ne može dirnuti u srce« (Apost. pob. *Evangelii gaudium*, 54). Nećemo moći biti sretni dok ove ruke koje siju smrt ne budu pretvorene u oruđa pravde i mira za čitav svijet.

10. »U svim svojim djelima misli na svoj konac« (Sir 7, 36). Tom rečenicom Sirah zaključuje ovo svoje razmišljanje. Taj se tekst može dvojako tumačiti. Može se tumačiti u smislu da trebamo biti svjesni toga da će našem životu prije ili kasnije doći kraj. Spominjati se naše zajedničke sudbine može nam pomoći da živimo svoj život u znaku brige za one koji su siromašniji od nas ili nisu imali iste mogućnosti kao mi. Postoji i drugo tumačenje koje prije svega ističe cilj, svrhu kojoj svatko od nas teži. Cilj našeg života traži da imamo projekt koji treba provoditi u životu i put koji ćemo neumorno slijediti. A svrha svakog našeg djelovanja ne može biti drugo doli ljubav. To je cilj koji smo pred sebe stavili i ništa nas ne smije od toga odvratiti. Ta ljubav je sudjelovanje, posvećenost i služenje, ali započinje otkrićem da smo mi prvi ljubljani i probuđeni za ljubav. Taj se cilj javlja kad dijete upozna majčin osmijeh i osjeća se ljubljenim samo zato što postoji. I osmijeh koji dijelimo sa siromahom izvor je ljubavi i omogućuje živjeti u radosti. Pružena ruka se, dakle, uvijek može obogatiti osmijehom onoga koji ne ističe u prvi plan sebe i vrijednost pružene pomoći, nego jednostavno nalazi radost u tome da može živjeti kao Kristov učenik.

Na tom putu svakodnevnog susreta sa siromašnima prati nas Majka Božja koja je, više od svih drugih majki, Majka siromaha. Djevica Marija dobro poznaje teškoće i trpljenja onih koji su marginalizirani, jer se i sama nalazila u sličnoj situaciji kad je rodila Sina Božjega u staji. Zbog Herodovih prijetnji, ona je sa zaručnikom Josipom i malim Isusom pobjegla u drugu zemlju i Sveta je obitelj nekoliko godina dijelila sudbinu izbjeglica. Neka molitva Majci siromaha ujedini tu njezinu ljubljenu djecu sa svima oni koji im služe u Kristovo ime. Neka molitva promijeni pruženu ruku u zagrljaj dioništva i ponovno pronađenoga bratstva.

Rim, pri svetom Ivanu Lateranskom, 13. lipnja 2020., liturgijski spomen svetog Antuna Padovanskog.

FRANJO

PORUKA PAPE FRANJE ZA VI. SVJETSKI DAN MOLITVE ZA SKRB O STVORENOM SVIJETU

1. rujna 2020.

»Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite oslobađanje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej« (Lev 25, 10)

Draga braćo i sestre,

svake godine, a napose od objavljivanja enciklike *Laudato si'* (LS, 24. svibnja 2015.), kršćanska obitelj prvoga rujna slavi Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu kojim započinje Vrijeme stvorenoga koje završava 4. listopada, na spomendan sv. Franje Asiškog. U tome razdoblju kršćani diljem svijeta obnavljaju vjeru u Boga stvoritelja i ujedanju se na poseban način u molitvi i djelovanju radi očuvanja zajedničkog doma.

Veseli me što je tema koju je izabrala ekumenska obitelj za proslavu Vremena stvorenoga 2020. „*Jubilej za Zemlju*“, upravo u godini u kojoj se obilježava pedeseta obljetnica Dana Zemlje.

U Svetome pismu jubilej je sveto vrijeme prisjećanja, povratka, počinka, obnove i radosti.

1. Vrijeme prisjećanja

Pozvani smo prije svega spomenuti se da je krajnji cilj stvorenoga svijeta u Božjoj „vječnoj suboti“. Putovanje je to koje ima svoje mjesto u vremenu, obuhvaćajući sedmodnevni tjedni ritam, ciklus od sedam godina i veliku Jubilarnu godinu koja dolazi na kraju sedam subotnjih godina.

Jubilej je ujedno vrijeme milosti za spomenuti se izvornog poziva stvorenog svijeta da postoji i razvija se kao zajednica ljubavi. Postojimo samo kroz odnose: s Bogom Stvoriteljem, s braćom i sestrama kao članovima zajedničke obitelji i sa svim Božjim stvorenjima koje nastanjuju naš zajednički dom. »Sve je povezano, i svi mi ljudi ujedinjeni smo kao braća i sestre na divnom hodočašću, povezani ljubavlju koju Bog ima prema svakom svojem stvorenju i koja nas povezuje također međusobno, nježnom ljubavlju, s bratom Suncem, bratom Mjesecom, sestrom Rijekom i majkom Zemljom« (LS, 92).

Jubilej je, dakle, vrijeme prisjećanja u kojem čuvamo uspomenu našeg među-relacijskog postojanja. Moralno stalno imati na umu »da je sve međusobno povezano i da je istinska briga za same naše živote i naše odnose s prirodom neodvojiva od bratstva, pravednosti i vjernosti prema drugima« (LS, 70).

2. Vrijeme povratka

Jubilej je vrijeme povratka i kajanja. Prekinuli smo veze koje su nas ujedinjavale sa Stvoriteljem, s drugim ljudima i ostalim stvorenim svijetom. Moramo izliječiti te narušene odnose koji su neophodni za nas same i život u cjelini.

Jubilej je vrijeme povratka Bogu, našem ljubljenu stvoritelju. Nije moguće živjeti u skladu sa stvorenim svijetom ako nismo u miru sa Stvoriteljem, izvorom i ishodištem svih stvari. Kao što je primijetio papa Benedikt, »surova konzumacija stvorenoga počinje tamo gdje nema Boga, tamo gdje je materija postala puki materijal za nas, gdje smo mi sami krajnja mjera, gdje je sve jednostavno naše vlasništvo« (*Susret s klerom biskupije Bolzano-Bressanone*, 6. kolovoza 2008.).

Jubilej nas poziva da ponovno mislimo na druge, posebno siromašne i najranjivije. Pozvani smo iznova prigrliti Božji izvorni plan ljubavi o stvaranju kao zajedničku baštinu, gozbu koju dijelimo sa svom našom braćom i sestrama u duhu zajedničkoga življenja; ne u nepriličnom nadmetanju, nego u radosnom zajedništvu u kojem jedni druge podupiremo i štitimo. Jubilej je vrijeme za oslobađanje potlačenih i svih okovanih u verige različitih oblika modernog ropstva, uključujući trgovinu ljudima i dječji rad.

Moramo, nadalje, početi ponovno oslušivati samu zemlju, u Svetom pismu definiranu kao *adamah*, tlo od kojeg je uzet čovjek, *Adam*. Danas nas uzbuni nalik glas stvorenoga svijeta opominje da se vratimo na svoje ispravno mjesto u prirodno stvorenom redu, da se spomenemo da smo dio te međusobno povezane mreže života, a ne njezini gospodari. Raspad biološke raznolikosti, vrtoglavi porast klimatskih katastrofa, prevladavajući utjecaj trenutne pandemije na siromašne i ranjive: sve je to poziv na uzbunu pred neobuzdanom pohlepom i potrošnjom.

Osobito tijekom ovog Vremena stvorenoga, oslušujmo otkucaje stvorenoga svijeta. Naime, taj svijet je stvoren kako bi očitovao i obznanjivao Božju slavu, kako bi nam pomogao u njegovoj ljepoti otkriti Gospodara svega stvorenoga i vratiti mu se (usp. sv. Bonaventura, *In II Sent.*, I, 2, 2, q. 1, zaključak; *Brevil.*, II, 5.11). Zemlja od koje smo sazdana mjesto je, dakle, molitve i meditacije: »probudimo estetski i kontemplativni osjećaj koji nam je Bog dao« (*Querida Amazonia*, 56). Sposobnost divljenja i kontempliranja nešto je što posebno možemo naučiti od naše domorodačke braće i sestara, koji žive u skladu sa zemljom i njezinim raznolikim oblicima života.

3. Vrijeme počinka

Bog je, u svojoj mudrosti, odredio subotu kako bi se zemlja i njezini stanovnici mogli odmoriti i obnoviti. Današnji način života, međutim, tjera planet onkraj njegovih granica. Naša stalna potražnja za rastom i beskrajni ciklus proizvodnje i potrošnje iscrpljuju prirodni svijet. Šume nestaju, tlo erodira, polja propadaju, pustinje se šire, mora postaju sve kiselija, a oluje jačaju. Stvorenje jeca!

Božji je narod tijekom Jubileja bio pozvan otpočiniti od svojih uobičajenih poslova kako bi omogućio zemlji da se oporavi i svijetu da se obnovi upravo zahvaljujući padu uobičajene potrošnje. Danas moramo pronaći pravedne i održive načine života koji mogu pružiti Zemlji počinak koji joj je potreban, načine koji pružaju dovoljno sredstava za život, a ne uništavaju ekosustave koji nas održavaju.

Na neki nas je način trenutna pandemija dovela do toga da smo ponovno otkrili jednostavniji i održiviji način života. Kriza nam je, u stanovitom smislu, dala priliku razviti nove načine života. Moglo se vidjeti kako se zemlja uspijeva oporaviti ako joj dopustimo da se odmori: zrak je postao čišći, vode bistrije, a životinjske su se vrste vratile na mnoga mjesta s kojih su prethodno nestala. Pandemija nas je dovela do raskrižja. Moramo iskoristiti ovaj presudni čas da okončamo svoje suvišne i destruktivne ciljeve i aktivnosti te njegujemo vrijednosti, veze i aktivnosti koje daju život. Moramo preispitati svoje navike u korištenju energije, potrošnje, prijevoza i prehrane. Moramo ukloniti nebitne i štetne aspekte iz svojih gospodarstava i stvoriti plodonosne načine trgovanja, proizvodnje i prijevoza robe.

4. Vrijeme obnove

Jubilej je vrijeme vraćanja izvornog sklada stvaranja i liječenja ugroženih ljudskih odnosa.

Jubilej nas poziva ponovno uspostaviti pravedne društvene odnose, vraćajući svakom pojedincu njegovu slobodu i dobra te opraštajući dugove. Ne bismo zato smjeli zaboraviti povijest iskorištavanja Juga planeta kojim je stvoren ogroman ekološki dug, u prvom redu zbog otimačine dobara i prekomjernog korištenja zajedničkog prirodnog prostora za zbrinjavanje otpada. Vrijeme je za reparacijsku pravednost. U vezi s tim ponavljam svoj poziv za brisanje duga najranjivijim zemljama u svjetlu ozbiljnih učinaka zdravstvene, socijalne i ekonomske krize s kojima se suočavaju kao posljedica pandemije Covid-19. Potrebno je jednako tako osigurati da poticaji za oporavak, koji se primjenjuju i provode na globalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, budu zaista učinkoviti, s politikama, zakonodavstvima i ulaganjima usmjerenim na opće dobro i postizanje globalnih socijalnih i ekoloških ciljeva.

Moramo također obnoviti zemlju. Budući da se nalazimo u klimatskoj opasnosti, obnova klimatske ravnoteže je od najveće važnosti. Ponestaje nam vremena, na što nas podsjećaju naša djeca i mladi. Moramo učiniti sve što je u našoj moći da ograničimo porast prosječne globalne temperature ispod praga od 1,5° C, kako je utvrđeno Pariškim klimatskim sporazumom, jer će se prekoračenje te granice pokazati katastrofalnim, posebno za najsiromašnije zajednice u svijetu. U ovom kritičnom času nužno je promicati generacijsku i međugeneracijsku solidarnost. Pripremajući se za važni samit o klimi u Glasgowu u Ujedinjenom Kraljevstvu (COP 26), pozivam sve zemlje da usvoje ambicioznije nacionalne ciljeve za smanjenje emisijâ.

Od ključne je važnosti i obnova bioraznolikosti u kontekstu nestanka vrsta i degradacije ekosustava. Moramo podržati poziv Ujedinjenih naroda da se 30% zemljine površine proglasi zaštićenim staništem do 2030. godine, kako bi se zaustavila alarmantna stopa gubitka biološke raznolikosti. Pozivam međunarodnu zajednicu na zajedničku suradnju kako bi se zajamčilo da Samit o biološkoj raznolikosti (COP 15) u Kunmingu u Kini bude prekretnica prema ponovnoj uspostavi Zemlje kao doma u kojem život vrvi obiljem, prema Stvoriteljevoj želji.

Dužni smo u obnovi držati se načela pravednosti, osiguravajući da oni koji su generacijama naseljavali zemlju, mogu ponovno u povratiti punu kontrolu nad njezinom upotrebom. Domorodačke zajednice treba zaštititi od poduzeća, posebno multinacionalnih, koje, štetnim vađenjem fosilnih goriva, minerala, drva i agroindustrijskih proizvoda, »u manje razvijenim zemljama čine ono što ne smiju u svojim matičnim zemljama iz kojih potječe njihov kapital« (usp. *LS*, 51). To zlokobno poslovno ponašanje predstavlja »novi oblik kolonijalizma« (sv. Ivan Pavao II., *Obraćanje Papinskoj akademiji društvenih znanosti*, 27. travnja 2001., cit. u *Querida Amazonia*, 14.), koji sramotno iskorištava siromašne zajednice i zemlje koje očajnički teže gospodarskom razvoju. Moramo ojačati nacionalno i međunarodno zakonodavstvo kako bi se regulirale aktivnosti rudarskih poduzeća i oštećenima osigurao pristup pravdi.

5. Vrijeme radosti

U biblijskoj tradiciji jubilej predstavlja radostan događaj, čiji početak je označavao zvuk trublje koji se razlijevao čitavom zemljom. Znamo da je vapaj Zemlje i siromaha posljednjih godina postao još glasniji. Istodobno, svjedoci smo i kako Duh Sveti nadahnjuje pojedince i zajednice širom svijeta da se okupljaju kako bi obnovili zajednički dom i obranili najranjivije. Svjedočimo postupnoj pojavi velike mobilizacije ljudi koji odozdo i s periferije velikodušno rade na zaštiti zemlje i siromašnih. Raduje vidjeti veliki broj mladih ljudi i zajednica, posebno domorodačkih, koji prednjače u odgovoru na ekološku krizu. Oni pozivaju na Jubilej Zemlje i na novi početak, svjesni da se »stvari mogu mijenjati« (*LS*, 13).

Raduje nas i kada vidimo kako posebna godišnjica enciklike *Laudato si'* nadahnjuje mnoge inicijative na lokalnoj i globalnoj razini za brigu o našem zajedničkom domu i siromašnima. U ovoj bi godini trebalo stvarati dugoročne operativne planove koji će dovesti do odjelotvorenja cjelovite ekologije u našim obiteljima, župama

i biskupijama, redovničkim zajednicama, školama i sveučilištima, zdravstvu, poduzećima, poljoprivrednim gospodarstvima kao i u mnogim drugim područjima.

Raduje nas također što vjerničke zajednice udružuju snage kako bi stvorile pravedniji, mirniji i održiviji svijet. Posebno nas veseli što Vrijeme stvorenoga postaje istinska ekumenska inicijativa. Nastavimo i dalje rasti u svijesti da svi živimo u zajedničkom domu kao članovi jedne obitelji!

Radujmo se jer Stvoritelj u svojoj ljubavi podupire naše skromne napore za Zemlju. To je također Božja kuća, gdje je njegova Riječ »tijelom postade i nastani se među nama« (Iv 1, 14), mjesto koje se neprestano obnavlja izlivanjem Duha Svetoga.

»Pošalji Duha svojega, Gospodine, i obnovi lice zemlje« (usp. Ps 104, 30).

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 1. rujna 2020.

FRANJO

MONS, DRAŽEN KUTLEŠA IMENOVAN APOSTOLSKIM UPRAVITELJEM POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Poreč, 3. rujna 2020.

Prot.br: 485/2020.

Poštovani svećenici, redovnici i redovnice!

Danas, 3. rujna 2020. dekretom Kongregacije za biskupe prot. pr. 838/2020., kako bi se osiguralo upravljanje Porečkom i Pulskom biskupijom, koja je ostala prazna nakon imenovanja mons. Dražena Kutleše nadbiskupom koadjutorom Splitsko-Makarske nadbiskupije, papa Franjo, imenovao je mons. Dražena Kutlešu Apostolskim upraviteljem *sede vacante et ad nutum Sanctae Sedis* Porečke i Pulske biskupije, sve dok novi izabrani biskup ne uđe u kanonski posjed biskupije, i novom Apostolskom upravitelju podjeljuju se ona prava, ovlasti i dužnosti koje pripadaju dijecezanskim biskupima prema pravnim odredbama.

Nakon što je ostalo upražnjeno mjesto dijecezanskog biskupa prestaju službe generalnoga vikara a Apostolski upravitelj mu može potvrditi iste službe u delegiranom obliku. Novi Apostolski upravitelj je već prema propisu br. 244 Direktorija za pastoralnu službu biskupa, *Apostolorum successores*, potvrdio ovlasti u pisanu obliku dosadašnjemu generalnom vikaru mons. Vilimu Grbcu dok novi biskup ne preuzme službu.

Nakon što je postala *sede vacante* prestaje funkcionirati Svećeničko i Pastoralno vijeće, a njegovu ulogu dalje vrši Zbor savjetnika. Ostaju netaknute službe sudskoga vikara, biskupijskoga kancelara i ekonoma.

Zahvalni Bogu što nam je podario novog Apostolskog upravitelja i prihvaćajući odluku Vrhovnog svećenika, želimo novom Nadbiskupu koadjutoru Splitsko – Makarske nadbiskupije mons. Draženu Kutleši, obilje Božjeg blagoslova i svako dobro.

Neka su mu svagda puti uspješni i blagoslovljeni!

Mons. Sergije Jelenić, kancelar

Prot. N° 838/2020

CONGREGATIO PRO EPISCOPIS

PARENTINÆ ET POLENSIS

DE ADMINISTRATORIS APOSTOLICI NOMINATIONE DECRETUM

Ad melius consulendum regimini Ecclesiæ Parentinæ et Polensis, vacantis post nominatum Exc.mum P.D. Carolum KUTLEŠA Archiepiscopum Coadiutorem archidioecesis Spalatensis-Macarscensis, Summus Pontifex FRANCISCUS, Divina Providentia PP., præsentis Congregationis pro Episcopis Decreto nominat ac constituit Administratorem Apostolicum «sede vacante et ad nutum Sanctæ Sedis» memoratæ Ecclesiæ, donec eligendus Episcopus canonicam dioecesis possessionem capiat, eundem Exc.mum P.D. Carolum KUTLEŠA, Archiepiscopum Coadiutorem archidioecesis Spalatensis-Macarscensis, eique iura, facultates et officia tribuit quæ, ad normam iuris, Episcopis dioecesanis competunt.

Contrariis quibusvis minime obstantibus

Datum Romæ, ex Ædibus Congregationis pro Episcopis, die 3 mensis Septembris 2020.

+ Marcus Card. Quilley
Ry

+ Ilm de Jerm Montanari
A Secretis

KONGREGACIJA ZA BISKUPE

DEKRET
O IMENOVANJU APOSTOLSKOG UPRAVITELJA
POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Da se osigura bolje upravljanje Crkvom Porečkom i Pulskom, koja je ostala prazna nakon imenovanja preuzvišenoga gospodina Dražena KUTLEŠE Nadbiskupom Koadjutorom Splitsko-Makarske nadbiskupije, Vrhovni svećenik FRANJO, po Božjoj Providnosti Papa, ovim Dekretom Kongregacije za biskupe imenuje i postavlja Apostolskog upravitelja «*sede vacante et ad nutum Sanctae Sedis*» (za vrijeme prazne stolice i dok Sveta Stolica drukčije ne providi) spomenute Crkve, sve dok izabrani Biskup ne uđe u kanonski posjed biskupije, i podjeljuje preuzvišenom gospodinu Draženu KUTLEŠI, Nadbiskupu Koadjutoru Splitsko-Makarske nadbiskupije, ona prava, ovlasti i dužnosti koje dijecezanskim biskupima pripadaju prema pravnoj odredbi.

Ovomu se ništa ni najmanje ne protivi.

Dano u Rimu, u dvorima Kongregacije za Biskupe, dana 3. mjeseca rujna godine 2020.

Kard. Marcus Ouellet,
Prefekt

Ilsón de Jesus Montanari
Tajnik

Danas, 3. rujna 2020. dekretom Kongregacije za biskupe prot. pr. 838/2020 kako bi se osiguralo upravljanje Porečkom i Pulskom biskupijom, koja je ostala prazna nakon imenovanja mons. Dražena Kutleše nadbiskupom koadjutorom Splitsko-Makarske nadbiskupije, papa Franjo, imenovao je mons. Dražena Kutlešu Apostolskim upraviteljem *sede vacante et ad nutum Sanctae Sedis* Porečke i Pulske biskupije, sve dok novi izabrani biskup ne uđe u kanonski posjed biskupije, i novom Apostolskom upravitelju podjeljuju se ona prava, ovlasti i dužnosti koje pripadaju dijecezanskim biskupima prema pravnim odredbama.

Mons. Sergije Jelenić, kancelar

KONGREGACIJA ZA BOGOŠTOVLJE I DISCIPLINU SAKRAMENATA

Prot. br. 156/20

DEKRET O MISI U VRIJEME PANDEMIJE

Nećeš se bojati kuge što se šulja kroz tmine (usp. Ps 91, 5-6). Ove riječi psalmista pozivaju nas na veliko pouzdanje u vjernu ljubav Boga koji nikada ne napušta svoj narod u vrijeme kušnje.

Ovih dana, u kojima je cijeli svijet teško pogođen virusom, zvanim COVID-19, ovomu je Dikasteriju stiglo mnogo zamolba za dopuštenje slavlja prigodne mise u kojoj bi se Boga molilo za završetak pandemije.

Stoga ova Kongregacija, ovlašću pape Franje, daje dopuštenje da se može slaviti misa u vrijeme pandemije, bilo kojega dana, cijelo vrijeme dok traje pandemija, osim na: svetkovine, adventske, korizmene i vazmene nedjelje, u dane Vazmene osmine, spomena svih vjernih mrtvih, Pepelnice i u dane Velikoga tjedna (usp. *Opća uredba Rimskoga misala*, br. 374).

Ovomu Dekretu prilaže se Misni obrazac.

Ovo vrijedi usprkos bilo čemu što bi se tomu protivilo.

Iz sjedišta Kongregacije za bogoštolje i disciplinu sakramenata,
ožujka 2020.

kardinal Robert Sarah
pročelnik

+ Arthur Roche
nadbiskup tajnik

U VRIJEME PANDEMIJE

Ova se misa može slaviti bilo koji dan, prema rubrikama *Misa i molitava za različite potrebe*, osim na svetkovine, adventske, korizmene i vazmene nedjelje, u dane Vazmene osmine, spomena svih vjernih mrtvih, Pepelnice i u dane Velikoga tjedna.

Ulazna

Iz 53, 4

A on je naše bolesti ponio,
naše je boli na se uzeo.

Zborna

Svemogući vječni Bože,
utočište naše u svakoj opasnosti,
ti uslišavaš svoju djecu
koja te u nevoljama vjerom usrdno mole.
Dobrostitivo nas pogledaj i udijeli, molimo te:
vječni pokoj preminulima, utjehu uplakanima,
zdravlje bolesnima, mir umirućima,
snagu djelatnicima u zdravstvu,
duh mudrosti ljudima na vlasti,
ljubaznost kojom treba svima pristupati,
da bismo mogli zajedno slaviti tvoje sveto ime.
Po Gospodinu.

Molitva nad prinosima

Primi, Gospodine, darove
koje u sadašnjim opasnostima, prinosimo tebi,
i molimo: daj da, tvojom svemoći,
budu preobraženi u vrelo ozdravljenja i mira.
Po Kristu.

Pričesna pjesma

Mt 11, 28

Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni
i ja ću vas odmoriti.

Popričesna molitva

Bože, od tebe smo primili
lijek vječnoga života.
Daj da, po ovome sakramentu,
postignemo puninu slave nebeskoga ozdravljenja.
Po Kristu.

Molitva nad narodom

Bože, zaštitniče onih koji se u te ufaju,
blagoslovi, spasi, čuvaj i brani svoj narod,
da, slobodan od grijeha, siguran od neprijatelja,
bude ustrajan u tvojoj ljubavi.
Po Kristu.

Čitanja u Misi

U vrijeme pandemije

Mogu se uzeti čitanja *Misa u svakoj potrebi*.

čitanje **Tuž 3**, 17-26

Dobro je u miru čekati spasenje Gospodnje.

Duši je mojoj oduzet mir...

Otpj. psalam

Ps 80 (79), 2ac i 3b. 5-7

Ant. (4b): *Gospodine, razvedri lice svoje i spasi nas.*

ili:

čitanje

Rim 8, 31b-39 *Ni smrt ni život ne mogu nas rastaviti od ljubavi Božje.*

Braćo: ako je Bog za nas...

Otpj. psalam

Ps 122, 1-2a. 2bcd

Ant. (3a): *Smiluj nam se, Gospodine, smiluj se nama.*

ili (2cd):

Oči su naše uprte u Gospodina, dok nam se ne smiluje.

Pjesma prije Ev.

2 Kor 1, 3b-4a:

Blagoslovljen Bog i Otac

Gospodina našega Isusa Krista,

Otac milosrđa i Bog svake utjehe,

koji nas tješi u svakoj našoj nevolji.

Evangelje

Mk 4, 35-41 *Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?*

Uvečer istoga dana kaže Isus svojim učenicima: *Prijeđimo...*

Čitanja u Misi

U vrijeme pandemije

I.

Čitanje Knjige Tužaljki

Tuž 3, 17-26

Dobro je u miru čekati spasenje Gospodnje.

Duši je mojoj oduzet mir

i više ne znam što je sreća!

Rekoh: „Dotrajao je život moj

i nada koja mi od Gospodina dolazi.“

Spomeni se bijede moje i stradanja,

pelina i otrova!

Bez prestanka na to misli

i sahnje duša u meni.

To nosim u srcu

i gajim nadu u sebi.

Dobrota Gospodnja nije nestala,

milosrđe njegovo nije presušilo.

Oni se obnavljaju svako jutro:

tvoja je vjernost velika!

„Gospodin je dio moj“, veli mi duša,

„i zato se u nj pouzdajem.“

Dobar je Gospodin onom koji se u nj pouzdaje,

duši koja ga traži.

Dobro je u miru čekati

spasenje Gospodnje!

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam

80 (79), 2ac i 3b. 5-7

Gospodine, razvedri lice svoje i spasi nas.

**Pastiru Izraelov, počuj,
Ti što sjediš nad kerubima, zablistaj
probudi silu svoju,
priteci nam u pomoć!**

**Gospodine, Bože nad vojskama, dokle ćeš plamtjeti,
premda se moli narod tvoj?
Dokle ćeš nas hraniti kruhom suza
i obilno pojititi suzama?
Dokle će se oko nas svadat' susjedi
i rugat' nam se naši dušmani?**

Pjesma prije Evandjelja
2 Kor 1, 3b-4a

Blagoslovljen Bog i Otac
Gospodina našega Isusa Krista,
Otac milosrđa i Bog svake utjehe,
koji nas tješi u svakoj našoj nevolji.

Čitanje svetoga Evandjelja po Marku

Mk 4, 35-41

Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?

Uvečer istoga dana kaže Isus svojim učenicima: »Prijedimo prijeko!« Oni otpuste mnoštvo i povezu Isusa kako već bijaše u lađi. A pratile su ga i druge lađe.

Najednom nastaje žestoka oluja, na lađu navale valovi te su je već gotovo napunili. A on na krmi spavaše na uzglavku. Probude ga i kažu mu: »Učitelju! Zar ne mariš što ginemo?«

On se probudi, zaprijeti vjetru i reče moru: »Utihni!

Umukni!« I smiri se vjetar i nastaje velika utiha. Tada im reče: »Što ste bojažljivi? Kako nemate vjere?« Oni se silno prestrašise pa se zapitkivahu: »Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?«

Riječ Gospodnja.

II.

Čitanje poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Rim 8, 31b-39

Ni smrt ni život ne mogu nas rastaviti od ljubavi Božje.

Braćo: Ako je Bog za nas, tko će protiv nas? Ta on ni svojega Sina nije poštedio, nego ga je za sve nas predao! Kako nam onda s njime neće sve darovati?

Tko će optužiti izabranike Božje? Bog opravdava! Tko će osuditi? Krist Isus umrije, štoviše i uskrsnu, on je i zdesna Bogu – on se baš zauzima za nas! Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač?

Kao što je pisano: Poradi tebe ubijaju nas dan za danom i mi smo im ko ovce za klanje.

U svemu tome nadmoćno pobjeđujemo po onome koji nas uzljubi.

Uvjeren sam doista: ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem.

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam

Ps 122, 1-2a. 2bcd

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj se nama.

ili

Oči su naše uprte u Gospodina, dok nam se ne smiluje.

**Oči svoje uzdižem k tebi
koji u nebesima prebivaš.**

**Evo, kao što su uprte oči slugu u ruke gospodara
i oči sluškinje u ruke gospodarice
tako su oči naše uprte u Jahvu, Boga našega,
dok nam se ne smiluje.**

Pjesma prije Evandelja
2 Kor 1, 3b-4a

Blagoslovljen Bog i Otac
Gospodina našega Isusa Krista,
Otac milosrđa i Bog svake utjehe,
koji nas tješi u svakoj našoj nevolji.

Čitanje svetoga Evandelja po Marku
Mk 4, 35-41

Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?

Uvečer istoga dana kaže Isus svojim učenicima: »Prijedimo prijeko!« Oni otpuste mnoštvo i povezu Isusa kako već bijaše u lađi. A pratile su ga i druge lađe.

Najednom nastaje žestoka oluja, na lađu navale valovi te su je već gotovo napunili. A on na krmi spavaše na uzglavku. Probude ga i kažu mu: »Učitelju! Zar ne mariš što ginemo?«

On se probudi, zaprijeći vjetru i reče moru: »Utihni! Umukni!« I smiri se vjetar i nastaje velika utiha. Tada im reče: »Što ste bojažljivi? Kako nemate vjere?« Oni se silno prestrašise pa se zapitkivahu: »Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?«

Riječ Gospodnja.

APOSTOLSKA POKORNIČARNA

Dekret

Ove godine, u sadašnjim prilikama zbog pandemije *covida-19*, produljit će se razdoblje za dobivanje potpunog oprost za sve vjerne mrtve tijekom studenog, s prilagodbom uvjeta i pobožnosti, da vjernici budu zaštićeni

Ova Apostolska pokorničarna primila je mnoge molbe svetih pastira koji mole da se ove godine, zbog pandemije *covida-19*, prilagode djela pobožnosti kojima se dobiva potpun oprost za duše u Čistilištu, a po normama *Priručnika o oprostima* (conc. 29, § 1). Zbog toga Apostolska pokorničarna, a po posebnom mandatu Njegove Svetosti pape Franje, dobrohotno utvrđuje i odlučuje da ove godine, kako bi se izbjegla okupljanja gdje je to zabranjeno/ograničeno:

a. – potpuni oprost za one koji pobožno posjete groblje i mole se za pokojne, čak i u mislima, običajno utvrđen za dane od 1. do 8. studenoga, za dobrobit vjernika, može biti prenesen na drugih osam dana u mjesecu studenom, koji mogu biti neovisni jedni o drugima, a vjernici ih slobodno biraju;

b. – potpuni oprost od 2. studenoga, utvrđen o Spomenu svih vjernih pokojnika, za sve koji pobožno posjete crkvu ili oratorij i mole Oče naš i Vjeronjanje, može se prenijeti ne samo na nedjelju koja slijedi ili prethodi svetkovini Svih Svetih, već i na drugi dan mjeseca studenoga, po slobodnom izboru vjernika.

Starije osobe, bolesnici i svi oni koji zbog teških razloga ne mogu izaći iz kuće, na primjer zbog ograničenja donesenih od strane nadležnih tijela za vrijeme pandemije, kako bi se izbjegla veća okupljanja vjernika na svetim mjestima, mogu zadobiti potpuni oprost pod uvjetom da se, ujedinjajući se duhovno sa svim drugim vjernicima, potpuno odreknu grijeha i s nakanom da što prije ispune tri uobičajena uvjeta za postizanje oprost (sakrament ispovijedi, pričest i molitva na nakane Svetog Oca), pred slikom Isusa ili Blažene Djevice Marije, mole molitve za pokojne, na primjer: Jutarnju i Večernju Časoslova za pokojne, kronicu Blažene Djevice Marije, kronicu Božjem milosrđu, druge molitve za pokojne koje su vjernicima drage, ili da se posvete meditativnom čitanju jednog od evanđeoskih odlomaka koje pred nas stavlja liturgija za pokojne, ili da izvrše djelo milosrđa prikazujući Bogu boli i poteškoće vlastitoga života.

Stoga, za lakše postizanje božanskog oprost ključevima Crkve, po pastoralnoj ljubavi, ova Pokorničarna usrdno moli da svećenici kojima je zakonski dana ta mogućnost, spremno i s posebnom velikodušnošću slave sakrament pokore i dijele svetu Pričest bolesnicima.

S obzirom na duhovne uvjete za potpuno postizanje oprost, i dalje vrijede upute dane u **Bilješci ove Apostolske pokorničarne „O slavlju sakramenta pomirenja u sadašnjem stanju pandemije“, izdanoj 19. ožujka 2020.**

Konačno, budući da dušama u Čistilištu pomažu mise zadušnice, a posebno žrtvom žrtvenika ugodnog Bogu (usp. Conc. Tr. Sess. XXV, decr. *De Purgatorio*), svi su svećenici srdačno pozvani da slave tri svete mise na Spomen svih vjernih pokojnih, u skladu s Apostolskom konstitucijom blage uspomene pape Benedikta XV. *Incrumentum Altaris* od 10. kolovoza 1915.

Ovaj Dekret vrijedi za cijeli mjesec studeni bez obzira na bilo koju suprotnu odredbu.

Dano u Rimu, iz sjedišta Apostolske pokorničarne, 22. listopada 2020., na spomen sv. Ivana Pavla II.

Kardinal Mauro Piacenza
Veliki pokorničar

+Krzysztof Nykiel
Namjesnik

L + S

In PA tab. N. 791/20/I

APOSTOLSKO PISMO *PATRIS CORDE* SVETOG OCA FRANJE U POVODU 150. OBLJETNICE PROGLAŠENJA SVETOGA JOSIPA ZAŠTITNIKOM SVEOPĆE CRKVE

Očevim srcem (*Patris corde*): tako je Josip volio Isusa, kojega sva četiri Evanđelja nazivaju „sinom Josipovim“.^[1]

Matej i Luka, dvojica evanđelista koja ističu njegovu osobu, govore malo, ali dovoljno kako bi se jasno vidjelo kakav je otac bio i koje mu je poslanje povjereno od Providnosti.

Znamo da je bio skromni stolar (usp. Mt 13, 55), zaručen s Marijom (usp. Mt 1, 18; Lk 1, 27); „čovjek pravedan“ (Mt 1, 19), uvijek spreman izvršiti volju Božju očitovanu u njegovom Zakonu (usp. Lk 2, 22.27.39) i kroz četiri sna (usp. Mt 1,20; 2,13.19.22). Nakon dugog i zamornog putovanja od Nazareta do Betlehema, svjedočio je Mesijinu rođenju u staji, jer drugdje „za njih nije bilo mjesta“ (Lk 2, 7). Svjedok je štovanja pastira (usp. Lk 2, 8 – 20) i mudraca (usp. Mt 2, 1 – 12), koji su predstavljali izraelski narod i poganske narode.

Imao je hrabrosti postati zakoniti Isusov otac i dao mu je ime koje mu je otkrio anđeo: „A ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih“ (Mt 1, 21). Kao što je poznato, davanje imena osobi ili stvari među drevnim narodima značilo je uspostavljanje odnosa, kao što je to učinio i Adam, kako čitamo u Knjizi Postanka (usp. 2, 19 – 20).

U Hramu, četrdeset dana nakon Isusova rođenja, Josip i Marija prinose Dijete Gospodinu i s čuđenjem slušaju Šimunovo proročanstvo o Isusu i njegovoj Majci (usp. Lk 2, 22 – 35). Kako bi obranio Isusa od Heroda, Josip ostaje kao stranac u Egiptu (usp. Mt 2,13 – 18). Vrativši se u domovinu, živi skrovito u malom i nepoznatom selu Nazaret u Galileji – odakle, kako se govorilo, „ne ustaje prorok“ i „ne dolazi nešto dobro“ (usp. Iv 7, 52; 1, 46) – daleko od njegovoga rodnog grada Betlehema i od grada Jeruzalema, gdje je nekada bio Hram. Kad su tijekom hodočašća u Jeruzalem izgubili dvanaestogodišnjeg Isusa, Josip i Marija tražili su ga u mucu i pronašli su ga u Hramu dok je razgovarao s učiteljima (usp. Lk 2, 41 – 50).

Nakon Marije, Majke Božje, nijedan svetac se toliko ne spominje u papinskom Učiteljstvu kao Josip, njezin muž. Moji prethodnici produbili su poruku sadržanu u nekoliko podataka koje su donijela Evanđelja kako bi dodatno istaknuli njegovu središnju ulogu u povijesti spasenja. Blaženi papa Pio IX. proglasio ga je „zaštitnikom Katoličke Crkve“.^[2] časni papa Pio XII. predstavio ga je kao „zaštitnika radnika“^[3], a sveti Ivan Pavao II. kao „čuvara Otkupiteljevog“.^[4] Narod ga pak zaziva kao „zaštitnika sretne smrti“.^[5]

Stoga bih sada, 150 godina nakon što ga je papa Pio IX. 8. prosinca 1870. proglasio zaštitnikom Katoličke Crkve, želio podijeliti neka osobna razmišljanja o ovoj izvanrednoj osobi, toliko bliskoj našem ljudskom iskustvu. Jer, kako Isus kaže, „iz obilja srca usta govore“ (usp. Mt 12, 34). Ta želja dodatno se produbila tijekom ovih mjeseci pandemije, kada smo, usred krize, iskusili „kako su naši životi istkani i podržani od običnih – u pravilu zaboravljenih – ljudi koji se ne pojavljuju na naslovnica novina i časopisa ili na televizijskim ekranima, ali, bez sumnje, danas pišu presudne događaje naše povijesti: to su liječnici, medicinske sestre i tehničari, zaposlenici u veletrgovinama, zaposlenici u djelatnostima čišćenja, njegovatelji, prijevoznici, ljudi koji rade na pružanju osnovnih usluga i javne sigurnosti, volonteri, svećenici, redovnici i redovnice, i mnogi, ali zaista mnogi drugi koji su shvatili da se nitko ne spašava sam [...] Koliko je onih

koji svakodnevno pokazuju strpljivost i ulijevaju nadu, pazeći da ne siju paniku, nego suodgovornost. Koliki očevi, majke, djedovi i bake, učitelji malim i svakodnevnim gestama pokazuju našoj djeci kako se suočiti i nositi s krizom prilagođavajući svoje navike, dižući glavu gore i potičući na molitvu. Koliko je onih koji mole, stavljaју se na raspolaganje i zalažu se za dobro sviju¹⁶¹. Svatko može u svetom Josipu – čovjeku koji prolazi nezapaženo, čovjeku svakodnevnog, diskretne i skrovite prisutnosti, pronaći zagovornika, oslonac i vodiča u vrijeme poteškoća. Sveti Josip nas podsjeća da svi oni koji djeluju u skrovitosti ili u sjeni imaju neusporedivu ulogu u povijesti spasenja. Svima njima ide riječ priznanja i zahvalnosti.

1. Voljeni otac

Veličina svetog Josipa leži u činjenici što je bio muž Marijin i Isusov otac. Kao takav, riječima svetog Ivana Zlatoustog, „stavio se u službu cjelokupnog plana spasenja“.¹⁷¹

Sveti Pavao VI. ističe kako je Josip konkretno izrazio svoje očinstvo „učinivši svoj život požrtvovnim služenjem otajstvu Utjelovljenja i njegovom otkupiteljskom poslanju; u tomu što je upotrijebio zakonsku ovlast nad Svetom obitelji kako bi joj se u potpunosti posvetio u svom životu i radu; pretvorivši svoj ljudski poziv prema domaćoj ljubavi u nadljudski obol sebe, svog srca i svih sposobnosti, ljubavi stavljenoj u službu Krista koji je odrastao do zrelosti u svom domu.“¹⁸¹

Zbog svoje uloge u povijesti spasenja, sveti Josip je otac kojega je kršćanski narod oduvijek volio, što dokazuje činjenica da su mu posvećene brojne crkve u cijelom svijetu; da su mnogi vjerski instituti, bratstva i crkvene skupine nadahnuti njegovom duhovnošću i nose njegovo ime; te da se u njegovu čast već stoljećima razvijaju mnogi izrazi pobožnosti. Mnogi su mu sveci i sveticе bili jako odani, među kojima se ističe Terezija Avilska, koja ga je izabrala za svog zagovornika i posrednika, često mu se preporučujući i tako zadobivajući i sve milosti koje je od njega tražila. Ohrabrena vlastitim iskustvom, svetica je uvjerala i druge da njeguju istu odanost.¹⁹¹

U svakom molitveniku pronaći ćete neke molitve svetom Josipu. Posebni zazivi upućuju mu se svake srijede, a posebno tijekom cijelog mjeseca ožujka, koji je tradicionalno posvećen njemu.¹¹⁰¹

Povjerenje puka u svetog Josipa sažima se u izrazu *Ite ad Ioseph* (Idite k Josipu), koji se odnosi na vrijeme gladi u Egiptu kada su ljudi pitali faraona za kruh, a on je odgovorio: „Idite k Josipu i što god vam rekne, činite!“ (Post 41, 55). To je bio Josip, sin Jakovljevi, kojeg su njegova braća prodala iz zavisti (usp. Post 37, 11 – 28) i koji je — prema biblijskoj pripovijesti — nakon toga postao upraviteljem Egipta (usp. Post 41, 41 – 44).

Kao potomak Davidov (usp. Mt 1, 16, 20), iz čijeg je korijena Isus trebao niknuti prema obećanju koje je Davidu dao prorok Natan (usp. 2 Sam 7), i kao suprug Marije iz Nazareta, sveti Josip stoji na razmeđu Starog i Novog zavjeta.

2. Nježan otac pun ljubavi

Josip je gledao kako Isus iz dana u dan raste „u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi“ (Lk 2, 52). Kao što je Gospodin učinio s Izraelom, tako je Josip Isusa „hodati učio, držeći ga za ruke njegove; bio je poput oca koji dijete podiže na obraz, nagnut nad njega da ga nahrani“ (usp. Hoš 11, 3 – 4).

Isus je u Josipu vidio Božju nježnost: „Kako se otac smiluje dječici, tako se Gospodin smiluje onima što ga se boje“ (Ps 103, 13).

Tijekom molitve psalama u sinagogi Josip je zasigurno čuo kako sinagogom iznova odjekuje da je Bog Izraelov Bog nježnosti,¹¹¹¹ koji je dobar prema svima i „milosrdan svim djelima svojim“ (Ps 145, 9).

Povijest spasenja ispunjava se „u nadi protiv svake nade“ (Rim 4, 18) kroz naše slabosti. Previše puta mislimo da Bog djeluje samo kroz ono dobro u nama, no većina njegovih planova ostvaruje se u i unatoč našoj slabosti. Stoga sveti Pavao kaže: „I da se zbog uzvišenosti objavâ ne bih uzoholio, dan mi je trn u tijelu, anđeo Sotonin, da me udara da se ne uzoholim. Za to sam tripot molio Gospodina, da odstupi od mene. A on mi reče: *Dosta ti je moja milost jer snaga se u slabosti usavršuje*“ (2 Kor 12, 7 – 9).

Budući da je ovo dio cjelokupne povijesti spasenja, moramo naučiti prihvaćati svoju slabost s dubokom nježnošću.¹¹²¹

Zli nas tjera da svoju slabost gledamo negativno, dok je Duh nježnom ljubavlju iznosi na vidjelo. Nježnost je najbolji način da dodirnemo ono krhko u nama. Upiranje prstom i osuđivanja, što često koristimo

u odnosu prema drugima, znak su nesposobnosti da u sebi prihvatimo vlastitu slabost, vlastitu krhkost. Samo nježnost spasit će nas od zamki Tužitelja (usp. Otk 12, 10). Zbog toga je važno susresti se s Božjim milosrđem, posebno u sakramentu pomirenja, gdje doživljavamo njegovu istinu i nježnost. Paradoksalno, čak nam i Zli može reći istinu, ali to čini samo kako bi nas osudio. Međutim, znamo da nas Istina koja dolazi od Boga ne osuđuje, već nas prihvaća, grli, podržava, oprašta. Istina nam se uvijek prikazuje kao milosrdni Otac u prisposobi (usp. Lk 15, 11 – 32): dolazi nam u susret, vraća nam dostojanstvo, postavlja nas na noge, raduje nam se jer „sin mi ovaj bijaše mrtav i oživje, izgubljen bijaše i nađe se“ (r. 24).

Čak su i kroz Josipove strahove djelovale Božja volja, njegova povijest i njegov plan. Josip nas tada uči da vjera u Boga uključuje i vjeru u to da može djelovati čak i kroz naše strahove, ranjivosti i slabosti. Također, uči nas da se usred životnih oluja nikada ne smijemo bojati dopustiti Gospodinu da upravlja našim putem. Ponekad želimo imati potpunu kontrolu, ali Bog uvijek vidi širu sliku.

3. Poslušni otac

Slično onomu što je učinio s Marijom kad joj je objavio svoj plan spasenja, Bog je otkrio svoje planove Josipu; i to je učinio kroz snove, koji su se u Bibliji, kao i kod svih drevnih naroda, smatrali jednim od sredstava kojima Bog očituje svoju volju.¹³¹

Josipa jako muči Marijina tajanstvena trudnoća: on ju ne želi „javno optužiti“¹⁴¹, već ju odlučuje „potajno napustiti“ (Mt 1, 19).

U prvom snu anđeo mu pomaže riješiti njegovu tešku dvojbu: „Ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga. Rodit će sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih“ (Mt 1,20 – 21). Njegov je odgovor bio trenutačan: „Kad se Josip probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji“ (Mt 1, 24). Poslušnošću je nadvladao svoju poteškoću i spasio Mariju.

U drugom snu anđeo zapovijeda Josipu: „Ustani, reče, uzmi dijete i majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekнем jer će Herod tražiti dijete da ga pogubi“ (Mt 2,13). Josip se nije ustručavao poslušati, ne pitajući se o poteškoćama s kojima će se suočiti: „On ustane, uzme noću dijete i majku njegovu te krene u Egipat. I osta ondje do Herodova skončanja“ (Mt 2, 14 – 15).

U Egiptu je Josip s povjerenjem i strpljenjem čekao anđelov glas da se sigurno može vratiti u svoju zemlju. Čim mu božanski glasnik, u trećem snu, nakon što ga je obavijestio da su oni koji su pokušavali ubiti dijete mrtvi, nareduje da ustane, povede dijete i njegovu majku sa sobom i vrati se u zemlju izraelsku (usp. Mt 2, 19 – -20), Josip još jednom bez oklijevanja poslušna: „On ustane, uzme dijete i njegovu majku te uđe u zemlju izraelsku“ (Mt 2, 21).

No tijekom povratka, „saznavši da Arhelaj vlada Judejom namjesto svoga oca Heroda, bojao se poći onamo pa, upućen u snu, ode u kraj galilejski. Dođe i nastani se u gradu zvanu Nazaret“ (Mt 2, 22 – 23).

Evangelist Luka nas pak izvještava kako je Josip poduzeo dug i težak put od Nazareta do Betlehema, da bi se, prema zakonu cara Cezara Augusta, podvrgnuo popisu stanovništva u rodnom gradu. Tamo se Isus rodio (usp. 2, 1 – 7) i bio upisan u registar Carstva, kao i sva druga djeca. Sveti Luka posebno naglašava da su Isusovi roditelji poštivali sve propise Zakona: obrede njegova obrezivanja, Marijinog očišćenja nakon poroda, prinošenja prvorođenca Bogu (usp. r. 24).¹⁵¹

U svim okolnostima svog života Josip je znao izgovoriti svoj *fiat* (Neka mi bude), poput Marije prigodom Anđelova navještenja i Isusa u Getsemanskom vrtu.

Josip, u ulozi glave obitelji, naučio je Isusa da bude poslušan roditeljima (usp. Lk 2, 51), prema Božjoj zapovijedi (usp. Izl 20, 12).

Tijekom skrivenih godina života u Nazaretu Isus je u Josipovoj školi naučio vršiti volju Očevu. Ta je oporuka postala njegova svakodnevna hrana (usp. Iv 4, 34). Čak i u najtežem trenutku svog života, u Getsemanskom vrtu, Isus je radije odlučio vršiti volju Očevu, negoli svoju¹⁶¹ i tako je postao „poslušan sve do smrti [...] na križu“ (Fil 2, 8). Iz tog razloga, autor Poslanice Hebrejima zaključuje da Isus „iz onoga što prepati, naviknu slušati“ (5, 8).

Iz svih tih događaja proizlazi da je Josipa „Bog pozvao da izravno služi Isusovoj osobi i poslanju kroz vršenje očinstva: na taj način u punini vremena surađuje u velikoj tajni Otkupljenja i uistinu je služitelj spasenja“.¹⁷¹

4. Otac koji prihvaća

Josip prima Mariju bezuvjetno. Vjeruje Anđelovim riječima. „Plemenitost Josipova srca takva je da je ono što je naučio iz Zakona učinio ovisnim o dobročinstvu; i danas, u ovom svijetu u kojem je toliko očito psihološko, verbalno i fizičko nasilje nad ženama, Josip se predstavlja kao osoba poštovanja i osjećaja. Iako nema ispred sebe širu sliku, donosi odluku da zaštiti dobro Marijina imena, njezino dostojanstvo i život. U oklijevanju kako postupiti, Bog mu pomaže prosvjetljujući njegove sudove.^[18]

Mnogo puta se u našem životu događaju stvari čije značenje ne razumijemo. Naša prva reakcija često je razočaranje i pobuna. Josip ostavlja svoja razmišljanja po strani kako bi prihvatio stvaran tijek događaja i, koliko god tajanstveno izgledalo njegovim očima, on to prihvaća, preuzima odgovornost i čini ih dijelom osobne povijesti. Ako se ne pomirimo sa svojom poviješću, nećemo biti u mogućnosti poduzeti ni sljedeći korak, jer ćemo uvijek ostati taoci svojih očekivanja i posljedičnih razočaranja.

Duhovni put koji nam Josip pokazuje nije put objašnjavanja, već prihvaćanja. Tek polazeći od prihvaćanja, od pomirenja, možemo početi nazirati širu povijest i njezino dublje značenje. Gotovo da možemo čuti odjek Jobova jakog odgovora svojoj supruzi koja ga je nagovarala da se pobuni za sve zlo koje mu se dogodilo: „Kad od Boga primamo dobro, zar da onda i zlo ne primimo?“ (Job 2, 10).

Josip nije pasivno rezigniran čovjek već hrabro i čvrsto proaktivan. Prihvaćanje je izraz dara snage Duha Svetoga koji se očituje u našem životu. Samo nam Gospodin može dati snagu da prihvatimo život kakav jest, sa svim njegovim kontradiktornostima, frustracijama i razočaranjima.

Isusov dolazak među nas Očev je dar koji nam omogućuje da se pomirimo s tijekom vlastite povijesti, čak i kad ju ne razumijemo u potpunosti.

Kao što je Bog rekao našem Svecu: „Josipe, sine Davidov, ne boj se“ (Mt 1, 20), čini se da i nama ponavlja: „Ne boj se!“ Potrebno je ostaviti po strani ljutnju i razočaranje i prihvatiti ih – čak i kad se nešto dogodi kako nismo željeli – ne pasivnom resignacijom, već nadom i hrabrošću. Prihvaćanje života na ovaj način uvodi nas u njegov skriveni smisao. Život svakoga od nas može se čudesno ponovno pokrenuti ako nađemo hrabrosti živjeti prema onomu što nam govori Evanđelje. Nije važno čini li se da je sve pošlo po zlu ili da se neke stvari ne mogu popraviti. Bog može učiniti da cvijeće nikne među kamenjem. Čak i ako nam srce nešto prigovara, On je „veći od našega srca i znade sve“ (1 Iv 3, 20).

Ovdje se još jednom susrećemo s onim kršćanskim realizmom koji ne odbacuje ništa što postoji. Stvarnost je u svojoj tajanstvenoj i nesvodivoj složenosti nositelj osjećaja postojanja sa svojim svijetlima i sjenama. To je ono što apostol Pavao kaže: „Znamo pak da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani“ (Rim 8, 28). A sveti Augustin dodaje: „čak i ono što se naziva zlom (*etiam illud quod malum dicitur*)“.^[19] U ovoj široj perspektivi vjera daje smisao svakom sretnom ili tužnom događaju.

Ne bismo trebali nikada pomisliti da vjerovati znači pronaći lagana i utješna rješenja. Vjera koju nas je naučio Krist je ona koju vidimo kod svetog Josipa, koji ne traži prečace, već se „otvorenih očiju“ suočava s onim što mu se događa, preuzimajući za to osobnu odgovornost.

Josipovo prihvaćanje poziva nas da i mi prihvaćamo druge onakvima kakvi jesu, bez iznimke, i da posebnu brigu posvetimo slabima, jer Bog bira ono što je slabo (usp. 1 Kor 1, 27), on je „otac sirota i branitelj udovica“ (Ps 68, 6) i zapovijeda da volimo tuđinca u svojoj sredini.^[20] Volim misliti da je Isus od svetog Josipa crpio nadahnuće za prisposobu o izgubljenom sinu i milosrdnom ocu (usp. Lk 15, 11 – 32).

5. Kreativno hrabar Otac

Ako je prva faza bilo kojeg istinskog unutarnjeg ozdravljenja prihvaćanje osobne povijesti te prihvaćanje stvari koje nismo željeli, onda njima treba dodati još jednu bitnu značajku: kreativnu hrabrost. Pojavljuje se posebno kad se naiđe na poteškoće. Odnosno, suočeni s poteškoćama, možemo ili odustati i otići, ili se nekako suočiti s njima. Povremene poteškoće donose nam resurse za koje nismo ni mislili da ih imamo.

Čitajući Evanđelja o Isusovu djetinjstvu, često se pitamo zašto Bog nije intervenirao na izravni način. No, Bog djeluje kroz događaje i ljude. Josip je čovjek izabran od Boga, preko kojega se Bog brine o počecima povijesti otkupljenja. On je pravo „čudo“ kojim Bog spašava Dijete i njegovu majku. Nebo intervenira s povjerenjem u kreativnu hrabrost ovog čovjeka koji, stigavši u Betlehem i ne pronasavši smještaj u kojem Marija može roditi, uređuje staju i preuređuje ju, tako da ona postane što je više moguće mjesto dobrodošlice Sinu Božjem koji dolazi na svijet (usp. Lk 2, 6 – 7). Suočen s neposrednom opasnošću

Heroda, koji želi ubiti Dijete, još jednom je u snu Josip upozoren braniti Dijete, a usred noći organizira bijeg za Egipat (usp. Mt 2, 13 – 14).

Pri površnom čitanju ovih priča može se steći dojam da je svijet u milosti i nemilosti snažnih i moćnih, ali „dobra vijest“ Evanđelja leži u pokazivanju kako, unatoč bahatosti i nasilju zemaljskih vladara, Bog uvijek pronalazi način da izvrši svoj plan spasenja. Čak se i naš život ponekad čini kao da je prepušten na milost i nemilost moćnika, ali Evanđelje nam govori da ga Bog uvijek uspije spasiti pod uvjetom da koristimo istu kreativnu hrabrost kao tesar iz Nazareta, koji zna kako problem preobraziti u mogućnost pouzdajući se uvijek najprije u božansku providnost.

Ako se ponekad čini da nam Bog ne pomaže, to ne znači da nas je napustio, već da nam vjeruje, da budemo kreativni i da sami pronalazimo rješenja.

To je ista kreativna hrabrost koju su pokazali prijatelji paralitičara koji su ga, da bi ga predstavili Isusu, spustili s krova (usp. Lk 5, 17 – 26). Teškoća nije zaustavila odvažnost i tvrdoglavost tih prijatelja. Bili su uvjereni da Isus može izliječiti bolesnika i „budući da zbog mnoštva nisu našli kuda bi ga unijeli, popnu se na krov te ga između crjepova s nosiljkom spuste u sredinu pred Isusa. Vidjevši njihovu vjeru reče on: *Čovječe, otpušteni su ti grijesi!*“ (r. 19 – 20). Isus prepoznaje kreativnu vjeru s kojom ti ljudi pokušavaju dovesti k njemu svoga bolesnog prijatelja.

Evanđelje nam ne govori koliko su dugo Marija, Josip i Dijete ostali u Egiptu. Ali sigurno su morali jesti, pronaći dom, posao. Ne treba puno mašte da se popune detalji koji nedostaju. Sveta obitelj morala se suočiti s konkretnim problemima poput svih ostalih obitelji, poput mnoge naše braće migranata koji i danas riskiraju svoje živote da bi izbjegli nesreću i glad. U tom smislu vjerujem da je sveti Josip doista poseban zaštitnik onih koji moraju napustiti svoju zemlju zbog ratova, mržnje, progona i bijede.

Na kraju svake priče koja Josipa vidi kao glavnog junaka, Evanđelje napominje da ustaje, vodi Dijete i majku sa sobom i čini ono što mu je Bog zapovjedio (usp. Mt 1, 24; 2, 14.21). Doista, Isus i Marija, njegova majka, najdragocjenije su blago naše vjere.¹²¹

U božanskom planu spasenja Sin je nerazdvojiv od Majke Marije, od one koja je „koračala naprijed u hodu vjere te je svoju sjedinjenost sa Sinom vjerno održala sve do križa“.¹²²

Uvijek se moramo zapitati štitimo li i mi svom snagom Isusa i Mariju, koji su tajanstveno povjereni našoj odgovornosti, brizi i skrbništvu. Sin Svemogućega došao je na svijet u velikoj ranjivosti. Njega je Josip trebao braniti, štititi, čuvati, odgajati. Bog vjeruje ovom čovjeku, kao i Marija, koja u Josipu pronalazi onoga koji ne samo da joj želi spasiti život, već će uvijek ostati uz nju i Dijete. U tom smislu, sveti Josip ne može ne biti Čuvar Crkve, jer je Crkva produljenje Kristova Tijela u povijesti, kao što se i Marijino majčinstvo odražava na majčinstvo Crkve.¹²³ Josip, nastavljajući štititi Crkvu, nastavlja štititi Dijete i njegovu Majku, a i mi ljubeći Crkvu, ljubimo Dijete i njegovu Majku.

Ovo Dijete je ono koje će reći: „Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste“ (Mt 25, 40). Prema tomu, svaki siromah, potrebiti, onaj koji pati ili umire, svaki stranac, svaki zatvorenik, svaka nemoćna osoba je „dijete“ koje Josip nastavlja štititi. Zbog toga se sveti Josip zaziva kao zaštitnik nesretnika, potrebitih, prognanika, nevoljnika, siromaha i umirućih. Prema tomu, Crkva ne može ne pokazati posebnu ljubav prema našoj najmanjoj braći i sestrama, jer je Isus pokazivao osobitu brigu za njih i osobno se poistovjećivao s njima. Od svetog Josipa moramo naučiti tu istu brigu i odgovornost. Moramo naučiti voljeti dijete i njegovu majku, voljeti sakramente i milosrđe, voljeti Crkvu i siromašne. Svaka od tih stvarnosti uvijek je dijete i njegova majka.

6. Otac koji radi

Aspekt koji karakterizira svetog Josipa i koji je istaknut još od vremena prve socijalne enciklike *Rerum novarum* pape Lava XIII., jest njegov odnos prema radu. Sveti Josip bio je tesar koji je pošteno radio da bi osigurao egzistenciju za svoju obitelj. Od njega je Isus naučio vrijednost, dostojanstvo i radost onoga što znači jesti kruh koji je plod nečijeg rada.

Danas, kada je pitanje zaposlenja još jednom postalo goruće društveno pitanje, a nezaposlenost pak dostiže rekord i u zemljama koje desetljećima uživaju određeni stupanj blagostanja, javlja se ponovna potreba za vrednovanjem dostojanstvenog rada, čiji je zaštitnik sveti Josip.

Rad je sredstvo sudjelovanja u djelu spasenja, prilika da se ubrza dolazak Kraljevstva, da se razviju darovi i sposobnosti te da ih tako možemo staviti u službu društva i zajedništva. Tako rad postaje prilika za

ostvarenje ne samo sebe samih, već i one izvorne jezgre društva u kojoj prepoznajemo obitelj. Obitelj bez posla posebno je izložena poteškoćama, napetostima, otuđenosti, pa čak i tjeskobnom i očajničkom iskušenju raspada. Kako možemo govoriti o ljudskom dostojanstvu, a da ne radimo na tomu da svi mogu pristojno zaraditi za život?

Čovjek koji radi, bez obzira na vrstu zaposlenja, surađuje sa samim Bogom i tako postaje, na neki način, stvoritelj svijeta oko nas. Kriza našeg vremena, koja je ekonomska, socijalna, kulturna i duhovna, može svima nama poslužiti kao poziv da ponovno otkrije vrijednost, važnost i potrebu rada za stvaranje nove „normalnosti“ iz koje nitko nije isključen. Djelo svetog Josipa podsjeća nas da sam Bog, postajući čovjekom, nije prezirao raditi. Gubitak posla koji pogađa toliku braću i sestre i koji se u posljednje vrijeme povećao zbog pandemije koronavirusne bolesti, mora biti podsjetnik na preispitivanje naših prioriteta. Preklinjemo svetog Josipa radnika da bismo mogli pronaći načine koji nas obvezuju izraziti čvrsto uvjerenje da nijedna mlada osoba, ni jedan čovjek, ni jedna obitelj ne smije biti bez posla.

7. Otac u sjeni

Poljski književnik Jan Dobraczyński u svojoj knjizi „Sjena oca“^[24] ispričao je život svetog Josipa u obliku romana. Uzbudljivom slikom sjene definira lik Josipa, koji je u svom odnosu prema Isusu, bio zemaljska sjena nebeskog Oca: čuvao ga je, štitio, nikada ga nije ostavio da ide svojim putem. Zamislimo ono na što Mojsije podsjeća Izrael: „U pustinji [...] vidio si gdje te Gospodin, Bog tvoj, cijeloga puta što ste ga prevalili, nosio kao što čovjek nosi svoga sinčića“ (usp. Pnz 1, 31). Tako je i Josip cijelog života djelovao u službi oca.^[25]

Očevi se ne rađaju, već stvaraju. Čovjek ne postaje otac jednostavno rođenjem djeteta, već preuzimanjem odgovornosti da se brine za to dijete. Kad god čovjek prihvati odgovornost za život drugoga, na neki način toj osobi postaje otac.

U današnjem društvu djeca se često čine kao siročad, kao da su bez oca. Također, Crkva danas treba očeve. Opomena koju je sveti Pavao uputio Korinćanima uvijek je aktualna: „Jer da imate u Kristu i deset tisuća učitelja, ipak ne biste imali više otaca“ (1 Kor 4, 15); a svaki bi svećenik ili biskup trebao poput Apostola dodati: „Ta u Kristu Isusu po evanđelju ja vas rodih!“ (Isto). A Galaćanima kaže: „Dječice moja, koju ponovno u trudovima rađam dok se Krist ne oblikuje u vama“ (4, 19).

Biti otac podrazumijeva upoznavanje djece sa životom i stvarnošću. Ne sputavati ih, biti previše zaštitnički nastrojeni ili posesivni, već ih učiniti sposobnima da sami odlučuju, uživaju u slobodi i istražuju nove mogućnosti. Možda je iz tog razloga, uz očev naziv, tradicija također pripisala Josipu i naziv „Prečisti Otac“. Taj naslov nije samo znak naklonosti, već zbroj ponašanja suprotnih posesivnosti. Čistoća je sloboda od posesivnosti u svim područjima života. Samo kad je ljubav čista, ona je uistinu ljubav. Posesivna ljubav u konačnici postaje opasna; ona zarobljuje, guši, čini nas nesretnima. Sam Bog volio je čovjeka čistom ljubavlju, ostavljajući ga slobodnim čak i da pogriješi i da se postavi protiv njega. Logika ljubavi uvijek je logika slobode, a Josip je znao voljeti na izvanredno slobodan način. Nikad se nije stavljao u središte. Nije mislio na sebe, već se usredotočio na Marijin i Isusov život.

Josip sreću nije pronašao u samopožrtvovnosti već u samodarivanju. U njemu nikada ne vidimo frustraciju, već samo povjerenje. Njegova strpljiva šutnja ne uključuje prigovore, već konkretne geste povjerenja. Svijet danas treba očeve, nema koristi od tirana koji žele dominirati nad drugim kako bi ispunili vlastite potrebe; odbacuje one koji miješaju autoritet s autoritarnošću, služenje sa servilnošću, sučeljavanje s ugnjetavanjem, dobročinstvo s dobrobiti, silu s uništenjem. Svako istinsko zvanje rođeno je iz dara samoga sebe, a to je plod žrtve. Ova vrsta zrelosti također je potrebna u svećeništvu i posvećenom životu. Bez obzira na poziv, bilo na brak, bilo celibat, bilo djevičanstvo, dar samoga sebe neće se ostvariti ako se zaustavi na žrtvi; tada umjesto da se učini znakom ljepote i radosti ljubavi, riskira da se iskaže nesreća, tuga i frustracija.

Kada očevi odbiju živjeti život svoje djece, uvijek se otvaraju novi i neočekivani vidici. Svako dijete nositelj je jedinstvene tajne koja se na vidjelo može iznijeti samo uz pomoć oca koji poštuje slobodu svog djeteta. Otac shvaća da je u potpunosti dovršio svoju odgojnu ulogu i živio očinstvo tek kad postane „beskoristan“, kad vidi da se njegovo dijete osamostalilo i da ono može hodati životnim stazama bez pratnje, kad se dovede u situaciju Josipa, koji je uvijek znao da Dijete nije njegovo, već je samo bilo povjereno njegovoj skrbi. U osnovi, to je ono što Isus predlaže kad kaže: „Ni ocem ne zovite nikoga na zemlji jer jedan je Otac vaš – onaj na nebesima“ (Mt 23, 9).

U svakom ostvarenju očinstva, uvijek bismo trebali imati na umu da ono nema nikakve veze s posjedovanjem, već je „znak“ koji upućuje na veće očinstvo. U određenom smislu, svi smo poput Josipa: sjena

jedinoga nebeskog Oca koji daje da „sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima“ (Mt 5, 45); i sjena koja slijedi Sina.

* * *

„Ustani, uzmi dijete i majku njegovu“ (Mt 2, 13), rekao je Bog svetom Josipu.

Svrha ovog Apostolskog pisma je porast ljubavi prema ovomu velikom Svecu, da budemo ohrabreni moleći njegov zagovor i da nasljedujemo njegove vrline i njegovu revnost.

Doista, istinsko poslanje svetaca nije samo postizanje čuda i milosti, već da nas zagovaraju pred Bogom, poput Abrahama^[26] i Mojsija^[27], poput Isusa, „jedinog posrednika“ (1 Tim 2, 5), koji je naš „zagovornik“ kod Oca (1 Iv 2, 1) i koji je „uvijek živ da se za [nas] zauzima“ (Heb 7, 25; usp. Rim 8, 34).

Sveci pomažu svim vjernicima „da idu putem svetosti i savršenstva vlastitog staleža“^[28]. Njihov život konkretan je dokaz da je moguće primijeniti Evanđelje u praksi.

Isus nam je rekao: „Učite se od mene, jer sam krotka i ponizna srca“ (Mt 11, 29). Životi svetaca također su primjeri koje treba nasljedovati. Sveti Pavao izričito kaže: „Nasljedovatelji moji budite!“ (1 Kor 4, 16)^[29]. Svojom rječitom šutnjom sveti Josip kaže isto.

Prije primjera tolikih svetih muževa i žena, sveti se Augustin zapitao: „Što su oni mogli, zar ne možete i vi?“ I tako se približio svom konačnom obraćenju, kad je mogao uskliknuti: „Kasno sam te uzljubio, ljepoto tako stara, i tako nova!“^[30]

Samo trebamo moliti svetog Josipa za milost milosti: naše obraćenje.

Obratimo mu se molitvom:

*Zdravo, Čuvaru Otkupiteljev,
Zaručnice Blažene Djevice Marije.
Tebi je Bog povjerio svoga jedinorođenog Sina;
u tebe se je Marija pouzdala;
s tobom je Krist postao čovjekom.
Blaženi Josipe, i nama
podari svoje očinstvo
i vodi nas na životnomu putu.
Izmoli nam milost, milosrđe i hrabrost,
i brani nas od svakog zla. Amen.*

U Rimu, u svetom Ivanu Lateranskom, 8. prosinca, na svetkovinu Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije, godine 2020., osme našega pontifikata.

FRANJO

[1] Lk 4, 22; Iv 6, 42; cf. Mt 13, 55; Mk 6, 3.

[2] SV. KONGREGACIJA ZA OBREDE, *Quemadmodum Deus* (8. prosinca 1870.), u: *ASS* 6 (1870./1871.), 194.

[3] Cf. Pismo *ACLI* na svetkovinu sv. Josipa Radnika (1. svibnja 1955.), u: *AAS* 47 (1955.), 406.

[4] Cf. Apostolska pobudnica *Redemptoris Custos* (15. kolovoza 1989.), u: *AAS* 82 (1990.), 5 – 34.

[5] Katekizam Katoličke Crkve, 1014

[6] Meditacija u vrijeme pandemije (27. ožujka 2020.), u: *L'Osservatore Romano*, 29. ožujka 2020., str. 10.

[7] *In Matthaeum Homiliae*, V, 3: PG 57, 58.

[8] *Homilija* (19. ožujka 1966.), u: *Insegnamenti di Paolo VI*, IV (1966.), 110.

[9] Cf. *Autobiografija*, 6, 6 – 8.

[10] Svakodnevno, više od četrdeset godina, nakon Jutarnje, molio sam molitvu svetom Josipu preuzetu iz francuskog molitvenika iz 19. stoljeća izdanim od Kongregacije sestara od Isusa i Marije. Izražava odanost i povjerenje, pa čak i postavlja određeni izazov svetom Josipu: „Slavni patrijarše, sveti Josipe, čija snaga čini nemoguće mogućim, priskoči mi u pomoć u ovim vremenima tjeskobe i teškoće. Uzmi pod svoju zaštitu ozbiljne i zabrinjavajuće situacije koje ti preporučujem kako bi mogle imati sretan ishod. Moj

voljeni oče, sve moje povjerenje je u tebi. Neka se ne kaže da sam te uzalud zazivao, a budući da sve možeš s Isusom i Marijom, pokaži mi da je tvoja dobrotu velika kao i tvoja snaga. Amen.“

[11] Cf. Pnz 4, 31; Ps 69, 16; 78, 38; 86, 5; 111, 4; 116, 5; Jer 31, 20.

[12] Cf. Apostolska pobudnica *Evangelii Gaudium* (24. studenog 2013.), 88, 288. u: *AAS* 105 (2013.), 1057, 1136 – 1137.

[13] Cf. Post 20, 3; 28, 12; 31, 11.24; 40, 8; 41, 1 – 32; Br 12, 6; 1 Sam 3, 3 – 10; Dn 2, 4; Job 33, 15.

[14] U takvim slučajevima, predviđeno je kamenovanje (cf. Pnz 22, 20 – 21).

[15] Cf. Lev 12, 1 – 8; Izl 13, 2.

[16] Cf. Mt 26, 39; Mk 14, 36; Lk 22, 42.

[17] SV. IVAN PAVAO II., Apostolska pobudnica *Redemptoris Custos* (15. kolovoza 1989.), 8, u: *AAS* 82 (1990.), 14.

[18] Homilija na Misi i Betaifikacije, Villavicencio, Kolumbija (8. rujna 2017.), u: *AAS* 109 (2017), 1061.

[19] *Enchiridion de fide, spe et caritate*, 3.11: PL 40, 236.

[20] Cf. Pnz 10, 19; Izl 22, 20-22; Lk 10, 29-37.

[21] Cf. SV. KONGREGACIJA ZA OBREDE, *Quemadmodum Deus* (8. prosinca 1870.), u: *ASS* 6 (1870./1871.), 193; BLAŽENI PIO IX., Apostolsko pismo *Inclytum Patriarcham* (7. lipnja 1871.): l.c., 324 – 327.

[22] DRUGI VATIKANSKI SABOR, Dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen Gentium*, 58.

[23] KKC, 963 – 970.

[24] Originalno izdanje: *Cień Ojca*, Varšava, 1977. (Hrvatsko izdanje: *Snaga ljubavi*, Split, 2014.)

[25] SV. IVAN PAVAO II., Apostolska pobudnica *Redemptoris Custos* 7 – 8, u: *AAS* 82 (1990), 12 – 16.

[26] Cf. Post 18, 23 – 32.

[27] Cf. Izl 17, 8 – 13; 32, 30 – 35.

[28] DRUGI VATIKANSKI SABOR, Dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen Gentium*, 42.

[29] Cf. 1 Kor 11, 1; Fil 3, 17; 1 Sol 1, 6.

[30] *Ispovijesti*, VIII, 11, 27: PL 32, 761; X, 27, 38: PL 32, 795.

APOSTOLSKA POKORNIČARNA

DEKRET

Dodjeljuje se dar posebnih oprosta povodom Godine svetog Josipa koju je papa Franjo najavio prigodom proslave 150. obljetnice proglašenja svetog Josipa zaštitnikom sveopće Crkve.

Danas se obilježava 150. godišnjica dekreta *Quemadmodum Deus*, kojim je blaženi Pio IX., ganut teškim i žalosnim okolnostima u kojima je Crkva bila progonjena od svojih neprijatelja, proglasio svetog Josipa zaštitnikom sveopće Crkve.

Kako bi trajno povjerio Crkvu moćnoj zaštiti Isusova Čuvara, papa Franjo proglasio je da se od današnjeg dana, na slavlje obljetnice proglašenja Dekreta i na svetkovinu Bezgrešne Djevice Marije i Zaručnice Prečistoga Josipa, pa sve do 8. prosinca 2021., obilježi posebna Godina svetog Josipa, u kojoj svaki vjernik, slijedeći njegov primjer, može svakodnevno jačati svoj vjerski život u potpunom vršenju Božje volje.

Tako će svi vjernici, imati mogućnost da molitvama i dobrim djelima, uz pomoć svetog Josipa, glavara nebeske Nazaretske obitelji, zadobiju utjehu i pomoć uslijed teških ljudskih i društvenih nevolja koje danas pogađaju suvremeni svijet.

Pobožnost Otkupiteljevom Čuvaru rasla je tijekom povijesti Crkve, koja ne samo da mu pripisuje jedno od najvećih štovanja nakon Majke Božje, njegove Zaručnice, već mu je dodijelila i više zaštitništava.

Učiteljstvo Crkve i dalje otkriva drevne i nove veličine u ovom blagu, a to je sveti Josip koji, kao gospodar kuće iz Matejeva evanđelja „iz svoje riznice iznosi novo i staro“ (Mt 13, 52).

Od velike pomoći pri postizanju tog cilja bit će i dar oprosta koje Apostolska pokorničarna ovim Dekretom, izdanim u skladu s voljom pape Franje, milostivo dodjeljuje tijekom Godine svetoga Josipa.

Potpuni oprost podjeljuje se pod uobičajenim uvjetima (sakramentalna ispovijed, euharistijska pričest i molitva na nakane Svetoga Oca) vjernicima koji, dušom odijeljenom od svakoga grijeha, budu sudjelovali u Godini svetoga Josipa u prigodama i na načine koje naznačuje ova Apostolska pokorničarna.

a. Sveti Josip, autentični čovjek vjere, poziva nas da ponovno otkrijemo sinovski odnos s Ocem, obnovimo vjernost molitvi, prignemo uho i odgovorimo s dubokim raspoznavanjem na Božju volju. Podjeljuje se *potpuni oprost* onima koji će barem 30 minuta provesti u razmatranju molitve Očenaš ili, pak, sudjelovati na duhovnoj obnovi u trajanju od najmanje jednoga dana, koja uključuje jedno razmatranje o svetom Josipu;

b. Evanđelje pripisuje svetom Josipu atribut „muž pravedan“ (usp. Mt 1, 19). On, kao onaj koji je čuvar „intimne tajne koja se nalazi u dubini srca i duše“^[1], pohranitelj je otajstva Božjih, a samim time i idealan zaštitnik unutarnjeg područja, koji nas potiče da ponovno otkrijemo vrijednost šutnje, razboritosti i odanosti u ispunjavanju svojih dužnosti. Vrlina pravednosti koju je Josip primjereno vršio očituje se u potpunom poštivanju Božjeg zakona, koji je zakon milosrđa, „jer upravo Božje milosrđe donosi istinsku pravdu do ispunjenja“^[2]. Stoga će oni koji, po primjeru svetoga Josipa, učine neko djelo tjelesnog ili duhovnog milosrđa moći također zadobiti dar *potpunog oprost*;

c. Glavni je vid Josipova poziva bio taj da je bio čuvar Svete nazaretske obitelji, zaručnik Blažene Djevice Marije i Isusov zakoniti otac. Kako bi se sve kršćanske obitelji potaknulo da stvore isto ozračje prisnog zajedništva, ljubavi i molitve koje se živjelo u Svetoj obitelji, *potpuni oprost* se zadobiva za moljenje svete krunice u obitelji i od strane zaručnikâ.

d. Sluga Božji Pio XII., 1. svibnja 1955., ustanovio je blagdan svetog Josipa Radnika, „s namjerom da svi prepoznaju dostojanstvo rada i da to nadahne društveni život i zakone, koji će biti temeljeni na poštenoj raspodjela prava i dužnosti“^[3]. Stoga će *potpuni oprost* moći zadobiti svi koji budu svakodnevno povjerovali svoj rad zaštititi svetoga Josipa te svaki vjernik koji u molitvi zavezove zagovor Tesara iz Nazareta, da oni koji traže posao pronađu zaposlenje i da rad sviju bude dostojanstveniji.

e. Bijeg Svete obitelji u Egipat „pokazuje nam da je Bog ondje gdje je čovjek u opasnosti, ondje gdje čovjek pati, ondje gdje je prisiljen bježati, gdje doživljava odbačenost i napuštenost“^[4]. *Potpuni oprost* podjeljuje se vjernicima koji budu izmolili litanije svetomu Josipu (za zapadnu tradiciju) odnosno Akatist (*Akathistos*) svetomu Josipu u cijelosti ili barem neki njegov dio (za istočnu tradiciju), odnosno neku drugu molitvu svetomu Josipu svojstvenu drugim liturgijskim tradicijama za Crkve progone, *ad intra* i *ad extra* i na utjehu i pomoć svim kršćanima koji trpe svaki oblik progona.

Sveta Terezija Avilska prepoznala je u svetom Josipu zaštitnika u svim životnim okolnostima: „Čini mi se da je drugim svecima Gospodin dao milost da priteknu u pomoć u jednoj nevolji, a ovomu slavnemu svecu, imam iskustva, da pritekne u pomoć u svima“^[5]. Nedavno je sveti Ivan Pavao II. ponovio da lik svetog Josipa dobiva „obnovljenu aktualnost za Crkvu našega vremena u odnosu na novo kršćansko tisućljeće“^[6]. Kako bi se ponovno potvrdila univerzalnost zaštite svetoga Josipa nad Crkvom, uz spomenute prigode, Apostolska pokorničarna podjeljuje *potpuni oprost* vjernicima koji budu molili bilo koju od Crkve dopuštenu molitvu ili čin pobožnosti u čast svetom Josipu, na primjer „K tebi se, o sveti Josipe“, osobito na dane 19. ožujka i 1. svibnja, na blagdan Svete nazaretske obitelji Isusa, Marije i Josipa, na Nedjelju svetoga Josipa (prema istočnoj tradiciji), devetnaestoga dana svakoga mjeseca i svake srijede, koja je dan posvećen spomenu toga sveca prema zapadnoj tradiciji.

U trenutnim okolnostima izvanrednog zdravstvenog stanja, dar *potpunog oprosta* posebno se proteže na starije, bolesne, umiruće i sve one koji zbog opravdanih razloga ne mogu izlaziti iz svoje kuće pa, duše odijeljene od svakoga grijeha i uz nakanu da, čim im to bude moguće, ispune tri uobičajena uvjeta, u vlastitomu domu ili ondje gdje ih zapriječenost zatekne, izmole čin pobožnosti u čast svetom Josipu, utjese bolesnih i zagovorniku dobre smrti, prikazujući s povjerenjem Bogu patnje i nevolje vlastitoga života.

Da bi se zadobivanje Božje milosti po vlasti Ključeva u pastoralnom pogledu olakšalo, ova Pokorničarna usrdno moli da svi svećenici koji imaju odgovarajuće ovlasti budu raspoloživi slaviti sakrament pokore i često podjeljivati svetu pričest bolesnima.

Ovaj Dekret vrijedi za Godinu svetog Josipa, unatoč bilo kojoj suprotnoj odredbi.

Dano u Rimu, iz sjedišta Apostolske pokorničarne, 8. prosinca 2020.

Mauro Kard. Piacenza
Veliki pokorničar

Krzysztof Nykiel
Namjesnik
L. S.

Prot. br. 866/20/I

- [1] PIO XI., *Nagovor prigodom proglašenja herojski življenih kreposti službenice Božje Emilije de Vialar*, u: „L'Osservatore Romano“, god. LXXV, br. 67, 20. – 21. ožujka 1935., 1.
- [2] FRANJO, Generalna audijencija (3. veljače 2016.)
- [3] PIO XII., *Nagovor prigodom svetkovine svetog Josipa Radnika* (1. svibnja 1955.), u: „Govori i radioporuke njegove svetosti Pija XII.“, XVII, 71 – 76.
- [4] FRANJO, *Angelus* (29. prosinca 2013.).
- [5] TEREZIJA AVILSKA, *Život*, VI, 6 (talijanski prijevod: *Sabrana djela*, M. Bettetini (ur.), Milano, 2018., 67).
- [6] IVAN PAVAO II., *Apostolska pobudnica Redemptoris Custos o osobi i poslanju svetoga Josipa u životu Krista i Crkve* (15. kolovoza 1989.), 32.

PORUKA PAPE FRANJE ZA 54. SVJETSKI DAN MIRA

1. siječnja 2021.

Kultura skrbi kao put do mira

1. Na pragu nove godine, srdačno pozdravljam šefove država i vlada, voditelje međunarodnih organizacija, duhovne *vođe* i sljedbenike različitih religija te muškarce i žene dobre volje. Svima upućujem najbolje želje da ova godina omogući čovječanstvu napredovati na putu bratstva, pravde i mira između pojedinaca, zajednica, naroda i država.

Godinu 2020. obilježila je velika zdravstvena kriza Covid-19, koja je postala globalni fenomen kojim su zahvaćeni mnogi sektori dodatno pogoršavši duboko međusobno povezane krize kao što su klimatska, prehrambena, ekonomska i migracijska i prouzročivši velike patnje i nevolje. U mislima su mi prije svega svi oni koji su izgubili članove obitelji ili drage osobe i sve koji su ostali bez posla. Posebno želim spomenuti liječnike i medicinske sestre i tehničare, farmaceute, znanstvenike, volontere, kapelane i osoblje bolnica i zdravstvenih centara. Oni su ulagali i nastavljaju ulagati silne napore i podnositi velike žrtve samo kako bi bili uz bolesnike, ublažili im patnje ili spasili im život, neke je od njih to čak stajalo života. Odajući počast tim osobama, ponavljam svoj apel političkim čelnicima i privatnom sektoru da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se osigurao pristup cjepivima protiv Covid-19 i osnovnim tehnologijama potrebnim za zbrinjavanje bolesnih, siromašnih i onih koji su najugroženiji^[1].

Žalosno je konstatirati da su, uz brojna svjedočanstva ljubavi i solidarnosti, ponovno uzeli maha različiti oblici nacionalizma, rasizma i ksenofobije, kao i ratovi i sukobi koji sa sobom nose smrt i razaranje.

Ti i drugi događaji koji su obilježili put čovječanstva u godini koja je za nama naučili su nas koliko je važno brinuti jedni za druge i za stvoreni svijet kako bismo izgradili društvo utemeljeno na bratskim odnosima. Zbog toga sam za ovogodišnju Poruku izabrao temu: *Kultura skrbi kao put do mira*. Kultura skrbi kao način borbe protiv kulture ravnodušnosti, odbacivanja i sukoba koja je danas tako dominantna.

2. Bog Stvoritelj – izvor ljudskog poziva na skrb

U mnogim religijskim tradicijama postoje priče koje se odnose na porijeklo čovjeka, na njegov odnos sa Stvoriteljem, prirodom i svojim bližnjima. U Svetome pismu Knjiga Postanka već od prvih stranica pokazuje važnost brige ili čuvanja u Božjem naumu za čovječanstvo, naglašavajući odnos između čovjeka (*'adam*) i zemlje (*'adamah*) te među braćom. U biblijskom izvješću o stvaranju, Bog povjerava Adamu vrt "zasaden u Edenu" (usp. *Post* 2, 8) sa zadatkom da ga "obrađuje i čuva" (usp. *Post* 2, 15). To, s jedne strane, znači učiniti zemlju plodnom, a, s druge, zaštititi je i očuvati njezinu sposobnost održavanja života^[2]. Glagoli "obrađivati" i "čuvati" opisuju Adamov odnos s njegovim domom – vrtom, ali i povjerenje koje mu je Bog ukazao učinivši ga gospodarom i čuvarom svega stvorenog.

Rođenjem Kajina i Abela započinje povijest braće i sestara čiji će odnos Kajin protumačiti – na negativan način – u smislu *zaštite* ili *čuvanja*. Nakon što je ubio svoga brata Abela, Kajin na Božje pitanje odgovara na sljedeći način: »Zar sam ja čuvar brata svoga?« (*Post* 4, 9)^[3]. Da, naravno! Kajin jest "čuvar" svog brata. »U tim tako starim pripovijestima, bogatima dubokim simbolizmom, već je prisutna svijest koja nam je danas zajednička: da je sve međusobno povezano i da je istinska briga za same naše živote i naše odnose s prirodom neodvojiva od bratstva, pravednosti i vjernosti u odnosu prema drugima«^[4].

3. Bog Stvoritelj – uzor skrbi

U Svetome pismu Boga se ne predstavlja samo kao Stvoritelja, nego i kao Onoga koji se brine za svoja stvorenja, posebno za Adama, Evu i njihovu djecu. I sâm Kajin, iako je udaren prokletstvom zbog zločina koji je počinio, prima od Stvoritelja na dar *znak zaštite* kako bi njegov život ostao sačuvan (usp. *Post* 4, 15). Ova činjenica, istodobno dok potvrđuje *nepovredivo dostojanstvo* osobe, stvorene na Božju sliku i priliku, također otkriva Božji naum za očuvanje sklada stvaranja, jer »mir i nasilje ne mogu prebivati pod istim krovom«^[5].

Upravo je briga za stvoreni svijet u temelju ustanovljenja subote koja je, osim reguliranja bogoštovlja, imala za cilj obnavljanje društvenog reda i brigu za siromašne (usp. *Post* 1, 1-3; *Lev* 25, 4). Na jubilej koji se obilježavao svake sedme, subotnje (šabatne) godine omogućavao se predah zemlji, robovima i dužnicima. U toj se godini milosti brinulo za najslabije, dajući im novu životnu perspektivu, tako da u narodu ne bude nijednoga siromaha (usp. *Pnz* 15, 4).

Vrijedi spomenuti i proročku tradiciju u kojoj se vrhunac biblijskog shvaćanja pravde očituje u načinu na koji se zajednica odnosi prema najslabijima u svojoj sredini. To je razlog zašto Amos (2, 6-8; 8) i Izaija (58), napose, neprestano podižu svoj glas za pravdu prema siromašnima koje, zbog njihove ranjivosti i nemoći, čuje samo Bog koji brine o njima (usp. *Ps* 34, 7; 113, 7-8).

4. Skrb u Isusovoj službi

Isusov život i poslanje uosobljuju vrhunac Očeve ljubavi prema ljudskom rodu (usp. *Iv* 3, 16). U sinagogi u Nazaretu Isus se očitovao kao Onaj kojega Gospodin pomaza i »posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti suznjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene« (*Lk* 4, 18). Takva mesijanska djela, karakteristična za jubileje, najrječitije su svjedočanstvo poslanja koje mu je Otac povjerio. U svojoj samilosti, Krist se približava bolesnima u tijelu i duhu te ih ozdravlja; oprašta grešnicima i daje im novi život. Isus je Dobri pastir koji se brine za ovce (usp. *Iv* 10, 11-18; *Ez* 34, 1-31); on je dobri Samarijanac koji se priginje nad ranjena čovjeka, vida mu rane i brine se o njemu (usp. *Lk* 10, 30-37).

Na vrhuncu svojega poslanja Isus zapečaćuje svoju brigu za nas prinoseći samoga sebe na križ i oslobađajući nas tako ropstva grijeha i smrti. Tako nam je darom svojega života i svojom žrtvom otvorio put ljubavi i kaže svakom od nas: "Slijedi me. I ti čini tako!" (usp. *Lk* 10, 37).

5. Kultura skrbi u životu Isusovih sljedbenika

Duhovna i tjelesna djela milosrđa predstavljaju srž dobrotvorstva Crkve iz prvih stoljeća. Prvi su kršćana dijelili ono što su imali kako nitko od njih ne bi bio u potrebi (usp. *Dj* 4, 34-35) i trudili su se zajednicu učiniti gostoljubivim domom, otvorenim za sve ljude u kojoj god da se situaciji nalazili, spremnim preuzeti na sebe brigu za najslabije. Tako se uvriježio običaj davanja dobrovoljnih priloga kako bi se nahranilo siromašne, pokopalo mrtve i hranilo siročad, starije osobe i žrtve nesreća, poput brodoloma. A kad je velikodušnost kršćana u kasnijim vremenima pomalo popustila, neki su crkveni oci insistirali na tome da vlasništvo prema Božjem shvaćanju služi općem dobru. Sv. Ambrozije je tvrdio da »priroda je iz svoga krila izlila dobra svim ljudima da se njima zajedno služe [...] iznjedrila je zajedničko pravo za sve, ali pohlepa je to učinila pravom samo za nekolicinu«^[6]. Nakon što je prebrodila progon iz prvih stoljeća, Crkva je iskoristila novostečenu slobodu da nadahnjuje društvo i njegovu kulturu. »Potrebe vremena budile su novu snagu u službi kršćanske ljubavi (*charitas*). U povijesti su ostala zapisana mnoga dobrotvorna djela. [...] Podizane su brojne ustanove za pružanje utjehe i okrjepe onima koji trpe: *bolnice, ubožnice, sirotišta i domovi za napuštenu djecu, gostinjski i dr.*«^[7].

6. Načela socijalnog nauka Crkve kao temelj kulture skrbi

Dijakonija iz vremena prve Crkve, obogaćena razmišljanjima otaca i oživljavana, tijekom mnogih stoljeća, djelotvornom ljubavlju mnogih svijetlih svjedoka vjere, postala je živo srce socijalnog nauka Crkve, nudeći se svim ljudima dobre volje kao dragocjena baština načelâ, kriterijâ i smjernicâ koji mogu poslužiti kao

“gramatika” te skrbi: promicanje dostojanstva svake ljudske osobe, solidarnost sa siromašnima i bespomoćnima, briga za opće dobro, zaštita stvorenog svijeta.

* Skrb kao promicanje dostojanstva i prava osobe.

»Ideja osobe, koja je nastala i razvila se u kršćanstvu, pomaže postići potpuno ljudski razvoj zato što osoba uvijek znači odnos, a ne individualizam, ukazuje na uključivanje, a ne na isključivanje, na jedinstveno i nepovredivo dostojanstvo, a ne na izrabljivanje«^[8]. Svaka je osoba svrha u sebi samoj, a nikada puko oruđe koji treba cijeliti isključivo zbog njegove korisnosti, i stvorena je za zajednički život u obitelji, zajednici, društvu u kojem su svi članovi jednaki po dostojanstvu. Iz tog dostojanstva proizlaze čovjekova prava jednako kao i obaveze kao, na primjer, zadaća da se prihvati i pruži pomoći siromašnima, bolesnima, marginaliziranim, svim našim »bližnjima, bili oni bliski ili daleki u vremenu i prostoru«^[9].

* Skrb za opće dobro.

Svaki vid društvenog, političkog i ekonomskog života pronalazi svoje ispunjenje kada služi općem dobru, to jest »skupu onih uvjeta društvenog života koji skupinama i pojedincima omogućuje potpunije i lakše postizanje vlastitog savršenstva«^[10]. Stoga u svojim planovima i naporima koje činimo moramo uvijek voditi računa o tome koje će to imati učinke za čitavu ljudsku obitelj i uzeti u obzir moguće posljedice za sadašnji čas i za buduće naraštaje. Koliko je to istinito i aktualno zorno nam pokazuje pandemija Covid-19. U susretu s njom »shvatili smo da se nalazimo na istoj lađi, svi krhki i dezorijentirani, ali istodobno važni i potrebni, svi pozvani veslati zajedno«^[11], jer »nitko se ne spašava sâm«^[12] i nijedna izolirana nacionalna država ne može zajamčiti opće dobro svojih stanovnika^[13].

* Skrb kroz solidarnost.

Solidarnost izražava ljubav prema drugoj osobi na konkretan način, ne kao nejasan osjećaj, nego kao »čvrstu i postojanu odlučnost zauzeti se za opće dobro, to jest za dobro svih i svakoga, jer svi smo mi uistinu za sve odgovorni«^[14]. Solidarnost nam pomaže promatrati drugoga – bilo kao osobu, bilo, u širem smislu, kao narod ili naciju – ne kao statistiku ili sredstvo koje treba iskoristiti, a zatim baciti kad više nije korisno, nego kao našeg bližnjega, suputnika, pozvana sudjelovati, baš kao i mi, na gozbi života na koju Bog sve jednako poziva.

* Skrb i očuvanje stvorenoga svijeta.

U enciklici *Laudato si'* itekako je prisutna svijest o međusobnoj povezanosti cjelokupne stvorene stvarnosti te se ističe potreba da se sluša istodobno i vapaj potrebitih i vapaj stvorova. Iz tog pažljivog i stalnog oslušivanja može se roditi učinkovita briga za zemlju, naš zajednički dom, kao i za siromašne. U vezi s tim, želio bih potvrditi da »ne može biti istinskog osjećaja dubokog jedinstva s drugim bićima u prirodi ako istodobno u srcu nema nježnosti, suosjećanja i brige za ljudska bića«^[15]. »Mir, pravda i očuvanje stvorenog svijeta tri su potpuno međusobno povezana pitanja, koja se ne mogu odvajati i obrađivati pojedinačno a da se ne padne u redukcionizam«^[16].

7. Kompas koji pokazuje pravac kojim nam je zajedno ići

U vremenima u kojima dominira kultura odbacivanja, suočeni sa sve dubljim nejednakostima unutar i između država^[17], želio bih, dakle, pozvati čelne ljude međunarodnih organizacija i vlada, ekonomskog i znanstvenog svijeta, društvenih komunikacija i obrazovnih institucija da uzmu u svoje ruke “kompas” gore spomenutih načela kako bi se procesu globalizacije dao *zajednički pravac*, »stvarno... ljudski put«^[18]. To će nam omogućiti da cijenimo vrijednost i dostojanstvo svake osobe, zajednički djelujemo solidarno za opće dobro i pružimo olakšanje onima koji pate od siromaštva, bolesti, ropstva, oružanih sukoba i diskriminacije.

Molim sve da uzmu ovaj kompas u ruke i postanu proročki svjedoci kulture skrbi, radeći na prevladavanju mnogih postojećih društvenih nejednakosti. To se može postići samo snažnim i značajnim isticanjem uloge ženâ, kako u obitelji tako i na svim socijalnim, političkim i institucionalnim područjima.

Kompas ovih socijalnih načela, prijeko potrebnih za promicanje kulture skrbi, također je pokazatelj za odnose među narodima koji bi trebali biti nadahnuti bratstvom, uzajamnim poštivanjem, solidarnošću i poštivanjem međunarodnog prava. U vezi s tim, moramo prepoznati potrebu za obranom i promicanjem temeljnih ljudskih prava koja su neotuđiva, sveopća i nedjeljiva.^[19]

Također je važno spomenuti poštivanje humanitarnog prava, posebno u vrijeme kada se sukobi i ratovi stalno nižu jedan za drugim. Nažalost, mnoge se regije i zajednice više ni ne sjećaju vremena kada su živjele u miru i sigurnosti. Brojni su gradovi postali epicentri neizvjesnosti: njihovi stanovnici bore se ne bi li kako tako održali uobičajeni ritam života jer su neprestano metom napada i neselektivnog bombardiranja, topništva i lakog oružja. Djeca ne mogu učiti. Muškarci i žene ne mogu raditi na uzdržavanju obitelji. Glad pušta korijene tamo gdje je nekada bila nepoznata. Ljudi su prisiljeni bježati, ostavljajući za sobom ne samo svoje domove, već i obiteljsku povijest i kulturne korijene.

Uzroci sukoba su mnogi, ali rezultat je uvijek isti: uništenje i humanitarna kriza. Moramo se zaustaviti i zapitati se što je dovelo do toga da naš svijet na sukob gleda kao na nešto uobičajeno i, nadasve, kako se naša srca mogu obratiti i kako možemo promijeniti svoj način razmišljanja da bismo zaista tražili mir u solidarnosti i bratstvu.

Kolika se sredstva samo rasipa na oružje, posebno nuklearno oružje^[20], a mogla bi se upotrijebiti za značajnije prioritete kao što su osiguranje sigurnosti pojedinaca, promicanje mira i cjelovitog ljudskog razvoja, borba protiv siromaštva i zadovoljavanje zdravstvenih potreba. Globalni problemi poput aktualne pandemije Covid-19 i klimatskih promjena samo su ove izazove učinili još očiglednijima. Kakva bi hrabra odluka bila »novcem koji se troši na oružje i druge vojne izdatke uspostaviti “Globalni fond”, kako bi se trajno uklonilo glad i dao doprinos razvoju najsiromašnijih zemalja«!^[21]

8. Odgoj i obrazovanje za kulturu skrbi

Promicanje kulture skrbi zahtijeva odgojno-obrazovni proces, a kompas socijalnih načelâ predstavlja, u tu svrhu, pouzdano oruđe u različitim međusobno povezanim kontekstima. Želio bih navesti nekoliko primjera.

- Odgoj za skrb rađa se u *obitelji*, koja je prirodna i temeljna stanica društva, u kojoj osoba uči živjeti u odnosu i u uzajamnom poštivanju. Obitelji treba omogućiti da ispuni tu vitalnu i nezaobilaznu zadaću.

- Za odgoj i obrazovanje odgovorni su također *škole i sveučilišta* – ali uvijek u suradnji s obitelji – i, u nekim aspektima, *sredstva društvene komunikacije*.^[22] Oni su pozvani prenositi sustav vrijednosti utemeljen na priznavanju dostojanstva svake osobe, svake jezične, etničke i vjerske zajednice i svakog naroda, kao i temeljnih prava koja iz toga proizlaze. Obrazovanje je jedan od stupova pravednijeg i solidarnijeg društva.

- *Religije* općenito, a posebno *vjerski vođe*, mogu imati nezamjenjivu ulogu u prenošenju vjernicima i društvu vrijednosti solidarnosti, poštivanja različitosti, prihvaćanja i brige o najranjivijoj braći i sestrama. U vezi s tim podsjećam na riječi pape Pavla VI. izrečene u Ugandskom parlamentu 1969. godine: »Ne bojte se Crkve; ona vas poštuje, obrazuje vam poštene i odane građane, ne potiče suparništva i podjele i pokušava promicati zdravu slobodu, socijalnu pravdu i mir. Ako i ima nešto čemu daje prednost onda su to siromašni, obrazovanje najmlađih i puka te briga za one koji trpe i koji su napušteni«^[23].

- One koji obavljaju javne službe ili rade u međunarodnim, vladinim i nevladinim, organizacijama s obrazovnom misijom i sve one koji na razne načine djeluju na polju obrazovanja i istraživanja, još jednom potičem da se zalažu oko postizanja cilja obrazovanja »otvorenijeg i uključivijeg, sposobna za strpljivo slušanje, konstruktivan dijalog i međusobno razumijevanje«^[24]. Nadam se da će ovaj poticaj, upućen u sklopu *Globalnog pakta o obrazovanju*, naići na široko prihvaćanje.

9. Nema mira bez kulture skrbi

Kultura skrbi, kao zajednički, solidarni i sudionički predani rad na zaštiti i promicanju dostojanstva i dobrobiti svijetu, kao spremnost da se zanimamo, posvećujemo pažnju, spremnost na suosjećanje, pomirenje i iscjeljenje, uzajamno poštivanje i uzajamno prihvaćanje, povlašteni je način izgradnje mira. »U mnogim dijelovima svijeta potrebni su putovi mira koji vode ozdravljenju, potrebni su mirotvorci koji su spremni kreativno i hrabro pokretati procese ozdravljenja i novih susreta«^[25].

U ovom vremenu kad se o lađu čovječanstva bjesomučno razbijaju valovi krize dok se s teškom mukom probija kroz oluju tražeći mirniji i spokojniji horizont, kormilo ljudskog dostojanstva i "kompas" temeljnih socijalnih načela može nam omogućiti da slijedimo siguran i zajednički pravac. Kao kršćani upiremo svoj pogled u Djevicu Mariju, Zvijezdu mora i Majku nade. Svi zajedno radimo na tome da napredujemo prema novom obzoru ljubavi i mira, bratstva i solidarnosti, uzajamne podrške i prihvaćanja. Ne smijemo podleći napasti da zanemarimo druge, posebno najslabije, ne navikavajmo se okretati glavu na drugu stranu^[26], nego se svakodnevno, na konkretne i praktične načine, zalažimo za »oblikovanje zajednice sastavljene od braće i sestara koji se uzajamno prihvaćaju i brinu jedni za druge«^[27].

Iz Vatikana, 8. prosinca 2020.

FRANJO

- [1] Usp. Videoporuka u prigodi 75. zasjedanja Generalne skupštine Ujedinjenih naroda, 25. rujna 2020.
- [2] Usp. Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 67.
- [3] Usp. "Bratstvo, temelj i put za mir", *Poruka za 47. Svjetski dan mira 1. siječnja 2014.* (8. prosinca 2013.), 2.
- [4] Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 70.
- [5] Papinsko vijeće »Iustitia et Pax«, *Kompendij socijalnog nauka Crkve*, br. 488.
- [6] *De officiis*, 1, 28, 132: PL 16, 67.
- [7] K. BIHLMAYER - H. TÜCHLE, *Storia della Chiesa, vol. I L'antichità cristiana*, Morcelliana, Brescia 1994, 447.448.
- [8] *Govor sudionicima konferencije koju je priredio Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja na 50. godišnjicu enciklike "Populorum progressio"*, (4. travnja 2017.).
- [9] *Poruka sudionicima 22. zasjedanje Konferencije država potpisnica Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP22)*, 10. studenoga 2016. Usp. *Interdikasterijalni okrugli stol Svete Stolice o cjelovitoj ekologiji, Na putu prema skrbi za zajednički dom. Pet godina nakon Laudato si'*, LEV, 31. svibnja 2020.
- [10] Drugi vat. konc., Past. konst. *Gaudium et spes*, 26.
- [11] Izvanredna molitva u vremenu epidemije, 27. ožujka 2020.
- [12] *Ibid.*
- [13] Usp. enc. *Fratelli tutti* (3. listopada 2020), 8; 153.
- [14] Sv. Ivan Pavao II., Enc. *Sollicitudo rei socialis* (30. prosinca 1987.), 38.
- [15] Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 91.
- [16] Dominikanska biskupska konferencija, Past. pismo *Sobre la relación del hombre con la naturaleza* (21. siječnja 1987.); usp. Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 92.
- [17] Usp. enc. *Fratelli tutti* (3. listopada 2020.), 125.
- [18] *Ibid.*, 29.
- [19] Usp. *Poruka sudionicima međunarodne konferencije "Ljudska prava u suvremenom svijetu: postignuća, propusti, poricanja"*, Rim, 10.-11. prosinca 2018.
- [20] Usp. *Poruka sudionicima UN-ove Konferencije usmjerena na pregovore o pravno obvezujućem instrumentu o zabrani nuklearnog oružja koji će dovesti do njegova potpunog uklanjanja*, 23. ožujka 2017.
- [21] Videoporuka u prigodi Svjetskog dana prehrane 2020., 16. listopada 2020.
- [22] Usp. Benedikt XVI., "Odgajati mlade za pravdu i mir", *Poruka za 45. svjetski dan mira, 1. siječnja 2012.* (8. prosinca 2011.), 2; "Pobijedi ravnodušnost i osvoji mir", *Poruka za 49. svjetski dan mira, 1. siječnja 2016.* (8. prosinca 2015.), 6.
- [23] *Govor zastupnicima i senatorima Ugande, Kampala*, 1. kolovoza 1969.
- [24] *Poruka prigodom pokretanje Pakta o obrazovanju*, 12. rujna 2019.: *L'Osservatore Romano*, 13. rujna 2019., str. 8.
- [25] Enc. *Fratelli tutti* (3. listopada 2020.), 225.
- [26] Usp. *ibid.*, 64.
- [27] *Ibid.*, 96; usp. "Bratstvo, temelj i put ka miru". *Poruka za 47. svjetski dan mira 1. siječnja 2014.* (8. prosinca 2013.), 1.

II.
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

USKRSNA PORUKA BISKUPA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

Draga braćo i sestre u Kristu Uskrslomu!

1. Ulaskom u Veliki tjedan započeli smo proslavu otajstva smrti Isusa Krista, Sina Božjega, otajstva njegove nemoći i zemaljskoga poraza, te njegova uzdignuća u slavu. U trenutku umiranja Gospodin se obraća nebeskomu Ocu riječima: »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj.« (Lk 23,46). Isusova predanost milosrdnomu Ocu nama je vjernicima uzor i poticaj. Posebice nam je taj stav potreban u ovim danima kada našu domovinu i cijeli svijet pogađa širenje bolesti koja je uvelike zaustavila redovitost života i rada, unijela nesigurnost i poremetila blizinu ophođenja i susreta. Uz to, kao biskupi suosjećamo sa Zagrebačkom nadbiskupijom, s ljudima u Zagrebu i okolici koji su doživjeli razorni potres koji je pojačao kušnju ugroženosti, dodatno uznemirio ljude, oštetio im domove i crkve, te uzdrmao dušu i osjećaje.

Kao zajednica Kristovih vjernika koja živi blizinu s Gospodinom, u susretu i zajedništvu s bližnjima, u ovim danima kušnje osjećamo velik nedostatak liturgijskih slavlja u kojima primamo puninu euharistijskoga dara. Premda smo medijski povezani s mjestima gdje se misa slavi, nedostaje nam širina očitovanja vjere s drugim vjernicima. No, to nas usmjerava na dublje razmatranje i na uporište u sigurnoj nadi. Jer, kada trpi čovjek, zajedno s njime trpi i Krist. On se utjelovio i patnju podnio kako ne bismo ni u jednomu iskustvu bili sami i bez njegove milosne pomoći.

2. Veliki tjedan suočava nas sa znakovima i iskustvima nedostataka i praznine. A vjera nam omogućuje baš u životnoj praznini otkrivati prisutnost Živoga. To je iskustvo uskrsnoga jutra koje je anđeo objavio ženama: »Nije ovdje! Uskrsnuo je!« Stoga, u svakoj ljudskoj praznini odjekuje vijest da nam je po Uskrsnulomu Gospodinu darovana punina. Jer čovjek nije stvoren za prazninu, nego za Puninu.

U nedjelju Uskrsnuća Gospodinova Crkva moli: »Bože, ti si danas po svojemu Jedinorođencu pobijedio smrt i nama otvorio pristup vječnom životu.« To je Radosna vijest koju i mi naviještamo i svjedočimo. Život vječni za nas počinje kada se sjedinimo s Božjim Sinom, kada prihvatimo Boga koji nam se daje i koji se predao za nas. U tom vidu i kušnje kroz koje prolazimo obasjane su svjetlom Uskrsa, koje ostaje našom novom snagom i utjehom.

3. Stoga vas, braćo i sestre, potičemo da ne prestanete moliti i vjerovati u snagu molitve. Poučeni biblijskim uzorima molitve i primjerima naših pređa, molimo jednostavno i iskreno poput psalmista čiji su vapaji i molitva kao melem duši našoj. Gospodinove riječi zvuče poput uskrsne pobjede: »Izbavit ću ga jer me ljubi, zakrilit ću ga jer poznaje ime moje. Zazvat će me, a ja ću ga uslišiti, s njim ću biti u nevolji, spasit ću ga i proslaviti. Pokazat ću mu spasenje svoje.« (Ps 91,114-16). Iz te sigurnosti spontano se uzdiže i naš ponizni vapaj: »Gospodine, pogledaj našu muku i zaustavi navale zla; oslobodi nas od preteških kušnja! Ali, prije svega, daj nam spoznati i vršiti volju tvoju!« Zato je iznimno znakovito i plodonosno što smo tijekom proteklih tjedana bili ujedinjeni u molitvi putem medija i drugih tehničkih sredstava. To nam je olakšalo samoću i udaljenost, a ohrabrialo i jačalo naše pouzdanje u Gospodina.

S osobitom molitvom i bratskom blizinom pratimo brižnost onih koji svojim služenjem svjedoče istinsku ljubav prema čovjeku: liječnici i medicinske sestre, državni dužnosnici, policija, vojska, djelatnici medija, vatrogasci, trgovci i volonteri, te svi ostali koji su pokazali spremnost izložiti svoje živote i zdravlje u obrani od opasnog virusa i razornog potresa. Nastavit ćemo ih uključivati u svoje molitve, s vjerničkom zahvalnošću koja nas potiče da činimo sve da se nitko ne osjeti odsutnim u našoj ljubavi.

4. Braćo i sestre, dok promatramo svoje muke i životne kušnje, koje nas već nekoliko tjedana pritišću, tješi nas vjera u uskrsnuće Isusa Krista koji je nadvladao svako zlo, pa je i samu smrt pobijedio. Zahvalni smo Gospodinu i ove godine za njegovu uskrsnu blizinu. On nakon uskrsnuća pokazuje učenicima svoje rane kako

bi ih izvukao iz malodušnosti i beznađa. To su rane koje su vidljive, koje bole, ali i koje sjaje na licu Crkve, koja je Njegovo otajstveno tijelo. Onima koji nisu vjerovali Isus ne pokazuje nebesku slavu, nego preobražene znakove svoje muke. Svojim uskrsnućem on upućuje na novu dimenziju preobraženosti stvorenoga svijeta.

U ozračju Uskrsa upućujemo jedni drugima čestitke i dobre želje. Nakon drame i šutnje Velikoga petka opet će zabrujati crkvena zvona i objaviti vijest koju je Marija Magdalena »rano u jutro, još za mraka« (Mk 16,9) otrčala priopćiti apostolu Petru. Neka nas sve uskrsnuli Gospodin učvrsti u vjeri i pouzdanju da je On sada »zdesna Bogu i da se zauzima za nas« (Rim 8,35). O snaženi tom vjerom i mi ćemo svim nevoljama usprkos »stajati čvrsto u Gospodinu« (Fil 4,1). Uskrsnuli Gospodin je nada i snaga naša. On je svjetlo u povijesti ljudskog mraka i tame. On je središte i smisao svega.

U toj vjeri svim vjernicima naših (nad)biskupija, kao i onima izvan domovine, te svima do kojih dopire naša riječ, čestitamo Uskrs i želimo da bude ispunjen nadom, radošću i svakim nebeskim blagoslovom!

U Velikom tjednu 2020.

Biskupi Hrvatske biskupske konferencije

PORUKA ZA DAN ŽIVOTA 2020.

USAMLJENOST PREVLAĐAVATI LJUDSKOM BLIZINOM, VJEROM I LJUBAVLJU

»Nije dobro da čovjek bude sam« Božje su riječi koje čitamo na početku Biblije (*Post 2,18*). Te riječi predstavljaju podlogu za nastanak prve ljudske zajednice osoba, one između muškarca i žene stvorenih na sliku i priliku Božju. Bog, dakle, ne želi da čovjek bude sam već da, zrcaleći ljubav savršene zajednice božanskih osoba Oca, Sina i Duha Svetoga, izgrađuje međuljudske odnose ponajprije u braku i obitelji, a zatim i šire. Čovjek nije samačko biće nego je po svojoj naravi upućen na odnos i zajedništvo s drugima. On u sebi nosi duboko usađenu i trajnu potrebu za primanjem i davanjem ljubavi. Zato, u okviru ciklusa obiteljskog pastoralnog posvećenog starijim osobama, međugeneracijskoj solidarnosti te poslanju djedova i baka, a u prigodi Dana života 2020. koji obilježavamo u nedjelju 2. veljače, želimo promišljati o usamljenosti, njezinim uzrocima i posljedicama te o tome kako je prevladavati.

Usamljenost – bolest suvremenoga društva

Neki znanstvenici tvrde da je usamljenost bolna, zarazna i ubojita bolest. Bolna, jer se u istom području čovjekova mozga obrađuje tjelesna bol, kao i duševna bol zbog usamljenosti i izoliranosti. Zarazna, jer se poput epidemije širi ne samo među starijim osobama, već i među mladima. Ubojita, jer usamljene osobe češće od ostalih obolijevaju od raka, srčanog i moždanog udara, depresije i demencije. Usamljenost djeluje na zdravlje i tijela i duše te je jedan od najčešćih uzroka smrti na Zapadu (usp. Spitzer, Manfred, *Usamljenost. Nepoznata bolest*, 2019.).

Katolička Crkva prepoznala je taj problem i u više je navrata na njega upozoravala. U svom govoru pred Europskim parlamentom u Strassbourgu u studenom 2014. godine i papa Franjo je usamljenost nazvao bolešću, prepoznajući je kao jednu od najraširenijih u Europi. Tu tvrdnju potvrđuju rezultati *Europskog socijalnog istraživanja* (www.europeansocialsurvey.org) iz kojih se iščitava da se oko 30 milijuna odraslih Europljana često osjeća usamljeno, da usamljenost zahvaća sve dobne skupine te da su loše zdravlje, nepovoljne ekonomske okolnosti i življenje u samačkom kućanstvu povezani s višim stopama usamljenosti. U pokušaju suočavanja s tim problemom u Velikoj Britaniji je primjerice, početkom 2018. osnovano *Ministarstvo usamljenih*. Na drugom kraju svijeta, u Japanu, nudi se usluga kojom se usamljenima omogućava »iznajmljivanje obitelji« tako da plaćaju glumce koji glume članove obitelji i prijatelje dnevno ili tjedno ili za neke prigode kada je usamljenost osobito bolna.

Među uzrocima usamljenosti ističemo rast egoizma i sebičnosti praćenih padom suosjećanja i solidarnosti čemu, u novije vrijeme, osobito doprinose mediji i društvene mreže. Podaci iz *Europskog istraživanja vrednota* (<https://europeanvaluesstudy.eu/>) utvrdili su postojanje krize solidarnosti i u hrvatskom društvu. Ipak, ohrabrujuće je što su rezultati posljednjeg vala istraživanja pokazali da je u Hrvatskoj došlo do porasta zabrinutosti za životne uvjete starijih te bolesnih i nemoćnih ljudi (usp. *Bogoslovska smotra 2/2019*). Dodatni bitni uzrok usamljenosti naglasio je još papa Benedikt XVI. kada je za geslo svoga posjeta Bavarskoj 2006. godine uzeo riječi: »Tko vjeruje nikad nije sam«. Na tome tragu, uočavajući da se slabljenje vjere i vjerske prakse u nekim društvima odražava na obitelji, ostavljajući ih još usamljenijima usred njihovih teškoća, sinodski su oci na izvanrednoj biskupskoj sinodi o obitelji 2014. primijetili da je samoća posljedica odsutnosti Boga u životu osoba i nepostojanosti odnosâ (usp. papa Franjo, *Amoris laetitia*, 2016., 43).

Prevladavanje usamljenosti

Nije dovoljno samo utvrditi postojanje problema usamljenosti, nego i zajednički nastojati oko iznalaženja načina za njegovo prevladavanje. Prvi korak u prevladavanju toga rastućeg društvenog problema je prosvjećivanje. Pritom, nakon što spoznamo ozbiljnost situacije trebamo se preispitati znamo li uopće tko se od naših bližnjih osjeća usamljeno, počevši od članova vlastitih obitelji. Nadalje, kao moguća rješenja za prevladavanje usamljenosti, stručnjaci predlažu velikodušnost i pomaganje drugima te zajedničko sudjelovanje u glazbi, pjesmi i plesu, tim čovjeku svojstvenim aktivnostima. Svi ti postupci koji zbližavaju ljude djeluju

protiv usamljenosti. Iz zarobljeništa usamljenosti moguće se maknuti tako da se posvetimo različitim aktivnostima i hobijima, umjesto da se pasiviziramo uz različite ekrane koji dodatno otupljuju, umanjuju empatiju, potiču depresivnost i općenito vode pogoršanju zdravlja. Osobito se preporučuje redoviti boravak u prirodi u kojoj i samoća dobiva drugu dimenziju. Kontakt s prirodom dokazano je blagotvoran. Povezanost s prirodom, koja nas nadilazi i stvara osjećaj strahopoštovanja, pomaže da se lakše uživimo u potrebe drugih te tako budemo suosjećajni i solidarni. Time se također sprečava usamljenost, kako naša vlastita, tako i ona naših bližnjih (usp Spitzer, Manfred, *Usamljenost. Nepoznata bolest*, 2019.)

Sve navedeno može se staviti pod zajednički nazivnik ljudske blizine i dostupno je svakom čovjeku, bez obzira je li vjernik ili nije, a ponajprije se ostvaruje unutar obitelji i kruga prijatelja. Vjera i duhovnost su, međutim, dokazano važni čimbenici koji štite od usamljenosti. Krist je svojim učenicima, pa time i svima nama, obećao da nas neće ostaviti kao siročad (usp. *Iv* 14, 18) snažno poručujući »Ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta« (*Mt* 28,20). Zato zajedno s papom Franjom možemo reći: »Radost evanđelja ispunja srce i čitav život svakog onog koji susretne Isusa. Oni koji prihvate njegovu ponudu spasenja oslobođeni su od grijeha, žalosti, duhovne praznine i samoće.« (papa Franjo, *Evanđelii gaudium*, 2013., 1).

Kao vjernici pozvani smo ne samo znati za ozbiljnost problematike usamljenosti naših bližnjih, nego i ući u njihovu usamljenost i širiti radost evanđelja. Polazeći od autentične kršćanske vjere i ljubavi, molimo za usamljene i pružimo im konkretnu ljudsku blizinu prožetu suosjećanjem i solidarnošću. Darujmo im vrijeme, osmijeh, toplu riječ i potrebnu pomoć, a kad ustreba i rame za plakanje. Tako ćemo i drugima postati poticaj da se, uvažavajući dostojanstvo svakoga čovjeka, zauzmu oko prevladavanja usamljenosti kako bismo zajedno činili ovaj svijet čovječnijim. U tome nam neće toliko pomoći znanje koliko prava ljubav, jer »ako ljubimo jedni druge, Bog ostaje u nama, i ljubav je njegova u nama savršena« (*I Iv* 4,12).

U Zagrebu 24. siječnja 2020. na spomendan sv. Franje Saleškog, crkvenog naučitelja, koji poučava da je kap prave ljubavi dragocjenija od mora znanja.

Mate Uzinić,
dubrovački biskup
i predsjednik Vijeća HBK
za život i obitelj

BOŽJA RIJEČ – TEMELJ POSVEĆENOG ŽIVOTA

Poruka prigodom Dana posvećenog života 2020.

Poštovane redovnice, redovnici i laici posvećeni u svijetu, drage sestre i draga braćo u Kristu!

1. Po želji pape Franje ove smo godine prvi put proslavili Nedjelju Božje riječi. U svome pismu *Aperuit illis* kojim je ustanovio ovo slavlje, papa kaže: »Posvetiti jednu nedjelju liturgijske godine Božjoj riječi može omogućiti Crkvi da iznova doživi kako uskrsli Gospodin otvara i za nas riznicu svoje riječi da uzmognemo biti u svijetu navjestitelji toga nepresušnog bogatstva« (*Aperuit illis*, 2). Ovaj poziv osobito stoji pred Bogu posvećenim osobama. Pozvani da nasljeđuju Gospodina, oni su pozvani najprije hoditi zajedno s njime, osluškujući njegovu riječ, primajući ovo nepresušno bogatstvo, kako bi ga, životom prihvaćeno, mogli ponuditi i drugima. U temelju mnogih redovničkih zajednica i ostalih zajednica posvećena života nalazimo Božju riječ, počevši još od svetoga Antuna opata kojega je pokrenula evanđeoska riječ:

»Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom« (Mt 16,24). Iščitavanje Božje riječi potiče svaku zajednicu i svaku Bogu posvećenu osobu da se vrati izvorištu svoga identiteta i svoje karizme.

2. U svome pismu papa dodaje: »Redovito čitanje Svetoga pisma i slavljenje Euharistije omogućuju nam da sebe promatramo kao dio jedne cjeline. Kao kršćani jedan smo narod koji putuje kroz povijest, snažen prisutnošću Gospodina u našoj sredini koji nam govori i hrani nas. Dan posvećen Bibliji ne želi biti 'jednom na godinu', nego jednom za čitavu godinu, jer nam je prijeko potrebno rasti u dobrom poznavanju i ljubavi prema Svetom pismu i Uskrsnome koji ne prestaje lomiti riječ i kruh u zajednici vjernikâ. Zato nam je potrebno ući u prisni odnos sa Svetim pismom; u suprotnom naša će srca ostati hladna, a oči zatvorene, pogođeni, kakvi već jesmo, bezbrojnim oblicima sljepoće« (*Aperuit illis*, 8). Bez Gospodina usred zajednice nemoguće je graditi duhovno zajedništvo utemeljeno na njegovu pozivu. Stoga smo svi pozvani na još prisniji odnos s njegovom riječi. Još je važnije produbiti takav odnos kad je srce obavijeno hladnoćom, kad u zajednici nedostaje komunikacije ili kad se zajednica suočava s poteškoćama koje proizlaze iz nedostatka duhovnih

3. Papa Benedikt XVI. u apostolskoj pobudnici *Verbum Domini* naglasio je da je Božja riječ u temelju svake autentične kršćanske duhovnosti te je svima preporučio redovitu praksu molitvenoga čitanja Svetoga pisma (usp. *Verbum Domini*, 86), a osobito metodu *lectio divina* koja je »sposobna otvoriti vjerniku blago Riječi Božje, ali također stvoriti susret s Kristom, živom božanskom riječju« (*Verbum Domini*, 87). Povratak redovitom molitvenom čitanju odlomaka Svetoga pisma može vratiti živost Kristove prisutnosti svakoj zajednici. Ukoliko takva praksa ne postoji, možda bi bilo dobro da pojedine zajednice skupe hrabrosti i nađu vremena za zajedničko čitanje Božje riječi. Na taj će način život zajednice moći proći kroz vrednovanje pomoću svetopisamskih tekstova te naći poticaje i smjerokaze za budućnost. Osim toga, u molitvenom dijelu takvoga božanskoga čitanja Svetoga pisma moći će se Bogu povjeriti sve potrebe zajednice, za što ponekad nema prilike u ostalim zajedničkim oblicima. Svakom pojedincu ovakvi redoviti susreti s Božjom riječju u molitvenom ozračju, za što ne treba štedjeti vremena, mogu biti prilika da se ponovno susretne s onim Gospodinom koji ga je pozvao te da tako obnovi svoju odluku i dade još snažniji zamah svome življenju redovničkih zavjeta ili svoje posvete. Papa stoga jasno kaže da je nasljedovanje čistog, siromašnog i poslušnog Krista »živa 'egzegeza' Riječi Božje« (*Verbum Domini*, 83).

4. Ako je Božja riječ u temelju posvećenog života, onda i u okolnostima u kojima se mnoge zajednice susreću s nedostatkom duhovnih zvanja Božja riječ treba biti Korjenito življenje evanđeoskih savjeta i evanđelja općenito u određenoj zajednici može snažno progovoriti svima oko nje, pa i privući nekoga da poželi na sličan način nasljedovati Gospodina. To će biti prilika da se ponudi Božja riječ, da se potakne na čitanje i osluškivanje, pa da svatko poput mladoga Samuela kaže: »Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša« (1Sam 3,9). Kad je Marija na sličan način odgovorila:

»Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!« (Lk 1,38), za nju komunikacija s Božjom riječju nije završila, nego ju je cijeli život trebala pohranjivati i prebirati u svome srcu (usp. Lk 2,19.51). Stoga, učeći iz njezina primjera, valja poticati i sve odgajanike da neumorno nastave prebirati Božju riječ, tražeći u njoj poticaje, ohrabrenje i putokaz.

Želeći najprije svima vama, Bogu posvećenim osobama, da se neprestano napajate na riječima Svetoga pisma, želja nam je da vaš život bude živa egzegeza Božje riječi za sve ljude!

Od srca vam želimo blagoslovljen Dan posvećenog života! Uoči Nedjelje Božje riječi, 25. siječnja 2020.

U ime Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenoga života
i družbe apostolskoga života, msgr. Zdenko Križić, predsjednik

U ime Hrvatske redovničke konferencije, s. Ana Marija Antolović, predsjednica

IZJAVA O ODLUCI USTAVNOGA SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U SVEZI S USTAVNOŠĆU ZAKONA O UDOMITELJSTVU

Komisija Hrvatske biskupske konferencije *Iustitia et pax*

Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske br. US U-I-144/2019 i dr., objavljena 29. siječnja 2020., u vezi s ustavnošću Zakona o udomiteljstvu (Narodne novine, br. 115/18) u javnosti je izazvala određene disonantne tonove i negodovanja. Stoga Komisija Hrvatske biskupske konferencije *Iustitia et pax*, u okviru svojega poslanja, smatra potrebnim upozoriti na neke pojedinosti u vezi s tom odlukom, ali i u širem kontekstu. Negativni tonovi usmjereni su na odluku koju je donijela većina ustavnih sudaca, premda postoje još četiri tzv. izdvojena mišljenja. Ona se međusobno razlikuju po tome kako shvaćaju izreku i obrazloženje glavne odluke; jedno mišljenje smatra da osporavani zakon ne krši zabranu diskriminacije jer nije riječ o temeljnim ljudskim pravima, nego o socijalnoj usluzi, a jedno se mišljenje uz mnoštvo valjanih pravnih argumenata u potpunosti protivi glavnoj odluci. Ovom izjavom osvrćemo se na glavnu odluku i njezine društvene implikacije.

1. Dvojbena odluka. Premda ta ustavnosudska odluka ne proglašava Zakon o udomiteljstvu nesuglasnim s Ustavom RH, ona izrijeком stvara obvezu za sudove i druga tijela javne uprave da zakonske odredbe tumače i primjenjuju tako da istospolnim partnerima omoguće udomljavanje djece. Time se Ustavni sud stavio u poziciju zakonodavca, što smatramo nedopustivim s aspekta trodiobe vlasti i vladavine prava. Komisija *Iustitia et pax* stoga vjeruje da je spomenuta odluka pod snažnim utjecajem europskih strujanja, pravnih tendencija neoliberalnih svjetonazora, koji samim time nisu neutralni, i da nije tek jedna u nizu takvih odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske. Europska stvarnost odraz je utjecaja europskih nadinstitucionalnih sudova i tijela te različitih strategija koje mijenjaju nacionalne poglede na društvenu zbilju te vlastitu tradiciju, kulturu i suverenost država u nacionalnim pravnim okvirima.

2. Udomiteljstvo je isključivo u službi djetetove dobrobiti. Udomiteljstvo je socijalna usluga smještaja djeteta ili odrasle osobe koju pruža udomitelj sa svojom obitelji ili udomitelj samac. Prosuđivanje usluge udomiteljstva kroz zakonsku definiciju udomiteljske obitelji i njezino ustavnosudsko proširenje na osobe u životnom partnerstvu (formalnom ili neformalnom) učinjeno je uz prinos velike žrtve dobrobiti djeteta u ime, nekih tobože zajedničkih, modernih vrednota. Ravnopravnost spolova i iz nje proizlazeća zabrana diskriminacije temeljem spolne orijentacije nadjačali su u ovom slučaju veću, prvenstvenu vrednotu, onu dobrobiti djeteta. Činjenica je da odluke takvoga sadržaja (ustavnosudskoga, sudskoga i upravnoga karaktera), ako tomu izravno ne smjeraju, neizbježno imaju za posljedicu dekonstrukciju postojeće društvene svijesti o tome da je udomljavanje djece od strane istospolnih partnera neprihvatljivo i strano. Dakako, čini se da je to prvi, a izgledno ne i posljednji korak prema izgradnji nametnutoga, društvenoga prihvaćanja novih obiteljskih paradigma. Takvomu razvoju prava oštro se protivimo.

Komisija *Iustitia et pax* uvjerenja je da većina naših sugrađana smatra, što dokazuju i posljednja istraživanja javnoga mnijenja, da su djeci potrebni majka i otac i da nitko tu tvrdnju ne može oboriti valjanim argumentima. U hrvatskoj se tradiciji i u kulturi shvaćenoj u najširem smislu obitelj poima kao zajednica majke, oca i njihove djece, i takav pogled nipošto ne treba mijenjati niti ga označavati nazadnim, neciviliziranim, zastarjelim. On je dio hrvatskoga i općeljudskoga identiteta.

Pritisak zainteresiranih podnositelja zahtjeva za ocjenu ustavnosti, uz pomoć medija i pojedinih nevladinih udruga, čimbenik je koji je, čini se, utjecao na odluku kakva je donesena. Ustavni je sud, naime, prepoznao legitimni cilj Zakona o udomiteljstvu, a to je osoba u potrebi, tj. korisnik usluge udomiteljstva koji mora biti središnji subjekt cjelokupnoga sustava socijalne skrbi. Sud ističe da su pružatelji usluge udomiteljstva u službi ostvarivanja prava korisnika, u ovom slučaju djeteta, te Sud istodobno nije čuo postojanje „prava biti udomiteljem”.

Međutim, Ustavni sud u nastavku Odluke nelogičnim zaključivanjem ističe navodnu diskriminaciju istospolnih partnera. Pritom je Ustavni sud smetnuo s uma da propis koji spominje, a to je Zakon o suzbijanju diskriminacije, istodobno diskriminacijom ne smatra određena, točno navedena ponašanja i posebne mjere, među kojima se spominje i legitimna „zaštita prava i dobrobiti djece, zaštita javnoga morala i pogodovanje braku, pri čemu upotrijebljena sredstva moraju biti primjerena i nužna”. Valja upozoriti da zaštita prava i dobrobiti djece mora uvijek nadilaziti pojedinačne interese odraslih osoba, u ovom slučaju želju istospolnih partnera da udome djecu.

3. Odgovornost države i nadležnih tijela. Ustav Republike Hrvatske kao najviši pravni akt gubi na svojoj snazi pod udarom međunarodnih dokumenata. No, još uvijek je prisutna i valja je svesrdno poštovati –

ustavna odredba, pomalo i zapovijed za sve nas, da je država dužna osobitu skrb posvetiti djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi (čl. 63. st. 5.). Dakle, središnji subjekti u takvoj situaciji su djeca koju valja zbrinuti, a ne odrasli koji bi ih mogli ili htjeli na svoj način zbrinuti. Propust je državne vlasti što premalo djece biva posvojeno, što dovoljno ne podupire smještaj djece izvan domova, vodeći se uvijek djetetovom dobrobiti.

Pozivamo nadležna tijela koja su dužna provoditi ustavnu odluku da svaki konkretan slučaj zbrinjavanja djeteta (i ne samo udomiteljstvom) procijene u skladu s djetetovom dobrobiti i kroz zaštitu njegova najboljega interesa uz uvažavanje djetetova prava na izražavanje mišljenja o stvarima koje ga se tiču. Ni jedno dijete nije izolirani pojedinac, nego živi i odrasta u svijetu koji ga okružuje. Posljedice koje bi mogle proisteći za dijete udomljeno kod istospolnih parova mogu biti dalekosežne i nepopravljive. Dobrobit je djeteta individualna i najviša je vrednota u pravnim okvirima. Štoviše, Konvencija o pravima djeteta kao najmjerodavniji i najvažniji međunarodni dokument poziva sva državna tijela da uvijek prosuđuju što je za dijete u njegovu najboljem interesu te upozorava da djetetovi najbolji interesi imaju prednost pred interesima svih drugih (državne vlasti, institucija i odraslih osoba). U vezi sa smještajem djeteta izvan obitelji, a kakvo je i udomiteljstvo, Konvencija o pravima djeteta pojačano upozorava da odabir smještaja treba osigurati „kontinuitet u djetetovu odgoju, kao i njegovu... kulturnom... podrijetlu” (čl. 20. st. 3.). Dvojimo odgovara li udomiteljstvo djece kod istospolnih partnera navedenom zahtjevu.

Kao što iskustvo pokazuje, smatra Katolička Crkva, odsutnost majke i oca stvara zapreke normalnomu razvoju djece koju se eventualno uključi u istospolne zajednice. Njima nedostaje iskustvo majčinstva ili očinstva. Uključiti djecu u zajednice osoba istoga spola udomljavanjem ili posvojenjem znači zapravo činiti nasilje nad tom djecom u smislu iskorištavanja njihova stanja slabosti da bi ih se uključilo u okružje koje ne pogoduje njihovu punomu ljudskomu razvoju. Takva bi praksa zasigurno bila teško nemoralna i u otvorenom proturječju s načelom što ga je priznala i Konvencija o pravima djeteta, prema kojoj u svakom slučaju treba očuvati najbolji interes djeteta kao najslabije i najranjivije strane.

4. Ne postoji „pravo postati udomiteljem”. Napominjemo da ni jedan međunarodni ugovor ne poznaje „pravo na roditeljstvo” – laički često rečeno „pravo na dijete”, pa stoga ni jedan par (bračni, izvanbračni, istospolni) ni pojedinac ne mogu sebi prisvajati prava koja ne postoje. Napominjemo da praksa Europskoga suda za ljudska prava ne poznaje „pravo postati udomiteljem” u okvirima zaštite prava na obiteljski život (iz članka 8.) ili drugih ljudskih prava, koja štiti Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Ta Konvencija nikomu ne jamči pravo osnovati obitelj, posvojiti dijete niti postati skrbnikom djeteta ili njegovim udomiteljem, pa je s tim zahtjevom usklađena i judikatura Suda.

U javnosti se, kroz različite medijske istupe pojedinaca i nekih udruga, stekao dojam da Zakon o udomiteljstvu krši ljudska prava istospolnih parova ne omogućujući im udomljavanje djeteta, pa ih zato navodno diskriminira i stavlja u nejednak položaj. Međutim, nije riječ o njihovim ljudskim pravima ni njihovu kršenju, jer strasbourška i ustavnosudska praksa moguću diskriminaciju (pa i temeljem spolne orijentacije) povezuju uz kršenje materijalnih prava i sloboda po nekoj od diskriminatornih osnova. Budući da ne postoji „pravo na roditeljstvo” ni „pravo na dijete”, time ne postoji ni pravo pojedinca da bude udomitelj. U suprotnom bi se radilo o kršenju najboljega interesa djeteta kao temeljnoga načela Konvencije o pravima djeteta, jer dijete ne smije biti objekt pretenzija odraslih i sredstvo ostvarenja njihovih želja, kako na normativnoj tako ni na provedbenoj razini.

Upozoravamo da prilikom zasnivanja udomiteljskoga odnosa nadležna tijela moraju voditi računa ne samo o mišljenju djeteta, nego i o postupovnim pravima roditelja koji imaju roditeljsku skrb i koji mogu biti i nesuglasni s izborom istospolnih partnera kao udomitelja za njihovo dijete. Neuzimanje u obzir ili zaobilaženje želje roditelja moglo bi uroditi neželjenim plodovima, odnosno tužbama protiv države. Međutim, kad se dobrobit djece stavlja ispred svega, štetnih posljedica nema. Stoga apeliramo na savjest i razumnu prosudbu svih sudionika u postupku udomljavanja da ni u jednom trenutku ne ustuknu pred zaštitom dobrobiti djece.

U Zagrebu, 4. ožujka 2020.

+ Đuro Hranić,
nadbiskup đakovačko-osječki,
predsjednik Komisije HBK-a *Iustitia et pax*

ODREDBE BISKUPA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE U VEZI SA SPRJEČAVANJEM ŠIRENJA BOLESTI COVID-19

Svjesni sadašnjih zahtjevnih okolnosti, a kao dionici odgovornosti za zdravlje i život vjernika i drugih građana, te u skladu s najnovijim mjerama Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Ministarstva zdravstva, mi, biskupi Hrvatske biskupske konferencije, donosimo privremene mjere koje stupaju na snagu u petak, 20. ožujka 2020. i traju do drugačije odluke.

1. Da bi se izbjeglo širenje bolesti COVID-19 i očuvalo zdravlje stanovništva, sve se svete mise, slavlja sakramenata, sakramentalna, pučke pobožnosti, župna slavlja i drugi događaji i svi sastanci otkazuju do daljnjega, kako unutar zatvorenih prostora tako i na otvorenim prostorima.

2. Svećenici neka slave svetu misu bez sudjelovanja zajednice, a u skladu s odredbama Rimskoga misala upotrijebit će se oblik „Reda mise bez naroda“. Neka istodobno žarko ustraju u molitvi Časoslova i razmatranju, prinoseći prošnje za Božji narod i sav svijet.

3. Dijecezanski biskupi, sve do opoziva, vjernike u Hrvatskoj oslobađaju obveze sudjelovanja na nedjeljnoj i blagdanskj misu. Neka vjernici ovu obvezu zamjene molitvom, postom, dobrim djelima, čitanjem Božje riječi, molitvenim sudjelovanjem u prijenosu euharistijskoga i drugih slavlja, prenošenih putem radija, televizije i drugih elektroničkih sredstava. Neka se tijekom prijenosa euharistijskog slavlja posebno združe primanjem duhovne pričesti.

4. Potrebno je vjernicima, napose djeci, mladima i obiteljima posredstvom elektroničkih medija omogućiti pristup katehetskim i drugim duhovnim sadržajima. O tome, neka po odredbi dijecezanskih biskupa, skrbe katehetski uredi ili druga tijela i službe koje su na pomoć župnicima u njihovu pastoralnom djelovanju.

5. Neka crkve za vrijeme trajanja epidemije budu otvorene isključivo pod sljedećim uvjetima:

a) crkve su otvorene samo za osobnu molitvu zdravih vjernika koji su bez simptoma akutne plućne bolesti;

b) u crkvi istodobno smije biti prisutno najviše deset osoba pazeći pritom da razmak između osoba bude barem 2 metra;

c) crkva otvorena za vjernike mora imati stalno otvorena vrata, uz mjere pojačane higijene i svakodnevnog čišćenja.

6. Slavlje sakramenta ispovijedi i bolesničkoga pomazanja ne može se slaviti do daljnjega, osim u smrtnoj pogibelji.

7. Slavlja kršćanskih sprovoda dopuštena su uz strogo pridržavanje zdravstvenih i sigurnosnih uputa mjerodavnih državnih institucija. Pokojnici će biti sprovedeni i pokopani u prisutnosti najbliže rodbine, a mise za pokojne bit će slavljene nakon ukidanja ovih mjera.

8. Bolnički kapelani i svećenici koji pastoralno skrbe u staračkim domovima i drugim sličnim ustanovama trebaju slijediti upute spomenutih ustanova za prevenciju infekcija.

9. Nad/biskupijski, župni i drugi crkveni uredi te crkveni arhivi ostaju zatvoreni do daljnjega. Vjernici se mogu obratiti navedenim ustanovama isključivo telefonom ili elektroničkom poštom.

10. Katolički vrtići, škole i druge odgojno-obrazovne i dobrotvorne ustanove dužne su slijediti upute Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske.

11. U crkvenim ustanovama u kojima živi više osoba, kao što su svećenički domovi, redovničke kuće, sjemeništa, neka se ograniče izlasci i kontakti s posjetiteljima izvana.

Svećenici i ostali pastoralni djelatnici neka objave ove upute u župnim časopisima, oglasnim pločama ili na web-stranicama.

Podsjećamo vjernike da nam je svima kršćanska dužnost posvjedočiti solidarnost i učiniti sve da bi se spriječilo širenje virusa. Pretvorimo ovu krizu u prigodu da, unatoč ovoj kušnji, u nadi budemo radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani (usp. Rim 12,12).

Neka molitva, post i djela ljubavi ostanu obilježje ovoga korizmenog vremena, a molitva za zdravlje i blagoslov našega naroda i drugih hrvatskih građana u ovom izazovnom vremenu neka bude ustrajna.

Moleći zagovor Blažene Djevice Marije, Zdravlja bolesnih, u Gospodinu vas pozdravljamo.

BISKUPI HRVATSKE BISKUPSKE
KONFERENCIJE

Zagreb, 19. ožujka 2020.

PRIOPĆENJE SA 60. ZASJEDANJA SABORA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

Članovi Hrvatske biskupske konferencije održali su 60. plenarno zasjedanje Sabora HBK pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića u Zagrebu 8. i 9. lipnja 2020. Priopćenje prenosimo u cijelosti.

Pozdravljajući nazočne na početku zasjedanja nadbiskup Puljić podsjetio je kako je pandemija Covida – 19 omela i odgodila predviđene aktivnosti i događaje HBK poput redovitog zasjedanja HBK koje je trebalo biti održano u travnju, susreta Hrvatske katoličke mladeži u svibnju, susret HBK i Hrvatske redovničke konferencije te izvanredno zasjedanje HBK početkom lipnja, kao i druge brojne pastoralne planove i programe ne samo kod nas, već i diljem svijeta. Osvrnuo se i na razorni potres koji je pogodio Zagreb 22. ožujka, te izrazio kršćansku solidarnost i bratsku blizinu zagrebačkom nadbiskupu i metropoliti kardinalu Josipu Bozaniću i apostolskom administratoru Križevačke eparhije mons. Milanu Stipiću, kao i svim župama i redovničkim zajednicama u Zagrebu, koji su osjetili i pretrpjeli posljedice potresa. Posebno je pozdravio nazočnog apostolskog nuncija u RH mons. Giorgia Linguu istaknuvši kako je u kratkom razdoblju svoje službe u našoj zemlji obišao brojne naše biskupije i krajeve, predvodio više liturgijskih slavlja te se susreo s mnogim javnim službenicima u našoj državi. Uputio mu je dobre želje za plodan i uspješan rad koji obavlja u ime Svetoga Oca i Svete Stolice. Osvrnuvši se podrobnije na pandemiju i ono što je uzrokovala nadbiskup Puljić je rekao kako su nas koronavirus i potres učinili svjesnima da smo u biti vrlo slabašni i ne jaki te da je ta novonastala situacija ujedno iznjedrila velikodušne i požrtvovne pojedince i institucije koji su posvjedočili snagu i osjetljivost za druge. Upozorivši na neke datosti koje je iznjedrila pandemija poput on-line nastave i izazove koji proizlaze iz virtualne stvarnosti, kao i traženje krivaca i kritike pojedinih mjera za sprječavanje pandemije, predsjednik HBK je posebno istaknuo važnost poruke pape Franje koju je uputio na ovogodišnju svetkovinu Duhova. Papa je tada poručio kako će nakon pandemije sve biti drukčije te da će svijet biti bolji ili gori te je ponudio i određeno usmjerenje istaknuvši kako nam je potreban Duh Sveti koji će nam dati novi pogled na svijet i pomoći otvoriti um i srca da se suočimo sa sadašnjošću i budućnošću te kako smo iz iskustva s Covidom – 19 naučili lekciju da je čovječanstvo jedna ljudska obitelj i da nikomu ne uspijeva sâm se spasiti. Papa je naglasio i činjenicu kako bi sve ove patnje bile uzaludne ako zajedno ne bi gradili pravednije društvo, te poželio da okončanje svjetske pandemije bude prigoda okončati i pandemiju siromaštva.

U radnom dijelu zasjedanja najprije je prihvaćen zapisnik s prošlog zasjedanja. Potom je sukladno smjernicama Svete Stolice za opću Crkvu osnovano Povjerenstvo za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba te je usvojen Pravilnik o radu i ustroju toga Povjerenstva. Riječ je o specijaliziranom tijelu koje će omogućiti i provoditi djelatnost zaštite maloljetnika i ranjivih osoba u ime HBK te će djelovati kao kvalificirana podrška ustanovama posvećenog života i družbama apostolskog života koje djeluju na području mjerodavnosti HBK, kao i udrugama i drugim crkvenim pravnim osobama, te crkvenim pokretima i stvarnostima na njezinu području. Za predsjednika Povjerenstva izabran je dubrovački biskup Mate Uzinić.

Biskupi su, nakon izvješća i rasprave o vjeronaučnim nastavnim materijalima, pripremljenima za upotrebu u novoj školskoj godini 2020./2021., odobrili te materijale te su posebnu pozornost posvetili životu i radu vjeroučitelja laika, odnosno njihovoj zauzetosti u životu Crkve. Iznova je potvrđena zahvalnost vjeroučiteljima, koji nesebičnim evangelizacijskim radom pridonose rastu vjere učenika u osnovnim i srednjim školama. Biskupi su, također, svjesni odgovorne i nenadomjestive uloge vjeroučitelja te njihova svjedočanstva vjere u životu župnih zajednica. Posebno je, međutim, istaknut angažman onih, koji su za vrijeme pandemije uzrokovane koronakrizom stvarali video materijale, odnosno nastavne, ali i katehetske sadržaje, te time na izravan način posvjedočili svoju crkvenost. Primijećeno je kako se čitava Crkva može nadahnjivati na ostvarenjima koja su proizašla iz stvarateljske sposobnosti te velikodušne predanosti pozivu vjeroučitelja. Biskupi ističu da su video uraci, zajedno s drugim nastavnim, ali i evangelizacijskim materijalima, tek znak pronalazjenja novoga načina govora o Radosnoj vijesti. Crkva računa na snagu vjeroučitelja. Svjesni njihova poziva u nikada dovršenom projektu naviještanja Kraljevstva Božjeg, biskupi će s posebnom ljubavlju i kršćanskom otvorenošću oslušivati potrebe i govor vjeroučitelja.

Upućeni na činjenicu da se, povodom uvođenja informatike kao izbornoga predmeta u razrednoj nastavi, iznova u školama dijele upitnici kojima se sugerira ispis učenika iz katoličkoga vjeronauka kao školskog predmeta, biskupi pozivaju na poštovanje međunarodnih, ali i hrvatskih zakonodavnih akata, kojima je točno određen status katoličkoga vjeronauka kao predmeta. Svjesni potrebe informatičkoga obrazovanja učenika u osnovnim i srednjim školama, te u želji da učenici prime vrijedne naglaske za cjeloviti odgojno-obrazovni proces, biskupi se nadaju da će ravnatelji poštovati izbor i želju roditelja učenika koji upisuju vjeronauk te se pobrinuti za njegovo kvalitetno i transparentno ostvarenje. Roditelje, pak, biskupi podržavaju u njihovim nastojanjima i izboru katoličkoga vjeronauka koji se, nakon što se izabere, ostvaruje pod istim uvjetima pod kojima se izvodi svaki drugi predmet, napose s obzirom na položaj vjeronauka unutar rasporeda sati

Budući da je proteklih godina došlo do važnih promjena u nutarnjem teritorijalnom i pastoralnom ustrojstvu Crkve u Hrvatskoj, predloženo je da se u Stalno vijeće HBK uz predsjednika i dopredsjednika Konferencije izaberu tri dijecezanska biskupa, umjesto dva, kako je do sada bilo određeno Statutom HBK iz 2000. godine.

Izražavajući solidarnost sa stradalima u potresu koji je pogodio Grad Zagreb i njegovu okolicu, biskupi su odlučili određenim novčanim sredstvima pomoći pogođene obitelji kao i nad/biskupije.

Kako se nalazimo u jubilejskoj 1600. obljetnici smrti velikoga sveca i crkvenog naučitelja svetoga Jeronima koji je rođen u našim krajevima, biskupi su dali poticaje da se ta obljetnica i u našoj Crkvi obilježi na što dostojniji način. Istaknuli su kako se njegova veličina posebno očitovala u ljubavi prema Svetome pismu.

Biskupi su se osvrnuli i na Deveti pastoralno-katehetski kolokvij za svećenike na temu Katekumenat – nadahnuće za katehezu i evangelizaciju odraslih, koji su organizirali Vijeće za katehizaciju i novu evangelizaciju i Vijeće za kler Hrvatske biskupske konferencije. Odobreno je tiskanje Zbornika s prijašnjih dvaju kolokvija na temu Svećenik i Nedjelja te Živjeti pomirenje (O sakramentu pomirenja u župnoj zajednici). Za idući Deseti pastoralno-katehetski kolokvij koji će se održati 2. i 3. ožujka 2021. izabrana je tema *Pastirska služba i skrb o kršćanskom navještaju u pluralnoj kulturi današnjice*.

Predsjednici pojedinih tijela, Komisija, Vijeća i Odbora HBK podnijeli su redovita izvješća o svojem djelokrugu djelovanja. Na zasjedanju su donesene i odluke o pojedinim mandatima u tijelima HBK.

Zbog novonastalih okolnosti uslijed pandemije Covida – 19 biskupi su odlučili odgoditi Šesti hrvatski socijalni tjedan koji se trebao održati od 23. do 25. listopada ove godine. Novi termin održavanja Tjedna je od 22. do 24. listopada 2021.

Na zasjedanju su odobrene i biskupske nakane Apostolata molitve za 2021. godinu.

Tajništvo HBK

PORUKA BISKUPA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE ZA PARLAMENTARNE IZBORE 2020.

1. U povodu skorih parlamentarnih izbora, koji su raspisani za 5. srpnja 2020. godine, mi katolički biskupi želimo podsjetiti članove Božjega naroda, ali i ljude dobre volje, kako izbori zastupnika za Hrvatski sabor značajno utječu na osobnu, obiteljsku, društveno-političku i gospodarsku stvarnost. Za nas vjernike, stoga, izaći na izbore i osobno preuzeti odgovornost za pravedniji i općedruštveni boljitak te daljnji razvoj demokracije u hrvatskom društvu nije samo građanska dužnost, nego i izričaj kršćanske odgovornosti i istinske ljubavi prema domovini.

Jasno je da se u ovoj prigodi pitamo komu od predloženih kandidata na izbornim listama iskazati svoje povjerenje?! Proteklih mjeseci zbog pandemije izazvane koronavirusom morali smo se odreći mnogih ustaljenih navika. Privremeno smo iz brižnosti za zdravlje bližnjih obustavili redovita liturgijska slavlja i odustali od društvenih okupljanja. To iskustvo pokazalo je koliko su važne stručne i mjerodavne osobe u javnim službama i u politici. Naime, samo mudri i stručni, poštenu i nesebični pojedinci mogu osigurati da društvo napreduje i raste. Epidemiološka je kriza uz to pokazala koliko je važna samostalnost i neovisnost države, kako u donošenju vlastitih odluka i propisa tako i u gospodarskom smislu proizvodnje hrane, lijekova i drugih potrepština.

2. Dobronamjerno, stoga, u ovom predizbornom razdoblju podsjećamo da je veoma važno upoznati kako pojedini kandidati ili političke stranke vide budućnost naše domovine i što kane učiniti da ona postane mjestom dobrog i zdravoga življenja. Važno je provjeriti i prosuditi kako kandidati namjeravaju jačati samostojnost države, promicati otvorenost i suradnju s drugim državama i narodima i provoditi učinkovito gospodarske programe i agrarnu politiku, te kako i što žele učiniti da javna uprava postane učinkovitija i na službu građanima. Posebice valja uočiti koje se mjere kane poduzeti da se zaustavi val iseljavanja mladih ljudi i obitelji, stvore uvjeti za povratak hrvatskih iseljenika, spriječi socijalno raslojavanje i osiromašenje građana te promiču načela socijalne države.

Nadalje, potrebno je uočiti i kako pojedine političke stranke ili nezavisne liste namjeravaju provesti daljnju demokratizaciju društva, ponajprije promjenom izbornoga zakona i razvojem civilnoga društva na načelima pluralnosti i vjerske slobode. Važno je također vidjeti kako kandidati gledaju na zločine svih ideologija u kojima su stradali članovi našega i drugih naroda tijekom i nakon Drugoga svjetskoga rata. Posebice je važno kako se odnose prema Domovinskomu ratu i osuđuju li sve oblike totalitarizma, rasne, vjerske i druge netrpeljivosti. Konačno, bitno je da u svom programu promiču pozitivan i zdrav nacionalan osjećaj te traže cjelovitu i punu istinu o događajima iz prošlosti temeljem koje će se moći uspostaviti kultura dijaloga, nacionalnoga pomirenja i zajedništva.

3. Vjernici će svojom slobodnom odlukom glas povjerenja dati onima koji se zauzimaju za zaštitu braka kao zajednice muškarca i žene, koji promiču kulturu života dugoročnom pronatalitetnom politikom te se zalažu za neradnu nedjelju kao dan obiteljskoga zajedništva i dan Gospodnji. Važno je također znati kako namjeravaju provoditi obrazovnu reformu koja bi uključivala odgojne dimenzije utemeljene na općeljudskim vrijednostima i u skladu s kršćanskim vrijednosnim sustavom koji je utkan u identitet našega društva. Neizostavno je propitati na koji se način kandidati kane zalagati za ozdravljenje hrvatskoga društva od ideoloških raslojavanja, korupcije i različitih oblika pogodovanja koja razaraju dobro i guše nadu.

Pozivamo sve stranačke i neovisne kandidate da u predizbornoj kampanji sačuvaju osobno dostojanstvo i povjerenje građana nastoje pridobiti snagom političkoga programa. Biti saborski zastupnik nije kakav politički aktivizam kojim se zadovoljavaju osobne ambicije, nego odgovorna služba u svrhu promicanja i ostvarenja općega dobra. Potičemo i sredstva društvenih komunikacija da svoje poslanje ispune visokim standardima

profesionalnosti te pruže dostatne i jasne informacije o izbornim programima i kandidatima za budući saziv Hrvatskoga sabora. Zaređene službenike pozivamo da crkvene prostore čuvaju od bilo kakve predizborne aktivnosti i s vjernicima mole za blagoslov i napredak domovine.

4. Ne smijemo dopustiti da nas zahvati duh ravnodušnosti ili napast malodušja kako se ništa ne može učiniti. Kad netko ostane kod kuće i ne ide na biralište, čini grijeh propusta. Bježeći od vlastite odgovornosti, prepušta drugima da odlučuju i u njegovo ime. Među osobama koje se kandidiraju za obnašanje službe narodnoga zastupnika ili zastupnice u Hrvatskom saboru ima onih koji zaslužuju povjerenje. Izbor tzv. preferencijalnim glasom k tomu daje mogućnost izravno birati zastupnika ili zastupnicu za koje smo uvjereni da su sposobni suočiti se sa suvremenim izazovima. Naime, sud savjesti nije kakav emotivan sud, nego proizlazi iz razborite prosudbe i odgovornosti te usvojenoga sustava vrijednosti koji nadahnjuje naš kršćanski život.

Predizbornu kampanju, kao i same izbore, preporučujemo zagovoru Blažene Djevice Marije, koju vjekovima nazivamo odvjeticom našom, te zagovoru sv. Josipa, zaštitnika Hrvatske i Hrvatskoga sabora. Posebice molimo zagovor i pomoć blaženoga Alojzija Stepinca, koji je svoje služenje i život darovao Crkvi i svojem narodu. Uz njihovu pomoć svi odgovorno i savjesno pristupimo skorim parlamentarnim izborima.

Biskupi Hrvatske biskupske konferencije

Zagreb, 10. lipnja 2020.

na dan kad je Hrvatski sabor 1687. sv. Josipa proglasio zaštitnikom Hrvatske

IZJAVA KOMISIJE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE *IUSTITIA ET PAX* PANDEMIJA BOLESTI COVID-19: ISPIT SOLIDARNOSTI I BRATSTVA

Komisija Hrvatske biskupske konferencije *Iustitia et Pax* objavila je 17. rujna izjavu pod naslovom *Pandemija bolesti Covid-19: ispit solidarnosti i bratstva*. Izjavu prenosimo u cijelosti.

Danas se suočavamo s nevidljivom opasnošću koja ugrožava sve veći broj naših građana. To nas potiče da kao Komisija HBK *Iustitia et pax*, koja je pozvana promicati pravdu i mir, skrenemo pozornost na neke činjenice i pozovemo sve vjernike, kao i građane dobre volje, na veću odgovornost, ali i na solidarnost, osobito prema onima koji su starije životne dobi ili slabijega zdravstvenog stanja te tako i izloženiji ovoj opakoj zarazi

1. Papa Franjo je u više svojih govora jasno istaknuo da nas je iskustvo pandemije naučilo da se nitko ne spašava sam. Svatko je mogao iskusiti osobnu krhkost i ranjivost kojoj smo izloženi u ovom svijetu. Shvatili smo da svaki osoban izbor dotiče i živote naših bližnjih, bilo onih koji žive pored nas bilo onih koji žive na drugom kraju svijeta. Sve nas to upućuje da smo svakodnevno sve više svjesni uzajamne povezanosti i da smo svi braća koja žive u zajedničkoj kući. To nas istodobno potiče da postajemo sve više solidarni u dobru i u raspodjeli raspoloživih dobara. U borbi protiv opakoga koronavirusa, SARS-CoV-2, također postajemo ponovno svjesni važnosti znanosti, ali istodobno i njezinih ograničenja.

Na osobnoj razini, nužnost samoizolacije i ograničavanje socijalnih kontakata natjeralo nas je na određen, za nas neprirodan način života te na preispitivanje dosadašnje, prevladavajuće društvene ljestvice vrednota koja je visoko vrednovala profit i moć. Kriza nas je poučila da manje radimo za zaradu, a više obratimo pozornost na ono što je bitno i važno u životu. Kriza, nametnuta ne našom krivnjom, otkrila nam je tako i poneke zaboravljene vrednote. Zatvoreni u vlastitim domovima otkrili smo ljepotu zajedničkog života: roditelja i djece, starih i mladih, kao i napetosti i radosti međusobnih odnosa.

Sve nas to potiče i da razmišljamo o svojoj budućnosti koja nam se trenutačno čini nesigurna i teška, osobito na društveno-socijalnoj i gospodarskoj razini. Pozvani smo dobro razlikovati ono što je uistinu vrijedno i trajno od onoga što je prolazno, uočiti ono što je prijeko potrebno u odnosu na ono što to nije. Nas vjernike je na osobit način teško pogodila ponajprije nemogućnost, a kasnije ograničenost euharistijskih slavlja s narodom i pozvala na preispitivanje vlastite duhovnosti i žeđi za Bogom. U tome kontekstu i Kristov nalog ljubavi „ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga“ dao nam je snagu evanđeoske ustrajnosti i strpljivosti.

2. Međutim, pandemija uzrokovana širenjem virusa SARS-CoV-2 otvorila je, među inim, i brojna etička i pravna pitanja, ne samo u Hrvatskoj već i u cijelom svijetu. Većina europskih država, pa tako i Hrvatska, uvele su niz izvanrednih mjera za zaštitu građana od širenja pandemije uzrokovane koronavirusom, čime su ograničena neka ljudska prava. S time u vezi treba naglasiti da ta prava koja su ograničena nisu apsolutna, odnosno država ih ima pravo ograničiti radi zaštite nekih drugih prava. Tako se prema Ustavu Republike Hrvatske slobode i prava mogu ograničiti da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje.

Razvidno je, dakle, da zaštita zdravlja (pučanstva) preteže nad neograničenošću slobodâ i nekih drugih prava pojedinaca. Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava također propisuje mogućnost ograničenja prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, slobode mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi, slobode izražavanja i slobode okupljanja i udruživanja radi, među ostalim, zaštite zdravlja. Europski sud za ljudska prava u nizu je odluka utvrdio da države imaju pozitivnu obvezu osigurati odgovarajući pravni i institucionalni okvir za zaštitu javnog zdravlja. Dakako, navedena ograničenja moraju biti utemeljena na zakonu i razmjerna naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju

3. U Hrvatskoj su ograničenja prava u kontekstu sprječavanja širenja pandemije podvrgnuta ocjeni Ustavnoga suda koji je na sjednici održanoj 14. rujna 2020. godine većinom glasova odlučio o zahtjevima za ocjenu ustavnosti i to u odnosu na nekolicinu zakonskih izmjena koje je donio Hrvatski sabor te u odnosu na odluke Stožera civilne zaštite. U odnosu na zakonske izmjene, Ustavni sud nije prihvatio prijedloge predlagatelja uz obrazloženje da je Hrvatski sabor postupao u granicama svojih ovlasti propisanih Ustavom.

Glede odluka Stožera civilne zaštite, Ustavni je sud također, odbacivanjem ili neprihvatanjem prijedloga predlagatelja, utvrdio da su sve odluke (osim jedne koja se odnosila na zabranu rada nedjeljom i o kojoj je odlučio na vlastitu inicijativu) bile u skladu s Ustavom i da su za njihovo donošenje postojali objektivni i racionalni razlozi. Stajališta Ustavnoga suda Republike Hrvatske iznimno su važna u kontekstu daljnjeg smjera

djelovanja nadležnih tijela u prevenciji štetnih posljedica pandemije na zdravlje građana. To je, dakako, važno i zbog funkcioniranja obrazovnog sustava te obavljanja gospodarskih, proizvodnih i uslužnih djelatnosti o kojima ovisi održivost i stabilnost društva u cjelini. Ustavni je sud potvrdio i činjenicu da pravni propisi određuju granice etičke i pravne odgovornosti građana.

Ne samo da ne postoje apsolutne slobode u pravnomu smislu, već one mogu biti i u etičkomu smislu ograničene. Sloboda pojedinca uvijek je ograničena slobodom drugih. Zbog toga je važno inzistirati na odgovornosti pojedinaca, ne samo u smislu samozaštite već i zaštite drugih od bolesti, posebice ranjivih skupina, onih koji su potencijalno izloženiji zdravstvenim komplikacijama i istodobnim višestrukim kroničnim bolestima.

4. Javnost, dakako, ima pravo znati i preispitivati odluke i mjere nadležnih državnih tijela. To je u srži demokratskog pluralizma i različitosti koja obogaćuje društvo. Međutim, širenje teorija zavjere, panike, negiranje osobne odgovornosti i zanemarivanje prava i zdravlja drugih, te ignoriranje ne samo znanstvenih spoznaja već i vidljive stvarnosti oko nas nije prihvatljivo, jer pridonosi zbrci i neredu koji su nam svima najmanje potrebni. S druge strane, kršenje pravnih propisa kojima je cilj prevencija širenja zaraznih bolesti povlači prekršajnu pa i kaznenopravnu odgovornost, posebice u slučajevima sprječavanja zdravstvenih radnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti.

5. U skladu s ustavnim pravom na zdrav život, svatko je dužan, u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobitu skrb posvećivati zaštiti zdravlja ljudi. Naime, kako ističe *Katekizam Katoličke Crkve*, „život i tjelesno zdravlje dragocjeni su Božji darovi. Treba ih razumno njegovati, obazirući se na potrebe drugih i na opće dobro. Skrb za zdravlje građana zahtijeva društvenu potporu kako bi se ostvarili uvjeti življenja koji omogućuju rast i postizanje zrelosti“ (br. 2288).

Komisija *Iustitia et pax* stoga poziva na razboritost i poštovanje zdravstvene struke. Usto apeliramo na javnu podršku radu i dostojanstvu Stožera civilne zaštite, kako nacionalnog tako i lokalnih, kao i svih zdravstvenih djelatnika koji su dosad iznijeli najveći teret u uvjetima krize. Držimo važnim i poticanje daljnje argumentirane znanstvene rasprave, posebice putem, za u tu svrhu osnovanoga, Znanstvenoga savjeta Vlade Republike Hrvatske za suzbijanje koronavirusa, u kojem su okupljeni vrhunski hrvatski znanstvenici.

6. Držeći se jednostavnih mjera higijene, razdaljine, nošenje maski u za to propisanim situacijama i prostorima, koje preporučuju Stožer i Znanstveni savjet, a u skladu s mjerama preporučenim u većini zemalja angažiranih u cilju zaštite zdravlja i života svojih državljana, čuvamo sebe i svoje bližnje. *Primum non nocere*, tj. ne naškoditi zdravlju i životu drugih ljudi i sebi samome, jedan je od osnovnih postulata medicine.

U ovom zahtjevnom vremenu pandemije, dobili smo velik izazov u novom i opasnom virusu, ali i ujedinjenu znanost i medicinu, koje su nam, osim suvremenih istraživanja u borbi protiv bolesti Covid-19, pružile jednostavne mjere koje svaka osoba dobre vjere i dobrih namjera može primijeniti u osobnoj zaštiti i zaštiti svojih bližnjih. Time ćemo ne samo sačuvati zdravlje, nego i radna mjesta, te budućnost za našu djecu. Za nas vjernike, ali i za sve ljude dobre volje, u središtu mora uvijek biti poštovanje života i dostojanstva svake ljudske osobe, a osobito bratska ljubav i solidarnost prema najranjivijima i najugroženijima u našem društvu.

U Zagrebu, 17. rujna 2020.

+ Đuro Hranić
nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Komisije HBK
Iustitia et pax

MONS. MATE UZINIĆ, NADBISKUP KOADJUTOR RIJEČKE NADBISKUPIJE UVEDEN U SLUŽBU

Riječki nadbiskup Ivan Devčić proslavio je 16. prosinca 2020. godine u riječkoj katedrali Sv. Vida 20. obljetnicu biskupskog ređenja i upravljanja nadbiskupijom misom koja je ujedno bila i misa uvođenja u službu nadbiskupa koadjutora Mate Uzinića.

Na misi je mogao sudjelovati vrlo ograničen broj ljudi stoga je katedrala bila zatvorena za javnost. Uz apostolskog nuncija Giorgia Lingue i biskupe Riječke metropolije bili su i Zbor savjetnika, predstavnici državne i lokalne uprave te osobe koje su sudjelovale u liturgijskom slavlju. Moderator liturgijskog slavlja bio je vlč. dr. Nikola Vranješ.

„Zahvalimo Bogu za sve dobro što smo učinili u ovih 20 godina. Bilo je naravno i propusta, stoga zamolimo Boga za oprostjenje“, rekao je nadbiskup Devčić na početku slavlja.

Obred uvođenja u službu nadbiskupa koadjutora Mate Uzinića uslijedio je nakon biblijskih čitanja, prije propovijedi gospičko-senjskoga biskupa Zdenka Križića. Kancelar nadbiskupije vlč. Marko Gregić pročitao je bulu pape Franje kojom mons. Uzinića upućuje u službu nadbiskupa koadjutora Riječke nadbiskupije. U pismu Papa navodi kako je nadbiskup Devčić zamolio za pomoć u upravljanju nadbiskupijom te kako je izbor pao na mons. Uzinića, dosadašnjega dubrovačkog biskupa. Na kraju mu je zaželio da i dalje „pokazuje vjernicima svjetlo evanđeoske istine“. Potpisivanjem zapisnika o preuzimanju službe, koji su potpisali obojica nadbiskupa te Zbor konzultora Riječke nadbiskupije, službeno je izvršen kanonski čin uvođenja u službu nadbiskupa koadjutora Mate Uzinića.

U propovijedi je mons. Križić govorio o značaju i karakteristikama službe biskupa, pastira vjernika po uzoru na Isusa Krista „Ne želim govoriti puno o životu i djelu mons. Devčića jer je uvijek opasnost da se ne kaže ono najbitnije iz njegova života, ono što je u Božjim očima bilo najvrjednije, što bi puno bolje mogli reći oni koji su mu bili dugogodišnji najbliži suradnici u njegovoj biskupskoj službi. Ja bih ovdje samo ponovio ono što mi je rekao jedan svećenik, prije 3-4 godine, za mons. Devčića, i što mi je ostalo duboko u sjećanju: „On je dobar čovjek“. Ovo je posve dovoljno da se predstavi njegov lik i nije potrebno ništa dodavati.“ Biskup je napomenuo da je propovijed trebao održati umirovljeni biskup Mile Bogović koji je nažalost zbog bolesti spriječen u tome. Na kraju je čestitao nadbiskupu Devčiću na visokoj obljetnici upravljanja Riječkom nadbiskupijom te nadbiskupu koadjutoru Uziniću na preuzimanju nove službe. Prenio im je i čestitke predsjednika HBK mons. Želimira Puljića.

Prije kraja mise prigodne riječi i čestitke uputili su: uime državnih vlasti izaslanik premijera Andreja Plenkovića, ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković, uime županijskih vlasti župan Zlatko Komadina (pročitano je njegovo pismo) te uime gradskih civilnih vlasti gradonačelnik Rijeke mr. Vojko Obersnel. Svi su oni istaknuli značajnu suradnju civilnih i crkvenih institucija na zajedničkom polju djelovanja – brizi za građane, posebno one najpotrebitije. Uime vjernika laika govorila je dr. sc. Ksenija Rukavina Kovačević, uime klera, redovnika i redovnica generalni vikar mons. mr. Emil Svažić te uime Apostolske nuncijature u RH nuncij nadbiskup Lingua.

Vjernicima Riječke nadbiskupije obratio se i nadbiskup koadjutor mons. Uzinić te pozvao na molitvu i suradnju.

IKA

III.
POREČKA I PULSKA BISKUPIJA

PRIOPĆENJE APOSTOLSKE NUNCIJATURE U REPUBLICI HRVATSKOJ O IMENOVANJU BISKUPA KUTLEŠE I PALIĆA NA NOVE SLUŽBE

Sveti Otac Franjo imenovao je u subotu, 11. srpnja 2020. godine, mons. Dražena Kutlešu i mons. Petra Palića na nove biskupske službe. Priopćenje Apostolske Nuncijature u Republici Hrvatskoj prenosimo u cijelosti.

“Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj ima čast obavijestiti da je Sveti Otac Franjo imenovao nadbiskupom koadjutorom Splitsko-makarske nadbiskupije Preuzvišenog mons. Dražena Kutlešu, dosadašnjeg Porečkog i Pulskog biskupa.

Istovremeno je imenovao Preuzvišenog mons. Petra Palića, dosadašnjeg Hvarskog biskupa i Generalnog tajnika Hrvatske biskupske konferencije za Mostarsko-duvanjskog biskupa i Apostolskog administratora Trebinjsko-mrkanske biskupije”, priopćila je Apostolska nuncijatura u Hrvatskoj.

Vijest o imenovanjima istovremeno je objavljena u Rimu i u Hrvatskoj.

ŽIVOTOPIS SPLITSKO-MAKARSKOG NADBISKUPA KOADJUTORA DRAŽENA KUTLEŠE

Sveti Otac Franjo imenovao je dosadašnjeg porečkog i pulskog biskupa Dražena Kutlešu novim splitsko-makarskim nadbiskupom koadjutorom, objavila je u subotu, 11. srpnja 2020. godine, Apostolska nuncijatura u Hrvatskoj. Donosimo životopis mons. Kutleše.

Mons. Dražen Kutleša rođen je 25. rujna 1968. u Tomislavgradu, Mostarsko-duvanjska biskupija. Nakon završenog Malog sjemeništa u Dubrovniku, nastavio je studij filozofije i teologije u Velikom sjemeništu u Sarajevu. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1993. za Mostarsko-duvanjsku biskupiju. Godine 1994. postigao je bakalaureat pri Teološkom fakultetu u Zagrebu u Hrvatskoj, a 2001. doktorat iz kanonskog prava na Papinskom sveučilištu Urbaniana.

Od 1993. do 1995. bio je župni vikar u mostarskoj katedrali. Od 1998. do 2006. mons. Kutleša obavljao je sljedeće službe: župni upravitelj u Grudama, docent kanonskog prava na Teološkom institutu u Mostaru, vicekancelar biskupijske kurije, član zbora konzultora i prezbiterskog vijeća, član Komisije *Iustitia et Pax* Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

Od 2006. do 2011. bio je djelatnik Kongregacije za biskupe i, od 2011., suradnik Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata.

Imenovan je biskupom koadjutorom Porečke i Pulske biskupije 17. listopada 2011. Zaređen je za biskupa 10. prosinca 2011., a vodstvo Biskupije preuzima 14. lipnja 2012.

Pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji (HBK) obnaša trenutno sljedeće službe: član Stalnog vijeća, Predsjednik Biskupske komisije za odnose s državom i Predsjednik Pravne komisije.

GODIŠNJICE SVEĆENIČKOG REĐENJA U 2020. GODINI

60. godišnjica – Dijamantni jubilej

**Dragan Domšić
Atilije Krajcar
Ante Žufić**

25. godišnjica – Srebrni jubilej

Piergiorgio De Angelis

10. godišnjica

**Vladimir Brizić
Jeronim Jokić
Izidor Sekicki**

Poreč, 31. siječnja 2020.
Broj: 40/2020.

ZA REKOLEKCIJU

3. veljače 2020.

Utorak, 11. veljače 2020. godine – Dan bolesnika

U pulskoj Staroj bolnici (Zagrebačka ulica), u crkvi Sv. Mihaela s početkom u 15,00 sati, fra Dominik Ivan Ilčić, studentski kapelan iz Rijeke služiti će svetu misu za bolesnike.

Mons. Ivan Milovan, biskup u miru, služiti će svetu misu za bolesnike s početkom u 18 sati u crkvi Svetog Franje u Puli.

Dostavljamo Vam i Poruku svetog Oca za ovogodišnji Dan bolesnika.

Srijeda, 26. veljače 2020. godine – Početak Korizme. I ove godine preporučamo da se kroz to sveto vrijeme pripreve za Uskrs moli u svim župama Križni put. Časne sestre Službenice Euharistijskog Srca Isusova i Marijina OMNIA DEO, s. Barbara Stankov i s. Terezija Pavić su pripravile **Križni put bl. Miroslava Bulešića**, iz njegovih tekstova.

Biskupija poklanja za sve župe knjižice tog Križnog puta. Molimo sve dekane da nakon rekolekcije odmah jave na Ordinarijat koliko će trebati primjeraka župnici za svoje župe, kako bi se knjižice na vrijeme dostavile svima.

Subota, 29. veljače 2020. godine – Korizmeni susret vjeroučitelja i župnih animatora u Pazinu.

I ove godine Katehetski ured Porečke i Pulske biskupije organizira korizmeni susret vjeroučitelja i župnih animatora. Stoga Vas molimo da obavijestite Vaše župne animatore.

Program susreta:

1.	Molitva	10,00 sati
2.	Razmatranje Korizma – obnova krsne milosti
Predavač: o. Leopold Mičić iz Pule	
3.	Križni put blaženog Miroslava Bulešića	11,00 sati
4.	Ispovijedi	11,30 sati
5.	Sveta Misa	12.00 sati
6.	Ručak	

POZIV NA DUHOVNU OBNOVU

Poreč, 7. ožujka 2020.
Prot:89/2020.

Velečasni gospodine!
Velečasni oče!

Prema Pastoralnom planu Porečke i Pulske biskupije održat će se **u subotu, 14. ožujka 2020. godine duhovna obnova za pjevače, čitače, članove Župnih pastoralnih i ekonomskih vijeća, vjeroučitelje i župne animatore u Pazinu - Pazinskom kolegiju s početkom u 10,00 sati.**

Molimo Vas da pozovete sve Vaše suradnike u župama da se odazovu toj duhovnoj obnovi i tako se što bolje pripreve i za ovogodišnji Uskrs.

Uz pozdrav i svako dobro!

Mons. Vilim Grbac,
generalni vikar

PROGRAM SUSRETA

- 1. Molitva** **10,00 sati**
- 2. Razmatranje: „APERUIT ILLIS“ – APOSTOLSKO PISMO SV. OCA FRANJE KOJIM SE USTANOVLJUJE NEDJELJA BOŽJE RIJEČI**
- 3. Predavač: o. Đuro Hontić iz Pule**
- 4. Križni put blaženog Miroslava Bulešića** **11,00 sati**
- 5. Ispovijedi** **11,30 sati**
- 6. Sveta Misa** **12.00 sati**
- 7. Ručak** **12.45 sati**

Radujemo se susretu s Vama!

PREPORUKE I UPUTE SVIM ŽUPNIM UREDIMA U SVEZI KORONAVIRUSA

U ovim posebnim trenucima imajući na pameti odgovornost za svoje vjernike i obdržavajući upute mjerodavne vlasti, koja se brine za zdravlje svih žitelja, smatramo potrebnim dati upute i preporuke u svezi slavljenja liturgijskih čina i drugih vjerskih aktivnosti u Porečkoj i Pulskoj biskupiji. U ovom zahtjevnom vremenu, ne sijući paniku ni strah, kao odgovorni ljudi i vjernici povjeravamo se profesionalnosti i stručnosti mjerodavnih medicinskih ustanova i njihovim djelatnicima, kojima od srca zahvaljujemo na stručnom i ustrajnom radu. Kao vjernici oslanjamo se i na djelotvornost naših molitava i povjeravamo Gospodinu bolesne i sve one koji se brinu o javnom zdravlju.

Osim toga, imajući na pameti upute mjerodavnih ustanova kao i odredbe drugih biskupija te kako bi se izbjegla različita tumačenja u svezi okupljana osoba, Porečka i Pulska biskupija, za sada dok se drugačije ne odredi, daje sljedeće upute i preporuke kako vjernicima tako i svećenicima:

1. Preporuke vjernicima u svezi sudjelovanja na vjerskim slavljinima

- neka se pridržavaju preporuka i općih mjera zaštite od respiratornih zaraznih bolesti,
- neka se suzdržavaju od dolaska na vjerska slavlja i okupljanja u slučaju bolesti i pojave simptoma infekcije dišnih putova,
- neka izbjegavaju odlazak na vjerska okupljanja i vjerska slavlja osobe koje su bile u područjima zahvaćenim širenjem zaraze ili su bile u doticaju s osobama koje su oboljele od koronavirusa,
- neka izbjegavaju odlazak na vjerska slavlja i druga vjerska okupljanja, posebice onih koja uključuju veći broj prisutnih, starije životne dobi i osobe s kroničnim bolestima.

2. Upute prilikom slavljenja Euharistije i drugih obreda

- neka se u škropionicama na ulazima i na drugim mjestima u crkvama i kapelama ne čuva i ne ulijeva blagoslovljena voda; neka te posude ostanu prazne. Stoga će vjernici pri ulasku i izlasku iz crkve pokleknuti ili se duboko nakloniti znajući se znakom križa bez blagoslovljene vode,
- neka se kao gesta pružanja mira u slavlju Euharistije ili u službama Božje riječi ne koristi uobičajena gesta rukovanja,
- neka se vjernici pričešćuju primanjem svete hostije na dlan jedne ruke, kako bi drugom rukom hostiju prinijeli svojim ustima.

3. Druge upute i preporuke

- neka se obustave svi liturgijski obredi čiji broj sudionika prelazi sto vjernika,
- neka se obustave sve druge pastoralne neliturgijske aktivnosti,
- neka se župni vjeronauk obustavi sve dok traje obustava nastave u školama,
- neka svećenik prije misnog slavlja dobro opere ruke, a neposredno prije početka dijeljenja svete pričesti neka upotrijebiti dezinficijens za ruke na bazi alkohola,
- neka se redovito i često provjetravaju crkve i druga molitvena mjesta,
- neka se, prema mogućnosti, primjenjuju mjere pojačane higijene i svakodnevnog čišćenja vjerskih prostora,
- neka se, prema mogućnosti, osiguraju punktovi s dezinficijenskim sredstvima za ruke u prostorima gdje se vjernici okupljaju,

- neka na liturgijskim i drugim slavljinama, ako je moguće, vjernici budu jedni od drugih udaljeni najmanje jedan metar.

U vezi navedenoga, s obzirom na moguću brzu promjenu epidemiološke situacije preporuča se svećenicima pratiti upute Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Ministarstva zdravstva, te postupati sukladno preporukama.

Pozivamo župnike da prate svoje zajednice u ovim zahtjevnim trenucima te da ih podsjetite na vrijednost obiteljske i osobne molitve, da ih pozove na molitvu za one koji su slabijeg zdravlja a na poseban način za one koji su zahvaćeni virusom i za sve one koji im pomažu kako bi ozdravili.

Zazivamo na sve zagovor Majke Božje Marije, Zdravlja bolesnih, i blaženog Miroslava Bulešića.

Poreč, 23. ožujka 2020.

Prot. br.: 120/2020.

SVIM SVEĆENICIMA U POREČKOJ I PULSKOJ BISKUPIJI

Draga braćo svećenici,

u ovim posebnim trenucima kad se nadasve pouzdajemo u Božju providnost, te molimo za dar nepokolebljive nade za sve naše vjernike, prepoznajući ovaj trenutak kao priliku za produbljenje vjere mnogih ljudi dobre volje, dok slušamo preporuke civilnih vlasti glede našeg građanskog ponašanja, htio bih podijeliti i udijeliti s vama sadržaj dekreta i note Apostolske pokorničarne, objavljenih 19. ožujka 2020. Prije nego prijedemo na sadržaj spomenutih dokumenata važno je prisjetiti se pojma i značenja oprosta.

Oprost je otpuštanje pred Bogom *vremenite kazne* za grijeh čija je krivnja već izbrisana, što ga vjernik, prikladno raspoložen i pod sigurnim i određenim uvjetima, postiže pomoću Crkve, koja, kao služiteljica otkupljenja, ovlašteno dijeli i primjenjuje blago Kristovih i svetačkih zadovoljština. Oprost može biti *djelomičan* ili *potpun*, već prema tome da li djelomično ili potpuno oslobađa od *vremenite kazne* koja se duguje za grijeh (kann. 992-997 *Zakonik kanonskoga prava*, usp. *Katekizam Katoličke Crkve* 1471).

Da bi se shvatila ova nauka i praksa Crkve, treba imati na pameti da grijeh ima dvostruku posljednicu: vječnu kaznu (krivnju) i vremenitu kaznu. Ako počinimo teški grijeh on nas lišava zajedništva s Bogom, čineći nas time nesposobnima da postignemo vječni život. To lišavanje zove se *vječna kazna* za grijeh, za koju u ispovijedi i kajanju primamo oprost. S druge strane svaki grijeh, pa i laki, povlači sa sobom nezdravu privrženost uz stvorenja, koju treba čistiti bilo na ovoj zemlji bilo poslije smrti u stanju zvanom čistilište. To čišćenje oslobađa od takozvane *vremenite kazne* za grijeh, a za nju nam Crkva iz blaga Kristovih zasluga i zasluga svetaca udjeljuje oprost. Bog u ispovijedi oprašta krivnju, ali ostaje vremenita kazna za koju se u ispovijedi prima pokora. Ako naše kajanje i pokora nisu savršeni, ne oslobađamo se posve tih vremenitih kazna na ovom svijetu, nego ih sa sobom nosimo i u drugi život (usp. *KKC* 1472-1473).

Svaki vjernik može dobiti oprost *za sebe* i samo za *pokojne* duše u čistilištu. Vjernik *ne može* namijeniti oproste za drugog vjernika koji je živ. Razlog je posljedična veza između sakramenta pokore i oprosta. Oprosti za žive stječu se sakramentalnim odrješenjem. Ne možemo primiti sakramentalno odrješenje umjesto drugih, tako što ispovijedamo svoje grijeh. Drugim riječima, oprost za žive ovise od čina vlastite volje, a ne od ispunjavanja drugih uvjeta.

Da bi netko bio sposoban dobiti oprost traže se sljedeći uvjeti: a) mora biti kršten, b) da nije kanonski izopćen, c) da je u stanju milosti barem na završetku propisanih djela, d) da ima barem opću nakanu steći oprost i u određeno vrijeme na dužan način izvrši naložena djela.

Novi dekret donosi posebne pogodnosti *potpunog oprosta* koje se mogu iskoristiti u novonastaloj situaciji u kojoj živimo, tj: 1) uvjetima za primanje potpunog oprosta u okolnostima pandemije koronavirusom i 2) postupanju glede podjeljivanja sakramenta pomirenja u istim okolnostima.

Držimo da sadržaj ovih dvaju dokumenata, koje dostavljamo u prilogu, može pomoći u svom doista dubokom i delikatnom teološkom čitanju aktualne situacije, kao i u praktičnim uputama koje vas molim da podijelite sa svojim vjernicima, bilo preko društvenih mreža, bilo ističući obavijest na oglasnoj ploči vaših crkava. Radi boljeg razumijevanja i primjene ovdje ih ukratko sažimamo i iznosim bit tih dokumenata.

1) UVJETI ZA PRIMANJE POTPUNOG OPROSTA U OKOLNOSTIMA PANDEMIJE KORONAVIRUSOM

Podjeljuje se **potpuni oprost** sljedećim skupinama vjernika:

- a) koji su zaraženi koronavirusom, zatim onima koji se nalaze u karanteni prema odlukama zdravstvenih vlasti u bolnicama ili u vlastitim domovima,
- b) članovima obitelji zaraženih ili osoba u karanteni,
- c) zdravstvenim radnicima i svima koji se, po primjeru milosrdnog Samaritanca, izlažu riziku zaraze pomažući oboljelima od koronavirusa.

Potpuni oprost se podjeljuje *uz sljedeće uvjete* (koji vrijede za sve tri kategorije osoba):

- ukoliko imaju nutarnje raspoloženje odvojiti se od svakog grijeha,
- ukoliko *ili* duhovno putem medija sudjeluju u slavljenju Svete Mise, *ili* ukoliko izmole krunicu, obave pobožnost križnog puta ili drugi oblik pobožnosti, *ili* ako barem izmole Vjeronje i Oče naš te pobožno zazovu Blaženu Djevicu Mariju, prikazujući ovu kušnju u duhu vjere u Boga i ljubavi prema braći i sestrama,
- ukoliko imaju nakanu, *čim to bude moguće*, ispuniti i druge redovite uvjete za dobivanje potpunog oprosta, odnosno: sakramentalna ispovijed, pričest i molitva po nakani Svetog Oca.

d) Potpuni oprost podjeljuje se, osim spomenutih, i *svim vjernicima* koji mole za okončanje pandemije, ozdravljenje zaraženih ili za vječno spasenje onih koje je Gospodin pozvao k sebi.

U ovom slučaju potpuni oprost se podjeljuje uz sljedeće uvjete:

- ukoliko imaju nutarnje raspoloženje odvojiti se od svakog grijeha,
- ukoliko posjete Presveti sakrament, ili sudjeluju u euharistijskom klanjanju, ili čitaju Sveto pismo tijekom barem pola sata, ili izmole krunicu, ili obave pobožnost križnog puta, ili izmole krunicu Božanskog milosrđa,
- ukoliko imaju nakanu, *čim to bude moguće*, ispuniti i druge redovite uvjete za dobivanje potpunog oprosta, odnosno: sakramentalna ispovijed, pričest i molitva po nakani Svetog Oca.

2) UPUTE ZA POSTUPANJE GLEDE PODJELJIVANJA SAKRAMENTA POMIRENJA U OKOLNOSTIMA PANDEMIJE KORONAVIRUSOM

Glede sakramenta pomirenja, Apostolska pokorničarne ističe odredbe crkvenog prava o tome kako **skupno odrješenje** (tj. odrješenje bez prethodne pojedinačne ispovijedi) može biti podijeljeno *samo u slučaju prijatnje smrtne pogibelji* ukoliko nema vremena za slušanje pojedinačne ispovijedi vjernika, ili *u slučaju velike potrebe* ukoliko nema na raspolaganju dovoljno ispovjednika, uz obvezu vjernika koji prima takvo odrješenje da će u dužnom vremenu (čim to bude moguće) u redovitom obliku pojedinačne ispovijedi ispovjediti teške grijeha koje sada ne može ispovjediti (kan. 961. i 962. ZKP).

U vezi s tim, Apostolska pokorničarna smatra kako je, osobito na mjestima koja su najviše pogođena pandemijskom zarazom, dok takve okolnosti traju, *nastupila gorenavedena okolnost velike potrebe*.

Kad god nastupi situacija *izvanredne hitnoće glede podjeljivanja sakramentalnog odrješenja za više pokornika istodobno*, svećenik mora prethodno obavijestiti, u granicama mogućeg, dijecezanskog biskupa, odnosno, ako nije moguća prethodna obavijest, neka obavijesti dijecezanskog biskupa čim to okolnosti dopuste. Dijecezanski biskup može odrediti da je nastupilo stanje iznimne hitnoće u kojoj je dopušteno podijeliti skupno odrješenje na ulazu u bolničke odjele gdje se nalaze zaraženi vjernici koji se nalaze u smrtnoj opasnosti.

S obzirom na slučajeve velike potrebe, o kojima govori dokument o slavljenju sakramenta pomirenja, a u kojima je dopušteno podijeliti opće odrješenje vjernicima u životnoj opasnosti, u ovom trenutku na području Porečke i Pulske biskupije još ne postoji stanje u kojem bi trebalo primijeniti navedenu mogućnost. Bolnički dušobrižnici pratit će situaciju zaraženih vjernika koronavirusom te će procijeniti je li potrebno za njih primijeniti opće odrješenje te će za to prethodno zatražiti dopuštenje dijecezanskog biskupa.

Osim toga, u slučaju da se pojedini vjernici nađu u **nemogućnosti primiti sakramentalno odrješenje**, podsjeća se da se *oproštenje grijeha, uključujući i teške grijeha*, dobiva uz sljedeće uvjete:

- *savršeno kajanje*, koje proizlazi iz ljubavi prema Bogu, ljubljenom iznad svega,
- *iskreno traženje oprosta*, u bilo kojem obliku u kojem ga je osoba u tom trenutku sposobna izraziti,
- *popraćeno čvrstom odlukom da će se, čim to bude moguće, pristupiti sakramentu ispovijedi*.

Draga braćo svećenici, i nadalje nastojte ustrajno svakodnevno slaviti Svetu Misu u župnim crkvama bez naroda, kako je to do daljnjega propisano, prikazujte je za sve one koji su povjereni vašoj pastoralnoj skrbi, napose za bolesne, teško ugrožene, i medicinsko osoblje koje im požrtvovno služi.

Ovom prilikom vam želim zahvaliti za sve ono što i u ovim teškim trenucima činite za povjereni vam narod Božji te izraziti svoju blizinu i potporu kako bi i nadalje mogli zajedno služiti Bogu u njegovom vinogradu za dobro svih vjernika.

Neka sve vas prati u ovim posebnim okolnostima Božji blagoslov i zagovor Blažene Djevice Marije, Zdravlja bolesnih, i našeg blaženog Miroslava Bulešića.

Pozdravlja vas u Gospodinu

✠Dražen, biskup

DEKRET APOSTOLSKE POKORNIČARNE O PODJELJIVANJU POSEBNOG OPROSTA VJERNICIMA U SADAŠNJEM STANJU PANDEMIJE

«U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani» (*Rim* 12, 12). Riječi što ih je sveti Pavao napisao Crkvi u Rimu odjekuju kroz čitavu povijest Crkve i usmjeravaju prosuđivanje vjernika pred svakim trpljenjem, bolešću i nevoljom.

Sadašnji trenutak u kojem je čitavo čovječanstvo ugroženo nevidljivom i podmuklom bolešću, koja je već neko vrijeme postala dio života svih nas, iz dana u dan ispunjen je tjeskobnim strahovima, novim nesigurnostima i iznad svega fizičkim i moralnim trpljenjem koje se proširilo svijetom.

Crkva je, po primjeru svog Božanskog Učitelja, uvijek zdušno skrbila za bolesnike. Kao što je sv. Ivan Pavao II. naglasio, vrijednost ljudskog trpljenja je dvostruka: «Ono je *nadnaravno*, jer je ukorijenjeno u božansko otajstvo otkupljenja svijeta, i ujedno je duboko *ljudsko*, jer u njemu čovjek pronalazi samog sebe, svoje vlastito čovještvo, vlastito dostojanstvo i vlastito poslanje» (Apostolsko Pismo, *Salvifici doloris*, br. 31).

Posljednjih je dana i papa Franjo očitovao svoju očinsku blizinu i ponovno nas pozvao da bez prestanka molimo za oboljele od koronavirusa.

Kako bi svi oni koji trpe zbog bolesti Covid-19, upravo u otajstvu tog trpljenja mogli ponovno otkriti «isto Kristovo otkupiteljsko trpljenje» (*isto*, br. 30), ova Apostolska Pokorničarna, *ex auctoritate Summi Pontificis*, s pouzdanjem u riječ Krista Gospodina i promatrajući u duhu vjere trenutnu epidemiju koju valja proživljavati kao osobno obraćenje, podjeljuje dar oprostâ prema ovdje naznačenim odredbama.

Podjeljuje se *Potpuni oprost* vjernicima oboljelima od koronavirusa, onima koji se po nalogu zdravstvene vlasti nalaze u izolaciji (karanteni) u bolnicama ili u svojim domovima, ako se, duhom udaljeni od bilo kojeg grijeha, posredstvom medija budu duhovno pridružili slavlju Svete mise, molitvi Svete krunice, pobožnosti Križnog puta ili drugim pobožnim činima, ili ako barem budu izmolili Vjerovanje, Očenaš i pobožni zaziv Blaženoj Djevici Mariji, prikazujući tu kušnju u duhu vjere u Boga i ljubavi prema braći, sa željom ispuniti uobičajene uvjete (ispovijed, pričest i molitva na nakane Svetog Oca), čim to bude bilo moguće.

Zdravstveni djelatnici, članovi njihovih obitelji i svi koji po primjeru Milosrdnog Samarijanca, izlažući se opasnosti da budu zaraženi, služe oboljelima od koronavirusa po riječima božanskog Otkupitelja: «Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje» (*Iv* 15, 13), zadobit će isti dar *Potpunog oprost* pod istim uvjetima.

K tome ova Apostolska Pokorničarna u aktualnom stanju svjetske epidemije rado pod istim uvjetima podjeljuje *Potpuni oprost* i onim vjernicima koji pohode Presveti Oltarski Sakrament, ili izvrše euharistijsko klanjanje, ili najmanje pola sata čitaju Sveti Pismo, ili izmole Svetu krunicu ili pobožnost Križnog puta ili Krunicu Božanskog Milosrđa, da od Svemogućeg Boga izmole prestanak epidemije, ozdravljenje onima koji su njome pogođeni i vječno spasenje onima koje je Gospodin pozvao k sebi.

Crkva moli za one koji nisu u mogućnosti primiti sakrament Bolesničkog pomazanja i Poputbinu, povjeravajući božanskom Milosrđu sve i svakog pojedinog snagom općinstva svetih i podjeljujući vjerniku na času smrti *Potpuni oprost*, ukoliko je pravo raspoložen i ukoliko je redovito za života molio neku molitvu (u tom slučaju Crkva nadoknađuje tri uobičajena tražena uvjeta). Za zadobivanje

tog oprosta preporuča se upotreba raspela ili križa (usp. *Enchiridion indulgentiarum*, br. 12).

Neka Blažena Djevica Marija, Majka Božja i Majka Crkve, Zdravlje bolesnih i Pomoćnica kršćana i naša Zagovornica, pritekne u pomoć čovječanstvu koje trpi, udaljujući od nas zlo ove pandemije i udjeljujući nam svako dobro koje je potrebno za naše spasenje i posvećenje.

Ovaj Dekret je valjan bez obzira na bilo koju suprotnu odredbu.

Dano u Rimu, u sjedištu Apostolske Pokorničarne, 19. ožujka 2020.

BILJEŠKA APOSTOLSKE POKORNIČARNE O SAKRAMENTU POMIRENJA U SADAŠNJEM STANJU PANDEMIJE

«*Ja sam s vama u sve dane*» (Mt 28, 20)

Teško stanje u sadašnjim okolnostima nameće razmišljanje o hitnosti i središnje važnosti sakramenta pomirenja, zajedno s nekoliko nužnih pojašnjenja, kako za vjernike laike, tako i za službenike koji su pozvani slaviti ovaj sakrament.

I u vrijeme bolesti Covid-19 sakrament pomirenja podjeljuje se u skladu s odredbom općeg kanonskog prava i onako kako je propisano u *Redu pokore*.

Pojedinačna ispovijed je redoviti način slavljenja ovog sakramenta (usp. kan. 960 ZKP), opće pak odrješenje, bez prethodne pojedinačne ispovijedi, ne može se podijeliti osim ondje gdje prijeti smrtna pogibelj a nema vremena da se saslušaju ispovijedi pojedinih pokornika (usp. kan. 961, § 1 ZKP), ili ako postoji velika potreba (usp. kan. 961, § 1, 2° ZKP), što će prosuditi dijecezanski biskup, vodeći računa o kriterijima koji su usuglašeni s drugim članovima Biskupske konferencije (usp. kan. 455, § 2 ZKP), dok i dalje za valjano odrješenje ostaje na snazi *votum sacramenti* od strane pojedinog pokornika, to jest njegova odluka da će u dužnom vremenu pojedinačno ispovjediti teške grijehе koje u tom trenutku nije mogao ispovjediti (usp. kan. 962, § 1 ZKP).

Ova Apostolska Pokorničarna smatra da, osobito u mjestima koja su teže pogođena pandemijskom zarazom i sve dok ona ne iščezne, postoje slučajevi velike potrebe o kojoj je riječ u spomenutom kan. 961, § 2 ZKP.

Svako daljnje ulaženje u pojedinosti zakon prepušta dijecezanskim biskupima, uzimajući uvijek u obzir vrhovno dobro; spasenje duša (usp. kan. 1752 ZKP).

Kad se neočekivano pojavi potreba podijeliti sakramentalno odrješenje za više vjernika istodobno, svećenik je, u granicama mogućeg, obvezan prethodno o tome obavijestiti dijecezanskog biskupa, a ako to nije moguće, što prije ga o tome naknadno obavijestiti (usp. *Red pokore*, br. 32).

U sadašnjoj pandemijskoj opasnosti dijecezanskom biskupu pripada naznačiti svećenicima i pokornicima smjernice na koje trebaju razborito obratiti pozornost u pojedinačnom slavljenju sakramentalnog pomirenja,

kao što su: ispovijedanje u prozračenom prostoru izvan ispovjedaonice, preporučena udaljenost, korištenje zaštitnih maski, dok i dalje apsolutnu pozornost treba posvetiti očuvanju ispovjedne tajne i potrebi diskrecije.

K tome, dijecezanskom biskupu, na području njegove biskupije i s obzirom na razinu pandemijske zaraze, pripada odrediti koji su to slučajevi velike potrebe u kojima je dopušteno podijeliti opće odrješenje: primjerice, na ulazu u bolničke odjele, gdje se na liječenju nalaze zaraženi vjernici u smrtnoj opasnosti, koristeći se, u granicama mogućeg i potrebnim mjerama opreza, sredstvima za pojačavanje glasa, kako bi se odrješenje moglo čuti.

Neka se procijeni potreba i prikladnost da se tamo gdje je potrebno, u dogovoru sa zdravstvenim vlastima, uspostave skupine «izvanrednih bolničkih dušobrižnika», također i na dobrovoljnoj bazi i u obdržavanju propisa zaštite od zaraze, kako bi se osigurala potrebna duhovna pomoć bolesnicima i umirućima.

Tamo gdje bi se pojedini vjernici zatekli u bolnoj nemogućnosti primiti sakramentalno odrješenje, valja se prisjetiti da se savršenim pokajanjem – kada proizlazi iz ljubavi prema Bogu, ljubljenom iznad svega, i kojim se iskreno traži oprostjenje (na način kako to pokornik u tom trenutku može izraziti) koje uključuje *votum confessionis*, to jest čvrstu odluku pristupiti sakramentalnoj ispovijedi, čim to bude moguće – postiže oprostjenje i smrtnih grijeha (usp. Katekizam Katoličke Crkve, br. 1452).

Kao nikada prije Crkva u ovo vrijeme doživljava snagu općinstva svetih, uzdiže svom raspetom i uskrsлом Gospodinu zavjete i molitve, osobito žrtvu Svete mise, koju svećenici i bez naroda svakodnevno slave.

Poput dobre majke Crkva zaziva Gospodina da čovječanstvo bude oslobođeno ove pošasti, zazivajući zagovor Blažene Djevice Marije, koja je Majka milosrđa i Zdravlje bolesnih, i njezina zaručnika Svetog Josipa, pod čijom zaštitom Crkva vazda hodi ovim svijetom.

Neka nam Presveta Djevica Marija i Sveti Josip izmole obilje milosti pomirenja i spasenja, u pozornom osluškivanju riječi koju Gospodin danas ponavlja čovječanstvu: «Prestanite i znajte da sam ja Bog» (*Ps* 46, 11), «Ja sam s vama u sve dane» (*Mt* 28, 20).

Dano u Rimu, u sjedištu Apostolske Pokorničarne, 19. ožujka 2020, svetkovina Svetog Josipa, zaručnika Blažene Djevice Marije, zaštitnika Crkve

ODREDBE ZA VELIKI TJEDAN

Poreč, 2. travnja 2020.
Prot. br.:135/2020.

Draga braćo svećenici! Draga braćo i sestre!

U skladu s općim smjernicama i prijedlozima Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata o slavljenju obreda Velikog tjedna i svetkovine Uskrsa u vrijeme pandemije koronavirusa, a koji su objavljeni u dekretima od 19. i 25. ožujka 2020., koje dostavljamo u prilogu, donosimo sljedeće odredbe koje vrijede na području Porečke i Pulske biskupije:

1. **Raspored slavlja u bazilici u Poreču.** Mjesni biskup predsjedava liturgijskim slavljinama u bazilici u Poreču prema sljedećem rasporedu i bez prisutnosti naroda:

Cvjetnica, nedjelja, 5. travnja u 10.00;

Misa posvete ulja, četvrtak, 9. travnja u 10.00;

Veliki četvrtak – Misa Večere Gospodnje, 9. travnja u 18.00;

Veliki petak – Služba Muke Gospodnje, 10. travnja u 18.00;

Velika subota – Vazmeno bdijenje, 11. travnja u 20.00 sati;

Nedjelja Uskrsnuća Gospodnjega, 12. travnja u 10.00.

2. **Cvjetnica.** Svećenici neka slave Cvjetnicu, obrede Velikoga tjedna i nedjelju Uskrsnuća Gospodnjega u župnim crkvama, na način koji je propisan u dekretu od 25. ožujka 2020., u vrijeme koje smatraju prikladnim i bez okupljanja naroda.

3. **Misa posvete ulja.** Svećenici neka, iznimno ove godine, ne dolaze na slavlje Mise posvete ulja u Poreč, ali neka na taj dan duhovno sudjeluju u slavljenju Mise posvete ulja u Katedrali. Svećenici će sveta ulja naknadno preuzeti preko dekana kada uvjeti za to budu prikladni.

4. **Veliki petak.** Neka se na Veliki petak nakon zaziva br. 9 *Sveopće molitve* doda sljedeći zaziv koji je predložila Kongregacija za bogoštovlje “Za one koji pate u vrijeme pandemije”.

5. **Posvetna molitva Srcu Marijinu.** Na Veliki četvrtak, 9. travnja u 10 sati, na kraju Mise posvete ulja, mjesni biskup, na preporuku Hrvatske biskupske konferencije, izreći će posvetnu molitvu Prečistom Srcu Marijinu, s nakanom da zaštiti i čuva sve vjernike i stanovnike Porečke i Pulske biskupije u ovo teško vrijeme.

6. **Blagoslov jela.** Budući da svećenici ne mogu obaviti blagoslov jela za Uskrs na uobičajeni način i u crkvi, neka se blagoslov obavi u obitelji kao kućnoj crkvi, i to na slijedeći način: neka se obitelj okupi na Uskrs oko stola na kojem je pripravljeno jelo za blagoslov, nakon što se zajednički izmoli *Vjervanje, Očenaš, Zdravo Marijo* i *Slava Ocu*, blagoslovljenom vodom se poškropi jelo.

7. **Krizme.** Imajući u vidu nepredvidivost trenutne situacije u vezi sa koronavirusom, smatramo razboritim otkazati sve krizme koje su bile predviđene za travanj, ostale krizme koje su predviđene u mjesecu svibnju i lipnju ovisit će o daljnjem razvoju situacije, o čemu ćete biti naknadno obaviješteni.

U ovim teškim danima u kojima živimo, radi opasnosti prenošenja koronavirusa nije moguće da se kao Crkva i zajednica okupljamo i slavimo obrede Velikoga tjedna i svetkovinu Uskrsa. Zato ćemo ono što se slavi u crkvi, sada slaviti u obitelji. Obitelj je “kućna Crkva” ili Crkva u malom, i sada postaje, na neki način, nositelj crkvenog zajedništva i duha. Stoga potičemo sve naše obitelji da u danima Velikog tjedna i Vazmenoga trodnevlja u svojim domovima njeguju duh molitve, duh sabranosti, duh pučke pobožnosti, duh čitanja Svetog pisma. Na taj način, u svima nama će porasti povjerenje u Boga, osjetit ćemo Njegovu blizinu i radovati se uskrsnuću “Krista Isusa, nade naše” (1 Tim 1,1).

Na sve svećenike, redovnike, redovnice, vjernike laike i ljude dobre volje zazivamo Božji blagoslov i stavljamo vas pod moćni zagovor Blažene Djevice Marije.

Zdravlje bolesnih, moli za nas!

✠ Dražen Kutleša, biskup

KONGREGACIJA ZA BOGOŠTOVLJE I STEGU SAKRAMENATA
Ur. br. 153/20

ODLUKA

U vremenu Covid-19

U teškom vremenu u kojem živimo zbog pandemije Covid-19, a s obzirom na spriječenost zajedničarskog slavljenja bogoslužja u crkvi sukladno uputama biskupâ za područja pod njihovom nadležnošću, ovoj su Kongregaciji pristigli brojni upiti vezani uz nadolazeće uskrсне blagdane. U vezi s tim daju se sljedeće opće upute te neki prijedlozi biskupima.

1 – **O datumu slavljenja Uskrsa.** Uskrs, to središte liturgijske godine, nije blagdan poput ostalih: vazmeno trodnevlje, kojem prethodi korizma i kojem je kruna Pedesetnica, ne može se pomicati.

2 – **Misa posvete ulja.** Pošto razmotri konkretne prilike u pojedinim zemljama, biskup je ima pravo odgoditi za neki kasniji datum.

3. – Upute za vazmeno trodnevlje.

Tamo gdje su građanske i crkvene vlasti dale ograničenja za slavljenje vazmenog trodnevlja valja se držati sljedećeg.

Biskupi će, u dogovoru s biskupskom konferencijom, dati upute kako bi u stolnoj crkvi i u župnim crkvama, iako bez fizičkog sudjelovanja vjernikâ, biskup i župnici slavili liturgijska otajstva vazmenog trodnevlja, obavijestivši vjernike o vremenu početka slavlja tako da se mogu pridružiti u molitvi u svojim domovima. U ovoj prilici su korisni izravni (ne snimljeni) prijenosi putem televizije ili interneta.

Neka biskupska konferencija i pojedine biskupije ne propuste pružiti sredstva koja će poslužiti kao pomoć obiteljskoj i osobnoj molitvi.

Na **Veliki četvrtak**, u stolnim i župnim crkvama, tamo gdje za to postoje stvarne mogućnosti, a što određuje onaj čija je to zadaća, svećenici iz župe mogu koncelebrirati Misu večere Gospodnje; svim se svećenicima, iznimno, daje odobrenje da na taj dan na prikladnom mjestu slave misu bez naroda. Pranje nogu, koje je već po sebi neobavezno, izostavlja se. Na kraju Mise večere Gospodnje izostavlja se procesija, a Svetotajstvo se pohranjuje u svetohranište. Svećenici koji nemaju mogućnost slaviti misu mole Večernju (usp. *Liturgija časova*).

Veliki petak. U stolnim i župnim crkvama, tamo gdje za to postoje stvarne mogućnosti, a što određuje onaj čija je to zadaća, biskup/župnik slavi Obrede Muke Gospodnje. Dijecezanski biskup će se pobrinuti da se u sveopću molitvu uvrsti posebnu nakanu za bolesne, umrle i one koje je obuzeo osjećaj beznađa (usp. *Rimski misal* str. 187, br. 12)

Nedjelja Uskrsnuća Gospodnjega. Vazmeno bdjenje: slavi se samo u stolnim i župnim crkvama, tamo gdje za to postoje stvarne mogućnosti, a što određuje onaj čija je to zadaća. Na “početku bdjenja ili u Službi svjetla” izostavlja se paljenje vatre, pali se svijeća i, uz izostavljanje procesije, izvodi se Hvalospjev uskrsnoj svijeći (*Exsultet*). Slijedi “Služba riječi”. U “Krsnoj službi” samo se obnavljaju krsna obećanja (usp. *Rimski misal*, str. 226, br. 46). Slijedi potom “Euharistijska služba”.

Oni koji se ni na koji način ne mogu pridružiti vazmenom bdjenju koje se slavi u crkvi, neka mole Službu čitanja određenu za Nedjelju Uskrsnuća Gospodnjega (usp. *Liturgija časova*).

Odluku vezanu uz samostane, sjemeništa i bogoslovije te redovničke zajednice treba donijeti dijecezanski biskup.

Izrazi pučke pobožnosti i procesije koji obogaćuju dane Velikog tjedna i vazmenog trodnevlja mogu se, prema sudu dijecezanskog biskupa, prebaciti na neke druge pogodne dane, npr. 14. i 15. rujna.

Po nalogu Vrhovnoga svećenika dano samo za ovu 2020. godinu.

Iz sjedišta Kongregacije za bogoštovlje i stegu sakramenata, 19. ožujka 2020., svetkovina svetog Josipa, zaštitnika sveopće Crkve.

Robert kardinal Sarah, *prefekt*
✠ Arthur Roche, *nadbiskup tajnik*

ODLUKA

U vremenu Covid-19 (II)

S obzirom na brzo širenje pandemije Covid-19 i uzimajući u obzir opažanja koja su pristigla od biskupskih konferencija ova Kongregacija nudi s tim usklađene opće upute i prijedloge koji su već dani biskupima u prethodnoj odluci od 19. ožujka 2020. godine.

Budući da se datum Uskrsa ne može prenijeti na neki drugi datum u zemljama pogođenim bolešću i u kojima su na snazi ograničenja vezana uz okupljanje i kretanje osoba, neka biskupi i svećenici slave obrede Velikog tjedna bez sudjelovanja naroda i na prikladnom mjestu, izbjegavajući koncelebraciju i izostavljajući pružanje mira.

Neka vjernici budu obaviješteni o vremenu početka slavlja tako da se mogu pridružiti u molitvi u svojim domovima. U tome su od pomoći prijenosi uživo (ne snimljeni) putem televizije ili interneta. U svakom slučaju ostaje važno posvetiti odgovarajuće vrijeme molitvi, pridajući prije svega važnost časoslovu (*Liturgija časova*).

Neka biskupske konferencije i pojedine biskupije ne propuste pružiti sredstva koja će poslužiti kao pomoć obiteljskoj i osobnoj molitvi.

1 – **Cvjetnica**. Spomen Gospodinova ulaska u Jeruzalem neka se slavi unutar crkvenog zdanja; u stolnim crkvama neka se primjenjuje drugi oblik predviđen Rimskim misalom, a u župnim crkvama i na drugim mjestima treći oblik.

2 – **Misa posvete ulja**. Pošto razmotri konkretne prilike u pojedinim zemljama, biskupske konferencije moći će dati upute o eventualnom prebacivanju na neki drugi datum.

3 – **Veliki četvrtak**. Pranje nogu, koje je već po sebi neobavezno, izostavlja se. Na kraju Mise večere Gospodnje izostavlja se također procesija, a Svetotajstvo se pohranjuje u svetohranište. Na taj se dan prezbiterima iznimno dopušta slaviti misu na prikladnome mjestu bez sudjelovanja naroda.

4 – **Veliki petak**. Biskupi će se pobrinuti da se u sveopću molitvu uvrsti posebnu nakanu za bolesne, umrle i one koje je obuzeo osjećaj beznađa (usp. *Rimski misal*). Čin klanjanja križu poljupcem, pridržan je samo predsjedatelju.

3 – **Vazmeno bdjenje**. Neka se slavi isključivo u stolnim i župnim crkvama. U Krsnoj se službi zadržava samo obnova krsnih obećanja (usp. *Rimski misal*).

U sjemeništima i bogoslovijama, svećeničkim zavodima, samostanima te redovničkim zajednicama valja se pridržavati uputâ iz ove Odluke.

Izrazi pučke pobožnosti i procesije koji obogaćuju dane Velikog tjedna i vazmenog trodnevlja mogu se, prema sudu dijecezanskog biskupa, prebaciti na neki drugi prikladan dan, npr. 14. ili 15. rujna.

Po nalogu Vrhovnoga svećenika dano samo za ovu 2020. godinu.

Iz sjedišta Kongregacije za bogoštovlje i stegu sakramenata, 25. ožujka 2020., svetkovina Navještenja Gospodinova.

Robert kardinal Sarah, *prefekt*
✠ Arthur Roche, *nadbiskup tajnik*

VELIKI PETAK MUKE GOSPODNJE

Sveopća molitva

9 b. *Za one koji pate u vrijeme pandemije*

Molimo za sve, koji trpe od posljedica sadašnje pandemije, da Bog Otac udijeli zdravlje bolesnima, snagu medicinskom osoblju, utjehu obiteljima i spasenje svim žrtvama koje su umrle.

Molitva u šutnji. Zatim svećenik:

Svemogući i vječni Bože,
sigurno utočište patnika,
samilosno pogledaj nevolje svojih sinova i kćeri,
koji trpe zbog ove pandemije;
bol olakšaj bolesnicima,
snagu daj onima koji se za njih brinu,
u svoj mir prihvati one koji su umrli
i, kroz cijelo vrijeme ovog iskušenja,
učini da svatko nađe utjehu u tvom milosrđu.
Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

POSVETNA MOLITVA PREČISTOM SRCU MARIJINU

Presveta Djevice Marijo, utjeho žalosnih i zdravlje bolesnih!

Naši pradjedovi dali su ti naziv najvjernija Majka i Odvjetnica Hrvatske. Ti si nam to bila kroz cijelu tešku povijest! Mi danas s dubokim pouzdanjem molimo da nam budeš Zagovornica kod svoga Božanskog sina i našeg Spasitelja Isusa Krista kako bi se smirili naši dani i ostvarile naše nade za svako dobro ljudi i naroda.

U nemiru koji pogađa Hrvatsku domovinu, naš narod i naše su građane, kao i druge zemlje i narode zbog opasnosti zaraze od Korone virusa, povjeravamo se i svim srcem predajemo Tvome majčinskome srcu; moli za nas i moli s nama neka nam milosrdni Bog udijeli mir u našim srcima, u našim obiteljima, među ljudima i narodima.

Ponizna službenice Gospodnja i kraljice mira izmoli od Srca svoga božanskog Sina i našeg spasitelja Isusa Krista mir koji on daje: mir u istini i ljubavi, mir u slobodi i pravednosti, mir s Bogom, mir s čovjekom.

Želimo biti dostojni toga mira, skrušeno se kajući za svoje osobne grijehe, za grijehe u obiteljima, za sve grijehe protiv Božjih zapovijedi u našem narodu.

Milosrdna Majko, utočište grešnika izmoli nam darove Duha svetoga da on svojom snagom promijeni ljudske misli i srca na dobro, za pravednost, za mir.

Utjeho žalosnih i zdravlje bolesnih,

u ime uznemirenih i uplašениh,

u ime suza ranjenih i izbjeglih,

u ime patnje nevinih i virusom zaraženih, molimo Te da svojim zagovorom od nebeskog Oca izmoliš svojoj ljudskoj djeci čvrstu vjeru i nepokolebljivu nadu.

Neka se skrate ovi dani teških iskušenja i neka zasja mir Božji u našoj domovini i u cijelom svijetu. Predobra majko, moli za nas .

Amen!

(Kardinal Franjo Kuharić, 15. siječnja 1992.)

PREPORUKE I UPUTE SVIM ŽUPNIM UREDIMA U SVEZI KORONAVIRUSA

U ovim posebnim trenucima imajući na pameti odgovornost za svoje vjernike i obdržavajući upute mjerodavne vlasti, koja se brine za zdravlje svih žitelja, smatramo potrebnim dati upute i preporuke u svezi slavljenja liturgijskih čina i drugih vjerskih aktivnosti u Porečkoj i Pulskoj biskupiji. Kao vjernici oslanjamo se i na djelotvornost naših molitava i povjeravamo Gospodinu bolesne i sve one koji se brinu o javnom zdravlju.

Osim toga, imajući na pameti preporuke mjerodavnih ustanova kao i odredbe drugih biskupija te kako bi se izbjegla različita tumačenja u svezi okupljana osoba, Porečka i Pulska biskupija, za sada dok se drugačije ne odredi, daje sljedeće upute i preporuke kako vjernicima tako i svećenicima:

1. Preporuke u svezi sudjelovanja na vjerskim slavljinama

- neka se pridržavaju preporuka i općih mjera zaštite od respiratornih zaraznih bolesti,
- neka se suzdržavaju od dolaska na vjerska slavlja i okupljanja u slučaju bolesti i pojave simptoma infekcije dišnih putova,
- neka izbjegavaju odlazak na vjerska okupljanja i vjerska slavlja osobe koje su bile u područjima zahvaćenim širenjem zaraze ili su bile u doticaju s osobama koje su oboljele od koronavirusa,
- neka izbjegavaju odlazak na vjerska slavlja i druga vjerska okupljanja, posebice onih koja uključuju veći broj prisutnih, starije životne dobi i osobe s kroničnim bolestima,
- neka svećenici sa simptomima povišene tjelesne temperature, kašlja, poteškoća sa disanjem, kratkog daha ne slave mise s narodom niti dijele sakramente, ako je moguće neka nađu zamjenu.

2. Upute prilikom liturgijskih slavlja

- Neophodno je održavati udaljenost između svih sudionika od najmanje dva metra prilikom ulaska i izlaska iz crkvenih objekata te unutar same crkve, neovisno o tome sjedi li se u klupama, stoji ili čeka u redu za podjelu svete pričesti.
- za članove zajedničkog kućanstva nije potrebna udaljenost od dva metra jedno od drugih,
- ako je moguće organizirati, preporuča se da liturgijsko slavlje prenosi zvučnicima na prostoru ispred ulaza i oko crkve tako da dio vjernika može pratiti izvan crkve,
- tamo gdje je moguće, neka se svete mise slave na otvorenom, uz obdržavanje mjere fizičkog distanciranja,
- neka se u škropionicama na ulazima i na drugim mjestima u crkvama i kapelama, zasada, ne čuva i ne ulijeva blagoslovljena voda; neka te posude ostanu prazne. Stoga će vjernici pri ulasku i izlasku iz crkve pokleknuti ili se duboko nakloniti znajući se znakom križa bez blagoslovljene vode,
- neka se kao gesta pružanja mira u slavlju Euharistije ili u službama Božje riječi ne koristi uobičajena gesta rukovanja,
- neka se vjernici pričešćuju primanjem svete hostije na dlan jedne ruke, kako bi drugom rukom hostiju prinijeli svojim ustima, a djeci neka se ne stavlja križić tijekom pričesti,
- neka svećenik prije misnog slavlja dobro opere ruke, a neposredno prije početka dijeljenja svete pričesti neka upotrijebiti dezinficijens za ruke na bazi alkohola,
- neka se u koncelebriranim slavljinama samo glavni slavitelj pričesti pod obje prilike, ostali samo

blagovanjem Tijela Kristovog.

3. Druge upute i preporuke

- Za **ispovijed** se preporuča prostor (crkva ili sakristija ili dvorana) gdje je moguće ostvariti potrebno fizičko distanciranje,
- sakramenti **vjenčanja, krštenja** i drugo odvija se na način da bude prisutno najviše 10 osoba ukoliko se radi o manjem prostoru ili više osoba s prethodno navedenim razmakom od najmanje 2 metra između osoba. Svećenik, kumovi i ostale osobe koje neminovno dolaze u bliži kontakt preporuča se da nose maske, dok se fizički kontakt posebno s malim djetetom od strane osoba koje nisu roditelji izbjegavaju. Obredne geste koje pretpostavljaju nužnost dodira potrebno je svesti na najmanju moguću mjeru. Malo dijete ne nosi masku zbog opasnosti od gušenja,
- **krizme** koje su predviđene za mjesec svibanj odgađaju se do daljnjeg,
- **župna kateheza i druge župne aktivnosti** za djecu u organizaciji župe se do daljnjega odgađaju,
- pjevanje pjevačkoga zbora i zajednice do daljnjega se izostavlja,
- neka se redovito i često provjetravaju crkve i druga molitvena mjesta,
- neka se primjenjuju mjere pojačane higijene i svakodnevnog čišćenja vjerskih prostora,
- neka se osiguraju punktovi s dezinficijenskim sredstvima za ruke u prostorima gdje se vjernici okupljaju,
- neka se vrata crkve drže otvorenima da ih vjernici ne moraju dodirivati pri ulasku/izlasku iz crkve.

Sastavni dio ovih preporuka su i preporuke HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO o fizičkom distanciranju, pojačanoj osobnoj higijeni, pojačanoj higijeni prostora i praćenju zdravstvenog stanja koje su u privitku.

Ove preporuke stupaju na snagu od subote, 2. svibnja 2020, te vrijede do opoziva ili do drugačije odluke. Stupanjem na snagu ovih preporuka i uputa opozivaju se ranije odredbe izdane od Hrvatske biskupske konferencije 19. ožujka 2020. u vezi s opasnošću od zaraze koronavirusom.

U vezi navedenoga, s obzirom na moguću brzu promjenu epidemiološke situacije preporuča se svećenicima pratiti upute Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Ministarstva zdravstva, te postupati sukladno preporukama.

Pozivamo župnike da prate svoje zajednice u ovim zahtjevnim trenucima te da ih podsjetite na vrijednost obiteljske i osobne molitve, da ih pozove na molitvu za one koji su slabijeg zdravlja a na poseban način za one koji su zahvaćeni virusom i za sve one koji im pomažu kako bi ozdravili.

Zazivamo na sve zagovor Majke Božje Marije, Zdravlja bolesnih, i blaženog Miroslava Bulešića.

✠Dražen Kutleša

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Zagreb, 30. travnja 2020.

PREPORUKE ZA SPRJEČAVANJE ZARAZE COVID-19 TIJEKOM OBREDA U CRKVAMA I MOLITVENIM PROSTORIMA VEZANO UZ VJERSKA OKUPLJANJA

1. Temeljne odrednice

Svaki boravak u zatvorenom javnom prostoru predstavlja povećani rizik za zarazu s COVID-19 u odnosu na boravak u obiteljskom domu odnosno kućanstvu.

Boravak u crkvi i u drugim molitvenim prostorima. Boravak se mora organizirati na način da bude vremenski skraćen koliko je to moguće te da se osigura u što većoj mjeri fizičko distanciranje sudionika (vjernika, svećenika i liturgijskih poslužitelja) kao i pojačana osobna higijena i higijena prostora.

Vjerske obrede može se obavljati i na otvorenome ili kojem drugom prikladnom prostoru.

Ako je odlazak u crkvu ili drugi molitveni prostor i povratak povezan s putovanjem javnim prijevozom, potrebno je poštovati za to donesene mjere.

2. Fizičko distanciranje

2 m udaljenosti u klupama i u prostoru. Neophodno je održavati udaljenost između svih sudionika od najmanje dva metra prilikom ulaska i izlaska iz crkvenih objekata te unutar same crkve ili drugog molitvenog prostora, neovisno o tome sjedi li se u klupama, stoji li se ili se čeka u redu za vrijeme liturgijskog slavlja ili obreda. Za članove zajedničkog kućanstva nije potrebno da budu odvojeni dva metra jedno od drugih u klupama.

Označivanje sjedećih mjesta. Preporučuje se unaprijed označiti sva sjedeća i stojeća mjesta međusobno udaljena najmanje 2 metra, te ograničiti ulazak za najviše onoliko sudionika koliko ima označenih mjesta na način da se ostalim sudionicima omogući praćenje liturgijskog slavlja ili obreda izvan crkve ili drugog molitvenog prostora.

Po mogućnosti na otvorenom prostoru. Preporučuje se, ako u nekoj zajednici postoji mogućnost, organiziranje cijelog liturgijskog slavlja, molitve ili obreda na otvorenom ili dijelom na otvorenom te da se liturgijsko slavlje ili molitva odnosno obred prenosi zvučnicima ispred ulaza i oko crkve ili drugog molitvenog prostora tako da ga dio vjernika može pratiti izvan crkve odnosno molitvenog prostora. U prostoru izvan crkve ili drugog molitvenog prostora preporučuje se također označiti sjedeća i stojeća mjesta poštujući razmak od po mogućnosti 2 metra.

Redosljed ulaska i izlaska. Predlaže se da sudionici ulaze jedan po jedan na način da prvi koji ulazi zauzima najudaljenije mjesto u crkvi ili drugoj molitvenoj prostoriji, gledajući od vrata, i tako po redu. Razmak među sudionicima treba biti najmanje 2 metra kod ulaženja i kretanja crkvom ili drugim molitvenim prostorom. Preporučuje se da se izlazak sudionika organizira tako da izlaze jedan po jedan i to na način da prvi izlazi sudionik najbliže vratima. Sudionike treba podsjetiti da i nakon završetka liturgijskog slavlja drže distancu, da se ne zadržavaju u grupama i ne ostvaruju bliske kontakte jedni s drugima.

Kretanje i sjedenje u crkvi ili drugom molitvenom prostoru. Kretanje vjernika treba pokušati organizirati na način da vjernici što kraćim putem idu prema svome mjestu, da sami ne otvaraju niti zatvaraju vrata. Vjernike je također neophodno poticati na izbjegavanje dodirivanja predmeta i površina poput rukohvata, klupa i sl.

Ako je moguće, preporučuje se da barem pojedini vjernici zauzimaju točno određena i uvijek ista mjesta.

3. Pojačana osobna higijena

Treba izbjegavati dodirivanje usta, nosa, očiju i lica rukama.

Higijena ruku. Pri ulasku i izlasku sudionici trebaju dezinficirati ruke. Na ulazu u crkvu ili drugi molitveni prostor te unutra na još pokojem lakše dostupnom mjestu, treba osigurati dozatore s dezinfekcijskim sredstvom na bazi etilnog 70 % alkohola radi dezinfekcije ruku.

Dezinficijens. Sredstvo za dezinfekciju potrebno je u količini od 1 do 2 ml nanijeti na suhe i čiste dlanove (obično jedan potisak, ili prema uputama proizvođača).

Dlanove i područje između prstiju potrebno je protrljati dok se ne osuše, a sredstvo nije potrebno isprati.

Potrebno je voditi brigu o dostatnoj upotrebi dezinficijensa za ruke te se obavezno javiti odgovornoj osobi u slučaju da je u dozatoru preostala manja količina sredstva za dezinfekciju kako bi se osigurao novi.

Kašljanje/kihanje. Kod kašljanja i kihanja prekrivaju se usta i nos laktom ili papirnatom maramicom koju poslije treba odbaciti u koš za otpad s poklopcem te dezinficirati ruke. Pri kašljanju i kihanju treba okrenuti lice od drugih osoba.

Posude. Ne treba dijeliti čaše, drugo posuđe i druge predmete s drugim osobama.

Maske za lice. Preporučljivo je koristiti zaštitne maske preko usta i nosa tijekom boravka u zatvorenom prostoru. To posebno vrijedi za svećenika kod podjele pričesti te za osobe zadužene za prikupljanje milostinje.

4. Pojačana higijena prostora

Prozračivanje prostora. Prostorije je obvezno prozračivati najmanje dva puta dnevno u trajanju od minimalno pola sata prije dolaska i nakon odlaska vjernika, ili ako to vremenske prilike dopuštaju ostaviti otvoren prozor.

Čišćenje prostora. Dodirne točke kao što su ručke na vratima, ručke na prozorima, radne površine, rukohvate, slavine u toaletima, tipke vodokotlića, prekidače za struju, zvona na vratima, ploče dizala te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba neophodno je dezinficirati na početku i na kraju svakog liturgijskog slavlja a najmanje 2 puta dnevno.

Čišćenje se provodi u vrijeme kada su vjernici odsutni.

5. Praćenje zdravstvenog stanja

Osjetljive skupine vjernika. Starijim i bolesnim vjernicima preporučuje se da se još za neko vrijeme suzdrže od dolaska na liturgijska slavlja, pobožnosti, molitve ili obrede osobito na ona koja podrazumijevaju veći broj prisutnih, a posebno ako se ista mogu pratiti putem medija. Također se preporučuje da se suzdrže od dolaska na liturgijska slavlja, pobožnosti molitve ili obrede, osobe koje dijele kućanstvo s osobama starije životne dobi i osobe s kroničnim bolestima.

Osobe s povišenom temperaturom. Sudionici ne ulaze u vanjske prostore (dvorište, vrt) i unutarnje prostore ako imaju povišenu tjelesnu temperaturu, respiratorne simptome poput kašlja i kratkog daha ili koji su pod rizikom da su mogli biti u kontaktu s osobama pozitivnim na COVID-19 ili su pod sumnjom da bi mogli biti zaraženi s COVID-19 ili su u samoizolaciji.

Prethodno mjerenje temperature. Prije odlaska na okupljanje u zatvorenom prostoru, svim sudionicima se preporučuje da izmjere kod kuće tjelesnu temperaturu. Ako je tjelesna temperatura viša od 37,2 °C osoba treba odgoditi sudjelovanje u okupljanjima. Isto tako, osobe koje imaju simptome bilo koje bolesti (npr. kašalj, otežano disanje, učestalo disanje, grlobolja, glavobolja, učestalo kihanje, probavne smetnje, gubitak okusa ili mirisa itd.), treba odgoditi sudjelovanje u okupljanjima.

6. Upute za čišćenje i dezinfekciju

Upute za čišćenje i dezinfekciju

Bez oboljelih od COVID-19:

<https://bit.ly/2VLkkt3>

Osobe pod sumnjom ili oboljele od COVID-19:

<https://bit.ly/3d1WmiS>

Upute za korištenje zaštitnih maski

<https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Maske-za-lice-1.pdf>

7. Specifične mjere za Katoličku crkvu, vjerske zajednice koje imaju sličan obred i vjernička okupljanja i aktivnosti

Bez blagoslovljene vode na ulazu. Preporučuje se uklanjanje blagoslovljene vode iz crkava i drugih liturgijskih prostora kojom obično vjernici čine znak križa prilikom ulaska ili izlaska iz crkve ili drugog molitvenog prostora.

Nema molitvenika ni pjesmarica. Za vrijeme trajanje epidemije, neophodno je uklanjanje molitvenika i pjesmarica iz klupa.

Nema pružanja ruku. Izbjegava se pružanja znaka mira u slavlju euharistije uobičajenom gestom.

Poreč, 26. svibnja 2020.

Prot. br.: 194/2020.

Draga braćo župnici!

Dobili smo više upita o mogućnosti slavlja sakramenata a pogotovo sakramenta potvrde i Prve pričesti u našim župama nakon što su ublažene mjere za sprječavanje širenja zaraze koronavirusom. Po tom pitanju trebamo biti veoma oprezni jer još službeno nije proglašen završetak epidemije. Tako da još uvijek postoje određene mjere koje nas sve zajedno pozivaju, obvezuju i potiču na povećani oprez.

Spomenuta slavlja okupljaju, osim djece i roditelja, i veći broj rodbine i prijatelja prvopričesnika kao i članove župne zajednice. A treba imati u vidu i socijalni razmak među osobama, poglavito u zatvorenom prostoru tj. u crkvama. Također, svjesni smo da nije svaka župa ista tj. da nema svaka župa jednako prostranu crkvu.

Imajući sve to na pametni dajemo vam sljedeće preporuke i upute prema kojima ćete, za sada, postupati u svojim župama.

Krštenja djece neka se slave samo pojedinačno; slavlja krštenja više djece dopuštena su samo kada je riječ o krštenju djece iz iste obitelji, poštujući opće i posebne upute vezane uz liturgijski prostor i predmete koji se koriste u obredu.

Kršćanska inicijacija. Za slavlje inicijacije katekumena, u skladu s ranijim prijavama, župnicima se daje ovlast da pripremljenim katekumenima podijele sakramente kršćanske inicijacije. Župnicima se ovime daje i ovlast da već krštenim odraslim osobama koje su se za to pripremile podijele ostale sakramente kršćanske inicijacije (potvrdu i euharistiju).

Prva sveta pričest. *Župnicima se dopušta organizirati slavlja prvih pričesti u župama.* Prije odluke o organiziranju slavlja prve pričesti i prve ispovijedi, treba se održati sastanak s roditeljima te dobiti njihov pisani pristanak (obrazac u prilogu). Ujedno bi bilo dobro sa svim roditeljima razmotriti mogućnost organizacije slavlja na otvorenom. U svakom slučaju vas pozivamo da pratite i poštujuete mjere koje su ili koje će biti na snazi. Slavlja prvih pričesti se, naravno, mogu slaviti tijekom ljeta ili na jesen, tj. na početku nove školske godine, ovisno o vjeronaučnoj pripravi i prilikama, budući da ne smijemo zaboraviti da primanju sakramenta prve pričesti prethodi i prikladna vjeronaučna pouka.

Sakrament potvrde do daljnega se odgađa i predviđa eventualno na jesen. Dakako potrebno je kandidate pripremiti za primanje svete potvrde.

Sakrament ispovijedi. Župnici neka potiču vjernike na pristupanje sakramentu svete ispovijedi, naznačujući vrijeme u kojemu je svećenik/svećenici na raspolaganju u crkvi za taj sakrament.

Svećeničko ređenje ove godine će biti u subotu, 20. lipnja 2020. godine, s početkom u 11 sati. Sve pozivam da za naše đakone koji će postati svećenicima ustrajno molimo.

Sakrament ženidba. Za slavlje ovoga sakramenta treba poštovati opće i posebne upute vezane uz liturgijski prostor i predmete koji se koriste u obredu. *Zaručnički tečajevi* se mogu također nastaviti u okvirima koji su propisani zbog pandemije.

Zazivamo na sve zagovor Majke Božje Marije, Zdravlja bolesnih, i blaženog Miroslava Bulešića.

✠Dražen Kutleša

DUHOVNE VJEŽBE
PAZINSKI KOLEGIJ, 13. – 15. SRPNJA 2020.

Tema: *Nemirno je srce naše dok se ne smiri u tebi Gospodine.*

Voditelj: *vlč. mr. sc. Đuliano Trdić, dr. med.*

Ponedjeljak, 13. srpnja 2020.

9:30 Treći čas

Zaziv Duha Svetoga

Duhovni nagovor: *Nemir*

11:30 Euharistija s propovijedi

12:30 Ručak

16:00 Duhovni nagovor: *Samoća*

Prilika za ispovijed (po želji)

18:00 Služba čitanja i Večernja

19:00 Večera

Utorak, 14. srpnja 2020.

9:30 Treći čas

Duhovni nagovor: *Utjeha svijeta ili utjeha Božja*

11:30 Euharistija

12:30 Ručak

16:00 Duhovni nagovor: *Šalje ih „dva po dva“*

Prilika za ispovijed (po želji)

18:00 Služba čitanja i Večernja

19:00 Večera

Srijeda, 15. srpnja 2020.

9:30 Treći čas

Duhovni nagovor: *Duhovna praznina i svećenički „anestetici“*

11:30 Euharistija

Tebe Boga hvalimo

12:30 Ručak

IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA

Vlč. Maksimilijan Buždon imenuje se biskupijskim povjerenikom za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba.

Preč. Marijan Kancijanić razrješuje se službe župnika župa Sv. Kuzme i Damjana mučenika u Kašteliru i Sv. Ivana Krstitelja u Labincima, te se umirovljuje.

Vlč. Želimir Bagavac imenuje se župnim upraviteljem župa Sv. Kuzme i Damjana mučenika u Kašteliru i Sv. Ivana Krstitelja u Labincima.

Vlč. Joel Catary razrješuje se službe župnog upravitelja župe Sv. Roka prezbitera u Galižani.

Vlč. Vladimir Brzić razrješuje se službe u župama Sv. Lovre mučenika u Svetom Lovreču Labinskom i Sv. Lucije djevice i mučenice u Skitači, te se imenuje župnikom župe Sv. Roka prezbitera u Galižani i duhovnim pomoćnikom župe Sv. Blaža biskupa i mučenika u Vodnjanu.

Vlč. Leonard Škec, mladomisnik imenuje se župnim vikarom župa Sv. Lovre mučenika u Prremanturi i Pohoda BDM u Pomeru.

Vlč. Wojciech Wlazlo, mladomisnik imenuje se župnim vikarom župa Gospe Fatimske u Labinu, Presvetoga Srca Isusova – Labin Marcilnica, Sv. Lovre mučenika u Svetom Lovreču Labinskom i Sv. Lucije djevice i mučenice u Skitači.

Vlč. Graziano Di Crescenzo, mladomisnik stavlja se na raspolaganje Neokate-kumenskom putu.

Vlč. o. Smiljan Berišić razrješuje se službe župnika župe sv. Antuna opata u Rovinjskom Selu.

Vlč. o. Marijan Glamočak razrješuje se službe župnog vikara župe sv. Antuna opata u Rovinjskom Selu i imenuje se župnikom župe sv. Antuna opata u Rovinjskom Selu.

Vlč. o. Ilija Vrdoljak imenuje se župnim vikarom župe sv. Antuna opata u Rovinjskom Selu.

Vlč. o. Zvonimiru Križanoviću iz Samostana svetog Franje u Rovinju podjeljuje se ovlast propovijedanja i ispovijedanja u Porečkoj i Pulskoj biskupiji.

Vlč. Leonard Škec razrješuje se službe župnog vikara župa Sv. Lovre mučenika u Premanturi i Pohoda BDM u Pomeru i imenuje se župnim vikarom župa Uznesenja Blažene Djevice Marije u Puli i Sv. Margarete, djevice i mučenice u Štinjanu.

Vlč. Jurica Vekić, đakon upućuje se na pastoralni praktikum u katedralnu župu Uznesenja BDM u Poreču.

Vlč. Stipe Breko, đakon upućuje se na pastoralni praktikum u župu sv. Jurja mučenika i sv. Eufemije u Rovinju.

NOVA IMENOVANJA

Poreč, 30. lipnja 2020.
Prot. br.: 77/2020.

SVIM ČLANOVIMA VIJEĆA ZA DUHOVNA ZVANJA, MINISTRANTE I PASTORAL MLADIH

Nakon što se uvidjelja potreba i nakon što je istekao mandat bivšeg Vijeća za duhovna zvanja i ministrante i Povjerenstva za pastoral mladih ovim se od spomenutog Vijeća i Povjerenstva stvara Vijeće za duhovna zvanja, ministrante i pastoral mladih, te ovim dopisom

imenujem na petogodišnji mandat (1. 7. 2020. – 1. 7. 2025.) nove članove iz Vijeća za duhovna zvanja, ministrante i pastoral mladih:

Rikardo Lekaj, *pročelnik*
Dalibor Pilekić,
Želimir Bagavac,
Leopold Mičić,
Janez Barborič,
Damir Štifanić,
Branimir Šapina.

Zadaće spomenutog Vijeća je promicanje duhovnih zvanja i na poseban način rad s mladima u današnjem svijetu. Sjednicu Vijeća nastojte imati najmanje dva puta godišnje u dogovoru s generalnim vikarom. Svi gorenavedeni članovi su dužni prisustvovati sjednicama Vijeća. Ako neki član ne može doći, neka o izostanku obavijesti generalnog vikara.

S poštovanjem vas pozdravlja

✠ Dražen Kutleša, biskup

Poreč, 30. lipnja 2020.
Prot. br.: 78/2020.

SVIM ČLANOVIMA VIJEĆA ZA PASTORAL OBITELJI
I NOVU EVANGELIZACIJU

Nakon što je istekao mandat bivšeg sastava Vijeća ovim dopisom

**imenujem na petogodišnji mandat (1. 7. 2020. – 1. 7. 2025.)
nove članove Vijeća za pastoral obitelji i novu evangelizaciju:**

Mladen Pranjić, *pročelnik*

Ivan Šarić,

Gaudencije Vito Spetić,

Tomislav Vurušić,

Josip Vlašić,

Silvana i Aldo Turčinović,

Astrid i Filip Banovac.

Sjednicu Vijeća nastojte imati najmanje dva puta godišnje u dogovoru s generalnim vikarom. Svi gorenavedeni članovi su dužni prisustvovati sjednicama Vijeća. Ako neki član ne može doći, neka o izostanku obavijesti generalnog vikara.

S poštovanjem vas pozdravlja

✠Dražen Kutleša, biskup

Poreč, 30. lipnja 2020.
Prot. br.: 79/2020.

SVIM ČLANOVIMA VIJEĆA ZA LITURGIJU I CRKVENU GLAZBU

Nakon što je istekao mandat bivšeg sastava Vijeća ovim dopisom

**imenujem na petogodišnji mandat (1. 7. 2020. – 1. 7. 2025.)
nove članove Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu:**

Milan Zgrablić, *pročelnik*

Rudi Koraca,

Milan Mužina,

Mladen Matika,

Rikardo Lekaj.

Sjednicu Vijeća nastojte imati najmanje dva puta godišnje u dogovoru s generalnim vikarom. Svi gorenavedeni članovi su dužni prisustvovati sjednicama Vijeća. Ako neki član ne može doći, neka o izostanku obavijesti generalnog vikara.

S poštovanjem vas pozdravlja

✠Dražen Kutleša, biskup

Poreč, 30. lipnja 2020.

Prot. br.: 80/2020.

SVIM ČLANOVIMA VIJEĆA ZA CRKVENU UMJETNOST
I GRADITELJSTVO

Nakon što je istekao mandat bivšeg sastava Vijeća ovim dopisom

**imenujem na petogodišnji mandat (1. 7. 2020. – 1. 7. 2025.)
nove članove Vijeća za crkvenu umjetnost i graditeljstvo:**

Željko Zec, pročelnik

Sergije Jelenić,

Milan Zgrablić,

Leandar Hek,

Janez Barborič.

Sjednicu Vijeća nastojte imati najmanje dva puta godišnje u dogovoru s generalnim vikarom. Svi gorenavedeni članovi su dužni prisustvovati sjednicama Vijeća. Ako neki član ne može doći, neka o izostanku obavijesti generalnog vikara.

S poštovanjem vas pozdravlja

✠Dražen Kutleša, biskup

Poreč, 30. lipnja 2020.

Prot. br.: 81/2020.

SVIM ČLANOVIMA VIJEĆA ZA CRKVENE ARHIVE I KNJIŽNICE

Nakon što je istekao mandat bivšeg sastava Vijeća ovim dopisom

**imenujem na petogodišnji mandat (1. 7. 2020. – 1. 7. 2025.)
nove članove Vijeća za crkvene arhive i knjižnice:**

Sergije Jelenić, pročelnik

Ilija Jakovljević,

Ivan Milotić,

Branka Poropat.

Sjednicu Vijeća nastojte imati najmanje dva puta godišnje u dogovoru s generalnim vikarom. Svi gorenavedeni članovi su dužni prisustvovati sjednicama Vijeća. Ako neki član ne može doći, neka o izostanku obavijesti generalnog vikara.

S poštovanjem vas pozdravlja

✠Dražen Kutleša, biskup

Poreč, 30. lipnja 2020.

Prot. br.: 82/2020.

**SVIM ČLANOVIMA UPRAVNOG VIJEĆA
ZAKLADE „BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ“**

Nakon što se uvidjela potreba i socijalno stanje mnogih učenika ove Biskupije i nakon što se, po uzoru na darežljivost blaženog Miroslava Bulešića, osnovala Zaklada „Blaženi Miroslav Bulešić“, prot. br.: 1085/2014, od 1. listopada 2014., ovim

**imenujem
članove Upravnog vijeća
Zaklade „Blaženi Miroslav Bulešić“**

Željko Zec, *upravitelj Zaklade*

Sergije Jelenić,

Milan Zgrablić,

Marli Gonan Božac,

Đuro Vuradin,

Janez Barborič.

Zadaće spomenutog Vijeća je da po pravilima Zaklade na što prikladniji način raspodijeli stipendije najpotrebnijim đacima i studentima.

S poštovanjem vas pozdravlja

✠Dražen Kutleša, biskup

Poreč, 30. lipnja 2020.

Prot. br.: 83/2020.

Predmet: Imenovanje Upravnog vijeća BUUK-a

Prema Statutu ustanove za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika Porečke i Pulske biskupije, u skladu s čl. 9., ovim

**imenujem
Upravno vijeće BUUK-a**

1. Mons. Vilim Grbac,

2. Mons. Sergije Jelenić,

3. Vlč. Rikardo Lekaj,

4. Vlč. Janez Barborič.

Mandat članova Upravnog vijeća traje do isteka petogodišnjeg mandata.

Prije preuzimanja službe, u smislu kan. 1283, Zakonika kanonskog prava položiti ćete prisegu pred dijecezanskim biskupom.

Zahvaljujem članovima Vijeća na spremnosti za pomoć i suradnju ovom važnom segmentu života mjesne Crkve.

S poštovanjem vas pozdravlja

✠Dražen Kutleša, biskup

MONS. DRAŽEN KUTLEŠA IMENOVAN APOSTOLSKIM UPRAVITELJEM POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Danas, 3. rujna 2020. dekretom Kongregacije za biskupe prot. pr. 838/2020 kako bi se osiguralo upravljanje Porečkom i Pulskom biskupijom, koja je ostala prazna nakon imenovanja mons. Dražena Kutleše nadbiskupom koadjutorom Splitsko-Makarske nadbiskupije, papa Franjo, imenovao je mons. Dražena Kutlešu Apostolskim upraviteljem *sede vacante et ad nutum Sanctae Sedis* Porečke i Pulske biskupije, sve dok novi izabrani biskup ne uđe u kanonski posjed biskupije, i novom Apostolskom upravitelju podjeljuju se ona prava, ovlasti i dužnosti koje pripadaju dijecezanskim biskupima prema pravnim odredbama.

Mons. Sergije Jelenić, kancelar

IZABRANI I IMENOVANI NOVI DEKANI U POREČKOJ I PULSKOJ BISKUPIJI

Početak rujna 2020. godine na redovitoj rekolekciji za svećenike u svim su se dekanatima Porečke i Pulske biskupije birali novi dekani nakon isteka prošlog mandata. Tako je učinjeno u svih devet dekanata Porečke i Pulske biskupije. Svećenici su predlagali svoje kandidate. Iz svakog dekanata dostavljena su Ordinarijatu imena dvojice svećenika koji su dobili najviše glasova. Apostolski upravitelj Porečke i Pulske biskupije mons. Dražen Kutleša je imenovao između tih kandidata slijedeće dekane na period od pet godina.

1. Rovinjsko – kanfanarski dekanat – mons. Vilim Grbac
2. Pulski dekanat – vlč. Milan Mužina
3. Pazinski dekanat – vlč. Mladen Matika
4. Porečki dekanat – vlč. Milan Zgrablić
5. Buzetski dekanat -vlč. Dalibor Pilekić
6. Vodnjanski dekanat – vlč. Ilija Jakovljević
7. Labinski dekanat – vlč. Mirko Vukšić
8. Pićanski dekanat – vlč. Mladen Pranjić
9. Umaško-oprtaljski dekanat – vlč. Josip Grbac

„Savjesnim i mudrim obavljanjem dekanske službe, u skladu s kanonskim odredbama, kan. 555 *Zakonika kanonskog prava*, kao biskupski namjesnik i pomoćnik dekan će pomagati biskupu u upravljanju Biskupijom, a braći svećenicima u njihovom životu i pastoralnom radu.“

POZIV NA PROSLAVU BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

Subraćo svećenici, redovnici; dragi štovatelji bl. Miroslava Bulešića,

1. Pred nama je godišnjica mučeničke smrti bl. Miroslava Bulešića koja se već desetljećima komemorira u našoj Biskupiji. S beatifikacijom naši susreti u Lanišću i Svetvinčentu postali su hodočasnički susreti gdje kao pojedinci i zajednica molimo zagovor našeg mučenika Miroslava. Njegove riječi iz Duhovnog dnevnika i danas snažno odzvanjaju u našim srcima: „*Svoj ti život sasvim darujem za svoje stado. Uz tvoju milost, i ako me ti učiniš dostojnim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude tvoja volja!* (22. 3. 1944.).

Spremno je dao svoj život za svoje stado, za svoju Crkvu i zato ga danas njegova Crkva slavi kao mučenika i blaženika. Mi imamo tu milost da je naš Blaženik živio u ovoj sredini u kojoj mi živimo, podnio mučeništvo i da možemo kao biskupijska obitelj hodočastiti i moliti za velike potrebe naše Crkve i našeg naroda na njegovu grobu.

2. Koronavirus nas je zaustavio u našim programima ali nije zaustavio našu pobožnost prema bl. Miroslavu. Kroz mjesec svibanj smo po našim župama, crkvama gdje se čuvaju relikvije bl. Miroslava molili deveticu ili trodnevnicu te tako obilježili na župnoj i osobnoj razini 100-tu godišnjicu rođenja bl. Miroslava. Tog dana smo mi biskupi, svećenici, redovnici, redovnice i bogoslovi naše Biskupije hodočastili na grob bl. Miroslava u Svetvinčenat i molili za sve duhovne i materijalne potrebe našeg naroda.

3. Radi epidemioloških razloga nismo mogli provesti naš pastoralni plan kako smo predvidjeli našim biskupijskim pastoralnim programom, ali sukladno trenutnim mogućnostima organiziramo 24. kolovoza u Svetvinčentu, na trgu ispred crkve, svečano misno slavlje u 18 sati koje će predvoditi mons. Marin Barišić, splitsko – makarski nadbiskup, u zajedništvu s nad/biskupima Riječke metropolije. Predlažem da se taj dan mise u našim župama slave prijepodne.

Također, 73. obljetnica mučeništva bl. Miroslava Bulešića, bit će obilježena, 23. kolovoza, u župnoj crkvi u Lanišću, misnim slavljem s početkom u 18 sati.

Sve Vas pozivam na ovogodišnju proslavu gdje ćemo kao biskupijska obitelj zahvaliti Gospodinu za sve milosti koje nam je udijelio po zagovoru bl. Miroslava te ćemo moliti za sve potrebe naše Biskupije, našeg hrvatskog naroda i osobne.

4. Štovanje bl. Miroslava sve je prisutnije u našem narodu, mnoge župe diljem Lijepe Naše imaju njegove relikvije za čašćenje, te će s nama obilježiti njegov blagdan. Neka nam bl. Miroslav bude uzor kao čovjek, svećenik i blaženik. Sve Vas preporučujem njegovu zagovoru, a posebno one koje se nalaze u potrebi. Bl. Miroslave, moli za nas!

U Poreču, 16. kolovoza 2020.

✠Dražen Kutleša

Poreč, 5. rujna 2020.

Prot.: 493/2020.

ZA REKOLEKCIJU, 7. RUJNA 2020.

Sv. Ivan Pavao II. – Ne bojte se! - Središnja poruka pontifikata, Dostavljamo Vam razmatranje za rujna 2020. godine koje je pripremio vlč. Josip Kolega, duhovnik Sjemeništa Redemptoris Mater iz Pule.

Upute za podjelu krizme. Dostavljamo Vam potrebne upute za podjelu svete Krizme za one župe koje su trebale imati Krizme u proljeće 2020. godine. Ujedno Vam dostavljamo upute i Stožera civilne zaštite Istarske županije: *Epidemiološki uvjeti održavanja crkvenih obreda primana Sakramenta Svete Potvrde ili Krizme u Porečkoj i Pulskoj biskupiji.*

Biranje dekana. Šaljemo Vam Pravilnik o službi dekana iz kojeg ćete iščitati upute o biranju dekana. Dosadašnji dekani neka imena dvojice predloženih kandidata dostave Ordinarijatu što prije, kako bi Biskup mogao od te dvojice jednoga izabrati i potvrditi.

Teološko-pastoralni seminar u Rijeci. Dostavljamo Vam obavijest o izmijenjenom načinu održavanja TPS-a za svećenike i redovnike. Molimo da postupite prema uputama i izaberete jednog predstavnika iz dekanata.

Biskupsko priznanje. Pozivamo sve svećenike da i za ovu godinu predlože po jednog kandidata iz dekanata za Biskupsko priznanje. Neka to bude osoba koja se ističe svojim zalaganjem, požrtvovnošću i ljubavlju za dobro i napredak mjesne Crkve. Župnik neka pismeno obrazloži zašto se ta osoba predlaže, a dekan neka prijedlog dostavi Ordinarijatu do kraja listopada 2020. godine.

Mons. Vilim Grbac,
generalni vikar

UPUTE SVEĆENICIMA ZA SLAVLJE KRIZME 2020.

1. Župnici župa u kojima su se trebale slaviti svete krizme na proljeće neka izaberu hoće će krizmu slaviti ove godine ili eventualno prenijeti za iduću godinu. Oni koji organiziraju krizmu ove jeseni neka čim prije potvrde krizmu Ordinarijatu.
2. Krizne, onih koji to žele slaviti ove godine, neka se održe u dva vikenda 26. i 27. rujna i 3. i 4. listopada.
3. U prvom tjednu nastave školske godine 2020./21. neka župnici stupe u kontakt s roditeljima i od njih zatraže pismenu suglasnost da njihovo dijete u sadašnjim okolnostima sudjeluje u podjeli krizme (obrazac za roditelje u prilogu).
4. Dati roditeljima na izbor da li će ove godine slaviti svetu krizmu za svoje dijete ili će se njihovo dijete krizmati s budućom generacijom. Ako im termin krizme ne odgovara dati mogućnost roditeljima da krizma za njihovo dijete bude u nekoj drugoj župi.
5. Kandidate za krizmu koji predaju suglasnost roditelja, koliko je to moguće, bliže pripremiti za svetu krizmu tijekom mjeseca rujna.

6. Po potrebi imati misno slavlje i podjelu svete potvrde samo za krizmanike, njihove kumove i najužu obitelj. U crkvi za vrijeme dijeljena krizme obitelj neka bude zajedno, ostali neka se drže preporučene distance. Preporučuje se, gdje je to moguće, da se slavlje krizme održi na otvorenom.
7. U ovim neredovitim okolnostima krizmanicima neće biti jednostavno pronaći kumove. Primijeniti propise koje predviđaju *Prethodne napomene Reda potvrde* (točka 5. i 6.), tj. da sami roditelji mogu predstaviti svoje dijete.
8. Pripremiti za slavlje krizme kuglice pamučne vate, natopljene dezinfekcijskim sredstvom koliko je i krizmanika za krizmateljeve prste kojim dotiče čelo krizmanika.
9. Poštovati sve epidemiološke odredbe i preporuke koje budu aktualne u vremenu pripreme i slavlja svete krizme.
10. Uz redovite djelitelje svete krizme, biskupe, ovlast za podjeljivanje krizme se u ovoj situaciji daje: 1. svim kanonicima Porečkog i Pulskeg zbornog kaptola; 2. svim dekanima; 3. svim župnicima u čijoj se župi treba održati slavlje krizme.
11. Župnici sami ili po svojoj želji mogu izabrati tko će biti djelitelj svete krizme i o tome obavijestiti Ordinarijat.
12. U prilogu se također dostavljaju Preporuke Stožera civilne zaštite Istarske županije.

POREČKA I PULSKA BISKUPIJA

ŽUPA _____

Datum: _____

Poštovani roditelji!

Drago nam je da je vaše dijete upisano među ovogodišnje kandidate za svetu Krizmu. Na taj način svjedočite o važnosti duhovnog rasta i izgradnje svoga djeteta u povezanosti s Isusom Kristom u njegovoj Crkvi.

Zbog izvanrednog stanja uzrokovanog opasnošću zaraze *koronavirusom*, u većini župa slavlje svete Krizme nije se moglo održati u redovito vrijeme. Budući da su ublažene mjere donesene protiv širenja zaraze koronavirusom te je ponovno omogućeno javno slavljenje misa s narodom u crkvama, pokazala se prilika da ponovno razmotrimo mogućnost slavlja svete Krizme u našoj župi.

Ovime vas molimo da svojim potpisom potvrdite želju i dadnete svoj pristanak da vaše dijete, u sadašnjim okolnostima, pristupi svetoj Krizmi. Također svojim potpisom jamčite da ćete se pridržavati propisanih mjera za ta slavlja.

Molimo Vas da ovaj dopis što prije vratite župniku. Ovisno o vašoj odluci, izvijestit ćemo Vas o daljnjem postupku pripreme i održavanja slavlja.

župnik

Potvrđujemo želju da naše dijete _____ (*ime i prezime djeteta*) pristupi slavlju svete Krizme.

Potpisi roditelja: _____

REPUBLIKA HRVATSKA

ISTARSKA ŽUPANIJA

STOŽER CIVILNE ZAŠTITE
ISTARSKE ŽUPANIJE

Flanatička 29, Pula
tel. 052/352-112; fax 052/352-104

KLASA: 810-01/20-01/02
URBROJ: 2163/1-02/19-20-117
Pula, 03. rujna 2020.

POREČKA I PULSKA BISKUPIJA
Biskup ordinarij: KUTLEŠA mons. Dražen

Jurja Dobrile 3, 52440 POREČ

PREDMET: Epidemiološki uvjeti održavanja crkvenih obreda primanja Sakramenta Svete potvrde, ili Krizme – Porečkoj i Pulskoj biskupiji, dostavlja se

Poštovani,

Stožer civilne zaštite Istarske županije daje Suglasnost na epidemiološke uvjete održavanja crkvenih obreda primanja Sakramenta Svete potvrde, ili Krizme – Porečkoj i Pulskoj biskupiji.

Sukladno dogovoru, primanje sakramenta svete potvrde, ili Krizme odvijat će se u svim Župama na području Istarske županije te će po mogućnosti organizirati na otvorenom prostoru gdje god je moguće, uz pridržavanje svih propisanih epidemioloških mjera.

Obredi dodjeljivanja Sakramenta Svete potvrde, ili Krizme – neće biti povezani sa misnim slavljinama za pučanstvo, odnosno s redovnim misnim slavljinama. Održavat će se tijekom dva dana, posljednjeg vikenda rujna 2020. godine (26. i 27. rujna), ili prvog vikenda u listopadu (3. i 4. listopada), ovisno o prilikama.

Župnici su zaduženi obavijestiti vjernike da obiteljske svečanosti proslave primanja Sakramenta Svete potvrde, ili Krizme trebaju biti isključivo u najužem obiteljskom krugu, bez pozivanja rodbine iz drugih krajeva, te kako je potrebno voditi računa o zaštiti zdravlja rizičnih skupina stanovništva, osobito starijih osoba.

Ukoliko epidemiološka situacija bude pogoršana tijekom rujna 2020. godine Stožer civilne zaštite zadržava pravo izmjene epidemioloških uvjeta i uskraćivanja suglasnosti, što će na vrijeme biti iskomunicirano.

S poštovanjem,

**NAČELNIK STOŽERA CIVILNE ZAŠTITE
ISTARSKE ŽUPANIJE
Dino Kozlevac v.r.**

PISMO SVEĆENICIMA I VODITELJIMA ŽUPNE KATEHEZE

„Draga braćo svećenici,
poštovani voditelji župne kateheze!

Nedavno je započela nova školska godina. Želimo sve sudionike u nastavnom procesu ohrabriti da u specifičnim okolnostima pandemije *koronavirusom* budu odgovorni, držeći se u svom radu u nastavi svih propisanih higijenskih mjera. Jednako tako želimo da svi budu autentični, dosjetljivi i inovativni u prenošenju i svjedočenju evanđeoske poruke u sadašnjim prilikama tzv. „nove normalnosti“.

Poštovani župnici, župni vikari i ostali suradnici koji pomažete u župskoj katehezi. Osjećamo da zbog postojeće opasnosti od zaraze i mjera zaštite postoji stanovita nesigurnost u svezi vjeronaučnih pouka prvopričesnika i krizmanika kao i neizvjesnost u pogledu župne kateheze za ostale školske uzraste. Želimo vam uputiti riječi ohrabrenja, dati određene smjernice i pružiti potrebne informacije.

1. Pouke u vjeri školske djece i mladih neotuđivi su i neizostavni su dio crkvenoga nastojanja da mladim pokoljenjima prenesemo dar vjere kako bi ona bila svjetlo i snaga u njihovu životu. Imajmo na pameti staro pravilo: *Ne može se uzljubiti i zavoljeti Isusa Krista Spasitelja ako ga ne upoznamo ili ga nedovoljno poznajemo*. Zato se i u sadašnjim prilikama pandemije ne smije zanemariti ova važna zadaća vjerske pouke, osobito kod pripreme za primanje sakramenata. **Stoga, župna kateheza treba biti redovita, ali uz propisane epidemiološke mjere i/ili preporuke.**

2. Dakle, prilikom izvođenja župne kateheze valja se striktno pridržavati svih mjera i uputa koje je donio Nacionalni stožer civilne zaštite i županijski stožer. To se prije svega odnosi na dezinficiranje ruku na ulazu i izlazu iz vjeronaučne dvorane, na držanje potrebnog razmaka, na nošenje maski (za učenike od 5. do 8. razreda osnovne škole i srednjoškolce) i provjetranje prostorija.

3. Isto tako, neka se pazi na pravilo da vjeroučenici koji osjete simptome bolesti ne dolaze na vjeronauk nego se prijave svome liječniku i slijede daljnje upute nadležnih. U slučaju da se kod pojedinih vjeroučenika pojavi zarazni virus te cijela odjeljenja moraju ići u samoizolaciju i testiranja, neka vjeroučitelji, po mogućnosti, pripreme video lekcije i druge digitalne materijale za vjeronaučnu nastavu na daljinu da bi se prebrodile i takve situacije. Osim toga, potrebno je stalno biti u kontaktu s roditeljima, osobito u gore spomenutim situacijama.

4. U župama u kojima ove godine zbog pandemije još nije slavljena Prva sveta pričest, slavlje se može održati poštujući sve propisane mjere zaštite. Jasno, pričest se prima na ruku. Nakon slavlja prve pričesti, župnici će se više moći posvetiti poukama i pripremi novih prvopričesnika. U župama u kojima se, u dogovoru s roditeljima, slavlje Prve svete pričesti odgodilo za proljeće iduće godine, za te prvopričesnike valja organizirati poseban oblik župne kateheze, makar su je barem djelomično pohađali prošle školske godine.

5. Pozivamo župnike da, **do kraja studenoga 2020. god. službenim dopisom putem pošte ili e-maila dostave Ordinarijatu željeni termin/termine krizme za 2021. godinu.**

6. Kako i gdje poučavati sve skupine? Razmotrite sa svojim pastoralnim suradnicima. Ne zaboravite češće susrete i dogovore s roditeljima. Naravno da su vjeronaučne dvorane najprikladnije za održavanje župne kateheze, ali negdje će to ipak biti crkva pa čak prostor na otvorenom, dok je toplije vrijeme.

Podsjećamo vas da je uputno i dobro za primanje sakramenata Prve svete pričesti i sakramenta potvrde imati suglasnost roditelja. Obrascе imate na dnu pisma.

7. S ovom pandemijom morat ćemo se još neko vrijeme nositi: ozbiljno, bez opuštanja i lakomislenih postupaka. Svaka kriza pa i ova sadašnja ipak ima i svojih pozitivnih strana jer pruža priliku za novi rast svakoga od nas i nove duhovne iskorake. Neka nas učini više odgovornima, ustrajnim u služenju, otvorenima za promjene i otkrivanje važnih stvari u našem životu i radu kojima se moramo više posvetiti, a koje smo možda u prošloj „normalnosti“ zaboravili.

Zazivamo Božji blagoslov na sve vas, župnike, župne vikare, vjeroučitelje, a posebno na vjeroučenike i pripravnike na primanje sakramenata, kako bi svima nama ova nova školska i vjeronaučna godina bila plodna i uspješna da svi zajedno rastemo u dobi, mudrosti i milosti.“

✠ *Dražen Kutleša, apostolski upravitelj*

POREČKA I PULSKA BISKUPIJA
ŽUPA _____

Datum: _____

POTVRDA O PRISTUPANJU PRVOJ SVETOJ PRIČESTI

Poštovani roditelji!

Drago nam je da je vaše dijete upisano među ovogodišnje kandidate za Prvu ispovijed i Prvu svetu pričest. Na taj način svjedočite o važnosti duhovnog rasta i izgradnje svoga djeteta u povezanosti s Isusom Kristom u njegovoj Crkvi.

Zbog izvanrednog stanja uzrokovano opasnošću zaraze *koronavirusom*, u većini župa slavlje Prve svete pričesti nije se moglo održati u redovito vrijeme. Budući da su ublažene mjere donesene protiv širenja zaraze koronavirusom te je ponovno omogućeno javno slavljenje misa s narodom u crkvama, pokazala se prilika da ponovno razmotrimo mogućnost slavlja Prve svete pričesti u našoj župi.

Ovime vas molimo da svojim potpisom potvrdite želju i dadnete svoj pristanak da vaše dijete, u sadašnjim okolnostima, pristupi Prvoj ispovijedi i Prvoj svetoj pričesti. Također svojim potpisom jamčite da ćete se pridržavati propisanih mjera za ta slavlja.

Molimo Vas da ovaj dopis što prije vratite župniku. Ovisno o vašoj odluci, izvijestit ćemo Vas o daljnjem postupku pripreve i održavanja slavlja.

Župnik

Potvrđujemo želju da naše dijete _____ (*ime i prezime djeteta*) pristupi slavlju prve svete Pričesti.

Potpisi roditelja: _____

REPUBLIKA HRVATSKA

ISTARSKA ŽUPANIJA

**STOŽER CIVILNE ZAŠTITE
ISTARSKE ŽUPANIJE**

Flanatička 29, Pula

KLASA: 810-01/20-01/02

URBROJ: 2163/1-02/19-20-159

Pula, 26. listopada 2020.

BISKUPIJA POREČKA I PULSKA

PREDMET: Mjere u povodu Dana Svih Svetih i Dušnog dana

Poštovani,

kako se približava blagdan Svih svetih i Dušni dan, kada se tradicionalno očekuje veliki broj građana u posjetu grobljima.

Epidemiološka situacija na području Istarske županije i u okruženju nije povoljna te ima trend pogoršanja. Kako bismo sveli na minimum rizik od zaraze bolešću COVID-19, Stožer civilne zaštite Istarske županije donio je odluku o mjerama koje je potrebno poduzeti:

1. Pozivaju se građani da posjete grobljima obavljaju tijekom cijelog tjedna uoči blagdana
2. Mole se starije osobe da se suzdržavaju od dolazaka na groblje, osobito 1. studenog 2020. godine, u nedjelju
3. Mise na grobljima održavat će se u skladu s uputama i preporukama za vjerske obrede na otvorenom Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, kod kojih je obavezna fizička distanca od 1,5 metara, i nošenje zaštitne maske

Sukladno novoj Odluci Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske od 25. listopada 2020. godine o nužnim epidemiološkim mjerama kojima se ograničavaju okupljanja i uvode druge nužne epidemiološke mjere i preporuke radi sprječavanja prijenosa bolesti COVID-19 putem okupljanja – obavezno je korištenje maski za lice ili medicinskih maski prilikom ulaska i boravka na grobljima.

Mole se župnici da informiraju vjernike o nužnoj potrebi poštivanja mjera.

S poštovanjem,

NAČELNIK STOŽERA CIVILNE
ZAŠTITE ISTARSKE ŽUPANIJE
Dino Kozlevac v.r.

KANDIDATI ZA BISKUPIJSKU NAGRADU

Poreč – Sveti Mavro – 21. 11. 2020.

1. Gospođa **Milka Krapljanov** iz Župe Umag – za dugogodišnje pomaganje i pjevanje u crkvi.
- 2, Gospodin **Denis Koraca** iz Župe Motovunski Novaki – za dugogodišnje pomaganje u crkvi, svećenicima i za službu sakristana.
3. Poštovana **Nada Lakoseljac** iz Župe Motovunski Novaki – za dugogodišnje zalaganje oko izdavačke djelatnosti u Pazinu.
4. Gospođa **Lidija Legović** iz Župe Baderna – za dugogodišnje pomaganje u crkvi.
5. Gospođa **Marija Bažon** iz Župe Gračišće – za dugogodišnje pomaganje u crkvi.
6. Gospođa **Marija Grželj** iz Župe Roč – za dugogodišnje pomaganje svećenicima.

PREPORUKE

U SVEZI POJEDINIH NADOLAZEĆIH PASTORALNIH, LITURGIJSKIH I DUHOVNIH DOGAĐANJA U ADVENTSKO I BOŽIĆNO VRIJEME U ŽUPAMA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Nalazimo se u izuzetnim vremenskim okolnostima opasnosti od zaraze korona virusom u kojima se približava vrijeme došašća i božićnih blagdana koje je bogato pastoralnim, liturgijskim i duhovnim sadržajima u našim župnim zajednicama. Tim povodom ovime donosimo nekoliko preporuka župnicima, svećenicima i svim pastoralnim djelatnicima glede:

1. BLAGOSLOV OBITELJI I DOMOVA

Blagoslov domova i obitelji koji se tradicionalno održava po našim župama, kućama, stanovima i obiteljima i koji sa sobom nosi molitvu za mir, duhovni i materijalni blagoslov neka se ne dokida ni u ovim okolnostima opasnosti od zaraze korona virusom. Isto tako, preporuča se da se blagoslov u ovim okolnostima epidemiološke opasnosti zaraze ne održava na uobičajen način posjeta obitelji i ulaska u kuće i stanove, kako radi zaštite i opasnosti od zaraze obitelji tako i radi zaštite svećenika i njegovih suradnika.

Preporuča se da se blagoslov može održati na jedan od slijedećih načina:

- a) da se do daljnjega odgodi blagoslov domova i obitelji i pričeka povoljnije epidemiološke uvjete u kojima se blagoslov može održati bez opasnosti od zaraze;
- b) nakon što župnik blagoslovi vodu na Misi na kojoj će uputiti vjernike da sami s blagoslovljenom vodom blagoslove svoju obitelj. Ukoliko župnik preporuča vjernicima da sami obave blagoslov neka im pripremi pismene upute kada i kako obaviti blagoslov. Primjer redosljeda blagoslova nalazi se u prilogu ovog dopisa.

2. MISE ZORNICE

U više župa s prvim danom došašća započet će „mise zornice“. Dobro je da se „mise zornice“ ne ukidaju. Treba pripaziti da se „mise zornice“ održavaju u većim prostorima, a ne u grijanim kapelama i dvoranama gdje nije moguće držati preporučenu fizičku distancu. Potrebno je, nadalje, voditi računa da se pjevanje ili recitiranje (molitva psalama) obavlja na primjeren način koji omogućuje da eventualne zarazne čestice zrakom ne dospiju do druge osobe, da se koriste isključivo vlastiti molitvenici ili priručnici za molitvu. Mnogi posjeduju pametne telefone koji preko pojedinih aplikacija mogu, po potrebi, poslužiti kao molitvenici. Po završetku svete mise neka se ne organiziraju nikakva druženja uz piće i kolače.

3. BOŽIĆNE ISPOVIJEDI

U vremenu došašća mnogi vjernici pristupaju sakramentu svete ispovijedi. Svima koji to žele potrebno je omogućiti svetu ispovijed pomno pazeći na zaštitu sakramenta ispovijedi, penitenta i ispovjednika. U pojedinim sredinama gdje svetoj ispovijedi pristupa veći broj vjernika potrebno je pružiti više vremena i termina za svetu ispovijed kroz cijelo vrijeme došašća kako ne bi došlo do okupljanja na istom mjestu i u isto vrijeme većeg broja vjernika. Pokornička bogoslužja neka se održavaju samo u onim sredinama gdje je

moгуće zadovoljiti sve određene i preporučene kriterije zaštite (mali broj sudionika, distanca, dezinfekcija i sl.). Prilikom pojedinačne ispovijedi neka penitent i ispovjednik koriste zaštitne maske.

Prikladno je vjernicima omogućiti prigodu za svetu ispovijed i kod svećenika koji nije na službi u njihovoj župi. Potrebno je voditi računa da i na tim mjestima ne dođe do istovremenog okupljanja većeg broja ljudi.

Preporučujemo da se svakodnevno prate epidemiološke mjere *Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo* i odredbe *Stožera civilne zaštite* te da se prilagodi ove preporuke i upute odredbama službi koje vode računa o zajedničkom zdravlju i zaštiti od zaraze korona virusom.

✠ *Dražen Kutleša,*
apostolski upravitelj

Poreč, 17. prosinca 2020.
Prot.:715/2020.

SVIM ŽUPNIM UREDIMA U BISKUPIJI

Draga braćo svećenici!

Kongregacija za bogoštovlje i stegu sakramenata je 16. prosinca 2020. dekretom prot. br. 597/20, na temelju ovlasti koje je dao sam papa Franjo, dala dopuštenje mjesnim ordinarijima da iz trajnih razloga koji se tiču opće zaraze takozvanim Covidom-19 omogućće svećenicima slaviti četiri mise na svetkovinu *Božića* (25. prosinca), na svetkovinu *Marije Bogorodice* (1. siječnja) i na svetkovinu *Bogojavljenja* (6. siječnja), kad god smatraju da je to u korist vjernika, uvijek poštujući propisane odredbe.

Imajući na pameti i razmotrivši situaciju u kojoj se nalazimo ovim se

dopušta svim svećenicima u Porečkoj i Pulskoj biskupiji koji djeluju u pastoralu

da prema potrebama svojih župskih zajednica mogu slaviti na spomenute dane četiri mise kad god smatraju da je to u korist vjernika te poštujući propisane odredbe.

Svima srdačan pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

✠ *Dražen Kutleša,*
apostolski upravitelj

BADNJAK I BOŽIĆ

Budući da su nastupile nove mjere Stožera civilne zaštite RH prosljeđujemo vam na ravnanje sadržaj mjera koje su nam poslali iz Stožera, a koje će biti na snazi za Badnjak i Božić:

- „Stožer moli podršku u osiguravanju pridržavanja mjera prilikom svetih misa, ako se tih mjera vjernici budu pridržavali, smanjuju rizik prijenosa bolesti tijekom misnog slavlja.
- Trajanje svetih misa u božićno vrijeme, a osobito polnoću, treba koliko je moguće skratiti, a povećati broj svetih misa te pomaknuti mise na Badnjak u ranije termine, da završe do 22 sata.
- U crkvama maksimalni broj vjernika na misi ograničiti na način da se udovolje slijedeći uvjeti: broj vjernika koji mogu istovremeno biti u crkvi ovisi o unutarnjoj površini crkve na način da ne smije biti više od jednog vjernika na sedam (7) kvadratnih metara prostora predviđenog za vjernike. To znači da se broj vjernika u crkvi određuje na temelju kvadratnih metara prostora unutrašnjosti crkve (u površinu crkve se u ovom slučaju ne računa prostor oko oltara) te istovremeno treba osigurati dva metra razmaka u svim smjerovima između vjernika na misi.
- Obavijest o najvećem dopuštenom broju vjernika na misi treba biti istaknuta na ulazu, a župljani trebaju voditi računa o tome da zaduže nekoga da kontrolira broj osoba koje ulaze.
- Članovi istog kućanstva i obitelji koje zajedno dođu na misu, ne trebaju održavati međusoban razmak od dva metra, ali između jednog kućanstva/obitelji i drugog kućanstva/obitelji treba biti razmak od dva metra. Preporučujemo odrediti klupe koje su namijenjene vjernicima koji dolaze u grupama iz istog kućanstva/obitelji (npr. prvih par klupa).
- Radi osiguravanja udaljenosti u anteroposteriornom smjeru, može se koristiti tek svaki drugi red klupa i treba označiti koje su klupe predviđene za vjernike a koje se ne mogu koristiti.
- U redu za pričest treba održavati razmak od dva metra i smjer kretanja treba biti takav da se nakon pričesti ne vraća vjernik istim putem kojim je išao na pričest već da zaobiđe klupe i vrati se na svoje mjesto.
- Cijelo vrijeme boravka u crkvi (osobito za vrijeme govora i pjevanja), vjernici trebaju nositi masku (osim u vrijeme pričesti).
- Odustati od zbornog pjevanja, pjevanje jednostavnih napjeva koje će vjernici pjevati na svojim mjestima je moguće.
- Pri ulasku u crkvu, potrebno je dezinficirati ruke.
- Izbjegavati fizički dodir (rukovanje i ljubljenje) pri čestitanju Božića.
- Prije mise i nakon mise pridržavati se ograničenja vezanih uz fizički kontakt s osobama koje nisu članovi kućanstva.“

POREČKA I PULSKA BISKUPIJA
DIOECESIS PARENTINA ET POLENSIS

Poreč, 30. prosinca 2020.
Prot. br. 744/2020.

Draga braćo svećenici, redovnici i redovnice, dragi vjernici!

Iako smo daleko od epicentra višekratnih razornih potresa u Petrinji, Sisku, Glini i drugim mjestima Sisačko-moslavačke županije, tj. Sisačke biskupije i šire, naše misli i molitve su s braćom i sestrama s tih područja, a osobito s onima koji su izgubili život i njihovim obiteljima ili su pak ozlijeđeni i ostali bez krova nad glavom. Dok iz dana u dan, iz sata u sat pratimo tužne vijesti, istovremeno nas raduje reakcija mnogih ljudi u Domovini i izvan nje, koji su žurno počeli prikupljati nužnu pomoć za sve stradalnike.

S Caritasom Sisačke biskupije dogovoreno je da računaju na našu pomoć u nekvarljivim namirnicama i higijenskim potrebštinama. Međutim, u ovom trenutku, zbog razorenosti i nedostatka skladišnog prostora i iseljenosti ljudi iz gradova i okolnih sela te nekontroliranog priljeva donirane robe, nisu je u mogućnosti zaprimiti. To nam daje vremena za organizaciju prikupljanja navedenog na području naših župa, te po njihovom pozivu dostaviti u trenutku kad im bude potrebno.

No, moramo znati da će pogođenim krajevima i stradalim osobama pomoć trebati kontinuirano i na duže razdoblje. Stoga vjerujemo da ćemo biti spremni odazvati se i pozivima kada započne obnova domova, crkava, škola, bolnica i ustanova te čitavih naselja kao i povratak života u te krajeve. Pozivamo sve župe, vjernike i ljude dobre volje u našoj Porečkoj i Pulskoj biskupiji da se odazovu akciji kojom će Caritas Biskupije Porečke i Pulske prikupljati novčanu pomoć za stradale u potresu.

U nedjelju, 10. siječnja 2021. godine, u svim župama i crkvama naše Porečke i Pulske biskupije prikupljena milostinja za vrijeme svetih misa bit će za stradale u potresu.

Neka se u crkvama, na vidljivom mjestu, postave kutije u koje vjernici mogu dati svoj prilog za čitavo vrijeme trajanja akcije. **Akcija počinje 1. siječnja 2021. godine i trajat će do blagdana Prikazanja Gospodinova, 2. veljače 2021. godine.**

Sva prikupljena sredstva se uplaćuju na račun

CARITAS BISKUPIJE POREČKE I PULSKE OIB:80996102421

Dobrilina 6, 52000 PAZIN

IBAN: HR7124020061100753198 (kod Erste bank)

Poziv na broj: HR00 333

Opis plaćanja: Za potresom pogođena područja

Neka Gospodin obilno blagoslovi darivatelja i one kojima je dar namijenjen!

Dražena Kutleša
✠ Dražen Kutleša,
apostolski upravitelj

PASTORALNI PLAN POREČKE I PULSKE BISKUPIJE (od studenoga 2020. do studenoga 2021. godine)

Vrijeme u kojem promišljamo i planiramo pastoralne aktivnosti za našu Porečku i Pulsku biskupiju je, kao što je svima poznato, opterećeno vremenom pandemije Covida-19 s kojim se još uvijek cijeli svijet bori. To je i glavni razlog da značajan dio našeg pastoralnog plana prošle pastoralne godine nismo uspjeli ostvariti na adekvatan način. Pa ipak, svjesni smo da pastoralne aktivnosti i djelovanja u našim župnim zajednicama, pa tako i u našoj mjesnoj Crkvi, ne bi smjele stati. Nismo sigurni koliko ćemo i u budućem vremenu imati mogućnost ostvarenja predloženih ciljeva ovogodišnjeg pastoralnog plana, ali nadamo se da ćemo i u ovako posebnim i zahtjevnim okolnostima pronaći nove načine i metode djelovanja kako bi naša Crkva vršila svoje poslanje i kako bismo svi mi, njezini članovi, dali svoj doprinos u duhovnoj izgradnji sredine u kojoj živimo.

Prošlih smo godina u našim pastoralnim planovima posvetili pozornost sakramentima koji su bitni i nezamjenjivi u životu Crkve. Ove ćemo godine promišljati o sakramentu ženidbe. Razloga dakako ima na pretek. Sakrament vjenčanja, brak i obitelj su teme važne u svakom vremenu i spadaju u samu srž života Crkve. Stoga i Zakonik kanonskog prava govori: „Krist Gospodin uzdigao je na dostojanstvo sakramenta ženidbe savez među kršćanima, kojim muška i ženska osoba međusobno uspostavljaju zajednicu svoga života po svojoj naravi usmjerenu dobru supruga te k rađanju i odgajanju potomstva“ (Kan. 1055). Drugi Vatikanski koncil u dokumentu *Gaudium et Spes* naglašava: „Intimna zajednica bračnog života i ljubavi, kojoj je Stvoritelj utemeljio i providio vlastitim zakonima, sazda se bračnom vezom, tj. osobnim neopozivim pristankom... sam je naime Bog začetnik braka koji je opskrbljen različitim ciljevima.“ (Br. 48)

Stoga je važno postaviti pitanje kolika je svijest o važnosti vjenčanja i braka prisutna u svijesti svih vjernika, a posebno mladih. Svjedoci smo da ima sve manje onih koji žele sklopiti brak u Crkvi, a i onih koji se žele registrirati samo pred državnim službenikom. Razloga za to dakako ima mnogo. Valja primijetiti da se i u tradicionalnim obiteljima koje prakticiraju vjeru u današnje vrijeme rastave i ne smatraju nekim značajnijim problemom. Ujedno, gotovo postaje „normalno“ živjeti zajedno bez sklapanja ni crkvenog ni civilnog braka.

Toga je svjestan Sv. Otac papa Franjo koji je 2013. godine u Brazilu govorio mladima: „U današnjem svijetu postoje oni koji kažu da je brak „izvan mode“. Je li doista tako? U kulturi relativizma i prolaznosti, mnogi govore o važnosti „uživanja“ u trenutku. Kažu da nije vrijedno obvezati se na cijeli život... molim vas da umjesto toga budete revolucionari da plivate protiv struje... vjerujem u vas i molim za vas...“.

Ovaj naš Pastoralni plan i sve naše pastoralne aktivnosti imaju za cilj ohrabriti i potaknuti sve naše mlade vjernike na ovaj važan cilj koji doista daje smisao njihovom životu. Svima nama bi to trebao biti poticaj da svatko u svojim mogućnostima doprinosi važnosti i značaju sakramenta vjenčanja, braka i obitelji, jer je to na dobrobit Crkvi kojoj pripadamo i društva u kojem živimo. Papa Franjo također govori: „Sakrament braka je veliki čin vjere i ljubavi jer svjedoči hrabrost vjere u ljepotu Stvoriteljeva čina i življenja one ljubavi koja nas potiče da idemo uvijek naprijed... Kristovom milošću“. Nadamo se da će važnost ovogodišnje pastoralne teme za našu Porečku i Pulsku biskupiju prepoznati sve naše zajednice i svi članovi naše biskupijske obitelji.

Prijedlozi pastoralnih aktivnosti na biskupijskoj razini

1. Okvirna tema biskupijskih susreta svećenika svakako će biti sakrament vjenčanja, brak i obitelj. Teme o kojima bi valjalo razmišljati bi mogle biti:

- Utemeljenje braka i obitelji u Bibliji
- Sakramentalni vid ženidbe
- Moralni vid ženidbe
- Pravni vid ženidbe
- Crkvena ženidba ili Slobodne veze – Znak vjere ili Novo poganstvo?
- Mogućnosti pastoralnog rada sa već vjenčanim mladim bračnim parovima
- Pastoralna briga Crkve za brakove i zajednice koje nisu sklopile crkveni brak

2. Na biskupijskom planu svakako bi bilo korisno organizirati susret za sve koji sudjeluju u tečajevima pripreme za ženidbu. To bi bila prilika da se ponovno definiraju i odrede najvažnije teme, a ujedno i mogućnost da se tečajevi na području cijele biskupije tematski ujednače.

3. Vijeće za mlade, ako to prilike budu dozvoljavale mogli bi svoje susrete iskoristiti da se na adekvatan i primjeren način mladima progovori o važnosti ženidbe. Teme mogu biti:

- Živjeti vjeru znači prihvatiti odgovornost braka i bračnog života.
- Crkvena ženidba – znak vjere. Slobodne veze - novo poganstvo
- Svjedočiti vjeru znači stvoriti obitelj i prihvatiti odgovornost za svoj život i život svoje obitelji.

4. Vijeće za obitelj sukladno temi ove pastoralne godine moglo bi progovoriti obiteljima o važnosti odgoja djece i mladih kako bi bili spremni prihvatiti na sebe odgovornost života. Danas je to i te kako važno kada svjedočimo primjerima da roditelji koji put i u dobroj namjeri djecu vežu i previše na sebe, a kao posljedica toga može biti da mladi nisu samostalni, niti dovoljno zreli niti odgovorni za izgradnju svoga budućeg života. Radi toga roditelji moraju biti svojoj djeci podrška i ohrabrenje kako bi bili spremni stvoriti vlastitu obitelj, a time i graditi vlastitu budućnost.

5. Veoma važnu ulogu poglavito u daljnjoj pripremi za ženidbu mogu imati vjeroučitelji posebno u srednjim školama. Vjeronauk je jedini školski predmet u kojem se govori o sakramentu vjenčanja i važnosti braka. Katehetski ured naše biskupije sigurno će nastojati okupiti vjeroučitelje kako bi ta njihova zadaća i poslanje bilo što korisnije za mlade koji su im povjereni kako bi o ovoj važnoj temi mladima mogli progovoriti na najadekvatniji i njima prihvatljiv način.

6. Nadamo se da ćemo i korizmeno vrijeme moći iskoristiti za razne duhovne sadržaje, da će to biti prigoda za duhovne obnove svih vjernika, posebno onih koji nastoje služiti svojoj župnoj zajednici. To su pjevači, članovi župnih vijeća, vjeroučitelji, župni animatori, čitači i djelatnici župnih Caritas. Vjerujem da ćemo i mi svećenici, redovnici i redovnice ovo sveto vrijeme posebno posvetiti molitvi i razmišljanju o važnosti sakramenta ženidbe za zajednice kojima služimo.

7. Dani i u ovoj godini koji su vezani uz bl. Miroslava Bulešića kao što su 13. svibnja, njegov rođendan, 24. kolovoza, dan njegove mučeničke smrti i obljetnica beatifikacije, 28. rujna, mogu biti prigoda da upravo njega kao mladog svećenika možemo našim mladima predstaviti kao uzor odgovornosti i dosljednosti u življenju svoje vjere.

8. Bilo bi također korisno da cijela naša biskupijska zajednica obilježi 11. rujna 2021. godine kao sedamdeset i petu obljetnicu mučeničke smrti bl. Francesca Bonifacia. To može biti prigoda da se cijela naša mjesna Crkva još bolje upozna s mladim svećenikom koji je izgubio svoj život samo zato jer je bio kršćanin, vjernik i svećenik koji je vjerno i savjesno vršio svoju svećeničku službu.

Prijedlozi pastoralnih aktivnosti na dekanatskoj razini

1. I ove godine bi važnu ulogu u ostvarivanju pastoralnog plana trebali imati dekanati. Stoga posebnu važnost imaju mjesečni susreti svećenika u dekanatima, rekolekcije. Svrha tih susreta je duhovni rast svećenika i redovnika koji u dekanatu djeluju, ali i izgradnja zajedništva poglavito radi kvalitetnijeg pastoralnog djelovanja.

2. U prvom duhovnom djelu mjesečnih susreta ove godine moglo bi se razmišljati na temi braka i obitelji koristeći se porukama i mislima pape Benedikta XVI. i pape Franje. U dijelu rekolekcije u kojima se promišlja o pastoralnim temama ove godine bi teme mogle biti vezane uz pastoralni plan. Teme bi mogle biti:

Bliža priprema zaručnika za vjenčanje (Kako što bolje organizirati i održavati tečajeve za brak u dekanatu).

Neposredna priprava zaručnika za vjenčanje (Susret zaručnika sa župnikom).

Duhovna priprema za slavlje vjenčanja.

Primjerena organizacija samog slavlja vjenčanja (mjesto vjenčanja, vjenčatelj...).

Postupak za ženidbu, navještaj ženidbe, obavijest o sklopljenoj ženidbi, obveze prema matičnom uredu (sve to može značajno koristiti svima, a posebno mladim svećenicima u pripravi zaručnika za vjenčanje).

Valjanost ženidbe, zapreke, zabrane, ...

3. I na planu dekanata bi bilo dobro, ako nam okolnosti budu dozvoljavale, organizirati predavanja ili tribine na temu odgoja djece i mladih za život i izgradnju budućeg obiteljskog života. (Važnost crkvene ženidbe kao znak vjere, opasnost slobodnih veza, prihvaćanje odgovornosti za brak i obitelj)

4. Veoma je važna suradnja i komunikacija među svećenicima u dekanatu kako bi se izašlo u susret svima koji žele sklopiti brak i pomoglo im se da u okvirima kanonskoga prava sklope valjanu ženidbu.

Prijedlozi pastoralnih aktivnosti na župnoj razini

1. Veoma je važan susret sa zaručnicima u neposrednoj pripremi vjenčanja na župnoj razini. Župnicima je to prigoda da susretljivošću i poštovanjem prihvate zaručnike. To je možda jedini susrest s njima, ali upravo radi toga treba učiniti sve da to bude i početak njihove povezanosti s Crkvom i župnom zajednicom. To je prigoda da zahvaljujući našoj otvorenosti i razumijevanju shvate kako su došli u zajednicu krštenih kamo i pripadaju, da svojim vjenčanjem obogaćuju i oplemenjuju župnu zajednicu i sredinu u kojoj žive.

2. Susreti s roditeljima prvopričesnika i krizmanika mogu također biti dobra prilika da se i njihove roditelje potakne na sklapanje crkvenoga braka, ukoliko to nisu učinili, a crkveno pravo im to dopušta. Možda im je potreban i naš poticaj kako bi svojoj djeci mogli biti primjer vjere i kako bi i oni primajući sakramente ispunjavali dostojno svoje roditeljsko poslanje. Ujedno je to prigoda da se i one koji žele kumovati potakne na sklapanje sakramenta ženidbe jer jedino tako mogu ispuniti očekivanja radi kojih su i odabrani, mogu biti uzor i poticaj u življenju vjere.

3. U pripremi odraslih za primanje sakramenata kršćanske inicijacije bilo bi također važno istaknuti važnost crkvenog braka u kojem se ogleda ozbiljnost kršćanskoga života.

4. Radi svega toga valja paziti da nikoga tko dođe na naša vrata olako ne odbijamo već da učinimo sve što je u našoj moći i sve što Crkva dopušta da milost sakramenta ženidbe jača ljubav i zajedništvo onih koji svoju ljubav žele potvrditi pred oltarom, pred Bogom.

Svjesni smo da je sakrament ženidbe i sklapanja braka u stanovitoj krizi ne samo na ovim našim prostorima nego i puno šire. Možda izgleda da ovim pastoralnim planom nećemo puno postići, ali smo ipak pozvani svatko od nas, počevši od svećenika, a onda i od svih vjernika pitati se: Što ja mogu učiniti da sakrament vjenčanja svakako postane prepoznatljiv kao neprocjenjiva vrijednost i za život Crkve i za dostojan život društva u kojem živimo? Mi svećenici možda možemo doprinijeti svojim strpljenjem, razumijevanjem i poštovanjem. Svi vi, poštovani vjernici, primjerom vlastitog života življenja vjere u svojoj obitelji. Ako smo to spremni učiniti onda s pravom vjerujemo da će Bog svojom milošću ispuniti naša očekivanja i više nego što se i sami nadamo.

IN MEMORIAM: MARCEL LAKOSELJAC

Sprovod svećenika pok. Marcela Lakoseljca – Motovunski Novaki 7. siječnja 2020. godine.

Poštovana obitelji i rodbino, poštovani svi koji ste okupljeni na ispraćaju svećenika Marcela Lakoseljca najprije vam u ime svećenika, redovnika i redovnica naše Porečke i Pulske biskupije želim izraziti najiskreniju sućut.

Dozvolite mi da se sa nekoliko riječi osvrnem na njegov životni put.

Vlč. Marcel Lakoseljac je rođen u selu Lakoseljci u Pazinskom dekanatu od oca Antuna i majke Josipe r. Sinčić, 22. svibnja 1933. godine.

Nakon svećeničkog ređenja u Pazinu 12. listopada 1958. preuzima službu župnika u župama Labinskog dekanata Sv. Martin i Šumber. Dana 16. srpnja 1965. preuzima župe Svetvinčenat i Juršići, gdje ostaje 20 godina. Od rujna 1984. do siječnja 1985. iz Vrsara upravlja župom Fuškulin. Od 1. veljače 1985. do 31. ožujka 1991. obnaša službu pastoralnog suradnika i župnog vikara u župama Umag, Petrovija i Savudrija. Od 1991. započinje njegovo misijsko djelovanje u Albaniji u Nadbiskupiji Skadar.

Nakon povratka iz misija ponovno se vraća u Umag 2008. gdje vrši službu župnog vikara do 2017. godine. Od tada boravi u svećeničkom domu „Betanija“ u Puli i sukladno svojim mogućnostima pomaže u župi Sv. Pavla. Preminuo je primivši svete sakramente u jutarnjim satima 5. siječnja ove godine u 87. godini života.

Mi doista vjerujemo da će mu Bog biti nagrada za sva dobra djela koja je činio u svom svećeničkom životu. Vjerujemo da ga je nakon ovozemnog životnog puta dočekalo Božje milosrđe radi mnogih kojima je nastojao približiti i Božju milost i Božju ljubav putem sakramenata kojima je služio. Nadamo se da će i za njega biti mjesta u Nebeskom kraljevstvu kojega je i u svojim propovijedima i nagovorima koji puta i na svoj originalan način nastojao prenijeti onima koji su mu bili povjereni.

Vjerujemo da će mu njegov misionarski duh koji ga je odveo u Albaniju kako bi radost evanđelja prenio i onima koji su proživljavali i duhovno i materijalno siromaštvo otvoriti vrata vječnosti jer je i njegovo srce uvijek bilo otvoreno za one koji su najpotrebniji pomoći i razumijevanja drugih. Svoje svećeništvo živi služeći i prenoseći vjeru, posebno ljudima u Albaniji kojima i materijalno nastoji pomoći gotovo do kraja svog životnog puta. Mi se nadamo da će to biti zalog za život koji ne prestaje, i da će ga Bog, kojega je nastojao sresti u svakome čovjeku, nagraditi životom vječnim.

Još jednom izražavam sućut svima, posebno vama koji ste njegova obitelj. Izražavam sućut i svima koji su ga pratili cijelog njegovog života. Posebno želim izraziti sućut i iskrenu zahvalu osoblju svećeničkog doma „Betanija“ koji su ga pratili u zadnjim danima i trenutcima života. Neka ga na putu prema vječnosti prate naše iskrene molitve, Bog neka ga nagradi vječnošću za sva dobra koja je učinio u svom svećeničkom životu.

Mons. Vilim Grbac

FRANE KURELOVIĆ

Sprovod svećenika pok. Frane Kurelovića - Stari Pazin, 7. svibnja 2020. godine.

Poštovana rodbino pokojnog svećenika Vlač. Frane Kurelovića, dozvolite mi da vam u ime svih svećenika, redovnika i redovnica naše Porečke i Pulske biskupije izrazim najiskreniju sućut.

Ovo je trenutak da se sa svega nekoliko riječi osvrnemo na njegov životni put.

Vlač. Frane je rođen 25. studenog 1936. u Fakinima, župa Stari Pazin od oca Antuna i majke Franice rođ. Baćac. Potječe iz obitelji u kojoj je bilo desetero djece. Osnovnu školu pohađao je u Starom Pazinu. Gimnaziju je pohađao u biskupskom sjemeništu u Pazinu kao i bogosloviju na visokoj teološkoj školi, također u Pazinu. U župi Stari Pazin primio je sakramente krštenja i krizme, a po rukama nadbiskupa Josipa Pavlišića zaređen je za svećenika u ovoj župi 9. srpnja 1961. U ovoj župi je slavio i svoju Mladu misu 13. kolovoza 1961.

Možemo reći da je najvažnije momente svoga odrastanja proživio u župi Stari Pazin i tu smo ga danas dopratili na posljednji korak ovozemnoga životnoga puta ali vjerujemo i na početak vječnoga života.

Prva svećenička služba bila mu je upravitelj župe Grdoselo. Ujedno je bio kapelan Kršikle i Zarečja i to od 1. siječnja 1962. do 25. listopada 1986. Dana 26. listopada 1986. preuzima župe Valturu i Muntić gdje ostaje do 18. svibnja 2007. godine. Tada je umirovljen i do svoje smrti 6. svibnja ove godine boravio je u Svećeničkom domu Betanija u Puli.

Poseban je ovo oproštaj. Radi poznatih nam razloga, nema nas danas mnogo u ovoj crkvi. Vjerujem da bi mnogi naši svećenici rado svojom prisutnošću izrazili svoje poštovanje za svećenički život vlač. Frane Kurelovića.

Sigurno bi bilo i onih koji su po njegovim rukama primali sakramente, kojima je tumačio Božju riječ; riječju i životom, kao i onih koji su u trenucima žalosti u svome životu primili od njega riječi utjehe i nade.

Vjerujem da ga se sjećaju i djeca i mladi kojim je nastojao prenijeti duh vjere i osjećaje za prave kršćanske vrijednosti.

Pokojnog svećenika Franju svi mi ćemo pamtiti i po njegovoj pobožnosti, posebno prema BDM ali i po njegovoj skromnosti i jednostavnosti koje su za njega bile vrline i koje su ga pratile sav njegov život.

U nadi i vjeri da mu je Bog kome je sav svoj svećenički život služio, otvorio vrata vječnosti, i u nadi da je susreo Krista kojega je nastojao slijediti na svom životnom putu, želimo mu zahvaliti u ime svih koji su mu bili povjereni i kojima je nastojao služiti u svom svećeništvu.

Izražavamo iskrenu zahvalnost i djelatnicima Svećeničkog doma Betanija koji su ga strpljivošću i služenjem dopratili do kraja njegovog ovozemnog životnog puta.

Bog neka ga nagradi nagradom vječnoga života za sve dobro što je učinio i neka mu daruje vječni pokoj. Amen.

Mons. Vilim Grbac

JOSIP ZOVIĆ

Poštovana obitelji, poštovani prijatelji pokojnog svećenika Josipa Zovića. U ime biskupa ordinarija Dražena Kutleše, u ime svećenika redovnika i redovnica naše Porečke i Pulske biskupije najprije Vam izražavam najiskreniju sućut.

Dozvolite mi da se kako je to običaj u ovakvom momentu s nekoliko riječi osvrnem na njegov život. Pokojni Josip Zović je rođen 18. veljače 1946. godine u župi Sv. Petar u Šumi. Kršten je 22. veljače 1946. Svetu potvrdu je primio 7. listopada 1956. također u župi Sv. Petar u Šumi. Tu je pohađao i osnovnu školu, a srednju školu pohađao je u sjemeništu u Pazinu. Studij bogoslovije započeo je u Zadru, a nastavio u Rijeci na Visokoj teološkoj školi. Za đakona je zaređen 19. 3. 1969. u Rijeci, a svećenički red je primio po rukama biskupa Dragutina Nežića 23. kolovoza 1970. također u ovoj župi u Sv. Petru u Šumi. Prva služba mu je bila u Tupljaku i Karbunama. Nakon toga vršio je pastoralnu službu u Šumberu i kao upravitelj župe u Zrenju i Saležu. Župe Kašćergu i Zamask prihvaća 3. veljače 1980., a 1986. župe Čepić, Šušnjevicu i Brdo. Godinu dana je upravljao župom Sv. Nedjelja, a 24. 8. 1998. prihvaća župe Motovumn i Brkač. Godine 2008. postaje župnikom Raše i Sv.

Lovreča Labinskog. 2014. preuzima župu Ližnjan odakle odlazi u mirovinu u svećenički dom Betanija u Puli gdje boravi do 2019. godine. Iznenađna smrt ga je zatekla u župi Kanfanar 8. srpnja 2020.

Vjerujem da bi bilo mnogo i svećenika i vjernika koji bi vrlo rado svojom prisutnošću izrazili svoju zahvalnost i poštovanje prema svećeničkom životu vlč. Josipa Zovića da to dozvoljavaju svima nam poznate okolnosti. Ali upravo u ime svih onih koji nisu ovdje danas s nama želimo pokojnome Josipu izraziti zahvalnost za Božju riječ koju je nastojao govoriti i živjeti. Želimo mu zahvaliti na milosti sakramenata u ime mnogih koji su je primili posebno u župama u kojima je djelovao. U svom svećeništvu je često bio u prilici izreći riječi utjehe i nade onima kojima je to u njihovim teškim trenucima bilo potrebno. Hvala mu i za trenutke radosti koje je podijelio s ljudima kojima je služio u župama u kojima je djelovao.

Vlč. Josip je volio svoje svećeništvo. Ono je bilo smisao i svrha njegovog života. Zato je i onda kada je iz zdravstvenih razloga otišao u mirovinu nastojao biti aktivan u pastoralnom radu gdje god je to bilo potrebno. Radi toga je i s velikom radošću došao u ispomoć u župu Kanfanar i djelovao u pastoralu do zadnjega dana svojega života. Svi mi ćemo pamtit i vlč. Josipa po velikoj ljubavi prema glazbi. Pamtit ćemo ga i po velikim projektima i planovima koje nismo uvijek razumjeli. Njegov specifičan osjećaj vremena često je bio predmet naših šala (na koje se nikada nije ljutio). Često je znao kasniti, ali je uvijek stizao. Pa ipak sve njegove eventualne mane, propuste i nedostatke koje je imao kao i svi mi nadilazi i pokriva njegova dobrota. Njegova želja da bude od pomoći i da pomogne posebno onima koji su bili najpotrebniji. Vjerujem da će njegova skromnost, jednostavnost, a posebno njegova dobrota mnogima ostati u sjećanju. Iako su tu njegovu dobrotu neki znali iskoristiti, zlouporabiti on je i dalje davao i pomagao. Radi svega toga znamo da pred Boga nije došao praznih ruku, pratile su ga njegova dobrota i ljubav prema čovjeku kao i njegovo nastojanje da do zadnjega dana svoga života služi svojim svećeništvom svima koji su mu bili povjereni. U nadi i vjeri da je svojim životom zasluži život vječni i Nebesko Kraljevstvo i da će ga Bog čiju je sliku znao prepoznati u ljudima oko sebe nagraditi životom koji nikada ne prestaje, još jednom svima Vama izražavam najiskreniju sućut, a Vama koji ste mu bili od pomoći u njegovom životu najiskrenije zahvaljujem.

Neka mu Gospodin daruje pokoj vječni i neka mu svijetli svjetlost vječna. Neka u miru Božjem počiva.

Mons. Vilim Grbac

Sprovod vlč. Josip Zović, Sv. Petar u Šumi, 11. 7. 2020.

IV.
VAŽNIJI DOGAĐAJI I VIJESTI IZ ŽIVOTA
BISKUPIJE

“MUDRACI SU NAM UZOR NA PUTU OBRAĆENJA”

Svetkovina Bogojavljenja u Puli

Porečki i pulski ordinarij mons. dr. Dražen Kutleša svečanu euharistiju o svetkovini Bogojavljenja, u ponedjeljak, 6. siječnja 2020. predvodio je, tradicionalno, u pulskoj katedrali. Koncelebrirali su mons. Sergije Jelenić, kancelar Biskupije, kanonici pulskog stolnog kaptola sv. Tome apostola, preč. Atilije Krajcar i preč. Ante Žufić, katedralni župnik vlč. Rikard Lekaj, rektor pulskog Biskupijskog misijskog sjemeništa „Redemptoris Mater“ preč. Alejandro Castillo Jimenez i vlč. Castro Hernandez Juan Manuel.

Biskup je u prigodnoj homiliji istaknuo da misna čitanja svetkovine Bogojavljenja stavljaju pred nas obilje stvari o kojima možemo i trebamo razmišljati. U prigodnome razlamanju Riječi propovjednik je istaknuo pet faza koje prolaze mudraci dolazeći se pokloniti Isusu Kristu. Oni, iako pogani, dolaze i slijede trag koji im Bog daje preko jedne nebeske pojave, rekao je mons. Kutleša. To nas potiče da se zapitamo koliko mi živimo u nekim stvarnostima koje su očite, ali ih mi ne primjećujemo.

Bog upućuje poziv mudracima preko jedne zvižde, ti mudri ljudi tražili su i išli za tim znakom. Iako im je na početku to vjerojatno bila tek nejasna ideja upustili su se u jednu veliku avanturu kojoj nisu znali ishod, no bili su ljudi koji su se znanošću bavili pošteno. Slijedili su svoj poziv. I mi postajemo vjernici temeljem poziva koji nam dolazi na razne načine, i zato trebamo biti zahvalni svima onima koji su nas potakli, preko kojih je Bog djelovao u našem životu.

Nadalje, mudraci su bili ustrajni. Od Heroda traže informacije o rođenju kralja no ondje ih ne nalaze. Oni idu dalje tražeći, ustrajni su, nastavljaju svoj put, imali su taj instinkt da trebaju nešto naći u svome životu jer su osjećali da trebaju nešto promijeniti. Svećenike i pismoznance, koji su o tome propovijedali, to ne interesira, oni ne vjeruju. I mi se toga trebamo čuvati. Ako čovjek ne zna cijiniti stvari koje su svetinja, one

postaju strane i ne prepoznavamo njihovu vrijednost. Današnji nas blagdan treba potaknuti da cijenimo svetinje, da nam ne bi postale strane i da ne zaboravimo njihovu vrijednost. Trebamo si posvjestiti vrijednost koju nam je Bog ostavio preko poziva i trebamo ustrajati unatoč razočarenjima od onih koji bi nas trebali upućivati. Mudraci dolaze i ispovijedaju svoju vjeru. Čovjek vjeru treba pokazati i treba se Bogu pokloniti. Za to je potrebna poniznost. Mudraci se poklanjanju malenome djetetu i iskazuju svoju vjeru.

Slijedeća faza je očitovanje vjere i prinošenje darova, oni daruju zlato tamjan i smirnu. Simbolika zlata jest ono što čovjek svojim rukama može napraviti i što može svojim životom ostvariti. I mi smo pozvani da u životu poklonimo ono ‘zlato’, ono najvrijednije što imamo u sebi. Zato smo svi pozvani da poklonimo svoje srce i dušu upravo tome malome Isusu.

Tamjan je simbol bogoštovlja, on daje dostojanstvo kod prikazivanja žrtve Bogu svemogućemu. Time smo pozvani u svome životu iskazivati bogoštovlje Isusu Kristu preko svetih sakramenata i misnoga slavlja, podsjetio je propovjednik. Treći dar je smirna, ona se koristi kod pomazanja umirućih, ona nas podsjeća da naš život na zemlji traje jedno određeno vrijeme. Trebamo se zapitati što ćemo iza sebe ostaviti, ne materijalno, već hoće li nas pamtit i po tome jesmo li bili dobri i poštenu ljudi, jesmo li znali širiti jedinstvo i mir.

Posljednja faza puta mudraca je obraćenje. Mudraci dobivaju vijest da trebaju ići drugim putem. Poziv je to i nama da promijenimo put, da više ne činimo greške koje smo činili. Poticaj nam je to da se zapitamo jesmo li mi ostvarili on za čime smo krenuli i u kojoj smo fazi našega života, zaključio je mons. Kutleša.

Misno slavlje glazbeno je animirao katedralni zbor kojem je dirigirao Patrik Andrea, a na orguljama je bila Paola Batel.

MOJA OSVETA JE OPROST

Križni put blaženog Miroslava Bulešića

Uoči Korizme je tiskan Križni put blaženog Miroslava Bulešića, pod nazivom **MOJA OSVETA JE OPROST**. Križni put je nastao na temelju duhovnih spisa najmlađeg hrvatskog blaženika Miroslava Bulešića koji je posvjedočio svoju vjeru u Isusa Krista, podnijevši mučeničku smrt u Lanišću 1947. godine.

Postaje Križnog puta sadrže razmatranja i molitve ponajviše iz Blaženikova Duhovnog dnevnika, ali i iz drugih njegovih spisa, koji su vrijedno svjedočanstvo njegove ljubavi prema Bogu, Blaženoj Djevici Mariji i bližnjima.

Blaženi Miroslav slijedi Isusa na križnom putu. Svjestan je da slijediti Isusa na putu svećeništva znači dati sebe do kraja, bez pridržaja i bezuvjetno. Svjestan je svoje ljudske slabosti i zato se sinovski pouzdaje u Blaženu Djevicu Mariju kojoj se često utječe, u svim prigodama, posvećujući joj svega sebe. On zna da je vjera djelotvorna samo ako ju potvrđuju djela, stoga u svom Dnevniku piše: “K meni može doći svatko, bez ikakva obzira, za sve o čemu znate da vam mogu pomoći. Siromah neka se ne boji prekoračiti moj prag. Dok imam ja nešto, imat će i on. Siromahe sam uvijek volio, volim ih i voljet ću ih i pomoći ću im u mjeri mojih mogućnosti.” Na drugom mjestu će napisati: “Između žalosnog, tužnog, krvlju natopljenog naroda mi moramo biti dobri Samaritanci koji tješimo, liječimo, podižemo, povijamo svaku ranu u bijeli omot

ljubavi, jer mržnja uzrokuje krvarenje a ljubav zacjeljuje rane.”

I zaista, blaženi Miroslav je bio dobri Samaritanac za sve oko sebe. U tom teškom vremenu kada je pod pritiskom neprijatelja vjere bilo teško ostati vjeran Bogu, on je ustrajao na svom križnom putu, bez obzira na cijenu. Njegova hrabrost se očituje u njegovim riječima: “Ako me hoćeš k sebi, evo me pripravna. Moj život Ti sasvim darujem za svoje stado. Uz Tvoju milost, i ako me Ti učiniš dostojnim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim.” Cijena njegove ustrajnosti bila je prolijevanje krvi. To je vrhunac njegovog životnog križnog puta. Predosjećajući svoj skoriji odlazak s ovoga svijeta, pod stalnom prijetnjom komunista, on piše svoju duhovnu oporuku, a njegova veličina se iščitava upravo iz njegovih riječi: “Moja osveta je oprost.” Netom prije svoje mučeničke smrti slavi svoju posljednju svetu misu za obraćenje grešnika, da bi svoju dušu predao Bogu uz posljednje riječi: “Isuse, primi dušu moju!”

Križni put su priredile s. Barbara Stankov i s. Terezija Pavić, Službenice Euharistijskog Srca Isusova i Marijina OMNIA DEO, a nakladnici su: Porečka i Pulska biskupija, Vicepostulatura blaženog Miroslava Bulešića i “Josip Turčinović” d.o.o.

Križni put je dar Porečke i Pulske biskupije i možete ga nabaviti kod svoga župnika.

PEPELNICA U POREČU

Na Pepelnicu, u srijedu, 26. veljače 2020., porečki i pulski biskup, mons. dr. Dražen Kutleša predvodio je misno slavlje s obredom pepeljenja u porečkoj katedrali.

Porečki dekan i župnik preč. Milan Zgrablić je na početku mise izrekao kratke upute o privremenim mjerama predostrožnosti sanitarne naravi zbog aktualnih okolnosti: vjernici su pozvani pri ulasku u crkvu učiniti znak križa bez blagoslovljene vode koja je za sada maknuta iz škropionice, privremeno se izostavlja rukovanje pri znaku pružanja Kristova mira i pričest se daje na ruku.

Biskup je na početku homilije istaknuo da Pepelnicom započinjemo jedno intenzivno vrijeme koje trebamo živjeti drugačije nego do sada. Evanđelje nam stoga stavlja nekoliko stvari na srce a pepeljenjem je to istaknuto i izvanjskim znakom. Isus nam govori tri bitne stvari koje trebamo činiti kroz ovu korizmu, rekao je mons. Kutleša.

Trebamo činiti djela milosrđa, ali tako da drugi ne znaju da to činimo, da se sa svojim djelima ne hvalimo i da to ne pokazujemo drugima. Djela milosrđa nisu samo dati nekome nešto materijalno nego nadasve pomoći čovjeku u njegovoj potrebi. Možda mi danas nismo u materijalnoj oskudici, daleko je više potrebno znati svoga bližnjega, svoga ukućana poslušati, utješiti i dati nade. Nekada je daleko jednostavnije nekome nešto dati nego biti iz dana u dan uz tu osobu. Isus nas poziva da činimo djela milosrđa. Na svakome je od nas da odluči na koji ćemo način to učiniti.

Isus nam govori da se trebamo intenzivnije moliti, no ne kao licemjeri koji će pokazivati i biti namrgođeni jer mole, drže se posebnima kao da samo oni mole a drugi to ne čine. Trebamo se povući da nas ljudi ne vide, trebamo moliti i tražiti od Gospodina oprostjenje za svoje grijehе. Pozvani smo nadalje zahvaliti Bogu za sve ono što u životu imamo, što nam je Bog u životu dao. Kada molimo za naše potrebe u životu uvijek smo nadasve pozvani moliti „Bože neka bude volja tvoja“. Tako i roditelji ponekad ne daju djeci nešto što žele, jer su razboritiji i znaju što je potrebno njihovoj djeci. Mi ponekad molimo za nešto, ali tijekom vremena vidimo da su te stvari za nas bile pogubne. Zato kada molimo prihvaćajmo i tražimo Božju, a ne svoju volju, to je poziv koji Isus stavlja pred nas.

Na početku korizme dobro je podsjetiti se i na post, koji se preporučuje onima koji ga mogu obdržavati.

Dobro je odreći se onoga što nam je vrijedno i važno i izvršiti neku prikladnu pokoru. Ljudi se danas često odriču hrane da bi mogli imati bolje tijelo i ljepši izgled, ali kada trebamo činiti neku pokoru i činiti nešto kao žrtvu koju ćemo prikazati Bogu onda nam je možda teško. Zato je svatko pozvan na svoj način učiniti neku pokoru. Svaki čovjek najbolje zna, sukladno svojim godinama i zdravlju, što može učiniti.

Nakon propovijedi svi ćemo pristupiti blagoslovu i pepeljenju, nastavio je biskup. Simbolika toga čina i samoga pepela je višestruka. Taj nas pepeo poziva na poniznost. Trebamo biti ljudi koji znaju biti ponizni i čuvati se od oholosti. Pepeo nam u misli doziva i razmišljanje o smrti. Mi dok živimo mislimo da smo moćni, ali trebamo biti svjesni da smo pepeo i da ćemo se u pepeo vratiti. Ova Korizma i ova Pepelnica nas pozivaju da shvatimo da naš život ima kraj i da ćemo otići s ovoga svijeta, da ćemo umrijeti i da će naše tijelo, za koje se toliko brinemo, postati pepeo. Jedino što vrijedi je duh, i stoga nas ovaj pepeo i ova Pepelnica pozivaju da živimo mudro u životu, kao razboriti vjernici, dajući svome tijelu onu brigu koja je potrebna, ali imajući uvijek na pameti spasenje svoje duše. Taj pepeo nas poziva da razmišljamo o tome kada odemo s ovoga svijeta pred Gospodina - što ćemo pokazati da smo učinili, Gospodin nas neće pitati koliko smo se brinuli za tijelo nego što smo činili dobroga na ovome svijetu.

Ovaj pepeo nas poziva da razmišljamo o sakramentu pokore, ispovijedi. Mi ljudi živimo u ovome svijetu gdje su različite napasti i gdje činimo različite grijehе, zato nas Gospodin poziva da se ispovjedimo, da priznamo svoje grijehе, da promijenimo svoj život, da postanemo bolji ljudi i da krenemo iz početka. Stoga ova korizma jest jedan novi početak, promjena našega razmišljanja i pokazivanje sve veće vjere u onaj drugi svijet koji nas čeka nakon ovoga materijalnoga. To je poziv da ne budemo licemjeri nego da se okrenemo realnosti života kojega živimo. Možda nekada izgleda surov, ali je to naš život koji ima i lijepih stvari. Treba ga živjeti ozbiljno, ne živjeti samo u uživanju i onda se na kraju života pitati zašto nismo učinili više za spasenje svoje duše.

Neka nam ova korizma bude plodonosna, da se svatko okrene svojoj nutrini, da učini što najbolje može za svoju dušu i za svoje bližnje. Ako tako budemo živjeli - spasit ćemo se, zaključio je mons. Kutleša.

MISA POSVETE ULJA U POREČU

Poreč, 9. travnja 2020.

Na Veliki četvrtak, 9. travnja 2020. godine, mons. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup predvodio je Misu posvete ulja. Uobičajeno je da se ova sveta misa slavi u prijepodnevnim satima Velikog četvrtka i tom prilikom oko biskupa se okupljaju svi svećenici pojedine biskupije kako bi obnovili svoja obećanja dana prilikom svećeničkog ređenja.

Zbog pandemije koronavirusa te odluka Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske i Hrvatske biskupske konferencije, svećenici su pozvani da taj dan ne dolaze na slavlje Mise posvete ulja u Poreč, nego da duhovno sudjeluju u tom činu. Stoga se ova sveta misa održala bez prisutnosti naroda, a uz Biskupa su bili prisutni kancelar Biskupije mons. Sergije Jelenić, župnik župe Uznesenja Bl. Djevice Marije u Poreču preč. Milan Zgrablić te župni vikar vlč. Janez Barborič.

U svojoj homiliji, Biskup je zahvalio svim svećenicima za vršenje svećeničke službe, za svjedočenje, svakidašnje predanje i požrtvornost kojom se iz dana u dan posvećuju njihovim zajednicama ili drugom poslanju koju u ime Crkve vrše. Spomenuo se i pokojnih svećenika, a posebno vlč. Bože Milanovića kojega je Gospodin pozvao k sebi nakon prošlog Velikog če-

tvrtka. Ujedno je zahvalio Bogu za tri prošlogodišnja mladomisnika: Zorana Cetinića, Darka Kovačevića i Branimira Šapinu te iskazao radost što se za svećeništvo pripremaju đakoni: Graziano Di Crescenzo, Leonard Škec i Wojciech Wlazlo.

Kao i svake godine, Biskup se prisjetio i svećenika koji ove godine slave jubilarne godišnjice svećeničkog ređenja. Dijamantni jubilej slave: Dragan Domšić, Antilije Krajcar i Ante Žufić; zlatni jubilej slavi Josip Zović, te srebrni jubilej slavi Piergiorgio De Angelis. Stoga je pozvao na molitvu za njih i zazvao Božji blagoslov da ostanu vjerni u svome svećeničkom zvanju.

Na koncu svete mise, prije završnog blagoslova Biskup je s prisutnim svećenicima pred kipom Majke Božje izmolio Posvetnu molitvu Prečistom Srcu Marijinu i tako posvetio Porečku i Pulsku biskupiju Prečistom Srcu Marijinu.

Posvetnu molitvu, koju prilagođenu za sadašnji trenutak u nastavku donosimo u cijelosti, je 15. siječnja 1992. godine izmolio kardinal Franjo Kuharić posvećujući cijelu našu domovinu Marijinom Prečistom Srcu.

MISA POSVETE ULJA

Propovijed

Danas, na Veliki četvrtak, slavimo tri obljetnice: 1. *obljetnicu ustanovljenja sakramenta Sv. Euharistije*, 2. *obljetnicu ustanovljenja svećeničkog reda*, 3. *obljetnicu proglašenja Isusove nove zapovijedi ljubavi*: „Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio“ (Iv 13,34). Danas se prisjećamo kako je Isus preoblikovao židovsku Pashu u Pashu Novog saveza. Žarko vas preporučujem nebeskom zagovoru blaženog Miroslava Bulešića. Naš je Blaženik s nama i raduje se našem svećeničkom zajedništvu.

Draga subraćo u svećeništvu, želio bih vas prije svega ohrabriti u obavljanju vaše službe. Što budemo više djelovali u plodnom suglasju među sobom, to ćemo se lakše moći suočavati s teškoćama našega vremena. Budimo jedni drugima dobrotivi, milosrdni; praštajmo jedni drugima, kao što i Bog u Kristu nama oprosti.

Kao vaš biskup, odajem vam priznanje za službu i svjedočenje, za svakidašnje predanje i vašu požrtvornost kojom se iz dana u dan posvećujete svojim

zajednicama ili drugom poslanju koje u ime Crkve vršite. Ostanite budni u molitvi i u duhovnom životu da biste mogli plodonosno vršiti svoje služenje: naučavajući, posvećujući i vodeći sve koji su povjereni vašoj brizi. Kao što je Krist žrtvovao svoj život za spas svijetu, tako se i mi u Euharistijskoj žrtvi i u svom životu prinosimo Bogu za spasenje ljudi.

U ovo slavlje unosimo svakog našeg svećenika, dijecezanskog i redovničkog, kako bismo u radosti svećeničkog služenja bili jedni drugima pomoć i potpora. Molimo jedni za druge, a posebno za onu subraću koja su najpotrebnija. Molimo za onu našu braću koja nisu danas s nama, a posebno za onu braću koju je Bog pohodio kušnjom bolesti da strpljivo, u zajedništvu s Kristom, nose svoj križ. Kao što to redovito činimo, molimo danas i za onu našu subraću koja su posustala na putu svećeničke službe.

U ovoj Misi spominjemo se naših pokojnih svećenika, a posebno onih koje je Gospodin pozvao k

sebi nakon prošlog Velikog četvrtka, a to je vlč. Božo Milanović. Preporučimo ga Božjem milosrđu.

Danas zahvaljujemo Bogu za tri prošlogodišnja mladomisnika: Zorana Cetinića, Darka Kovačevića i Branimira Šapinu. Za svećeništvo se pripremaju đakoni: Graziano Di Crescenzo, Leonard Škec i Wojciech Wlazl. Njima se radujemo te ih na putu svećeništva pratimo zajedništvom i molitvom.

Također i ove godine želimo se sjetiti i naših svećenika koji slave jubilarne godišnjice svećeničkog ređenja, *dijamantni jubilej* slave: Dragan Domšić, Antilije Krajcar i Ante Žufić; *zlatni jubilej* slavi Josip Zović, te *srebrni jubilej* slavi Piergiorgio De Angelis. Njima čestitamo i za njih molimo i zazivamo Božji blagoslov da ostanu vjerni u svome svećeničkom zvanju.

U nedjelju smo obilježili Isusov slavni ulazak u Jeruzalem i označili početak tjedna muke njegove koju nam evanđelisti zorno prikazuju. I dok promatramo Mesiju koji pati i umire, gledamo ujedno i silno mnoštvo onih koji pođoše za Mesijom. Ako se zapitamo što moramo činiti da bi se spasili? Odgovor je da trebamo upoznati Istinu i ta Istina će nas osloboditi od svih zala. Krist je Istina i Svjedok Jedinu Božanske istine. Konkretno bi to značilo.

Svi imamo slijepe mrlje u našim životima, našim radnim navikama, i u našim osobnostima. Često želimo ostati u mraku, više volimo tamu nego svjetlost. Trebamo zamoliti Isusa da ukloni uzroke našeg sljepila, tj. sebičnost, pohlepu, ljutnju, mržnju, predrasude, ljubomoru, ovisnost o zlim navikama i tvrdoću srca. Bog je naš Otac, pomaže nam vidjeti Krista jasnije, ljubimo ga nježno i slijedimo ga što prisnije.

Naša kultura ima slijepe točke. Često je slijepa za stvari kao što su ljubav, sreća, pravednost, istina, praštanje. Naša kultura je postala anestetizirana prema nasilju i ogromnoj patnji u svijetu oko nas. Nastavljamo destruktivnu praksu i odbijamo vidjeti posljedice bezbožnog ponašanja na ljudsko društvo. Ova kulturna sljepoća može biti prevladana samo kada svatko od nas živi iskustvo Isusa koji prebiva u nama i u drugima, kroz osobnu molitvu i istinski sakramentalni život.

Molimo Boga da nam dadne sposobnost da možemo jasnije vidjeti Božje djelo u našim i životima drugih ljudi. Jedan mudrac napisao: „Vizija je umjetnost gledanja stvari koje su nevidljive.” Sjetimo se da ovaj dar pripada onima koji mogu vidjeti ‘dobro’ skriveno u zrnima patnje i neuspjeha. Ona živi u onima koji nikada ne gube nadu. Pomolimo se za milost da možemo vidjeti i doživjeti prisutnost ljubavi i Božje opraštanje.

Ne dopustimo da nas svijet zaslijepi tako da zaboravimo naš pravi identitet i poziv da smo stvoreni od Boga i otkupljeni Isusovom krvlju; da smo posinjeni kao Božja izabrana djeca; tako da je naša uloga biti Božji predstavnici u našoj zajednici i u našem svijetu. Pozvani smo isticati način na koji pokazujemo ljubav i brigu za druge. Pozvani smo promicati pravdu i mir; dati primjer kako ljudi trebaju živjeti prema Božjim zakonima.

Ova Misa posvete ulja izriče zajedništvo biskupa sa svojim svećenicima, govori o tijesnoj povezanosti biskupa i svećenika, posebno u službi posvećivanja. Ulje je simbol Duha Svetoga, a istodobno nas upućuje na Krista, jer i sama riječ Krist znači Pomazanik. Ulje, i mazanje njime, usko je povezano s Kristom – Pomazanikom. Isusovo čovječstvo je ispunjeno Duhom Svetim. Što smo povezani s Kristom to smo više ispunjeni Duhom Božjim. U našem nazivu kršćanin prisutno je otajstvo ulja. Naime, riječ kršćanin, kako su Kristovi vjernici bili nazivani već od početka Crkve, dolazi od Krista, Mesije, što znači Pomazanik.

U svetim je sakramentima posvećeno ulje uvijek znak Božjega milosrđa. Naše pomazanje za svećenike uvijek označava i zadaću - nositi ljudima Božje milosrđe. Mi smo po službi navjestitelji i nositelji Božjega milosrđa svojoj braći i sestrama. Neka u posudama našega života nikada ne ponestane ulja milosrđa. Vrijeme provedeno s Gospodinom u razmatranju Riječi, u primanju sakramenata, u postojanoj molitvi to će nam omogućiti.

A vas, predragi vjernici, pozivam da svoje svećenike pratite postojanom molitvom i kršćanskom ljubavlju kako bi mogli vjerno izvršiti poslanje koje im je Krist povjerio. Neka nas sve prati nebeski zagovor Presvete Bogorodice Marije i blaženog Miroslava Bulešića.

POSVETNA MOLITVA PREČISTOM SRCU MARIJINU

Presveta Djevice Marijo, utjeho žalosnih i zdravlje bolesnih!

Naši pradjedovi dali su ti naziv najvjernija Majka i Odvjetnica Hrvatske. Ti si nam to bila kroz cijelu tešku povijest! Mi danas s dubokim pouzdanjem molimo da nam budeš Zagovornica kod svoga Božanskog sina i našeg Spasitelja Isusa Krista kako bi se smirili naši dani i ostvarile naše nade za svako dobro ljudi i naroda.

U nemiru koji pogađa Hrvatsku domovinu, naš narod i naše su građane, kao i druge zemlje i narode zbog opasnosti zaraze od Korone virusa, povjeravamo se i svim srcem predajemo Tvome majčinskome srcu; moli za nas i moli s nama neka nam milosrdni Bog udijeli mir u našim srcima, u našim obiteljima, među ljudima i narodima.

Ponizna službenice Gospodnja i kraljice mira izmoli od Srca svoga božanskog Sina i našeg spasitelja

Isusa Krista mir koji on daje: mir u istini i ljubavi, mir u slobodi i pravednosti, mir s Bogom, mir s čovjekom.

Želimo biti dostojni toga mira, skrušeno se kajuci za svoje osobne grijehе, za grijehе u obiteljima, za sve grijehе protiv Božjih zapovijedi u našem narodu.

Milosrdna Majko, utočište grešnika izmoli nam darove Duha svetoga da on svojom snagom promijeni ljudske misli i srca na dobro, za pravednost, za mir:

Utjeho žalosnih i zdravlje bolesnih,

u ime uznemirenih i uplašениh,

u ime suza ranjenih i izbjeglih,

u ime patnje nevinih i virusom zaraženih, molimo

Te da svojim zagovorom od nebeskog Oca izmoliš svojoj ljudskoj djeci čvrstu vjeru i nepokolebljivu nadu.

Neka se skrate ovi dani teških iskušenja i neka zasja mir Božji u našoj domovini i u cijelom svijetu.

Predobra majko, moli za nas .

Amen!

(Kardinal Franjo Kuharić, 15. siječnja 1992.)

MISA VEČERE GOSPODNJE

Poreč, 9. travnja 2020.

Na Veliki četvrtak svi kršćani diljem svijeta se prisjećaju događaja Isusove Posljednje večere sa svojim apostolima i ustanovljenja Euharistije, što se svečano slavi Misom Večere Gospodnje. Nakon svoje posljednje večere, Isus se uputio na Maslinsku goru, gdje ga je oblijevao krvav znoj dok je molio Oca za snagu prihvaćanja i izvršenja njegove volje. U vrijeme svoje agonije, dok su njegovi učenici spavali, a on se usrdno molio Ocu, osjećao se potpuno ostavljen te je običaj da u spomen na taj događaj vjernici na današnji dan održavaju sat klanjanja.

Ove godine, zbog sprječavanja širenja pandemije koronavirusa, poštujući odredbe Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske i Hrvatske biskupske konferencije o zabrani javnog okupljanja, porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša predvodio je svetu misu bez prisutnosti naroda Božjeg. Uz njega su bili prisutni kancelar Biskupije mons. Sergije Jelenić, župnik župe Uznesenja Bl. Djevice Marije u Poreču preč. Milan Zgrablić te župni vikar vlč. Janez Barborič.

Nakon navještaja Božje riječi, homiliju je izrekao vlč. Barborič koji je svoje razmišljanje o današnjem

događaju povezo s događajem koji je Isus slavio te posljednje večeri svoga života – a to je židovski blagdan Pashe. Isus kao vjerni Židov sa svojim učenicima slavi čudesan Božji zahvat - spomendan oslobođenja izraelskog naroda iz egipatskog ropstva. Janje koje su Izraelci u pashalnoj noći žrtvovali kako bi Bog očuvao njihov život i oslobodio ih iz ropstva, sada postaje Isus koji i nas oslobađa od ropstva, ali ne fizičkog ropstva nego ropstva grijeha. Sami se ne možemo osloboditi grijeha kojima robujemo, zato nam je potreban osloboditelj, a to je Isus Krist. Bog nam daje sakramente i tako nam nudi pomoć da s njim možemo podijeliti terete našeg života.

„Možda više nego ikada osjećate glad za Euharistijom, glad za Isusom Kristom i to je dobro, kako nam kaže papa Franjo. Ta spasonosna bol će nam pomoći da cijesimo Euharistiju, nezasluženi dar. (...) Potaknuti Božjom riječju sjedinimo se danas sa Kristom prisutnim u Euharistiji za naše spasenje.“ Tim poticajnim riječima završio je svoju homiliju vlč. Barborič.

PROPOVIJED

Draga braćo i sestre!

Započinjemo Vazmeno trodnevlje koje je središte i vrhunac liturgijske godine. Božja riječ nas podsjeća na korijene euharistije u starom zavjetu, na pashalnu noć, Božji zahvat u povijesti Izraelskog naroda, kada Bog robove oslobađa, kada je zahvaćen njihov život, njihova egzistencija, njihova povijest. Bog nije ostao daleko od njihova života, njihovih problema, njihovog nepodnošljivog ropstva, njihovog života bez dostojanstva, bez slobode. Za Izraelce Bog je jedina nada.

Čitanje iz knjige Izlaska nas vraća u tu dramatičnu noć, noć kada su robovi spremni na Božji zahvat. Izraelci te noći vrše obred, jedu pečeno janje sa beskvasnim kruhom i gorkim zeljem. Božja riječ kaže neka taj dan bude spomendan. I neka se slavi od koljena do koljena. Svake se godine ne samo spominju, već doživljavaju tu noć hvaleći Boga zbog divnih djela koja učini, zbog Božje dobrote koju su doživjeli i koja se uprisutnjuje te noći.

Kada Isus Krist slavi posljednju večeru sa svojim učenicima On ispunjava židovsku pashu. On postaje pashalno janje koje se daruje za grijeha svega svijeta. Božja riječ nam svjedoči da pravo ropstvo je ropstvo grijeha. Mi nismo robovi kao što su bili Izraelci, koji

su robovali faraonu, ali ipak i mi robujemo mnogim grijesima. Božja riječ nam jasno pokazuje da kao što se Izraelci sami nisu mogli osloboditi od ropstva svojom snagom, svojom dobrom voljom, svojim nastojanjem, tako i mi svojom snagom ne možemo izići iz našeg grijeha, već nam je potreban osloboditelj Isus Krist, kojeg je Mojsije bio samo slika. Zbog toga se radujemo euharistiji, jer se Bog zauzima za nas, kao što se zauzeo za Izraelski narod. Potrebno je da se ova Božja riječ ostvari u našem životu. Da možemo vidjeti i priznati pred Bogom naše ropstvo, i našu nemogućnost da se iz njega sami oslobodimo. Upravo zbog toga nam Bog daruje sakramente, kako bi On mogao djelovati, kao što kaže sveti Pavao u poslanici Korinćanima: „To pak blago imamo u glinenim posudama da izvanredna ona snaga bude očito Božja, a ne od nas.“ Ove riječi nas pune radošću i mirom, jer se Bog nudi da možemo s njim podijeliti terete našeg života. Euharistija ima tu snagu, da promijeni tijek našeg života. Prihvaćajući da nas Krist opere svojom krvlju postajemo novi ljudi. Krist je do kraja ljubio svoje učenike. Nije oduzeo čovjeku slobodu. Evandjelje nam svjedoči koliko je svima nama potrebno da budemo očišćeni od Isus Krista. U Evandelju po Ivanu Petar reče Isus Kristu: ‘Nećeš mi prati nogu nikada!’ a Isus odgovara: ‘Ako

te ne operem nećeš imati dijela sa mnom.' Završna molitva u časoslovu kaže: Svemogući vječni Bože, daj nam tako slaviti otajstvo muke Gospodnje, da primimo oproštenje grijeha.

Draga braćo i sestre!

Možda danas više nego ikad osjećate glad za euharistijom. Glad za Isusom Kristom. I to je dobro kako

kaže papa Franjo. Ova spasonosna bol će nam pomoći da cijenimo euharistiju, nezasluženi dar. Euharistija nije naše pravo, ona je dar od Boga. Sakrament preko kojeg Bog zahvaća naš život, našu povijest, oslobađa nas iz ropstva našeg grijeha na slobodu djece Božje. Potaknuti Božjom riječju sjedinimo se danas sa Kristom prisutnim u euharistiji za naše spasenje. Amen.

VELIKI PETAK

Poreč, 10. travnja 2020.

„O Križu, slatki Križu!“

Mons. Dražen Kutleša predvodio obrede Velikog petka

Na Veliki petak Crkva slavi spomendan Isusove muke i smrti. To je jedini dan u godini kada se ne slavi sveta misa, nego se bogoštovnim činima časti Isusova muka i smrt te se iskazuje zahvalnost za djelo otkupljenja koje je Isus Krist za nas ljude učinio. Stoga je 10. travnja 2020. godine mons. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup, predvodio u porečkoj katedrali obrede Velikog petka. Zbog mjera socijalnog distanciranja, radi sprječavanja širenja pandemije koronavirusa, obredi su održani bez prisutnosti naroda Božjeg. Uz Biskupa su bili prisutni kancelar Biskupije mons. Sergije Jelenić, župnik župe Uznesenja Bl. Djevice Marije u Poreču preč. Milan Zgrablić te župni vikar vlč. Janez Barborič.

Obred je započeo u tišini, poklonstvom pred ogo-ljenim oltarom. Uslijedila je Služba Riječi koja na Veliki petak donosi riječi proroka Izaije o Sluzi Patniku, o onome čija nevinna i teška patnja spašava mnoge. Riječi proroka Izaije odnose se na Isusa Krista koji svojom neizmjernom patnjom i trpljenjem daje zadovoljštinu za grijeha ljudi svih vremena i tako nas spašava od vječne smrti. Nakon čitanja ulomka iz Poslanice Hebrejima uslijedio je navještaj Muke Gospodina našega Isusa Krista po Ivanu.

Preč. Milan Zgrablić je održao homiliju koju je temeljio na zapisu bl. Miroslava Bulešića o križu, koji 1942. godine u svom Duhovnom dnevniku piše: „O

Križu, slatki Križu, Ti si mi vjeran drug. Ti si bio sa mnom kad se odlučivalo moje zvanje, Ti si me pomogao i nadahnuo; Ti si me krijepio i ponukao da idem pravim putem. O Križu, vjerni moj druže, Ti si bio sa mnom kada sam tugovao, kad sam plakao, kad mi se srce cijepalo od tuge, Ti si mi brisao suze, cijelio srce. O sveti Križu, budi uvijek sa mnom. O Križu sveti, daj da Te ja nosim u svome srcu i da te nasljedujem!“.

Propovjednik je izdvojio tri temeljne misli: ponaj-prije to da je svo zlo koje je Isus u svojoj mucijeskušio, koje je palo na njegova ljubljeno Sina Isusa, Bog iskoristio da se pokaže njegova bezuvjetna i svemoćna ljubav prema čovjeku. Drugo, Isusov križ, taj vidljivi znak Božje ljubavi, urezan je u srce svakog kršćanina te je on za njega vjeran drug na putu života. „O Križu sveti, vodi me pravim putem. Daj da te prigrlim u svome srcu i rado te nosim i nasljedujem.“, završio je treću misao svoje homilije preč. Zgrablić.

U drugom dijelu slavlja vlč. Barborič je iznio križ, kako to i predviđa liturgija Velikog petka, kako bi na poseban način iskazali štovanje križu; ne drvetu, nego Isusu Kristu koji je na drvetu križa izvršio djelo otkupljenja. Uslijedio je i treći dio slavlja, a to je obred svete pričesti. Obredi Velikog petka, koji su posebno bogati simbolikom i značenjem, završeni su u tišini, s razmišljanjem o Isusovoj mucijesmu i smrti, ali i s nadom i iščekivanjem vazmenog bdijenja i Isusova uskrsnuća.

PROPOVIJED

Preuzvišeni oče biskupe, braćo svećenici, draga braćo i sestre!

Crkva u Istri za malo više od mjesec dana, 13. svibnja ove godine, obilježit će 100. godišnjicu rođenja bl. Miroslava Bulešića, svećenika i mučenika, revnog pastira, vještog odgojitelja mladih i neustrašivog svjedoka prvobitnosti Evandjelja, kako ga u svom Apostolskom pismu o proglašenju blaženim, 21. rujna 2013., naziva papa Franjo. U svom duhovnom dnevniku mladi Miroslav u svojoj 22. godini života, već zaređen za đakona, piše: „O Križu, slatki Križu, Ti si mi vjeran drug. Ti si bio sa mnom kad se odlučivalo moje zvanje, Ti si me pomogao i nadahnuo; Ti si me krijepio i ponukao da idem pravim putem. O Križu, vjerni moj druže, Ti si bio sa mnom kada sam tugovao, kad sam plakao, kad mi se srce cijepalo od tuge, Ti si mi brisao suze, iscijelio srce. O sv. Križu, budi

uvijek sa mnom. O Križu sveti, daj da Te ja nosim u svome srcu i da te nasljedujem!“ (Duhovni dnevnik, 1942. godine).

Iz ovog kratkog zapisa bl. Miroslava želim večeras izdvojiti tri misli:

1. O Križu, slatki Križu

Danas u ovom svetom obredu Velikog petka u središtu naše pozornosti Službe Riječi i klanjanja križu je, kako nam opisuje sv. Ivan Evandelist, Isusov boravak u maslinskom vrtu, Judina izdaja, Isusova nepravedna osuda, vika svjetine „Razapni! Razapni!“ (19, 6), „Smakni ga! Smakni! Razapni!“ (19, 15), Isusovo bičevanje, Isusovo krunjenje trnovom krunom, Isusovo pribijanje na križ i njegova pregorka smrt na križu. „Tako mu je lice neljudski bilo iznakaženo te

obličjem više nije naličio na čovjeka“, kaže nam o Sluzi Jahvinom večeras u prvom čitanju prorok Izaija (52, 14).

Sve ovo zlo – križ - koje je palo na njegova ljubljeno Sina Isusa, Bog je iskoristio da se pokaže njegova bezuvjetna i svemoćna ljubav prema čovjeku. Tu nam je Bog pokazao i kako djeluje u povijesti u svakom zlu, grijehu, nesreći, bolesti, smrti... „Bog je ljubav“ (1 Iv 1,8) koja koristi svaki trenutak i događanje da proširi svoju ljubav i da spasi čovjeka.

Isus je za vrijeme svog javnog djelovanja donosio ljudima radosnu vijest. Govorio im kako je Bog milosrdni Otac koji ih ljubi (usp. Lk 15), kako se Kraljevstvo Božje približilo (usp. Lk 10, 8), kako je Božje spasenje sada blizu (usp. Lk 21, 31), kako je nastupila Godina milosti Gospodnje (usp. Lk 4,19). Zato je Isus liječio, slijepcima vraćao vid, hromima omogućio da hode, gubave čistio, oslobađao od demonskih sila, opraštao grijeh, uvodio u slobodu, mrtve oživljavao... Propovijedao je „Evangelje o Kraljevstvu i liječeći svaku bolest i svaku nemoć u narodu“, kaže sv. Matej (4, 23). „Prošao je zemljom čineći dobro i ozdravljajući sve kojima bijaše ovladao davao“ (Dj 10 ,38), veli za Isusa sveti Luka. Isus je naviještao, otkrivao i svjedočio Božju volju za čovjeka.

Ipak, ljudska zloća opirala se Isusu i u njemu Božjoj ljubavi: „Kao janje na klanje odvedoše ga, kao ovca, nijema pred onima što je strižu...“, opisuju slikovito u svojoj viziji Izaija prorok Slugu Jahvinog (53, 7). Isusov cijeli život, a osobito Isusova molitva u maslinskom vrtu, njegov znoj krvlju, njegova muka i smrt na križu, govor je o nepromijenjenoj i bezuvjetnoj Božjoj ljubavi prema čovjeku. Iako Isusa žele poslati u smrt kao „janje na klanje“, iako je smrtonosna zaraza zla - izdaje - ušla čak i u njegov najuži krug učenika, On i dalje ljubi čovjeka. Iako ga žele ubiti, On i dalje ljubi. Iako ga nepravedno sude i šalju u smrt, On oprašta. Iako mu se podruguju i u strašnim je mukama na križu, On moli „Oče, oprostí im, jer ne znaju što čine“ (Lk 23, 24). Bog Otac poslao nam je svoga ljubljenog Sina da nas uvedu u svoju ljubav, da primimo u baštinu Kraljevstvo za nas pripravljeno od postanka svijeta (usp. Mt 25, 34). Zapisuje nam sv. Ivan Isusove riječi: „Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ pa će i Otac moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti“ (14, 23). Božja je volja da ga ljubimo i da se u nama nastani. Božja je volja da i mi poput svetog Ivana sebe doživljavamo i predstavljamo kao „učenika koga je Isus ljubio“ (Iv 13,23).

Ti si sin moj ljubljeni, u tebi mi sva milina (usp. Lk 3,21) glas je Očev koji je zauvijek izgovoren nad Isusom i svima onima koji njemu pripadaju. Očeva se volja ne mijenja. Bog nije prevrtljiv i promjenjiv kao ljudi. Stoga, nema zla i grijeha koja može zaustaviti

Božju ljubav prema čovjeku. Dovoljno je tu ljubav prihvatiti i njezinom snagom živjeti.

„O Križu, slatki Križu“, bilježi bl. Miroslav, kako je slatka tvoja bezuvjetna ljubav prema nama bez obzira na našu zloću, na naš grijeh, na našu hladnoću, našu ravnodušnost, naš egoizam... „O Križu, slatki Križu“ kako je velika Tvoja ljubav prema nama. O Isuse raspeti, koliku i kakvu nam Božju ljubav daruješ u križu.

2. O Križu, vjerni moj druže

Isusov križ, taj vidljivi znak Božje ljubavi, urezan je srce svakog kršćanina. Križ kršćaninu nije objekt ili samo ukras, nego kompas kamo ići u životu i kamo usmjeriti svoje srce, misli, dušu svu svoju snagu i sve darove i sposobnosti. Križ je okrepa živom vodom koja struji u život vječni (usp. Iv 4, 14) u svim žedama života. Za kršćanina je križ vjeran drug na putu života. Od križa – Božje ljubavi - se kršćanin nikada ne udaljuje. Križ Kristov nadahnjuje i pomaže kršćanina u svakom životnom odabiru i opredjeljenju. Križ Kristov je motiv i jedini smisao cjelokupnog ljudskog djelovanja. Križ Kristov je ispunjenje smisla ljudskog postojanja. Križ Kristov je kršćaninu okrepa i snaga u svakoj nevolji života. Kristov križ je s kršćaninom u svakoj ljudskoj suzi, u svakoj tuzi koja razdire ljudsko srce. Jer, Bog me nikada ne napušta. Bog me nikada ne prestaje ljubiti. Trpljenje, nevolja, bolest, siromaštvo, grijeh... vapaj je ljudske duše za Onim koji je podnio trpljenje i nosio križ za mene i koji me u križu čeka da ga sretnem, da ga ljubim, da mu se otvorim, da ga prihvatim, da me spasi ljubavlju vječnom. Bog je nazočan u svakoj nevolji, žalosti, nesreći, bolesti, smrti... ali samo i uvijek kao Spasitelj. Nikad kao uzrok, posrednik, tužitelj ili osvetnik. Bog je tamo gdje je život ugrožen. I govori mi po Isusu: „Hrabri budite jer ja sam pobijedio svijet“ (Iv 17, 33). Tako, moj križ, moje trpljenje, moja ljubav, postaju „spasonosno trpljenje“ kako ga opisuje i naziva sv. Ivan Pavao II. (Usp. Salvifici Doloris, 11. IV. 1982.)

Blaženi Miroslav svojom je čežnjom sveg srca da Bogu odgovori na njegovu ljubav, njegov križ, i spremnošću na bezuvjetni oprost, tj. bezuvjetnu ljubav i mučeništvo u potpunosti odgovorio na Kristov križ, na Božju ljubav. Bl. Miroslavu križ je bio vjeran drug kako u životnim radostima, tako i u nedaćama, trpljenju, suzama, opasnostima i mučeničkoj smrti.

3. O sveti Križu, budi uvijek sa mnom

O sveti Križu Isusov, o sveta ljubavi Božja u križu Kristovu darovana, o Ljubavi za mene raspeta i po križu Kristovu meni darovana, budi mi, po zagovoru bl. Miroslava Bulešića, vjeran drug. Budi uvijek sa mnom. Budi mi na pomoć. Budu mi nadahnuće i okrepa na putu života. O Križu sveti, vodi me pravim putem. Daj da te prigrlim u svom srcu i rado te nosim i nasljedujem. Amen.

VAZMENO BDJENJE

Poreč, 11. travnja 2020.

Velika subota je treći dan Vazmenog trodnevlja, u kojem se prisjećamo Isusovog počivanja u grobu. I toga dana, kao i prethodnih dana, počevši od Velikog četvrtka, crkvena zvona ne zvine. U tišini i sabranosti svi kršćani pozvani su tijekom dana doći u crkvu, moliti se pred Božjim grobom i razmišljati o tajni Božje ljubavi koju nam je pokazao svojom mukom i smrću na križu, a što mnogi vjernici i čine.

Na Veliku subotu se tijekom dana ne slavi sveta misa, a kada padne noć, vjernici se okupljaju u crkvama kako bi sudjelovali u Vazmenom bdijenju. Ove godine, 11. travnja 2020. godine, mons. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup, predvodio je liturgiju Vazmene noći u porečkoj katedrali. Radi mjera socijalnog distanciranja, uvedenih radi sprječavanja širenja zaraze koronavirusom, Vazmeno bdijenje je održano bez prisutnosti naroda Božjega. Ovom slavlju su prisustvovali kancelar Biskupije mons. Sergije Jelenić, župnik župe Uznesenja Bl. Djevice Marije u Poreču preč. Milan Zgrablić te župni vikar vlč. Janez Barborič.

Vazmeno bdijenje je započelo službom svjetla i hvalospjevom vazmenoj svijeći, koja je od vazmene noći pa sve do Pedesetnice postavljena na svečano mjesto u prezbitariju. Uslijedila je služba čitanja kojom se spominjemo najvažnijih čudesnih događaja u

povijesti spasenja, počevši od stvaranja svijeta, preko izlaska Izraelaca iz egipatskog ropstva i poziva proroka Izaije koji u ime Božje govori: „Dođite k meni i duša će vam živjeti: sklopit ću s vama Savez vječan.“ (Iz 55,1.3) pa sve do navještaja Isusova uskrsnuća. Homiliju je održao mons. Sergije Jelenić, koji je istaknuo da „u ovoj svetoj noći bdijenja u čast Gospodinu koji je svojom mukom i smrću pobijedio zlo, uništio grijeh i svladao smrt, vjernici se raduju, kliču. Isusova pobjeda nad smrću, pobjeda je i svakog vjernika. Svi koji su kršteni u ime Isusovo, ukopani su zajedno s njime u smrt, ali su i uskrsli zajedno s njime i nose u sebi nadu života vječnoga.“ Da bismo i mi mogli osobno susresti Uskrslog Krista, trebamo i mi „otići u Galileju“, kao što Isus daje upute i prvim svjedocima uskrsnuća, što znači da trebamo i mi živjeti po uputama koje je Isus dao svojim učenicima u Galileji kada je proglasio osam blaženstava.

Nakon homilije uslijedila je krsna služba te su prisutni obnovili svoja krsna obećanja. Treći dio Vazmenog bdijenja završio je molitvom vjernika.

Vrhunac Vazmenog bdijenja bila je euharistijska služba, kada se očitovao najviši stupanj prisutnosti uskrslog Krista – prisutnost pod prilikama kruha i vina. Vazmeno bdijenje je završeno svečanim uskrsnim blagoslovom.

PROPOVIJED

Preuzvišeni oče biskupe, braćo svećenici, draga braćo i sestre!

„Ovo je noć koja danas po svem svijetu one, što u Krista vjeruju, od tmina grijeha i od opačina otima, vraća milosti i pridružuje svetosti. Ovo je noć, u kojoj je Krist raskinuo okove smrti i kao pobjednik od mrtvih ustao.“ (Iz Vazmenog hvalospjeva)

Po Božjoj namisli i iz ljubavi za čovjeka Isus dolazi na ovaj svijet da bi spasio čovjeka, da mu omogući ostvariti ponovno prijateljstvo s nebeskim Ocem, jer Bog je stvorio čovjeka za život i vječnu sreću. A čovjek se već u početku, u svojoj slobodi, u oholosti htio uzdići iznad Boga, živjeti kao da Boga nema. I iskusio je bijedu. To se i danas čovjeku događa kad ne poštuje Boga i njegove zakone. A Bog, jer je sama ljubav, pokazuje ljubav i prema takvom grešnom čovjeku. Ne želi njegovu smrt, ni propast, nego da se obrati i živi. I zato mu daje svoga Sina Isusa Krista. A Isus je prošao zemljom čineći dobro i ozdravljajući sve. Pokazao je svima što bi trebalo činiti da se postigne sreća, život. Štoviše, Isus je prihvatio i križ, sramotu,

osudu samo da spasi čovjeka. Po tom istom križu Isus je nadvladao smrt i uskrsnuo je. Živ je! I nad njime više smrt neće vladati. Križ je jedini put koji vodi u život, sreću. Svima koji Isusa prihvaćaju i žele ga slijediti, Isus ne obećava lagan i bezbrižan život, nego trnovit put, križ, teškoće, ali i sigurnost da će On stalno biti s njima na tom putu, da će imati mir koji svijet ne može dati i da će uskrsnuti.

U ovoj svetoj noći bdijenja u čast Gospodinu koji je svojom mukom i smrću pobijedio zlo, uništio grijeh i svladao smrt, vjernici se raduju, kliču. Isusova pobjeda nad smrću, pobjeda je i svakog vjernika. Svi koji su kršteni u ime Isusovo, ukopani su zajedno s njime u smrt, ali su i uskrsli zajedno s njime i nose u sebi nadu života vječnoga.

Mi koji danas vjerujemo nismo vidjeli uskrsnuloga Isusa poput apostola i pobožnih žena. Kako možemo doživjeti to iskustvo uskrsnuća i danas? Anđeo je rekao ženama na grobu, u osvit zore po suboti: „Vi se ne bojte! Ta znam: Isusa Raspetoga tražite! Nije ovdje! Uskrsnu kako reče. Hajde, vidite mjesto gdje

je ležao pa pođite žurno i javite njegovim učenicima da uskrsnu od mrtvih. I evo, ide pred vama u Galileju. Ondje ćete ga vidjeti.“ Te su iste žene malo kasnije susrele samoga uskrsnuloga Isusa koji im je rekao: „Ne bojte se! Idite, javite mojoj braći da pođu u Galileju! Ondje će me vidjeti!“

Anđeo i Isus šalju učenike u Galileju. Zašto u Galileju? Što je tamo? Isus želi da ga njegovi učenici, svi koji ga žele slijediti osobno susretnu, dožive iskustvo uskrsnuća, novog života koji samo Bog čovjeku može dati. Isus je u Galileji, na početku svog javnog djelovanja, proglasio osam blaženstava koja su i trebaju biti program svakog Isusovog učenika, vjernika. „Blago siromasima duhom; blago ožalošćenima; blago krotkima; blago gladnima i žednima pravednosti; blago milosrdnima, blago čistima srcem; blago mirotvorcima; blago progonjenima zbog pravednosti; blago vama kad vas – zbog mene – pogrde i prognaju i sve zlo slažu

protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima!“ To su Isusove upute za svakodnevno djelovanje za pojedinca, obitelj, društvo. To je zapravo i jedini put susreta čovjeka s Bogom, jer kakvi smo prema bližnjima, takvi smo i prema Bogu i što smo učinili svome bližnjemu, učinili smo Bogu. Po tome ćemo biti i suđeni.

Živjeti po tim Isusovim uputama nije uvijek lako, osobito kad se pojave križevi, nerazumijevanja, patnje, trpljenja, osude, ali ni za čas ne smijemo zaboraviti da je Isus uvijek s nama na putu. Oni koji iz dana u dan žive ta blaženstva imaju i imat će iskustvo uskrsnuća. Bit će zauvijek blaženi. Zato i mi moramo poći u Galileju, živjeti ta blaženstva i vidjet ćemo Isusa uskrsnuloga.

Vama i svima vašima sretan i blagoslovljen Uskrs uz obilje, mira, zdravlja i svakog drugog dobra!

„OTISNUTI SE NA PUT VJERE KAKO BISMO SVUGDJE MOGLI VIDJETI BOŽJU PRISUTNOST“

Vazmenim bdijenjem započelo je slavlje Vazma koje Crkva slavi 50 dana, sve do svetkovine Pedesetnice. Uskršno slavlje, vrhunac liturgijske godine, najvažniji kršćanski blagdan, kada slavimo pobjedu Isusa Krista nad smrću, predvodio je mons. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup u porečkoj katedrali, 12. travnja 2020. godine, s početkom u 10 sati. Ove godine, zbog sprječavanja širenja pandemije koronavirusa, poštujući odredbe Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske i Hrvatske biskupske konferencije o zabrani javnog okupljanja, mons. Kutleša je svetu misu predvodio bez prisutnosti naroda Božjeg. Uz njega su bili prisutni kancelar Biskupije mons. Sergije Jelenić, župnik župe Uznesenja Bl. Djevice Marije u Poreču preč. Milan Zgrablić te župni vikar vlč. Janez Barborič.

Mons. Kutleša je na početku euharistijskog slavlja svima zaželio sretan i blagoslovljen Uskrs te iskazao svoju blizinu i ohrabrenje svima koji trpe, pogodeni krizom uzrokovanom pandemijom koronavirusa. U nadahnutoj homiliji, čitajući znakove vremena i s obzirom na ozbiljnost situacije koja nas je zadesila, mons. Kutleša je istaknuo da nas događaji Velikog tjedna potiču na dublje razmišljanje o smislu našega života i traženju pravoga lijeka za naše bolesno društvo u kojem trebamo živjeti zdravim kršćanskim životom. „Modernom čovjeku patnja se čini neugodna i neprihvatljiva, a naporan rad nerazuman i ponižavajući. (...) Moramo biti svjesni da su patnja i poteškoće dio našega svagdanjeg života i treba ih očekivati i s njima se suočavati kao što nam i naš Gospodin Isus pokazuje na svom križnom putu. Prihvaćanjem svoga križa manje se ljutimo i nismo toliko tjeskobni, osim toga taj križ nam pruža više radosti i sreće što možemo u tome slijediti Isusa. Zapravo donosi neobičan mir i spokoj mirne savjesti.“

Iako čovjek često želi ostvarivati svoje planove, ne pitajući se što Bog od njega želi, mons. Kutleša je naglasio da je važno znati „da naša istinska sreća dolazi ne dobivanjem onoga što želimo, već onoga što Bog želi od nas. (...) Pravi mir dolazi iz pažljivog prepoznavanja i prihvaćanja Božje volje.“

Osim toga, čovjek često želi imati sigurnost i kontrolu nad svojim životom, ali to nas dovodi do velike tjeskobe, a nerijetko i do depresije, stoga je rješenje u prihvaćanju činjenice da često nemamo kontrolu nad mnogim stvarima i to je za nas oslobađajuće, rekao je mons. Kutleša. Također, veliki mir i slobodu nam donosi prihvaćanje činjenice da nismo mi najvažniji na svijetu. „Ponekad su drugi ljudi važniji od nas. Možda smo čak i pozvani da damo svoj život kako bi i drugi živjeli. Pa i Isus je dao svoj život da bi nas

oslobodio od grijeha. Moramo se predati drugima čije su potrebe važnije od naših. Svijet ne postoji samo zbog nas i onoga što želimo.“

U ovom vremenu pandemije mnogi ljudi iznenada umiru, ne nalazeći pomoći. To nas upućuje da je život kratak i nepredvidiv, rekao je Biskup. „Ova spoznaja nam pomaže da učinimo ono što je najvažnije da budemo spremni za susret s Bogom. Toliko ljudi provodi svoj život živeći neozbiljno i neodgovorno, zanemarujući ono što je najvažnije za njihov istinski život. Kada istinski shvatimo što je naš zemaljski život tada postajemo svjesni da je prolazan i da ne možemo ništa s ovoga svijeta ponijeti sa sobom u svojim mrtvačkim džepovima. Kada shvatimo tu realnost lakše ćemo je prihvatiti i prepustiti ćemo se našem Gospodinu da nas vodi svojim putevima.“

Marija vidi, ali ne prepoznaje uskrslog Isusa. I nama se događa da nam žalost i tuga zamrače um i oči te nam oduzimaju sposobnost da vidimo jasnije druge mogućnosti i tumačenja. „Gospodin nam je prisutniji više nego mi sami sebi; On je prisutniji od bilo koga ili bilo čega u ovom svijetu. Ipak, čini se da vidimo sve i svašta, osim Njega. To je naša duhovna sljepoća. (...) Moramo se otisnuti na put vjere u kojem će naše oči biti otvorene kako bismo svugdje mogli vidjeti Božju prisutnost.“ Marija Magdalena je prošla put od straha do zrele vjere u uskrslog Krista. Radi loših iskustava iz prošlosti, mi smo skloni i sadašnje događaje tumačiti negativno te zaboravljamo da i u teškim i bolnim trenucima postoji nada, rekao je Biskup.

„Bog nam uvijek daje nove mogućnosti koje su oko nas, ali smo fokusirani samo na svoje probleme i svoje misli. Nove mogućnosti se često pojavljuju i u bolnim okolnostima samo ih trebamo uočiti i prihvatiti. Trebamo vjerovati da nakon muke i smrti dolazi uskrsnuće.“

Marija je obavila svoje putovanje. Položila je ispit vjere. Jesmo li se mi uopće uputili na taj put? Ili smo još ostali u strahu? Što je s nama? Što je s našom vjerom u uskrslog Gospodina?

Razmislimo o ovim stvarima. Zapamtimo ih. Izvucimo ih kad nam se život događa odveć brzo i kada odlučuju o nama ali bez nas, kad ništa nije onako kako bismo željeli. Kada postanemo ponizni, trijezni, skromni i usredotočeni na život tada ćemo postići veliki mir i oslobođenje.“, zaključio je mons. Kutleša svoju homiliju.

Euharistijsko slavlje je završilo svečanim vazmenim blagoslovom.

USKRSNA PROPOVIJED BISKUPA KUTLEŠE

Poreč, 12. travnja 2020.

Draga braćo i sestre!

Dok smo se nastojali usredotočiti na razmišljanje o Velikom tjednu, mucí, smrti i uskrsnuću našega Gospodina nismo mogli ostati ravnodušni i ne razmišljati o onim događajima koji nas tište zadnjih mjeseci. Ne znamo koliko će trajati ova pandemija koronavirusa, koliko će ljudi morati patiti i koliko će ljudi umrijeti. Osjećamo se nemoćno čekajući cjepivo koje bi trebalo riješiti sve naše brige i probleme. Ostaje nam samo nada da će to biti tako. Neke stvari u našem životu teško je prihvatiti. One nekada poljuljaju naš svijet i urežu nam se duboko u srce tako da ih se sjećamo tijekom cijelog života. Međutim, ako ih se prihvati zbog istine koju nam prenose, one donose veliki mir i olakšanje. Događaji Velikog tjedna potiču nas na dublje razmišljanje o smislu našega života i traženju pravoga lijeka za naše bolesno društvo u kojem trebamo živjeti zdravim kršćanskim životom. Dok promatramo Kristovu muku, smrt i uskrsnuće pitamo se kako ostvariti i što promijeniti u svom životu kako bismo mogli živjeti kršćanski i prihvatiti sve kušnje koje su pred nama?

Blagodati suvremenog svijeta uvjerile su nas da život treba biti lijep i ugodan. Naši su preci živjeli živote koji su bili mnogo teži i kraći. Život je bio dolina suza. Prihvatili su da je patnja sastavni dio života preko koje se čovjek ostvaruje. Drugim riječima prihvatili su svoj križ. Modernom čovjeku patnja se čini neugodna i neprihvatljiva, a naporan rad nerazuman i ponižavajući! Postajemo ogorčeni i na najmanju patnju. Ljutimo se i upadamo u tjeskobu i depresiju radi pomisli da bismo mogli patiti.

Moramo biti svjesni da su patnja i poteškoće dio našega svagdanjeg života i treba ih očekivati i s njima se suočavati kao što nam i naš Gospodin Isus pokazuje na svom križnom putu. Prihvaćanjem svoga križa manje se ljutimo i nismo toliko tjeskobni, osim toga taj križ nam pruža više radosti i sreće što možemo u tome slijediti Isusa. Zapravo donosi neobičan mir i spokoj mirne savjesti. Oslobođeni smo nerealnih očekivanja koja nam stvaraju ljutnju i pritisak. Također smo postali zahvalni za radost da smo je mogli iskusiti.

Često mislimo da bismo trebali biti u stanju raditi ono što nas veseli i povećava naše samoostvarenje. Važno je imati na pameti da naša istinska sreća dolazi ne dobivanjem onoga što želimo, već onoga što Bog želi od nas. Naša sudbina nije raditi ono što želimo, nego slijediti Božji plan. Zar ne molimo Oče „budi volja tvoja“ a ne moja. Pravi mir dolazi iz pažljivog prepoznavanja i prihvaćanja Božje volje.

Žalosno je koliko malo ljudi danas istinski razgovara s Bogom o važnim stvarima. Jednostavno odlazimo i radimo ono što želimo, očekujući da će nas Bog izbaviti ako ne bude dobro. Ti i ja ne postojimo samo radi naših hirova; imamo određeno mjesto u Božjem planu. Imamo veći spokoj kada prepoznamo to mjesto i ponizno tražimo Božju volju. Prihvaćanje činjenice da nismo gospodari vlastite sudbine, a ni kapetani vlastitog broda, daje nam veći mir. Također nam obično uštedi puno uzaludno potrošenog vremena i prijedjenih kilometara. Ponizno prihvaćanje činjenice da naš život nije samo zbog nas i onoga što želimo je istina koja nas oslobađa. Kršćaninov život je život koji je uvijek usmjeren na druge više nego na sebe.

Imati sigurnost i kontrolu nad životom je iluzija. Možda imamo planove za sutra, ali postoji mnogo stvari između sada i sutra nad kojima nemamo kontrolu. Ne možemo čak ni kontrolirati ni jamčiti sljedeći otkučaj svoga srca. Mogu misliti da imam sutra pod kontrolom, ali sutra mi nije obećano; možda nikad neće doći. Budući da mislimo da kontroliramo nekoliko stvari, mislimo da možemo kontrolirati i sve stvari. Nije baš tako. Naši pokušaji kontrole i manipulacije rezultatima su komični, ponekad čak i štetni za nas i cijelo društvo.

Razmišljanje da možemo kontrolirati stvari navodi nas na to da ih moramo kontrolirati. To dovodi do velike tjeskobe, a često i do depresije. Obično mislimo ako ih kontroliramo da ćemo biti manje tjeskobni. To je daleko od istine. U stvari, što više mislimo da možemo kontrolirati, to više pokušavamo kontrolirati, što povećava naše opterećenje i tjeskobu. Ljutimo se na kraju jer otkrivamo da postoji mnogo stvari i ljudi koje ne možemo kontrolirati. To izaziva frustraciju i strah.

Bili bismo slobodniji i manje tjeskobni kada bismo jednostavno prihvatili činjenicu da postoji mnogo stvari, većina stvari, nad kojima nemamo kontrolu i u koje ne možemo biti sigurni. Naše očekivanje da je sve pod kontrolom je nerealno. Život prolazi brzo. Jednostavno prihvaćanje činjenice da često nemamo kontrolu nad mnogim stvarima dovodi do oslobođenja.

Kada čujemo rečenicu da nismo toliko važni koliko mislimo visoko o sebi. Malo nas zaboli. Često mislimo da bi se cijeli svijet trebao vrtjeti oko nas. Mislimo da su važni samo naši osjećaji i naša dobrobit. Mi volimo Boga na poseban način, ali to ne mijenja činjenicu da se često moramo prepustiti drugima koji također vole Boga na poseban način kao i mi. Ponekad su drugi ljudi važniji od nas. Možda smo čak i pozvani da damo svoj život kako bi i drugi živjeli. Pa i Isus je dao svoj život da bi nas oslobodio od grijeha. Moramo

se predati drugima čije su potrebe važnije od naših. Svijet ne postoji samo zbog nas i onoga što želimo.

Veliki je mir i sloboda u prihvaćanju činjenice da nismo najvažniji na svijetu. Često postajemo toliko tjeskobni jer nismo prepoznati dok drugi jesu ili ako naši osjećaji i sklonosti nisu prioriteta. Prihvaćanje istine da nismo toliko važni omogućava nam da se opustimo i uživamo brinući se o drugim ljudima i pridajući im na važnosti.

Ljutimo se i negodujemo što nas je ovaj svijet ostavio i što nam nije dao ono što smo željeli uzeti. Otiđimo i prošecimo se grobljima. Svi ti ljudi koji leže na groblju isto su razmišljali kao i mi borili se s istim pitanjima, čežnjama i nadama. Ako su bili vjerni našli su ostvarenje svojih želja, oni su s Bogom i spoznali su da nevolje ne traju zauvijek.

Više nego bilo koje drugo doba zabavljamo se iluzijom da se smrt može lako odgoditi ili prevariti, iako svi znamo da je to nemoguće. Mnogi u ovim trenucima pandemije umiru iznenada tražeći pomoć od onih koji im ne mogu pomoći i ostaju prepušteni sami sebi. Mi ostajemo bespomoćni i bez riječi. Oni odlaze bez pozdrava. Nama ostaje grižnja savjesti i pitanje jesmo li mogli učiniti više dok su bili s nama. Život je kratak i nepredvidiv. Postoji čudan spokoj i sloboda u shvaćanju činjenice da je život kratak.

Ova spoznaja nam pomaže da učinimo ono što je najvažnije da budemo spremni za susret s Bogom. Toliko ljudi provodi svoj život živeći neozbiljno i neodgovorno, zanemarujući ono što je najvažnije za njihov istinski život. Kada istinski shvatimo što je naš zemaljski život tada postajemo svjesni da je prolazan i da ne možemo ništa s ovoga svijeta ponijeti sa sobom u svojim mrtvačkim džepovima. Kada shvatimo tu realnost lakše ćemo je prihvatiti i prepustit ćemo se našem Gospodinu da nas vodi svojim putevima.

Marija vidi i ne prepoznaje uskrslog Isusa. Zašto Ga ne prepoznaje? Je li promijenio izgled? Ili su joj se u očima pojavile suze i nije mogla dobro vidjeti? Ne možemo reći, ali u svakom slučaju ona gleda ravno u Isusa, ali Ga ipak ne prepoznaje, čudno što žalost i tuga učine čovjeku, zamraču mu um i oči. Gledamo a ne vidimo. Žalost nam oduzima sposobnost da vidimo jasnije druge mogućnosti, druga tumačenja. Tako lako pretvorimo stvari u katastrofu u našem umu; pretpostavljamo najgore. Marija je na najnižoj mogućoj razini, zatvorena u velikoj napetosti i velikoj

tuzi. Nekad nam je lakše prihvatiti tamu groba nego svijetlost uskrsnuća.

Prečesto je to i naše stanje. Gospodin nam je prisutniji više nego mi sami sebi; On je prisutniji od bilo koga ili bilo čega u ovom svijetu. Ipak, čini se da vidimo sve i svašta osim Njega. To je naša duhovna sljepoća. Moramo napraviti put u vjeri i naučiti Ga vidjeti. Moramo doći do normalnog kršćanskog života, koji se živi u svjesnom kontaktu s Isusom u svakom trenutku dana. Je li sunce prestalo biti prisutno samo zato što ga slijepac ne može vidjeti? Naravno da ne. Niti Gospodin ne prestaje biti prisutan među nama jednostavno zato što Ga ne možemo prepoznati i vidjeti. Moramo se otisnuti na put vjere u kojem će naše oči biti otvorene kako bismo svugdje mogli vidjeti Božju prisutnost.

Marija Magdalena napravila je put od straha od tame praznog groba do vjere u Uskrsloga. Počela je tražiti mrtvo tijelo koje je trebala pomazati. Završava tako što je dala zrelu uskrsnu izjavu: "Vidjela sam Gospodina." To je doista Isus koji je uskrsnuo u istom tijelu. On se proslavlja i sada u potpunosti očituje kao vječni Božji Sin. Doći na uskrsnu vjeru ne znači samo vidjeti Isusa iz Nazareta koji je uskrsnuo od mrtvih, već ga gledati kao Gospodina slave.

Mnogi zbog straha i trauma daju negativna tumačenja događajima iz prošlog života. Brzo se hvatamo loših vijesti, a dobre olako odbacujemo ili ih jedva primjećujemo. Umjesto toga, usmjeravamo se na nekoliko stvari koje idu loše i samo njih vidimo. Tako smo olako negativni i zaboravljamo činjenicu da i u teškim i bolnim trenucima postoji nada. Dok se neka vrata zatvaraju druga se već otvaraju. Bog nam uvijek daje nove mogućnosti koje su oko nas ali smo fokusirani samo na svoje probleme i svoje misli. Nove mogućnosti se često pojavljuju i u bolnim okolnostima samo ih trebamo uočiti i prihvatiti. Trebamo vjerovati da nakon muke i smrti dolazi uskrsnuće.

Marija je obavila svoje putovanje. Položila je ispit vjere. Jesmo li se mi uopće uputili na taj put? Ili smo još ostali u strahu? Što je s nama? Što je s našom vjerom u uskrslog Gospodina?

Razmislimo o ovim stvarima. Zapamtimo ih. Izvucimo ih kad nam se život događa odveć brzo i kada odlučuju o nama ali bez nas, kad ništa nije onako kako bismo željeli. Kada postanemo ponizni, trijezni, skromni i usredotočeni na život tada ćemo postići veliki mir i oslobođenje. Amen

100. GODIŠNJICA ROĐENJA BLAŽENOG MIROSLAVA BULEŠIĆA

Svetvinčenat, 13. svibnja 2020.
(propovijed mons. Dražena Kutleše)

Svojim uskrsnućem Isus nas je prenio iz smrti u život. Istrgnuo nas je iz ovog sadašnjeg opakog svijeta (*Gal 1, 4*), iz našeg smrtnog tijela usmjerenog prema požudama (*Rim 6, 12*) i učinio nas novim i živim stvorenjem (*2Kor 5, 17*). Kao takvi, zamijenili smo nadgrobno kamenje (spomenike) koji su nekad pokazivali da smo mrtvi svojim grijesima i postali živo kamenje u duhovnom zdanju koje je Tijelo Kristovo, tj. Crkva.

U *1Pt 2, 4-9* pozvani smo na ovaj novi život i očituje nam se koja su njegova obilježja. Pogledajmo kako prelazimo od nadgrobnog kamena do živog kamena razmatrajući ovu poslanicu u tri dijela i primjenjujući je na našeg blaženog Miroslava.

1. Poziv na spasenje. *Pristupite k njemu, Kamenu živomu što ga, istina, ljudi odbaciše, ali je u očima Božjim izabran, dragocjen, pa se kao živo kamenje ugrađujte u duhovni Dom za sveto svećenstvo da prinosite žrtve duhovne, ugodne Bogu po Isusu Kristu.*

Primjećujemo najprije poziv koji nam je upućen - pristupite njemu! Prepustite izgradnji! Cijeli kršćanski život zasnovan je na našem odgovoru na pozivu prihvatiti Isusa Krista i pustiti ga da preobrazi naš život. Moramo reći „da“ ne samo Isusu, već i onome što on može učiniti za nas. On će uzeti naše slomljene, raspadajuće živote i obnoviti ih. Upravo u tom prihvaćanju može nam pomoći blaženi Miroslav koji je u potpunosti predao Bogu svoj život i kao svećenik u potpunosti je želio vršiti Božju volju. A kako je to učinio? U svezi poziva na spasenje poslanica nam nudi dvije slike koje su se očitovale u životu bl. Miroslava.

Živo kamenje. Kamen je neobična slika za život. Općenito ne možemo pomisliti na ništa manje živo od kamena. Dakle, tekst kaže, «živo kamenje.» Što znači biti živo kamenje? Prvo, znači biti živ, biti pun života! Drugo, znači da bi neke kvalitete kamena trebale biti i naše. Kamen je čvrst, težak, ne pomiče ga se lako i može podnijeti veliko opterećenje. I stoga bismo i mi trebali biti snažni i čvrsti u svojoj vjeri, koje ne pokreću lako struje ovoga svijeta i da *ne budemo nejačad kojom se valovi poigravaju i koje goni svaki vjetar nauka u ovom kockanju ljudskom, u lukavosti što put krči zabludi (Ef 4, 14)*. Stabilni i čvrsti, također smo u stanju podnijeti težinu i poteškoće koje ovaj svijet nameće. I mi smo u stanju podržati i nositi druge u vrijeme potrebe, dijeleći svoje terete. Da, bl. Miroslav je taj živi kamen

koji je snažan, čvrst, koji se lako ne miče a ipak je živ, sasvim živ!

Duhovni Dom. Slika podrazumijeva da kao živo kamenje činimo u duhovnom smislu zidove Crkve. Zajedno smo uklopljeni poput kamenja u zid koji je jak i siguran. Tako nismo spašeni samo po sebi, nego smo spašeni i zbog drugih. Zajedno i milošću Božjom ovisimo jedni o drugima, a svaki nosi svoj teret. Svaki kamen u zidu ima svoju funkciju. Uklonite jedan kamen i cijeli zid je oslabljen i ugrožen. Samo zajedno, radeći svatko svoj posao, građevina može biti čvrsta i sigurna.

Upravo bl. Miroslav je bio taj živi kamen istarske Crkve koji je bio ugrađen u građevinu Crkve kao čvrsti kamen koji je i nama danas putokaz i sidro u teškim olujnim vremenima. Bl. Miroslavu je bilo jasno da je Crkva zajednica i da u njoj vjernik nalazi svoje pravo mjesto samo ako je ugrađen u tu zgradu. Smisao je jasan. Sve dok kamen leži jedan pored drugog je beskoristan, postaje koristan samo ako je ugrađen u građevinu. Tako je i sa svećenicima. Kako bi ostvario svoju sudbinu svećenik ne smije ostati sam, nego mora biti ugrađen u građevinu Crkve.

2. Izbor za spasenje. *Tko u nj vjeruje, ne, neće se postidjeti. Vama dakle koji vjerujete – čast! A onima koji ne vjeruju – kamen koji odbaciše graditelji postade kamen zaglavni i kamen spoticanja, stijena posrtanja; oni se o nj spotiču, neposlušni Riječi, za što su i određeni.*

Jednostavno rečeno, imamo mogućnost izbora i taj će izbor odrediti je li Isus kamen zaglavni koji nas podržava ili kamen spoticanja nad kojim hodamo i padamo. Zanimljiv je fenomen kada se osoba spašava na moru, neke žrtve uzmu i zgrabe bačeni pojas za spašavanje, dok se druge opiru i bore se s pokušajima da ih se spasi, gledajući to kao nešto što će im stvoriti još veću opasnost.

Što se ovdje podrazumijeva kao kamen zaglavni? Obično danas mnogi misle na kamen temeljac, tj. ceremonijalni kamen s natpisom i eventualno nekim povijesnim stvarima. Ali «kamen zaglavni» ovdje se više odnosi na kamen na vrhu ili dnu kamenog luka ili na niz opeka koji podupiru čitav luk. Morao je to biti vrlo pomno izrađen kamen jer je sve ostalo kamenje ovisilo o njegovoj cjelovitosti i savršenom obliku kako bi ih podržao. A ovo je

Isus Krist za nas. Svi smo naslonjeni na Isusa i on je savršen kamen koji nosi našu težinu.

Ali za one koji odbacuju Krista, on je kamen preko kojeg oni hode ili padaju - kamen spoticanja. Isus nas želi spasiti, ali neki ga odbacuju i time on postaje kamen spoticanja. To znači da ne možemo ostati neutralni prema Isusu; na njemu se moramo odlučiti bilo za jedan ili drugi način: da = spas, ne = osuda. Stoga će On ili biti kamen zaglavni ili kamen spoticanja; ne postoji treći put. Onima koji ga svjesno odbacuju, On je kamen spoticanja. A ova slika također objašnjava neke od otrovnih napada na Krista i Crkvu iz svijeta. Jer kad netko naiđe preko nečega i padne, sklon je proklinjati što je prouzročilo njegov pad.

Dakle, izbor je naš i ovisi o nama. Bl. Miroslav je znao u pravom trenutku izabrati stranu i stati uz kamen zaglavni. Želio je biti kamen koji će biti oslonjen na Kristovu Crkvu i svojim životom i mučeničkom smrću doprinijeti izgradnji mjesne Crkve i učvršćivanju braće u vjeri. Mi znamo kao što je to znao i bl. Miroslav da je to Krist i On je naš kamen zaglavni - jedini na koji se oslanjamo i pomoću kojeg stojimo. Samo će nas ova činjenica transformirati iz nadgrobno kamenja u živo kamenje Kristove Crkve.

3. Karakteristike spasenja. *A vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečeni da naviještate silna djela Onoga koji vas iz tame pozva k divnom svjetlu svojemu.*

Dolazimo do karakteristike onih koji više nisu nadgrobni spomenici, već su postali živo kamenje:

Porijeklo. Tekst nas naziva "rod izabrani." Ranije smo razmišljali o tome da Krist postane naš izbor. Ali ovdje tekst podsjeća da je prije nego što smo mi izabrali njega on izabrao nas. Da smo dobili pozivnicu za večeru od neke poznate osobe, osjećali bi se ponosno i vjerojatno bi pričali svojim prijateljima o ukazanom povjerenju i dostojanstvu. Ipak, olako prelazimo preko toga da nas je Bog odabrao i pozvao na Jaganjčevu svadbu. Činjenica je da smo izabrani; imamo porijeklo znamo odakle potječemo. Mi smo iz Božjeg doma. A ovo je vrlo veliko dostojanstvo, veće od bilo kojeg svjetovnog dostojanstva, i u stanju je prevladati bilo kakvu srdžbu kojom nas svijet obasipa. Mi smo rod izabrani.

Svećeništvo. Svi mi koji smo kršteni u Isusu Kristu postajemo svećenici, proroci i kraljevi. A ovo "kraljevsko" svećeništvo, iako se razlikuje od ministerijalnog svećeništva: svaki je svećenik osposobljen da prinosi žrtvu Bogu ugodnu. U Starom zavjetu su svećenici činili nešto od toga, obično su žrtvovali životinju. Ali u svećeništvu Isusa Krista, svećenik i žrtva jedno su te isto - Isus se sam prinio. Stoga je sve krštene Bog opremio da prinosu ugodnu žrtvu samoga sebe. Evo vrlo velikog dostojanstva koje nam je dao Isus: imati

savršeno pravo stajati u nazočnosti svoga Oca, hvaliti ga i prinositi prikladnu žrtvu.

Ministerijalni svećenici Crkve dijele sakramente i samo oni to mogu činiti. Zbog toga je važno ovdje nad tijelom našeg blaženog Miroslava istaknuti dvije velike karakteristike svećenika koje su se u njemu u potpunosti ostvarile.

Bl. Miroslav je svećenik koji je sam prišao Bogu a druge je privodio Bogu. U antičkom svijetu taj pristup Bogu bio je privilegij profesionalnih svećenika. Latinska riječ za svećenika je *pontifex*, što znači „graditelj mosta“, svećenik je čovjek koji gradi most za druge kako bi došli Bogu; a svećenik ima dužnosti i privilegij da dovede druge Spasitelju kojega je on sam pronašao i uzljubio. Blaženi Miroslav je u svom kratkom svećeničkom životu revno nastojao privodite vjernike Bogu.

Bl. Miroslav je svećenik koji je prinosio prinos Bogu. Svećenik mora neprestano prinositi svoj prinos Bogu. On čini da njegov posao bude žrtva Bogu. Svećenik čini da njegovo bogoštovlje bude jedan prinos Bogu. Blaženi Miroslav je znao da Bog želi više od svega ljubav naših srdaca i službu naših života. To je savršena žrtva koju svaki svećenik mora činiti.

Sveti narod. Tekst nas zove *sveti narod*. Biti „svet“ znači biti „razdvojen“. Otuda smo od mnogih pozvani da budemo narod koji je odvojen za Boga. I dok su svi pozvani u Krista, samo oni koji prihvate poziv dobivaju milost da se nazivaju svetim narodom. Kao takav, trebali bismo razumjeti da naša uloga nije „uklapanje“ u ovaj svijet natopljen grijehom, već radije izdvojiti se od njega, biti prepoznatljiviji od njega. Naše ponašanje, prioritete, ljubav, radost i dobročinstvo trebali bi svima biti očiti. Biti svet narod velika je čast, ali i velika odgovornost.

Navještenje silnih djela. Gospodin je djelovao u našem životu, *da naviještamo silna djela Onoga koji nas iz tame pozva k divnom svjetlu svojemu*. Da, Gospodin je bio dobar prema nama i mijenja nam život! Ako smo vjerni, onda znamo što je učinio za nas i trebamo dati svjedočanstvo! Čuju li vas ljudi kako hvalite Gospoda? Jeste li proslavili njegovo ime među poganima? Znaju li ljudi razlog vaše zahvalnosti i jesu li čuli za vaše svjedočenje o Gospodinu? Možete li artikulirati kako vas je Bog iz tame pozvao u svoju čudesnu svjetlost? Trebao si biti svjedok Gospodina! Ovo je središnja i nužna karakteristika onih koji više nisu nadgrobni spomenici, već živo kamenje.

Blaženi Miroslav je prešao taj put od nadgrobno kamenja do živog kamenja u doslovnom smislu. Na dnu ove crkve bio je njegov grob, nadgrobni kamen, a sada se nalazi u živom žrtveniku oltaru na kojem slavimo ovu Misu. Neka nam on bude uzor kao čovjek, svećenik i blaženik. Amen.

SVETKOVINA TIJELOVA SVEČANO PROSLAVLJENA U POREČU

Svetkovinom Presvetog Tijela i Krvi Kristove Katolička crkva diljem svijeta slavi otajstvo prisutnosti Isusa Krista pod prilikama posvećenog kruha i vina. Od Isusove Posljednje večere, kada je ustanovljen ovaj sakrament Božje ljubavi, kršćani iskazuju zahvalu Bogu slavljenjem svete mise i tako ispovijedaju vjeru u Kristovu prisutnost u Presvetom Oltarskom sakramentu. Iako je štovanje Isusa Krista pod euharistijskim prilikama pristuno od samih početaka kršćanstva, a na poseban način se širi od 8. stoljeća nadalje, blagdan je službeno proširen na cijelu Katoličku crkvu tek u 14. stoljeću. Svetkovina Tijelova, a s njom i tijelovska procesija, kod nas se slavila i prije, tako da 1279. godine nalazimo spomen o tijelovskoj procesiji u Zagrebu. I danas se svečano slavi u velikim i malim mjestima diljem naše domovine, u kojoj je Tijelovo državni blagdan.

11. lipnja 2020. svetkovina Tijelova svečano je proslavljena u Eufrazijevoj bazilici u Poreču. Euharistijsko slavlje je predvodio mons. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup, uz koncelebraciju mons. Sergija Jelenića, kancelara Biskupije te župnika preč. Milana Zgrablića i vlč. Janeza Barboriča, porečkog kapelana, a uz sudjelovanje vjernog puka.

Govoreći o otajstvu Tijelova u svojoj homiliji je mons. Kutleša rekao da je današnja svetkovina onima koji imaju čvrstu vjeru shvatljiva i jednostavna, za razliku od drugih koji traže znanstvene dokaze da bi nešto mogli shvatiti. Ipak, veličina svakog čovjeka, a i znanstvenika je u tome da je otvoren novim dostignućima i da ide onamo gdje ga razum i istina vode. Mi ljudi smo ograničena bića i neke stvari možemo shvatiti samo do određen razine, a drugo je ono što nas nadilazi. Zato na današnji blagdan trebamo preispitati svoju vjeru. Nadalje, govoreći o evanđeoskom odlomku o Isusovom čudesnom umnažanju kruhova, Biskup je rekao da smo i mi u opasnosti, kao i Isusovi učenici koji su Isusu savjetovali da otpusti gladno mnoštvo,

da se zatvorimo pred potrebama naših bližnjih koje nam Bog stavlja na put, a poglavito svojim obiteljima. Osim toga, vidimo da Isus ne želi te ljude otpustiti, nego im želi pomoći, nahraniti ih. Mi danas možda nismo gladni kruha, ali smo duhovno ranjeni i gladni onih duhovnih stvarnosti - ljubavi, poštenja, istine. Stoga smo svi pozvani prihvatiti jedni druge u našim obiteljima - muža, ženu... te biti iskreni, pošteni. Nadalje, Isus je rekao učenicima da okupe ljude u skupine po pedeset, odnosno da budu u zajednicama. To je i nama poziv da budemo u zajednicama jer kada dođu oluje i problemi, javlja se osjećaj osamljenosti i čovjek zaluta jer nismo svi čvrsti i onakvi kakvi bismo trebali biti. Zato nas župne zajednice pozivaju da budemo skupa, da skupa možemo blagovati i dijeliti kruh jer ako smo sami postoji opasnost da postanemo egoisti, da uzimamo kruh samo za sebe, a ne vidimo potrebu drugih ljudi koji žive oko nas. Zato budimo u župnoj zajednici, a upravo centar te župne zajednice je Euharistija, ono što mi danas slavimo, oko čega se okupljamo i gdje Bogu zahvaljujemo. Nadalje, Isus poziva svoje učenike da kruh podijele narodu. On je mogao to sam učiniti, ali se želi osloniti na svoje suradnike. Zato nam je on ostavio apostole, odnosno njegove nasljednike - svećenike, da u njegovo ime i njegovom snagom lome kruh. Zato se trebamo zapitati, počevši od nas svećenika, ali i vjernika - kakav sam ja vjernik? Da li puštam da drugi oko mene gladauju? Svi ćemo poći s ovoga svijeta i ništa sa sobom ne možemo ponijeti. Možemo ponijeti samo djela milosrđa i djela ljubavi. Stoga, ako činimo dobro nastavimo činiti dobro, a ako ne činimo dobro, obratimo se, a ne tražimo obraćenje od drugih, zaključio je mons. Kutleša svoju homiliju.

Iza popričesne molitve, uslijedila je euharistijska procesija, počevši od glavnog oltara do oltara bl. Mirolava Bulešića u atriju i natrag do glavnog oltara. Svečana sveta misa završila je blagoslovom s Presvetim Oltarskim Sakramentom.

SVEĆENIČKO REĐENJE U PULSKOJ KATEDRALI

20. lipnja 2020.

Wojciech Wlazlo, Leonard Škec i Graziano Di Crescenzo tri su nova svećenika inkardinirana u prezbiterij Porečke i Pulske biskupije.

Mons. dr. Dražen Kutleša zaredio je u subotu, 20. lipnja 2020. godine tri nova svećenika za Porečku i Pulsku biskupiju. Uz biskupa, generalnog vikara mons. Vilima Grbca i rektora pulskog Biskupijskog misijskog sjemeništa Redemptoris Mater preč. Alejandra Castilla Jimenez, na misi ređenja koncelebriralo je pedesetak svećenika, iz Istre ali i drugih biskupija, napose iz Poljske, Italije i Zadra, od kuda dolaze ređenici.

Biskup je na početku prigodne homilije iznio razmišljanje o Prvom starozavjetnom čitanju proroka Malahije, koji upućuje svoje riječi u prvom redu svećenicima i opominje ih. Te se riječi mogu uputiti i danas svima nama, znajući da ima i danas svećenika koji savjesno vrše svoju službu, rekao je biskup. Prva opomena odnosi se na nemar prema žrtveniku Božjem, nemar prema oltaru. Do toga dolazi, prema prorokovim riječima, jer su zanemarili neokaljanu žrtvu, prinostili su neprikladne žrtve, nisu iskazivali dostojnu čast Bogu, iako je to bio njihov poziv. Uvijek kada prilazite oltaru trebate biti svjesni da morate iskazivati čast Bogu, jer bez njega ste nitko i ništa. Potrebno je pridržavati se onoga što su vas formatori u sjemeništu učili, i biti neokaljani svećenik koji živi uzorno i moralno. Samo tako ćete znati živjeti ono što vam je propisano. Budite ono što od Vas Isus Krist i Crkva traže, budite moralni, poštenu, i budite ono što od vas vaši vjernici traže. Nadalje, nastavio je biskup, pravi svećenik je i žrtva i svećenik, koji prikazuje samoga sebe i prikazuje žrtvu Bogu. Samo tako može prikazivati i tuđe žrtve. Malahija govori da će prokleti svećenički blagoslov zbog onih koji se nisu pridržavali Levijeva zakona. Do nedostataka u svećeničkom djelovanju, danas kao i u vrijeme proroka Malahije, dolazi zbog tri razloga:

- iako poznaju Riječ Božju svećenici ne pridržavaju je se, jer je nisu prihvatili u svome srcu.

- svećenik će moći istinski naviještati Riječ Božju i istinski smisao života samo ako je s Riječju istinski povezan i ako je živi,

- treći razlog poteškoća u svećeničkom djelovanju je nedostatak vječne vizije do čega dolazi kada je čovjek zaokupljen samo ovozemaljskim.

Obraćajući se okupljenim vjernicima biskup ih je potaknuo da prate svoje svećenike molitvom i da ih ohrabruju, no i da ih opomenu kada nešto nije u redu, a ne da ih samo hvale.

Iz govora proroka Malahije biskup je istaknuo izraz da „trebamo hoditi s Bogom“, kao što su to čini

nili veliki praoci iz Staroga Zavjeta. Istaknuo je da svećenici trebaju preko svojih usta naviještati pravu Istinu Gospodnju, istinito a ne parcijalno prema vlastitim tumačenjima, a to je moguće samo ako je proživljeno i nadahnuto Evanđeljem. Svećenik treba govoriti iz srca o strahu Božjem i o slavi Božjoj. Bogu iskazujemo slavu preko ljubavi, čineći dobra djela. Nije dobro govoriti da će Bog iz ljubavi sve činiti, a da mi možemo raditi što god želimo, samo da se na kraju pokajemo; to nije prava ljubav ni pravo milosrđe, to je računica koju nekada neki svećenici, jer ne žive onako kako treba, naviještaju ljudima, vodeći tako mnoge na krivi put.

Strah Gospodnji uključuje i mržnju prema grijehu. Trebate hoditi s Gospodinom, tako ćete ga bolje upoznati, rekao je biskup novim svećenicima, a to ćete moći samo ako se molite i živite kako vam propisuje Crkva. Nadasve, trebate biti primjer uvijek, i kada mislite da vas ljudi ne vide, samo ćete tako ljude privući Crkvi.

Da netko bude dobar svećenik bitno ja naučiti slijediti Isusa Krista što je moguće vjernije njegovom nauku. Bitno je naučiti vjernike da ne da nasljeđuju svećenika, nego Isusa, upozorio je biskup na opasnost stvaranja vlastite sljedbe. Važno je ostati vjeran svome pozivu te time poticati vjernike da i oni ostanu vjerni svome zvanju u obitelji. Bitno je znati potaknuti sebe na pokajanje, na isto potaknuti i svoje vjernike i naučiti ih da mrze grijeh, da uvijek traže što je Božji put i da nikada ne skrenu s toga puta. Na kraju, potaknuo je svećenike da uvijek naviještaju cjeloviti Božji nauk, bez biranja za ugoditi sebi ili ljudima.

Potaknuo je još jednom okupljene vjernike da mole za svoje svećenike, da ih potiču i pohvale za dobro, a iz bratske ljubavi opomenu za ono što nije dobro. Latinskom je izrekom rezimirao da svećenik treba biti „Fortiter in re, suaviter in modo“, čvrst u onome što je bitno, ali blag u načinu.

„Dixi et salvavi animam meam“, reko ih i spasih dušu svoju; rekao sam ono što treba, a vi nastojte spasiti svoju dušu i da svima budemo na primjer i poticaj, zaključio je mons. Kutleša homiliju na misi svećeničkog ređenja u pulskoj katedrali.

Biskup je na kraju, nakon mladomisničkog blagoslova, čestitao ređenima, ali i njihovim obiteljima, profesorima, formatorima i svima onima koji su uložili trud u njihov put prema svećeništvu. Spomenuo je između ostalog da je sa ovim ređenjem, od dolaska u Porečku i Pulsku biskupiju u prosincu 2011. godine, zaredio sveukupno 30 novih svećenika, najvećim dijelom za ovu mjesnu Crkvu. Od toga broja većina

novih svećenika je formaciju stekla u pulskom Sjemeništu „Redemptoris Mater“, a jedan manji dio u Bogosloviji u Rijeci.

Ukratko o redenicima

WOJCIECH WLAZLO, rođen je 21. travnja 1992. godine u Warszawi (Poljska), od oca Krzysztofa i majke Justyne. Sakrament krštenja primio je 6. lipnja 1992. u župi Blažene Djevice Marije od krunice u Warszawi, a krizman je 1. travnja 2007 u župi Rođenja Blažene Djevice Marije u Warszawi. Nakon polaganja mature upisuje ekonomski fakultet. 2006. godine sluša kateheze Neokatekumenskog puta u Warszawi i započinje itinerarij kršćanske inicijacije u neokatekumenskoj zajednici. Prije početka prve godine studija, čuvši snažan Kristov poziv za novu evangelizaciju u službi prezbitera, ulazi 2011. godine u Biskupijsko misijsko sjemenište Redemptoris Mater u Puli gdje je započeo i nastavio filozofske i teološke studije.

LEONARD ŠKEC, rođen je 14. studenog 1988. godine u Zagrebu, od oca pokojnog Dragutina i majke Ines, a odrastao je u Zadru. Sakrament krštenja primio je 8. travnja 1989. u župi Presvetog Trojstva u Svetoj Nedelji, a krizman je 14. svibnja 2005 u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zadru. Godine 2006. godine sluša kateheze Neokatekumenskog puta u Zadru i započinje itinerarij kršćanske inicijacije u neokatekumenskoj zajednici. Nakon završene osnovne i srednje škole u Zadru, upisuje pravo na sveučilištu u Zagrebu. Nakon završene 4. godine stu-

dija odgovara na Kristov poziv na svećeništvo odgovara dajući svoju raspoloživost Crkvi da bude poslan bilo gdje za potrebe nove evangelizacije i Božjom providnošću biva dodijeljen 2011. godine Biskupijskom misijskom sjemeništu Redemptoris Mater u Puli gdje je započeo i nastavio filozofske i teološke studije.

GRAZIANO DI CRESCENZO, rođen je 16. srpnja 1967. u Schaffhausenu (Švicarska), od oca Pietra i majke Liliane. Sakrament krštenja primio je 30. svibnja 1968. u talijanskoj katoličkoj misiji u Schaffhausenu, a krizman je 16. svibnja 1985. u župi „Santa Maria in Herulis“ u Ripattoni. Osnovno školsko obrazovanje stekao je u Teramu te kasnije upisao i dovršio srednju komercijalnu i trgovačku školu. Narednih 20 godina radi, prvo u industrijskim pogonima a kasnije osniva i uzdržava vlastito poduzeće. 2009. godine sluša kateheze Neokatekumenskog puta u Teramu i započinje itinerarij kršćanske inicijacije u neokatekumenskoj zajednici. Odgovarajući na Kristov poziv za novu evangelizaciju ulazi 2014. godine u Biskupijsko misijsko sjemenište Redemptoris Mater u Sarajevu gdje je započeo filozofske i teološke studije, a nastavio ih je u Biskupijskom misijskom sjemeništu Redemptoris Mater u Puli gdje se nalazi od 2015. godine.

PROSLAVA SVETOG TOME APOSTOLA, ZAŠTITNIKA PULSKE BISKUPIJE I GRADA PULE

3. srpnja 2020.

Svetkovina sv. Tome apostola, zaštitnika Pulske biskupije i grada Pule, proslavljena je u Puli u petak 3. srpnja 2020. Svetkovini je prethodila trodnevna duhovna priprava, a na sam dan svetkovine je, osim jutarnje mise i svečane večernje euharistije, održano i višesatno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom.

Svečano večernje misno slavlje predvodio je porečki i pulski ordinarij mons. dr. Dražen Kutleša, uz koncelebraciju biskupa u miru mons. Ivana Milovana te dvadesetak svećenika.

Misi, koja je održana uz poštivanje svih epidemioloških preporuka, nazočio je pulski gradonačelnik Boris Miletić sa suradnicima te brojni vjernici iz mnogih župa Pulske biskupije. Mons. Kutleša je u prigodnoj homiliji istaknuo da se promišljanje o sv. Tomi uvijek u konačnici svede na pitanje vjere, te nas potiče da se zapitamo o svojoj vjeri i o vjeri u Crkvi i društvu. Dvije negativnosti, u kojima se svi mi možemo prepoznati, a koje su karakterizirale i sv. Tomu su sumnjičavost i napuštanje zajednice kada nadodju problemi. To je pogrešno, jer poteškoće je lakše prebroditi uz bližnje, no svi smo mi iskusili tu vrstu usamljenosti u poteškoćama. Biskup je nadalje, kao najvažniju pozitivnu karakteristiku sv. Tome apostola, istaknuo njegovo traženje Istine.

“Cijela povijest čovječanstva je traženje Istine. Kako doći od Istine? Što je Istina? Kako je obrazložiti? Sve su to pitanja koja su pratila povijest čovječanstva. Svaki je čovjek pozvan da traži Istinu i kada je nađe da je otkrije i da je prihvati”, rekao je propovjednik.

“Druga velika pozitivnost sv. Tome je to što kada je našao Istinu, prihvatio ju je i postao je odan i povjerljiv čovjek. Ljudi često ne žele priznati svoju pogrešku, čak i kada vide da su u krivu. Veličina čovjeka upravo je u tome da zna priznati svoju pogrešku kada shvati Istinu, i kada shvati da je bio u krivu da prizna tu svoju krivicu. Ljudi često optužuju druge za svoje pogreške, no pravi i zreli kršćanin i vjernik će priznati svoju krivicu i tražiti oprostjenje od drugih ljudi. Sveti Toma je tako činio i u tome nam treba biti uzor”.

Sagledamo li pitanje vjeru u perspektivi 20. poglavlja Ivanovog evanđelja, nastavio je mons. Kutleša, primijetiti ćemo pojedine stvari koje nam mogu pomoći u životu i u rastu u vjeri. “Vjera dolazi preko osjećaja, dolazi do razuma i kod većine ljudi se tu zadržava, no pravi vjernik je onaj koji je prihvaća i svojim srcem. Ljudi često trče za raznim ukazanjima i čudesima, no trebamo se zapitati jesmo li mi to prihvatili srcem. Nadalje, vjera nije samo znanje nego i poznavanje. Mi možemo mnogo znati o Bogu, no to nije dovoljno, mi vjernici Isusa trebamo upoznati svojim životom i molitvama. Velika je razlika, naime, znati nekoga i poznavati ga, što je mnogo dublje”.

“Vjera je i povjerenje, a gdje je povjerenje prestaje strah. Kada vjerujem u Boga onda mi nitko ništa našao ne može učiniti, jer znam što sam spoznao i znam koja je to veličina, vjera je povjerenje u Boga. Vjera je ne samo znanje nego i poznavanje, treba ju upoznati životom i molitvom”, naglasio je propovjednik.

“Nevjera pak, nije samo nedostatak vjere, već je to postojanje oholosti, nevjera je ne željeti se podvrgnuti Božjoj volji. Kao što je čovjek koji vjeruje onaj koji treba biti ponizan, tako se razabire i oholost onoga koji se ne podvrgava Božjoj volji, jer vjeruje da je njegov način djelovanja najbolji na svijetu”.

“Treba se prepustiti Božjoj volji. Ljudi često *trgujući* molitvama pokazuju nedostatnost svoje vjere. Neka nam sveti Toma bude primjer u traženju smisla i ojačavanju naše vjere”, zaključio je mons. Kutleša.

Misno slavlje glazbeno su uveličali pjevači iz više pulskih župa, pod ravnanjem dirigenta Patrika Andreje te uz orguljsku pratnju Paole Batel. Nakon misnog slavlja, na trgu sv. Tome, ispred katedrale, održan je tradicionalni koncert duhovne glazbe. Ove su godine nastupili Rafael Dropulić Rafo, Andrej Grozdanov, Alida Poretti Fištrek te pulska Grupa Oton.

PROSLAVA VELIKE GOSPE U POREČU

Središnje svečano misno slavlje o svetkovini Uznesenja Blažene Djevice Marije u subotu 15. kolovoza u porečkoj prvostolnici predvodio je splitsko-makarski nadbiskup koadjutor, porečki i pulski ordinarij Dražen Kutleša.

Misu je mons. Kutleša predvodio u suslavlju s kancelarom biskupije mons. Sergijem Jelenićem, katedralnim župnikom preč. Milanom Zgrablićem i vikarom porečke župe Janezom Barboričem.

Preč. Zgrablić tom je prigodom čestitao mons. Kutleši na imenovanju splitsko-makarskim nadbiskupom koadjutorom. Izrazio dobrodošlicu svim okupljenima, a s obzirom na nazočnost velikog broja gostiju koji svoj odmor provode u Poreču prigodnu dobrodošlicu izrekao je na talijanskom te njemačkom jeziku.

Mons. Kutleša u homiliji je istaknuo da, poput djeteta koje uvijek kada se osjeća nesigurno ide svojoj majci tražiti zaštitu, tako se i mi u ovim nestabilnim i nesigurnim vremenima pandemije obraćamo svojoj Nebeskoj majci da nas zagovara i brani, kao što je to mnogo puta kroz povijest učinila.

Nadbiskup je nadalje pojasnio latinski naziv svetkovine Uznesenja, Assunzione, assumere znači uzeti nekoga pokraj sebe, Bog ju je uzeo dušom i tijelom na nebo, kako kaže dogma koju je proglasio papa Pio XII. 1950. godine. Ta dogma odražava stoljetno vjeronaučje naroda od I. stoljeća. Bog je dopustio da ono tijelo koje je rodilo Njegova Sina ne bude raspadljivo. Ona je rođena bez grijeha, a grijeh je taj koji narušava sklad. Ona nije robovala grijehu i zato je jedina od nas smrtnih ljudi zaslužila da bude uznesena na nebo.

Nadalje, Marija je bila suotkupiteljica, i po njoj nam Bog daje primjer kako i mi trebamo živjeti i činiti dobro. Prethodno, Biblija spominje kako su Henok, 'onaj koji je hodio s Bogom', i prorok Ilija uzeti na nebo. Marija je, kako je Knjiga otkrivenja naziva, Škrinja zavjetna, ono što je najvrjednije kod Židova, a koja se nalazi u svetinji nad svetinjama. Marija jest svetinja nad svetinjama koju mi trebamo gledati kao uzor i koja je preteča našega spasenja.

Ovaj nas blagdan potiče da vidimo uzor u Blaženoj Djevici Mariji, ona je to ostvarila kao obična djevojka

pa stoga svi trebamo slijediti njezin primjer i težiti da živimo pošteno i dostojno, izbjegavajući grijeh. U Svetome pismu nalazimo da smo mi hramovi Duha Svetoga, kao takvi trebamo svoje tijelo čuvati od grijeha i kao čisti otići u raj, stoga smo pozvani moralno živjeti svoj život i kloniti se grijeha. Nadalje, nastavio je propovjednik, trebamo se čuvati da ne postanemo robovi grijeha. Blažena Djevica Marija sudjelovala je u našem otkupljenju jer nas je Isus svojom smrću i uskrsnućem otkupio. Pozvani smo da se oslobodimo ropstva grijeha, treba u životu razlikovati dobro ode zla, a smisao života pravoga vjernika treba biti dolazak u kraljevstvo nebesko, istaknuo je propovjednik.

Mi u Blaženoj Djevici Mariji vidimo zagovornicu, rekao je nadbiskup, mi joj se obraćamo u teškim životnim situacijama, no kada nema poteškoća zaboravljamo i na Blaženu djevicu Mariju i na Boga jer nemamo vremena za to. Blažena Djevica Marija nas poziva da život shvatimo ozbiljno od rođenja do smrti. Trebamo prihvaćati svoj križ i kao vjernici biti svjesni da je ovaj naš život prolazan i da na životnome hodočašću trebamo doći do trenutka prelaska s ovoga svijeta. Jesmo li spremi otići s ovoga svijeta, i što ćemo donijeti pred Boga i Blaženu Djevicu Mariju? Znajući da ne možemo ponijeti ništa materijalno trebamo se zapitati kakva ćemo djela ponijeti, kakovi smo bili prema bližnjima? Donesimo danas kao vjernici odluku da živimo kršćanski, vjernički, pošteno, možda će nam tako u životu biti teško, no na kraju će se to isplatiti. I Blažena Djevica Marija je prošla mnoge trnovite puteve no na kraju je doživjela slavu, a tako će i svatko od nas koga Bog nađe pravednim.

Neka naše molitve i zazivi budu uslišani od Blažene Djevice Marije, a mi trebamo ustrajno moliti i vjerovati ono što molimo, jer jedino tako će naše molitve biti uslišane, zaključio je mons. Kutleša.

BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ U ARENI ŽIVOTA POBJEDIO SNAGOM VJERE

U Svetvinčentu, o proslavi 73. obljetnice mučeništva bl. Miroslava Bulešića, u godini kada se spominjemo 100. obljetnice njegova rođenja, u ponedjeljak 24. kolovoza središnje svečano misno slavlje na glavnom mjesnom trgu predvodio je splitsko-makarski nadbiskup metropolit Marin Barišić.

Koncelebrirali su riječki nadbiskup i metropolit Ivan Devčić, porečki i pulski biskup i novoimenovani nadbiskup koadjutor Splitsko-makarske nadbiskupije Dražen Kutleša, krčki biskup Ivica Petanjak, gospićko-senjski biskup Zdenko Križić, umirovljeni porečki i pulski biskup Ivan Milovan i osamdesetak svećenika iz raznih biskupija i nadbiskupija. Lik blaženog Bulešića i ovom je prigodom okupio, obzirom na epidemiološku situaciju čak pomalo iznenađujuće veliki broj vjernika, svojih štovatelja, pa je glavni mjesni trg u Svetvinčentu, zajedno s pokrajnjim ulicama, ove godine za središnje misno slavlje primio oko 1500 hodočasnika.

Drveni sarkofag u kojemu se nalaze kosti bl. Bulešića, koji se čuva u oltaru župne crkve, za ovu je misu izložen na prezbiteriju na trgu, a tijekom mise na oltaru je bio relikvijar s krvlju mučenika.

Uvodni pozdrav uputio je nadbiskup Kutleša, istaknuvši da je bl. Bulešić mučenik svete krizme. Svečanim činom beatifikacije u pulskoj Areni naš blaženik uzdignut je na čast oltara i stavljen za uzor i štovanje kako našoj mjesnoj Crkvi tako i cijeloj našoj domovini Hrvatskoj, rekao je mons. Kutleša. Njegov duhovni stijeg desetljećima uzdignuto vijori nad našom biskupijom kao duhovni kompas u življenju kršćanskih ideala. Bl. Miroslav, kako čitamo u njegovom duhovnom dnevniku, prikazuje se Bogu kao hostija za cijeli život i kao svijeća za Božju čast i dobro duša. Za sve nas vjernike smrt i proglašenje blaženim Miroslava Bulešića su veliki povijesni događaji koji su razlog naše velike nade i utjehe. U osobi se našega blaženika spaja cjelokupna tragedija koja je pogodila pučanstvo Istre, hrvatskoga naroda i cijele Europe tijekom prošloga stoljeća, obilježenog trima velikim neljudskim sustavima fašizmom, nacizmom i komunizmom. U osobi bl. Miroslava prepoznajemo pobjedu Kristova evanđelja nad zlom, pobjedu Božjih prava i savjesti nad nasiljem i ugnjetavanjem, pobjedu praštanja i pomirbe nad mržnjom i osvetom. Naš bl. Miroslav predstavlja svećenika i vjernika koji želi oprostiti i pomiriti se, očistiti sjećanje od mržnje pobjeđujući zlo dobrom tako da mu osveta postaje oprost, istaknuo je porečki i pulski ordinarij.

Mons. Barišić na početku homilije podsjetio je na proslavu beatifikacije bl. Bulešića 28. rujna 2013. godine te je naglasio da je slavlje u Areni upućivalo simbolikom i stvarnošću na jednu širu, veću i suvremeniju arenu – na prostor Istre u vrijeme II. svjetskog

rata. Spominjući ukratko životopis bl. Bulešića, predvoditelj je istaknuo da je on u svom dvadesetsedmogodišnjem životnom vijeku proživio bogat i plodan život s kojim se danas ponosi ne samo Istra, nego čitava Domovina kao i univerzalna Crkva. Asocirajući na poprište slavlja beatifikacije, propovjednik je rekao da je svojevrsna arena – borba – i naš ljudski život, te istaknuo da o toj areni svjedoči u svom „Duhovnom dnevniku“ i mladić Miroslav koji prolazi kroz svoje osobne kušnje, izazove i odluke u svojoj vjernosti Bogu i služenju bližnjemu. Tako bi znao reći: „Prije smrt, nego grijeh i nevjernost“, citirao je propovjednik te nastavio istaknuvši da se je bl. Miro, gradeći Božje kraljevstvo te tražeći samo slavu Božju i spas duša, u to vrijeme susreo u „areni“ Istre s tri bezbožne ideologije koje su se borile za svoja kraljevstva. Pomagao je sirotinji i mnoge je spasio iz zatvora. Znao je reći: „Između žalosnog, tužna, krvlju natopljena naroda mi moramo biti dobri Samaritanci koji tješimo, liječimo, pridižemo, zavijamo svaku ranu“.

Mons. Barišić naglasio je bit osobe, razmišljanja i življenja našega blaženika: „Svjestan pripadnosti svome narodu kao katolički svećenik bio je tu za svakoga, nadilazeći ljudske granice i podjele. U svemu vjeran Bogu bio je spreman dati svoj život za povjerenje mu stado. Izazova, napada i prijetnji bilo je na pretek kako njemu osobno tako i njegovim vjernicima. Ali don Miroslav je ostao hrabar i uspravan: „Ničeg se ne bojim, jer znam da u svemu činim svoju dužnost i miran sam pred Bogom i pred ljudima“. Iskreno pobožan Blaženoj Djevici Mariji, onoj koja je najbolje vršila volju Božju, moli da ga prati i pomogne u vjernom, odgovornom i savjesnom služenju. Kad su mu prijetili rekao bi: „Ako me ubiju, ubit će me za vjeru u Boga“.

Tadašnji Papin predstavnik u Beogradu na vijest o mučeništvu mladog svećenika reče: „S mučeništvom don Miroslava Bulešića, Crkva nije izgubila nego dobila“, podsjetio je propovjednik na davno izrečene proročanske riječi.

Mons. Barišić prisjetio se događaja progona Crkve iz svog rodnog kraja: „24. kolovoza 1947. godine, kada je don Miroslav nakon slavlja krizme ubijen u župnoj kući u Lanišću, imao sam tek pet mjeseci. No, mogu zamisliti događaje oko krizme: mržnju, napade i mučeništvo, jer su ta vremena potrajala i dugo nakon 1947. godine. Sjećam se dobro kako su u mojoj rodnoj župi Vidonje u dolini Neretve, kada sam imao samo

šest godina, još za mraka, rano ujutro došli i nasilno protjerali biskupa Franu Franića koji je toga dana trebao podijeliti sakrament svete potvrde.“

Definiravši život i mučeništvo bl. Miroslava u teološkoj perspektivi, propovjednik je istaknuo da je smrt za druge iz ljubavi najveći oblik ljubavi: „Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje“ (Iv 15, 13). Bez takve ljubavi koja je spremna biti sjeme za život drugoga, roditeljska i majčinska ljubav bila bi ludost, ljubav branitelja prema Domovini bila bi tragedija, a don Miroslavovo mučeništvo poraz.“

Pri kraju homilije propovjednik je vrlo duboko i proniknuto povijesno aktualizirao život i djelovanje bl. Bulešića: „Blaženi don Miroslav Bulešić svjedoči nam da u areni života ne smijemo i ne možemo ostati sebično i egocentrično pšenično zrno. Kao zrno, potrebno je pasti – umočiti se u stvarnost vremena i prostora. Ta stvarnost, taj teren nije uvijek mekan, obrađen i natopljen, nego je često tvrd, opor, bezvodan pa čak i nehuman. Teren je to našega osobnog, bračnog, obiteljskog i društvenog života. Tlo je to našega gospodarstva, politike, prosvjete, zdravstva, radnih mjesta, ustanova, ureda... Upravo tu nam je sijati, rasti i plodove donositi. Zbog opasnosti koje su ga vrebale i tvrdoće tla, mladom svećeniku Miroslavu govorili su da bježi i da ide preko granice. Spašavajući svoj život na taj način postao bi gubitnik. No, darujući svoj život za Krista i za bližnje doživio je proslavu Kristova „časa“. Zato ga i mi danas slavimo i njemu se molimo. Zahvalni smo našem blaženiku don Miroslavu i blaženom Alojziju Stepincu što su u vrijeme nehumanih ideologija svojim svjedočenjem osvjetlili i spasili lice čovjeka.“

„Blaženi don Miroslave, ti koji si ušao u proslavu Kristova ‘časa’, pomози nam biti plodno i blagoslovljeno pšenično zrno vjernosti Bogu i ljubavi prema bližnjemu. Neka tvoje stope ljudskosti i vjere, budu ohrabrenje i usmjerenje našim koracima u ovom prijelazu preko rijeke vremena na obalu vječnosti, gdje svi naši zemaljski časovi s Kristom doživljavaju svoju proslavu u nebu“, zaključio je propovjednik.

Na kraju misnoga slavlja, prije završnog blagoslova, okupljenima se obratio svetvinčentski župnik Darko Zgrablić, koji je uz pozdrave i zahvale svima okupljenima napose istaknuo hodočasnike pješake koji su i ove godine pristigli u Svetvinčenat na središnje misno slavlje pješice iz raznih dijelova Istre: Labina, Pule, Valbandona, Vodnjana, Rovinja, Kanfanara te Vrsara i Gradine. Ova naša nevelika crkva, možda toga nismo ni svjesni, sve više postaje utabana staza

ne samo koraka hodočasnika nego i milosti izmoljenih pred oltarom bl. Miroslava, pa nas sve zajedno potičem da svoje molitve upućujemo bl. Miroslavu, da se utječemo njemu za zagovor i da ga nasljedujemo. Na kraju svoga obraćanja župnik je podsjetio da je običaj na kraju tih misa o obljetnici mučeništva bio da svi uđu u crkvu te prođu u ophodu iza oltara gdje se čuva okrvavljeni talar blaženika, no ove je godine, izvanredno odlučeno da se nakon mise drveni sarkofag, koji se inače čuva u oltaru, a za ovu je prigodu iznesen na prezbiterij na trgu, spusti s prezbiterija te da se svi koji to žele, poštujući epidemiološke naputke, mogu doći nakon mise pokloniti pred relikvijama bl. Bulešića.

„Bog nas je blagoslovio svakim blagoslovom u Isusu Kristu i taj blagoslov prelijeva se preko njegovih svjedoka, jedan od njih je i bl. Miroslav kojega danas slavimo, vjerujem da se Božji blagoslov preko njega prelijeva i natapa ovu plemenitu zemlju Istru, našu domovinu, Crkvu i čitav svijet“, rekao je mons. Barišić. „Vjerujem da će pratiti i ovo novo imenovanje koje je pogodilo vašega ordinarija mons. Dražena; ‘ukrali’ smo ga, no ja vjerujem da ima i neki povijesni razlog za to“, rekao je splitsko-makarski metropolit te pojasnio: „Vi, koji ste bili u Rimu, vidjeli ste u kapeli Sv. Venancija da su sv. Dujam i solinski mučenici i istarski mučenici i sv. Mauro blizu, a sada ne više samo likovi, nego evo i živi njihovi nasljednici, pa će tako mons. Dražen doći bliže Dujmova nasljednika“, rekao je predvoditelj spominjući nedavno imenovanje mons. Kutleše splitsko-makarskim nadbiskupom koadjutorom. „Neka Božji blagoslov i zagovor našega blaženika prati ovu Crkvu, prati hod prema izboru novog pastira, a neka blagoslovi i svakoga od nas, sve naše ‘arene’, ‘arene’ naših srdaca, života, braka, obitelji i društva, potrebni smo ohrabrenja i svježine Božjeg blagoslova“, zaključio je mons. Barišić.

Pjevanje je predvodio zbor pjevača iz dvije župa Pazinskoga dekanata, Staroga Pazina i Motovunskih Novaki, pod ravnanjem vlč. Rudija Korace, vrsnog glazbenika i dugogodišnjeg koordinatera svih zbivanja vezanih uz liturgijsku glazbu u Porečkoj i Pulskoj biskupiji.

Središnjoj proslavi obljetnice mučeništva prethodile su, po mnogim župama diljem Porečke i Pulske biskupije, kao i diljem Domovine, pobožnosti devetnice i trodnevnice bl. M. Bulešiću, a trodnevnu duhovnu pripremu u Svetvinčentu prigodnim nagovorima uz večernja misna slavlja ove su godine predvodili fra Darko Tepert i fra Josip Vlašić iz pazinskoga franjevačkog samostana Pohođenja Marijina.

HOMILIJA SPLITSKO-MAKARSKOGA NADBISKUPA I METROPOLITA MARINA BARIŠIĆA

24. kolovoza 2020. u Svetvinčentu

Liturgijska čitanja: Mudr 3, 1–9; 2 Tim 3, 10 – 12; Iv 12, 23 – 28

1. Draga braćo i sestre,

rado se sjećamo slavlja 28. rujna 2013. godine u pulskoj Areni kada je svečano proglašen blaženim svećenik i mučenik Porečke i Pulske biskupije don Miroslav Bulešić. Nazočna je bila ne samo Crkva u Hrvata, nego i univerzalna Crkva u osobi uzoritog kardinala Angela Amata, prefekta Kongregacije za kauze svetih. Taj događaj slavio se u Areni, mjestu fizičkih i duhovnih krvavih borbi mnogih mučenika za svoju vjeru. Slavlje u Areni upućivalo je simbolikom i stvarnošću na jednu širu, veću i suvremeniju arenu – na prostor Istre u vrijeme Drugog svjetskog rata. Ovogodišnja proslava podsjeća nas na 100. obljetnicu rođenja blaženoga don Miroslava, 73. godišnjicu njegove smrti i 7. godišnjicu proglašenja blaženim.

2. Prisjetimo se kratka ali plodna života onoga koji nas je na dan beatifikacije ponosno okupio u pulskoj Areni kao i danas u njegovoj rodnoj župi Svetvinčenatu. Blaženi Miroslav rođen je 1920. godine u selu Čabrunići – župa Svetvinčenat. Nakon osnovnog, školovanje nastavlja u Gorici i Kopru, a po položenju maturi prate ga osobine kako se „radi o odličnom mladiću, intelektualnom, otvorenom, pobožnom i dobrom“. Poslan je na studij u Rim, a njegovo daljnje školovanje potpomagao je i tadašnji zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac. Za svećenika je zaređen 1943. godine u svojoj rodnoj župi. Dvije godine djelovao je u župi Baderna, a potom godinu dana u župi Kanfanaru. Nakon toga postaje podravnatelj i profesor u Pazinskom sjemeništu. Prateći delegata Svete Stolice mons. Jakoba Ukmara pri podjeli sakramenta krizme po župama biskupije 1947. godine, 24. kolovoza mučenički je ubijen za vjeru i Boga u župnoj kući u Lanišću. U svom dvadesetsedmogodišnjem životnom vijeku proživio je bogat i plodan život s kojim se danas ponosi ne samo Istra, nego čitava Domovina kao i univerzalna Crkva.

3. Dakako, svojevrсна arena – borba – je i naš ljudski život. O toj areni svjedoči u svom „Duhovnom dnevniku“ i mladić Miroslav koji prolazi kroz svoje osobne kušnje, izazove i odluke u svojoj vjernosti Bogu i služenju bližnjemu. Tako bi znao reći: „Prije smrt, nego grijeh i nevjernost“. Nakon što je dobio nepristojno pismo od neke djevojke prije svoga svećeničkog ređenja utječe se Gospi: „Majko Marijo, od Bettine i od Alde očuvaj me. Daj da bude moje srce sasvim u tvojim rukama“. Predan u volju Božju sa strahopoštovanjem radosno je očekivao dan

svoga ređenja. „Još mi fali malo sati kad ću postati svećenik. Moj Bože, sav ti se prikazujem, sav ti se darujem: sav hoću da sam tvoj sada i uvijek. Hoću ti vjerno služiti. Slava Tvoja i spas duša. Poniznost, požrtvovnost. Prikazat ću se sav za spas i mir našega naroda“. Njegovo mladomisničko geslo glasi: „Dođi kraljevstvo tvoje, budi volja tvoja!“.

Gradeći Božje kraljevstvo te tražeći samo slavu Božju i spas duša, u to vrijeme susreo se u „areni“ Istre s tri bezbožne ideologije koje su se borile za svoja kraljevstva. Pomagao je sirotinji i mnoge je spasio iz zatvora. Znao je reći: „Između žalosnog, tužna, krvlju natopljena naroda mi moramo biti dobri Samaritanci koji tješimo, liječimo, pridižemo, zavijamo svaku ranu“.

4. Svjestan pripadnosti svome narodu kao katolički svećenik bio je tu za svakoga, nadilazeći ljudske granice i podjele. U svemu vjeran Bogu bio je spreman dati svoj život za povjerenost mu stado. Izazova, napada i prijetnji bilo je na pretek kako njemu osobno tako i njegovim vjernicima. Ali don Miroslav je ostao hrabar i uspravan: „Ničeg se ne bojim, jer znam da u svemu činim svoju dužnost i miran sam pred Bogom i pred ljudima“. Iskreno pobožan Blaženoj Djevici Mariji, onaj koja je najbolje vršila volju Božju, moli da ga prati i pomogne u vjernom, odgovornom i savjesnom služenju. Kad su mu prijetili rekao bi: „Ako me ubiju, ubit će me za vjeru u Boga“. I baš to se dogodilo na današnji dan pred 73 godine. Tadašnji Papin predstavnik u Beogradu na vijest o mučeništvu mladog svećenika reče: „S mučeništvom don Miroslava Bulešića, Crkva nije izgubila nego dobila“. Na sve prijetnje i mržnje znao je reći: „Moja osveta je oprost“.

5. Nažalost često su te napade, prijetnje i zla protiv svećenika i Crkve činili naši ljudi zavedeni bezbožnom ideologijom i nevjerojatnom mržnjom prema vjeri. Mnogi od njih, u dobroj vjeri i s plemenitim ciljem oslobođenja svoje zemlje od okupatora, s vremenom su zarobljeni u mreže nevjere bezbožne ideologije iz koje im se nije bilo lako izvući. Kao svećenik i sâm sam se susretao s takvim osobnim tragedijama ljudi koji su doživjeli izdaju sebe, svoje slobode, savjesti i identiteta od čega su se neki uspjeli osloboditi i izaći iz toga „egipatskog ropstva“ tek poslije 1990 – ih godina. Dok sve ovo spominjemo, ne zaboravljamo onu don Miroslavovu kršćansku i svećeničku veličinu: „Moja osveta je oprost“.

6. 24. kolovoza 1947. godine, kada je don Miroslav nakon slavlja krizme ubijen u župnoj kući u Lanišću, imao sam tek pet mjeseci. No, mogu zamisliti doga-

đaje oko krizme: mržnju, napade i mučeništvo, jer su ta vremena potrajala i dugo nakon 1947. godine. Sjećam se dobro kako su u mojoj rodnoj župi Vidonje u dolini Neretve, kada sam imao samo šest godina, još za mraka, rano ujutro došli i nasilno protjerali biskupa Franu Franića koji je toga dana trebao podijeliti sakrament svete potvrde. Blaženi don Miroslav mučenik je sakramenta svete potvrde, sakramenta koji od nas traži zrelo razmišljanje i hrabro svjedočenje kršćanske vjere. On sam suoblíben Kristu po sakramentima svete potvrde i svetoga reda, mogao je reći: „Moja osveta je oprost“ jer je i sam Isus Krist „vjerni svjedok i mučenik ljubavi, tako postupio: „Oče, oprostí im jer ne znaju što čine“ (Lk 23, 34).

7. Upravo Isus Krist, njegov primjer i riječi, najbolje osvjetljavaju lik i djelo mladog svećenika i mučenika don Miroslava Bulešića. U Drugoj poslanici Timoteju čuli smo: „A i svi koji hoće živjeti pobožno u Kristu Isusu, bit će progonjeni...“. I sam Isus Krist nagovijestio je tu stvarnost: „Došao je čas da se proslavi Sin Čovječji“ (Iv 12, 23). Isus izgovara ove riječi kada ga neki Grci žele vidjeti s distance – izvana. On sebe predstavlja dublje, slikom pšeničnog zrna. Živjeti znači dati život, a ne dati život znači umirati. Onaj koji želi sačuvati svoj život bez žrtve ljubavi doista ga gubi. Zrno koje se daruje daje život – bogatstvo ploda. Smrt za druge iz ljubavi najveći je oblik ljubavi: „Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje“ (Iv 15, 13). Bez takve ljubavi koja je spremna biti sjeme za život drugoga, roditeljska i majčinska ljubav bila bi ludost, ljubav branitelja prema Domovini bila bi tragedija, a don Miroslavovo mučeništvo poraz.

8. Doista, smrt za druge iz ljubavi najveći je oblik života! Čas je to proslave, kako reče Isus Krist. Čas osude, mučeništva i smrti može proglasiti slavom samo Onaj koji je pobjednik nad smrću – Uskrsli Krist Gospodin. Stoga i ona njegova riječ pred smrt: „Došao je čas da se proslavi Sin Čovječji“ (Iv 12, 23). Takav ili sličan čas susrest će svakoga od nas prije ili kasnije. „Čas“ nije samo dio vremena, to nije ono koliko je sati, nego je šansa i trenutak za činiti dobro. Što činimo od

vremena, naših časova? Brojimo koliko je sati? Da, računamo, ali za nas i za one koji s nama žive daleko je važnije kakvi su nam sati. Žanjemo što sijemo. Na zidnom satu jednoga poznatog sveučilišta piše: „Prazne ure bit će ti upisane u dug“. U povezanosti s Isusovim „časom“, naše vrijeme proživljeno s Njime uz trud, žrtvu i sebedarnu ljubav postaje dobitak – dar s povjerenjem. Darovano vrijeme življeno kao čas sebedarne ljubavi daje nam mogućnost da postane „čas“ slave. S Kristom i poraženi časovi postaju slavni – zrno bogato plodom. Božje zrno, Isus Krist, umro je za nas – svoj urod – da bismo mi mogli živjeti, ali ne tek 80, 90 ili 100 godina zemaljskog života, nego vječno u slavi.

9. Draga braćo i sestre, blaženi don Miroslav Bulešić svjedoči nam da u areni života ne smijemo i ne možemo ostati sebično i egocentrično pšenično zrno. Kao zrno, potrebno je pasti – umočiti se u stvarnost vremena i prostora. Ta stvarnost, taj teren nije uvijek mekan, obrađen i natopljen, nego je često tvrd, opor, bezvodan pa čak i nehuman. Teren je to našega osobnog, bračnog, obiteljskog i društvenog života. Tlo je to našega gospodarstva, politike, prosvjete, zdravstva, radnih mjesta, ustanova, ureda... Upravo tu nam je sijati, rasti i plodove donositi. Zbog opasnosti koje su ga vrebale i tvrdoće tla, mladom svećeniku Miroslavu govorili su da bježi i da ide preko granice. Spašavajući svoj život na taj način postao bi gubitnik. No, darujući svoj život za Krista i za bližnje doživio je proslavu Kristova „časa“. Zato ga i mi danas slavimo i njemu se molimo. Zahvalni smo našem blaženiku don Miroslavu i blaženom Alojziju Stepincu što su u vrijeme nehumanih ideologija svojim svjedočenjem osvjetlili i spasili lice čovjeka.

10. Blaženi don Miroslave, ti koji si ušao u proslavu Kristova „časa“, pomozí nam biti plodno i blagoslovljeno pšenično zrno vjernosti Bogu i ljubavi prema bližnjemu. Neka tvoje stope ljudskosti i vjere, budu ohrabrenje i usmjerenje našim koracima u ovom prijelazu preko rijeke vremena na obalu vječnosti, gdje svi naši zemaljski časovi s Kristom doživljavaju svoju proslavu u nebu. Amen.

U POREČKOJ KATEDRALI SVEČANO PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. MAVRA, ZAŠTITNIKA POREČA I POREČKE BISKUPIJE

Svečano misno slavlje o blagdanu sv. Mavra, prvog porečkog biskupa, zaštitnika Porečke biskupije i grada Poreča, u subotu, 21. studenoga 2020. u porečkoj katedrali predvodio je gospičko-senjski biskup mons. Zdenko Križić. Koncelebrirali su riječki nadbiskup i metropolit mons. Ivan Devčić, novoimenovani nadbiskup koadjutor riječke nadbiskupije mons. Mate Uzinić, krčki biskup mons. Ivica Petanjak, porečki i pulski biskup u miru mons. Ivan Milovan te apostolski upravitelj Porečke i Pulske biskupije, nadbiskup koadjutor Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Dražen Kutleša koji je kao domaćin na početku izrekao uvodni pozdrav i izraze dobrodošlice svima okupljenima.

U ime civilnih vlasti misi je nazočio gradonačelnik Poreča g. Loris Peršurić sa suradnicima, te vjernici iz porečke i okolnih župa. Ove je godine zbog epidemioloških razloga bilo mnogo manje vjernika nego je to uobičajeno, nije se okupio tradicionalno veliki broj svećenika iz cijele biskupije, a nije održana ni svečana procesija s relikvijama po ulicama grada.

Propovjednik je u prigodnoj homiliji istaknuo kako je porečka mjesna crkva, odmah nakon njegove mučeničke smrti, počela častiti sv. Mavra kao sveca i svoga zaštitnika, čijem se zagovoru utjecala u tim teškim vremenima, a nije se prestala utjecati sve do naših dana. Podsjetio je da je, zbog glasa o svetosti života i mučeništvu sv. Mavra papa Ivan IV., u VII. stoljeću, poslao opata Martina da donese u Rim kosti svetih mučenika iz Istre i Dalmacije.

“Crkva je bila najjača onda kada su je progonili jer su progonstva pročišćavala Crkvu. To samo govori kako glavno polje naše kršćanske borbe nisu neki „neprijatelji“ izvana bez obzira kakvim sve strelicama napadali i blatili Crkvu, nego je to polje naše kršćanske autentičnosti, naše vjernosti evanđelju, našeg konkretnog življenja Isusove zapovijedi ljubavi. Progonstva su vrlo jasno pokazivala razliku između autentičnih vjernika i onih koji to nisu. Crkvi su davali snagu oni autentični, oni koji su bili spremni podnijeti određene patnje za Boga koga su osjećali živim u svome srcu. Oni su bili privlačna snaga za mnoge koji nisu poznavali Boga”.

“To je tako kroz cijelu povijest Crkve. Crkva je bila jaka kada su njezini članovi – biskupi, svećenici, vjernici – živjeli i svjedočili svoju vjeru autentičnim životom kakvim je živio Isus”, istaknuo je propovjednik.

“Povijest nam jasno pokazuje kako Crkvi nisu bila najveća prijetnja progonstva, bez obzira kakva bila i od koga dolazila, nego mlaki i površni život njezinih članova. U prvim kršćanskim vremenima Crkva je bila progonjena, imala je veliki broj mučenika, ali usprkos tome broj kršćana je rastao začuđujućom brzinom”.

“Više od osamdeset posto našeg naroda se izjašnjava kao vjernici, ali je nažalost kod mnogih ta vjera jedva vidljiva, a često puta posve neprepoznatljiva. Kako razumjeti da u našem narodu, koji je u ogromnom postotku vjernički, ima toliko nepravde, korupcije, manjka solidarnosti i nebrige za najjadnije kategorije našeg društva? Koliko je danas vjernika čija se vjera sastoji samo u tome da vjeruju da Bog postoji, ili kako se često čuje reći da vjeruju da „nešto postoji“? Od takve vjere nema puno koristi. Takva vjera nikoga neće privući ili oduševiti za Boga”.

“Najjača snaga kršćana je oduvijek bio njihov autentičan kršćanski život, njihova svetost. To je bila, a mora biti i danas, glavna snaga Crkve. Crkvi drugo oružje ne treba. Kada fali svetosti i autentičnog kršćanskog života Crkva gubi, ne daje pravo svjedočanstvo svome Gospodinu”.

“Osrednja ili površna vjera ne daje čovjeku istinsku životnu snagu. Vjernici danas, barem kod nas, hvala Bogu, ne moraju krvlju svjedočiti svoju vjeru, ali moraju imati udjela u mučeništvu. Bez mučeništva nema autentičnog kršćanina”, rekao je mons. Križić.

“Ne radi se ovdje o mučeništvu krvlju nego o mučeništvu ljubavi i služenja. I to je mučeništvo, jer košta puno, naglasio je predslavitelj. Ljubav i služenje u vlastitoj obitelji, savjesno služenje na radnom mjestu, autentično svjedočenje evanđeoskih vrijednosti u svim životnim situacijama. Ovo nije lako. Ali kada osoba ima istinsku vjeru iz nje će i crpiti snagu za ljubav i služenja, kao i za svaku žrtvu koja oplemenjuje ljudski život, rekao je mons. Križić te zaključio istaknuvši kako je svetom Mavru vjera dala snagu za mučeništvo krvlju. Neka i nama njegov zagovor isprosi od Boga snagu ljubavi i služenja da prodemo ovom zemljom čineći dobro, da iza sebe ostavimo dobrote, plemenitosti i svakog blagoslova”.

Na kraju mise, predslavitelj je pred svečevim relikvijama izmolio molitvu sv. Mavru, a misno slavlje zaključeno je blagoslovom s relikvijama.

PROPOVIJED BISKUPA ZDENKA KRIŽIĆA NA BLAGDAN SV. MAVRA

21. studenoga 2020.

Gospićko-senjski biskup Zdenko Križić slavio je misu u subotu 21. studenoga 2020. u porečkoj katedrali u prigodi blagdana sv. Mavra, zaštitnika Porečke biskupije i grada Poreča.

O svetom Mavru ne znamo puno. Ne znamo ni točnu godinu rođenja, a niti godinu smrti. Nekih drugih detalja iz njegova života nemamo, osim da je bio biskup ove mjesne Crkve. Međutim sve ovo ne umanjuje njegovu duhovnu veličinu, i zbog toga on nije manje uzor vjerniku našeg vremena i poslije više od 1700 godina od njegove smrti. Dovoljna je činjenica da je bio mučenik za vjeru, i da je ostavio snažan dojam na vjernike svoga vremena koji su, čim je Crkva dobila slobodu koju godinu iza njegove smrti, ekshumirali njegovo tijelo i pohranili ga u gradskoj crkvi sa natpisom: „Ovo sveto počivalište čuva čisto tijelo mučenika Mavra“. Tako su ga vidjeli njegovi suvremenici.

Ova mjesna Crkva ga je, odmah nakon mučeničke smrti, počela častiti kao sveca i svoga zaštitnika, čijem se zagovoru utjecala u tim teškim vremenima, a nije se prestala utjecati sve do naših dana.

Koliko god je Poreč podaleko od Rima, glas o svetosti života i mučeništvu svetog Mavra brzo je dopro do središta kršćanstva što je, bez sumnje, zadivilo i ohrabrilo Crkvu u Rimu. Tako se njegovo štovanje širilo na cijelu Crkvu. To je zasigurno bio i razlog da je papa Ivan IV., u VII. stoljeću, poslao opata Martina da donese u Rim kosti svetih mučenika iz Istre i Dalmacije.

Zanimljivo, barem Rim nije oskudijevao kostima mučenika, ali opet, likovi mučenika sa današnjih naših prostora ostavili su snažan dojam na Crkvu u Rimu koja je zaželjela imati njihove relikvije. Zauzvrat, Crkva u Rimu, je ostavila ovim mučenicima trajan spomen u Lateranskoj kapeli, gdje su likovi svetog Mavra, svetog Duje i još nekih mučenika, oslikani u mozaiku na stropu kapele koja je nezaobilazna znamenitost za sve hodočasnike, napose one iz naših krajeva.

Mučeništvo je bilo najjače svjedočanstvo koje je neki kršćanin mogao dati za Isusa. Mučenici nisu bili neki vjerski fanatici kakve poznaje naše vrijeme, koji tobože za vjeru daju svoje živote oduzimajući živote mnogim nevinima. Prvi kršćani su progonjeni i ubijani, ne zato što su nekome zlo činili, nego samo zbog vjere u Isusa kao Sina Božjega, i što je njihova vjera bila različita od one koju su imali carevi i moćnici toga vremena. Oni su ubijani a da druge nisu mrzili, drugima prijetili ili bilo kakvo zlo činili.

Istina je da su svi ovi mučenici mogli spasiti svoje živote, izbjeći mučeništvo i smrt. Bilo je dovoljno

samo da se odreknu Isusa, da ga zaniječu, i nitko ih ne bi dirao. Ali oni to nisu mogli. Činjenica je da je bilo i onih koji su od straha zatajili, nisu izdržali, strah je bio jači od njih. Mučeništvo su mogli podnijeti samo oni koji su imale duboko iskustvo Isusove blizine i njegove snage, koji su u nutrini nosili snažan osjećaj živoga Boga. Nitko nije postao mučenik sa nekom osrednjom vjerom. Takva vjera ne daje snagu za mučeništvo. Osrednji vjernici, ni onda ni danas, nisu neko posebno ogledalo na kojem se mogu prepoznati crte Isusova lica. Ima i danas puno onih koji će reći da vjeruju, ali će u svakoj imalo delikatnoj situaciji zatajiti svoju vjeru ili se ponašati suprotno zahtjevima vjere.

Crkva je bila najjača onda kada su je progonili jer su progonstva pročišćavala Crkvu. Progonstva su vrlo jasno pokazivala razliku između autentičnih vjernika i onih koji to nisu. Crkvi su davali snagu oni autentični, oni koji su bili spremni podnijeti određenje patnje za Boga koga su osjećali živim u svome srcu. Oni su bili privlačna snaga za mnoge koji nisu poznavali Boga. To je tako kroz cijelu povijest Crkve. Crkva je bila jaka kada su njezini članovi – biskupi, svećenici, vjernici – živjeli i svjedočili svoju vjeru autentičnim životom kakvim je živio Isus.

Povijest nam jasno pokazuje kako Crkvi nisu bila najveća prijetnja progonstva, bez obzira kakva bila i od koga dolazila, nego mlaki i površni život njezinih članova. U prvim kršćanskim vremenima Crkva je bila progonjena, imala je veliki broj mučenika, ali usprkos tome broj kršćana je rastao začuđujućom brzinom. To samo govori kako glavno polje naše kršćanske borbe nisu neki „neprijatelji“ izvana bez obzira kakvim sve strelicama napadali i blatili Crkvu, nego je to polje naše kršćanske autentičnosti, naše vjernosti evanđelju, našeg konkretnog življenja Isusove zapovijedi ljubavi.

Preko osamdeset posto našeg naroda se izjašnjava kao vjernici, ali je nažalost kod mnogih ta vjera jedva vidljiva, a često puta posve neprepoznatljiva. Nažalost, danas ima veliki broj onih koji će reći da su vjernici, ali se Bogu nikada ne mole, u crkvu gotovo da ne dolaze, do svetih sakramenata ne drže. Pitamo se u čemu se sastoji takva vjera? Ima podosta i onih vjernika koji se Bogu obraćaju samo kada nadodu kakve životne nevolje, a onda se čude ako nisu uslišani, i to im još postaje dokaz kako Bogu do čovjeka nije ni najmanje stalo, i da molitva nema smisla. Oni, nažalost, ne znaju da naš Bog nije automat kojemu se dolazi samo onda kada se nešto treba, i u koji se ubaci, da tako kažem, jedan Očenaš ili Zdravo Mariju i dobije se što se želi. Bog ne želi takav odnos s čovjekom. Čovjek koji se

svojim životom udalji Boga, s njim ne računa, kako ga onda može imati blizu kada nadodu životne nevolje?

Kako razumjeti da u našem narodu, koji je u ogromnom postotku vjernički, ima toliko nepravde, korupcije, manjka solidarnosti i nebrige za najjadnije kategorije našeg društva? Veliki kršćanski pisac Tertulijan, iz druge polovice II stoljeća, se obraća rimskoj vlasti s pitanjem: zašto progone i ubijaju kršćane iako im ne mogu dokazati nikakvu krivnju, a potom dodaje: „Svakim danom sudite tolike zatvorenike i toliko ih je osuđeno na smrt zbog ubojstva ili kriminala. Recite mi kada ste to osudili nekog kršćanina kao ubojicu ili kao džeparoša ili kao razbojnika ili kao kradljivca u toplicama. Nitko od takvih nije bio kršćanin. A ako je slučajno bio netko takav mi ga samim tim ne priznajemo kršćaninom“.

Vidimo, kršćanski moral je bio iznimno strog. Kamo sreće da i danas možemo ustvrditi nešto takvoga, tj. da nema kršćana među kradljivcima, da ih nema među razbojnicima, među korumpiranima, i sl. U prvoj Crkvi nemoralnog kršćanina zajednica vjernika nije više priznavala svojim članom. Najjača snaga kršćana je bio njihov autentičan kršćanski život, njihova svetost. To je bila, a mora biti i danas, glavna snaga Crkve. Crkvi drugo oružje ne treba. Kada fali svetosti i autentičnog kršćanskog života Crkva gubi, ne daje pravo svjedočanstvo svome Gospodinu.

U tom smislu ostaju mnoga pitanja: uz veliki broj deklariranih vjernika danas koliko je zaista onih koji imaju iskustvo Boga? Koliko je onih koji nisu vjernici

samo zbog neke tradicije, nego uistinu žive svoju vjeru? Koliko je danas vjernika čija se vjera sastoji samo u tome da vjeruju da Bog postoji, ili kako se često čuje reći da vjeruju da „nešto postoji“? Od takve vjere nema puno koristi. Takva vjera nikoga neće privući ili oduševiti za Boga.

Ako čovjek nema živo iskustvo Boga, ako ne osjeća Boga u srcu, Bog će za njega ostati daleki Bog za koga samo zna da postoji ali s njim nema nikakav odnos. Dobro je rekao jedan mislilac: „Onaj tko ne živi ono što vjeruje, početi će vjerovati ono što živi“. A to što živi može ne imati nikakve veze sa Evandeljem. Osrednja ili površna vjera ne daje čovjeku istinsku životnu snagu. Vjernici danas, barem kod nas, hvala Bogu, ne moraju krvlju svjedočiti svoju vjeru, ali moraju imati udjela u mučeništvu. Bez mučenništva nema autentičnog kršćanina. Ne radi se ovdje o mučeništvu krvlju nego o mučeništvu ljubavi i služenja. I to je mučenništvo, jer košta puno! Ljubav i služenje u vlastitoj obitelji, savjesno služenje na radnom mjestu, autentično svjedočenje evanđeoskih vrijednosti u svim životnim situacijama. Ovo nije lako. Ali kada osoba ima istinsku vjeru iz nje će i crpiti snagu za ljubav i služenja, kao i za svaku žrtvu koja oplemenjuje ljudski život.

Svetom Mavru je vjera dala snagu za mučenništvo krvlju: Neka i nama njegov zagovor isprosi od Boga snagu ljubavi i služenja da prođemo ovom zemljom čineći dobro, da iza sebe ostavimo dobrote, plemenitosti i svakog blagoslova. Amen.

O SVETKOVINI SV. MAVRA MONS. KUTLEŠA URUČIO BISKUPIJSKA PRIZNANJA

Poreč, 21. studenoga 2020.

Svečanu večernju euharistiju na svetkovinu zaštitnika Porečke biskupije i grada Poreča sv. Mavra, prvoga porečkog biskupa, u subotu 21. studenog, predslavio je apostolski upravitelj Porečke i Pulske biskupije i nadbiskup koadjutor Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Dražen Kutleša.

Na kraju mise podijeljena su Biskupijska priznanja zaslužnim vjernicima iz raznih dijelova biskupije. Priznanja se dodjeljuju prema prijedlogu njihovih župnika, uz suglasnost drugih svećenika iz dekanata te uz odobrenje Biskupijskog ordinarijata. Ove godine nagrađeno je šest vjernika, a njihovi su župnici koncelebrirali.

Jedino po služenju postajemo veliki

Mons. Kutleša je na početku homilije istaknuo da jedino po smrti dolazi život, kako Evanđelje govori u prispodobi o pšeničnom znu, ako živimo za druge donosimo plod. Ako se ne istrošimo u ovome životu nećemo ga zadobiti. Sve nas, napose u mlađoj dobi, donekle karakterizira sebičnost i želja za sigurnošću koju si želimo priskrbiti. No, velika djela, poput žrtvovanja majke za dijete, nastaju iz ljubavi i darivanja drugima. Isus nas poziva da umiremo svom egoizmu te da živimo za druge ljude i za ideale. Jedino po služenju postajemo veliki,

Govoreći o sv. Mavru istaknuo je da ga nakon 1700 godina i dalje častimo upravo stoga što je dao život za vjeru i za druge ljude, nikoga nije mrzio nego je oprostio, jednako kao i naš bl. Miroslav Bulešić, čija je osveta bila oprost. Da su imali malo mržnje ne bi postali blaženi i sveti. I mi smo pozvani da budemo savršeni i sveti kao što je Otac naš nebeski.

Nesigurnost zbog gubitka kršćanskih vrednota

Prva je Crkva bila progonjena, bili su ubijani zbog svoje vjere, no upravo je krv bila sjeme novih kršćana. Mi, danas, nakon 1700 godina živimo u mnogo boljim okolnostima, unatoč tome često smo nezadovoljni, i kada u nekim, čak i nezahtjevnim situacijama, trebamo posvjedočiti svoju vjeru, često padamo. Što bi tek bilo da živimo u okolnostima progona, kakvi bi mi bili ljudi, da li bi se odrekli svojih bližnjih, svoje vjere, Isusa Krista i svega onoga što su prvi kršćani svjedočili?, upitao je mons. Kutleša.

Trebamo se zapitati jesmo li pravi vjernici ili smo više usmjereni na one materijalne stvari? U ovim vremenima velikih promjena na svjetskoj razini osjećamo nesigurnost jer smo izgubili ideale i vrednote kršćanstva na kojima je izgrađena Europa. Vidimo da dolaze neki drugi narodi koji su za svoje ideale spremni umrijeti, dok smo mi jako daleko od toga, jer ne vjerujemo u svoje ideale. Sv. Mavro je imao visoke ideale i za njih je dao svoj život.

Kršćanska vjerodostojnost

Za kršćanina su najvažnije dvije stvari, naglasio je nadalje mons. Kutleša, znati opravdati razlog svoje nade, obrazložiti što i zašto vjeruje, te da ono što govori ujedno i živi u svome životu. Postoje ljudi koji su veoma obrazovani, izvrsni govornici koji znaju jako dobro obrazložiti neke stvari, ali u stvarnosti nisu dobri. Imamo mnogo znanstvenika na vrlo visokom nivou, ali u praksi padaju na najmanjim stvarima i uopće nisu onako vrijedni u našim očima kao što bi trebali biti, spomenuo je propovjednik.

Biti danas progonjen zbog svoje vjere je svojevrstni kompliment, jer živimo u vremenu kada će se ljudi prilagoditi svemu, samo da se nekome ne zamjere, pa bilo to i nauštrb vjere.

Svatko je od nas pozvan zapitati se želi li biti svojim životom svjedok Isusa Krista, ili pak samoga sebe, napomenuo je mons. Kutleša.

Neka nas današnja svetkovina potakne da budemo blizu Riječi Božje te da znamo prepoznati znakove vremena. Nadbiskup je pozvao okupljene da napose mole za svećenike, da bi oni mogli prepoznati znakove vremena, gledati čovjeka u perspektivi povijesti spasenja i oblikovati generacije pobožnih vjernika. Na kraju mise predslavitelj je pred svečevim relikvijama izmolio molitvu sv. Mavru, a slavlje je zaključeno blagoslovom s relikvijama.

Biskupijska priznanja

Na kraju slavlja kancelar biskupije mons. Sergije Jelenić pročitao je imena ovogodišnjih dobitnika Biskupijskih priznanja, koja je uručio nadbiskup Kutleša.

Milka Krapljanov iz Župe Umag nagrađena je za dugogodišnje pomaganje i pjevanje u crkvi. **Denis Koraca** iz Župe Motovunski Novaki priznanje je primio za dugogodišnje pomaganje u crkvi, svećenicima i za službu sakristana. **Nada Lakoseljac** iz Župe Motovunski Novaki, priznanje je uručeno za dugogodišnje zalaganje oko izdavačke djelatnosti u Pazinu. **Lidija Legović** iz Župe Baderna i **Marija Bažon** iz Župe Gračišće priznanje su primile za dugogodišnje svestrano pomaganje u crkvi, a **Marija Grželj** iz Župe Roč za dugogodišnje pomaganje svećenicima. Dva priznanja, koje dobitnici nisu bili u mogućnosti doći osobno primiti, preuzeli su njihovi župnici.

Liturgijsko pjevanje predvodio je župni zbor koji se je posebno istaknuo pjesmom posvećenom sv. Mavru.

ĐAKONSKO REĐENJE U PULSKOJ KATEDRALI

28. studenoga 2020.

Nadbiskup mons. dr. Dražen Kutleša, apostolski upravitelj Porečke i Pulske biskupije, koadjutor Splitško - makarske nadbiskupije zaredio je u subotu, 28. studenoga 2020. godine četvoricu novih đakona.

Rafael Villergas Castaño, Mateus Babinski de Almeida, Jurica Vekić i Stipe Breko primili su red đakonata u pulskoj katedrali bez nazočnosti vjerničkog puka. Na misi ređenja su, sukladno epidemiološkim mjerama, sudjelovali samo sudionici obreda. Koncelebrirali su: kancelar biskupije mons. Sergije Jelenić, rektor pulskog sjemeništa preč. Alejandro Castillo Jimenez, vicerektor preč. Jurica Manzoni, prefekt studija Stefano Cataldo te drugi svećenici. No, kako bi rodbina i prijatelji ređenika, ali i šira javnost, mogli, barem virtualno, pratiti misu ređenja, uprava pulskog Biskupijskog sjemeništa "Redemptoris Mater", unatoč činjenici da je ograničenje broja osoba u crkvama stupilo na neposredno pred sam dan ređenja, uspješno je organizirala video prijenos uživo. Prijenos je, uz tehničku podršku jedne specijalizirane tvrtke, realiziran na dva kanala istovremeno, jer je na jednome omogućeno slušanje simultanog prijevoda na španjolski jezik, kako bi obitelji i prijatelji ređenika koji dolaze sa španjolskog govornog područja mogli bolje pratiti misu.

U dojmljivo praznoj velikoj pulskoj katedrali zaređitelj je na početku istaknuo da se unatoč novonastalim ograničenjima zbog epidemioloških mjera ipak nije htjelo odustati od dogovorenog obreda ređenja novih đakona, jer Crkva je kroz povijest, i kroz teške i kroz lijepe okolnosti, uvijek nastavljala živjeti sa svojim narodom. Napomenuo je da je odabrao određena čitanja upravo kako bi time potaknuo ređenike, ali i sve prisutne, na proročku službu koju svaki svećenik treba imati, ali koja je nekako zaboravljena i stavljena po strani. Na hebrejskom riječ prorok, nabi, znači pozvan, onaj koji vidi unaprijed. Pogledamo li grčku riječ profetes, to je onaj koji govori u nečije ime ili umjesto nekoga, ali i onaj koji govori prije, imajući anticipaciju budućnosti.

Vidimo da su proroci Božji bili oni koji su voljeli Boga i svoj narod i ljudima su govorili ono što im je trebalo govoriti, a ne ono što su oni željeli čuti. Često su zbog toga bili u sukobu s poglavarima i narodom, zato jer su tražili volju Gospodnju, jer su Riječ Gospodnju, u Njegovo ime prenosili narodu, kojemu se ta riječ često nije svidjela. Citirajući starozavjetni ulomak iz Knjige proroka Jeremije nadbiskup je istaknuo da poput njega Bog poziva i nas. Jeremija je dobio proročku službu ne po svojoj volji, ne po izboru poglavara već zato što ga je sam Bog izabrao „od majčine utro-

be“. I mi trebamo biti svjesni svoga poziva naglasio je propovjednik obraćajući se đakonima i svećenicima. Bog sa svakim od nas ima plan, računa na našu suradnju i daje nam sve ono što nam je potrebno da taj plan i ostvarimo, na nama je da to prihvatimo. Nadalje, Bog ga ne šalje samo jednoj skupini ljudi već svim narodima, unatoč tome što nikada nije izašao iz svoje domovine. Njegove su riječi bile za sve narode, tada i dalje tijekom povijesti pa sve do naših dana, a to je tako upravo zato što je prihvatio volju Božju, iako je znao svoja ograničenja.

Upravo je tako Bog izabrao i svakoga od vas, rekao je propovjednik obraćajući se ređenikima. Iako vidimo da ima sposobnijih i rječitijih ljudi od nas, Bog nas izabire i šalje na određeno područje da tamo vršimo svoje poslanje. Današnji kandidati dolaze iz Brazila, Španjolske, Paga i Osijeka, nitko nije ovdje iz Istre, ali upravo je to veličina Katoličke crkve, da te Bog šalje na jedno određeno područje i s tobom računa. Ti možeš učiniti mnogo, ako se predaš volji Božjoj i vršiš volju Božju. Bog će ti dati da učiniš u svome životu velike stvari o kojima nisi mogao ni sanjati, iako si mislio da si ograničen i da nisi bio sposoban, rekao je propovjednik.

Bog kaže Jeremiji „Opaši svoja bedra“, time mu govori da ima plan za njega, koje treba ostvariti, da treba krenuti i naviještati i govoriti ono što on traži od njega. Dragi đakoni, i vi ste preko svojih poglavara i drugih osoba bili pripravljeni na taj poziv. Došao je trenutak kada trebate pred Crkvom dati obećanja da ćete vršiti ono što Bog od Vas traži. Bog Poziva Jeremiju da izvršava njegovu Riječ, ne da on tumači što želi, nego da tumači Riječ Božju i da ne rastače onu Istinu koja mu je povjerena. I vi u svome životu nemojte se bojati govoriti, nemojte pristajati ni uz koja politička opredjeljenja i zastupati neke stavove koji su vama dragi, ili nekim osobama koje su vam simpatične. Govorite Istinu Gospodina Našega Isusa Krista, iako možda neće uvijek biti lako. Svi smo pozvani naviještati Riječ Božju.

Bog traži od Jeremije jednu određenu hrabrost, kaže mu da on treba biti kao utvrđen grad, njegova savjest treba biti poput zidina jer narod često zna biti tvrd i ne želi se obratiti. Bog kaže Jeremiji, a tako i vama, da trebate biti potpora, oni „stupovi željezni“. Vidimo da, priznali mi to ili ne, naša civilizacija i naša kultura propada. Svećenici, đakoni i duhovne osobe su ti koji trebaju podupirati ono što se razvaljuje i što propada, iako je to teško. Trebamo, kako je to Crkva kroz povijest činila, dignuti narode, civilizacije i vrednote iz pepela, i vi ste pozvani to učiniti. Bog traži od

proroka Jeremije da govori protiv kraljeva, svećenika i knezova, zato što su se iznevjerili poslanju, bili su izabrani iz naroda da ga vode, ali ga nisu vodili kako treba jer su činili po svojoj, a ne po Božjoj volji. Trebamo ljude upozoravati na njihove grijeh, trebamo im pomagati da se bore protiv grijeha, da preziru grijeh, jer ako ne budu prezirali svoj grijeh, prezirat će tebe, jer ih nisi naučio što je pravo, dobro i pošteno. Zato se znajte usprotiviti i reći i kraljevima i svećenicima i svima onima koji ne čine dobro i nazvati ih pravim imenom, jer to je tako i ne može biti drugačije. Za svakoga je proroka temeljna Riječ Gospodnja. Prorok koji ne propovijeda nije ništa, ali i bez primjera svoga života također nije ništa. Možda mi danas imamo mnogo proroka koji znaju dobro govoriti, ali žive sasvim suprotno od onoga što propovijedaju.

Dragi đakoni pozvani ste da uskladite svoje riječi sa svojim djelima, jer samo će tako ljudi moći shvatiti i vidjeti tko ste i što ste. Mi bi danas voljeli imati proroka poput Jeremije, a možemo se zapitati zašto nije tako, rekao je mons. Kutleša. Prvi je razlog nedostatak Božje Riječi, mi je možda primamo, ali nam ne dopire do srca i ne prihvaćamo je kao što su je u svome poslanju prihvaćali proroci, bili su spremni za nju trpjeti patiti i umrijeti. Jesmo li mi na to spremni, svatko najbolje zna odgovor za sebe. Nadalje, ako čovjek nema Riječi Božje ne može pravilo shvatiti realnost događaja i Božjih obećanja. Mi se u svojim životnim patnjama udaljujemo i gubimo perspektivu, vi ste pozvani da budete nada u tjeskobi svakoga čovjeka. Nadalje, ljudima često nedostaje perspektiva vječne vizije, moramo biti svjesni da smo ovdje na zemlji kao hodočasnici, da je naša Obećana domovina na nebesima.

Nadbiskup je zaključio pozvavši đakone da budu svjetlo koje će drugi vidjeti u njima. Pozvao ih je neka znaju Riječ Božju koja im je povjerena tumačiti sa žarom i uvijek cjelovito, nastojeći prenositi nadahnuće drugim ljudima kako bi ju i drugi mogli prihvatiti.

Rafael Villergas Castaño, rođen je 19. srpnja 1993. u Setenil de las Bodegas (Španjolska), od oca Rafaela i majke Marie, a odrastao u Setenilu. Sakrament krštenja primio je 3. travnja 1994. u župi Nuestra Señora de la Encarnación gdje je i krizman 4. srpnja 2009. Osnovno školsko obrazovanje stekao je u Setenilu, gdje upisuje i gimnaziju. Za vrijeme srednje škole sluša kateheze Neokatekumenskog puta u Setenilu, te započinje itinerarij kršćanske inicijacije u neokatekumenskoj zajednici. Po svršetku srednjoškolskog obrazovanja odgovara na Kristov poziv za novu evangelizaciju. Ohrabren Božjim pozivom

2012. godine ulazi u Biskupijsko misijsko sjemenište Redemptoris Mater u Puli gdje je započeo filozofske i teološke studije.

Mateus Babinski de Almeida, rođen je 3. svibnja 1994. u Brasiliji (Brazil), od oca Eduarcia i majke Marie, a odrastao je u Brasiliji. Sakrament krštenja primio je 16. travnja 1995. u Katedrali Nossa Senhora de Aparecida, a sakrament potvrde 6. studenog 2010. u župi São João Evangelista u Brasiliji. Osnovnoškolsko obrazovanje stekao je u Brasiliji, nakon koje upisuje gimnaziju. Za vrijeme srednje škole sluša kateheze Neokatekumenskog puta, te započinje itinerarij kršćanske inicijacije u neokatekumenskoj zajednici. Nakon mature odgovara na Kristov poziv na svećeništvo dajući svoju raspoloživost Crkvi da bude poslan bilo gdje za potrebe nove evangelizacije i Božjom providnošću biva dodijeljen 2012. godine Biskupijskom misijskom sjemeništu Redemptoris Mater u Puli gdje započinje filozofske i teološke studije.

Jurica Vekić rođen je 7. studenoga 1982. u Osijeku od oca Zdenka i majke Marije. Sakrament kršćanske inicijacije primio je u Župi sv. Josipa Radnika. Pohađao je osnovnu školu u Osijeku nakon koje upisuje gimnaziju. Maturiravši 2001. godine, upisuje Elektrotehnički fakultet u Osijeku na kojem diplomira 2008. godine. Zapošljava se u Zagrebu, te od 2012. godine pohađa zajednicu Omnia Deo, u kojoj otkriva svoje svećeničko zvanje. U kolovozu 2013. godine odlučuje se pridružiti braći Euharistijske zajednice Srca Isusova i Marijina. Bogoslov postaje 2015. godine ulazeći u kolegij sv. Josipa na Jordanovcu (Zagreb), te započinje Filozofsko-teološki studij Družbe Isusove u Zagrebu, na kojem diplomira 2020. godine.

Stipe Breko rođen je 23. travnja 1984. godine u Zadru od oca Ivice i majke Jelice. Kršten je u Župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Pagu 17. prosinca 1985. godine, a krizman 18. travnja. 1999. godine. Osnovnu školu pohađa u Pagu, a srednju Tehničku školu u Zadru. Studij elektrotehnike upisuje 2002. godine u Splitu na kojem je diplomirao 2011. godine. Nakon diplome radio je u osnovnoj školi u Pagu. God. 2013. postaje član zajednice Omnia Deo i prolazi dvogodišnju formaciju zajednice. Osjetivši poziv na prezbiterat, 2015. godine ulazi u kolegij sv. Josipa na Jordanovcu (Zagreb), gdje prolazi bogoslovsku formaciju. Iste godine upisuje Filozofsko-teološki studij Družbe Isusove u Zagrebu, gdje je diplomirao 2020. godine.

POLNOČKA U POREČU

Svečanu misu polnočku u porečkoj katedrali, u četvrtak, 24. prosinca 2020. godine, predvodio je apostolski upravitelj Porečke i Pulske biskupije, nadbiskup koadjutor Splitsko - makarske nadbiskupije mons. dr. Dražen Kutleša uz koncelebraciju kancelara biskupije mons. Sergija Jelenića, katedralnog župnika preč. Milana Zgrablića i vikara katedralne župe vlč. Janeza Barboriča te uz asistenciju đakona Jurice Vekića.

Mons. Kutleša je u prigodnoj homiliji istaknuo kako u prikazu Isusova rođenja postoje likovi koji su ga prepoznali i prihvatili, poput pastira, te oni koji ga, unatoč svojoj naobrazbi i informiranosti, ne htjedoše prihvatiti. Na nama je da se zapitamo kojoj mi skupini pripadamo, no svakako trebamo moliti da ga znamo prepoznati. Poradi popisa stanovništva kojeg je, za potrebe fiskalnih i vojnih evidencija naredio car August, upravo u vrijeme Isusova rođenja, veliko je mnoštvo naroda tada bilo na putu. Marija i Josip su krenuli, s pouzdanjem u Boga, sigurni da će ih on dovesti na pravo mjesto. Njih tada, kao i nas danas, Bog vodi prema mjestu gdje nas čeka naš blagoslov. To često zna biti na mjestima gdje bismo najmanje očekivali, no Bog ima plan za svakoga od nas, i blagoslov nas čeka na mjestu kamo možda i ne želimo poći. U vrijeme Isusova rođenja narod je očekivao kralja, on je došao, ali ne kako su ga oni očekivali, već pod obličjem malenoga djeteta koje se rađa u štali, među životinjama, jer ga ljudi ne htjedoše prihvatiti, rekao je

propovjednik. Pozvani smo biti ponizni jer samo tako možemo prihvatiti i prepoznati Boga. Samo ponizan čovjek može tražiti oprost, jer samo u poniznosti možemo vidjeti što u nama nije dobro. Danas su ljudi mahom odgajani za oholost, svi žele biti važni i na prvim mjestima, no mi kao kršćani trebamo nastojati biti ponizni, samo ćemo s takvim stavom moći prepoznati potrebu bližnjega i pomoći mu. Dobrotom i poniznošću mijenjamo sebe, a onda i druge oko sebe, naglasio je nadbiskup Kutleša te zaključio svima poželjevši sretan i blagoslovljen Božić.

Mons. Kutleša je na kraju mise, prije završnog blagoslova pročitao proglas Jubilejske godine svetog Josipa. Riječ je o izvanrednom crkvenom jubileju od 8. prosinca 2020. do 8. prosinca 2021. godine. Proglašen je apostolskim pismom pape Franje »Patris corde« (Očinskim srcem) o 150. godišnjici proglašenja svetog Josipa zaštitnikom Katoličke Crkve, odlukom „Quemadmodum Deus“ pape Pia IX. od 8. prosinca 1870. godine. Također, sv. Josip je i zaštitnik pontifikata pape Franje. Dekretom Apostolske pokorničarne tijekom jubilejske godine omogućeno je dobivanje potpunog oprosta vjernicima, po uobičajenim uvjetima. Treći je to jubilej pape Franje, nakon Jubilejske godine milosrđa i Godine posvećenog života. Na kraju je prigodne zahvale i čestitke uputio katedralni župnik preč. Milan Zgrablić. Misu je glazbeno animirao katedralni zbor.

PROPOVIJED NA MISI POLNOČKE

Večeras kada razmišljamo o utjelovljenju Božje riječi, o utjelovljenju Boga u ovaj naš svijet, o utjelovljenju maloga Boga, Božića, mnogi od nas se vrlo rado sjećaju svojih mladih dana, napose kad smo bili djeca i kako smo drugačije doživljavali Božić i sve ostalo što smo proživljavali na nekakav svoj dječji način. Mi svake godine u ovo vrijeme slušamo kako se Isus rodio i što je sve bilo oko Isusova rođenja. Svaki put nas iznenade ljudi i sve ono što je bilo oko Isusova rođenja. Uvijek možemo razvrstati i vidjeti ljude koji su bili za Isusa i one koji su bili protiv Isusa. Vidimo Mariju, Josipa, pastire i one neznatne ljude koji su Isusa prihvatili i prepoznali. S druge strane imamo vladare i velike svećenike, pismoznance i farizeje koji u biti sve znaju o onome što se treba dogoditi, ali ne prepoznaju Spasitelja.

I to je misterij za sve nas danas, koji toliko puno toga znamo. Temeljno je pitanje poznamo li mi Isusa Krista? Jesam li ga ja upoznao u svojoj molitvi i u

svome životu? Da li taj Isus kuca na moja vrata kao što su kucali Marija i Josip, ali za njih nije bilo mjesta u svratištu, nego su bili prisiljeni tražiti jaslice gdje će se Isus roditi? Ljudi nisu prihvatili Boga, a on je otišao roditi se među životinje. To je vrlo jaka i znakovita poruka za nas danas. Možda mi mislimo kakvi su ti ljudi bili koji nisu Isusa prihvatili, još više zato što je bio Bog i čovjek koji će spasiti ovaj svijet. Ali ljudsko srce ne poznaje takvog milosrđa i nije prepoznalo ono bitno. Zato mi vjernici trebamo moliti Boga da nam dadne upravo u tim trenucima da znademo prepoznati Božju ruku u našem životu. Moramo biti svjesni da Bog ima plan sa svakim od nas, i onim malim djetetom i s tobom i sa mnom i sa svim ljudima.

Vidimo u večerašnjem evanđelju kako car August piše proglas da se treba cijelo čovječanstvo, tada poznati svijet, popisati, kako bi on mogao bolje ubirati porez i kako bi mogao vidjeti koliko ima ljudi koji

su sposobni za ići u ratove. No, s druge strane, Bog ono što nije bilo u carevu planu, okreće na jednu savsim drugu stranu, pokreće se jedno veliko mnoštvo. Među tim mnoštvom jesu i Marija i Josip koji moraju iz Galileje ići u Judeju, iz Nazareta u Betlehem. Ali upravo Bog ima svoj plan i dovodi ih na ono mjesto gdje nisu očekivali. Oni bi možda radije ostali u Nazaretu da mogu biti u svojoj kući, da mogu biti u miru. Ali isto tako i nas Bog u našim životima vodi na različita mjesta koja mi možda i ne želimo, i do raznih ljudi kojima nikada ne bi otišli, ali nas je Bog stavio da živimo s njima i uz njih i da tako spasimo svoju dušu. Mi ne znamo gdje nas čeka Božji blagoslov, ali upravo na tim neznatnim i odbačenim mjestima Bog nas blagoslivlja. Vidimo da je sve ovo oko Isusova rođenja jedan paradoks. Rodit će se taj koji će vladati svijetom i koji će spasiti cijeli svijet.

Kada dolaze pastiri nalaze ga u jaslucama, u štatici. Možemo misliti što su ti ljudi mislili, ali ipak njihova je vjera prevladala. tako i mi kada nešto isplaniramo u životu mislimo da treba tako i biti, jer smo mi tako isplanirali, ali Bog ima svoju pedagogiju. Bog svakoga od nas odgaja, jer trebamo naći svoj Betlehem i ono mjesto gdje ćemo zadobiti blagoslov i gdje ćemo spasiti svoju dušu, ne na ovome svijetu, već za onaj drugi i vječni život.

I mi smo svi pozvani da budemo ponizni ljudi, jer samo ponizan čovjek može shvatiti tajnu Božića, da se malo dijete rađa u neznatnoj štatici a ne u velikim dvorima i na velikim mjestima. Nije bilo velikih povorki i svega onoga što bi mi očekivali. Jedino ga tako običan i ponizan čovjek može prepoznati. Zato

i mi večeras vidimo ovaj misterij i proživimo ga u svome životu. Nije važno čuti ono što će reći propovjednik, i što će danas i sutra mnogi govoriti, već je bitno što ti u svom srcu i u svom životu nosiš. Ako želiš biti dobar i ponizan čovjek, onda tu svoju dobrotu i poniznost trebaš pokazati prema drugim ljudima, prema svojoj ženi, mužu. Ocu, majci. Kada misliš da si najjači i da ti nitko ništa ne može, trebaš biti ponizan jer jedino poniznost Bog prihvaća, i jedino tako čovjek može spoznati i vidjeti što nije dobro i što ide u lošem smjeru.

Mi smo danas odgajani za oholost, svi želimo biti prvi, svi želimo biti poznati, svi želimo da se o nama priča, bilo u dobru, bilo u zlu, samo da budemo na prvim stranicama. Normalno da postajemo nesretni jer čovjek u toj oholosti ne može biti sretan, nego jedino kada se spustimo na zemlju, da možemo realno vidjeti svijet kakav je. Nastojmo biti ponizni ljudi koji će znati prepoznati potrebu drugoga čovjeka koji će znati prihvatiti toga čovjeka onakav kakav je, a ne onakvog kako ga mi želimo da bi trebao biti. To je onaj pravi Božić, kada znadeš prihvatiti svojega ukućanina koji ti je možda išao na živce, i koji ti ide na živce, ili svoga susjeda da mu znadeš doći čestitati i pokazati jednu gestu ljubavi i dobrote i saslušati ga u svemu onome što on priča. Samo dobrotom i poniznošću čovjek može mijenjati u prvom redu sebe, a tek onda druge. A ohološću i svim onim drugim stvarima sumnjam da ćemo uspjeti. Zato u tom duhu ja vama čestitam sretan i blagoslovljen Božić i želim da se mali Isus rodi u našim srcima i da shvatimo i prihvatimo tajnu toga velikog otajstva.

MISA SVETKOVINE BOŽIĆA U POREČKOJ KATEDRALI

Svečanu misu poldanicu u porečkoj katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije o svetkovini Božića predvodio je apostolski upravitelj Porečke i Pulske biskupije, nadbiskup koadjutor Splitsko - makarske nadbiskupije mons. dr. Dražen Kutleša uz koncelebraciju kancelara biskupije mons. Sergija Jelenića i katedralnog župnika preč. Milana Zgrablića te uz asistenciju đakona Jurice Vekića.

Početak Ivanova evanđelja, o Riječi, Logosu, Verbumu, koji je sve stvorio i po kojemu sve posta govori o utjelovljenju, o rođenju Isusa Krista. U tome je odlomku sažetak naše vjere i onoga što mi danas slavimo, rekao je na početku homilije mons. Kutleša. No, da bi bolje shvatili što nam je sv. Ivan apostol i evanđelista htio reći moramo se staviti u taj povijesni kontekst jer on piše u vremenu kada su bili aktualni veliki filozofi i razmišljalo se na drugačiji, helenistički

način. U staroj grčkoj bio je učen i vrijedan onaj čovjek koji je spoznao onaj logos - riječ, razum, smisao. Svaki Grk koji se bavio znanošću i koji je promišljao polazio je od toga 'odakle ovaj svijet?', odakle ovaj svemir i ovo sve što živimo?', i uvijek je zaključivao da je to Božja Riječ, da je to Logos. Ovaj svijet u kojem živimo i u kojem se događaju razni logični događaji, koji imaju svoj slijed, uzdržava Božji razum. No, isto tako, filozofi toga vremena pitali su se tko je čovjeku dao razum da te stvari može sam spoznati, da može sam sebe preispitivati i opet su dolazili do toga da je to Božja Riječ. Čovjekov razum, sve što čovjeka okružuje, moralni osjećaj u čovjeku - sve to dolazi od Logosa, Božje Riječi. Pogledom u prošlost znanstvenik tadašnjeg vremena zaključio je da moralni poredak i savjest, zahvaljujući kojima su narodi opstajali, isto tako dolaze od Božje Riječi. Nijedan narod nije nad-

živio svoje bogove, nije nadživio svoju vjeru, dok je obdržavao moralne zakone čovjek je živio, a temelj svega je Božja Riječ. Imajući sve to na pameti sv. Ivan piše Evanđelje i govori Grcima da je Isus utjelovljeni Bog o kojem su oni toliko mnogo diskutirali.

Što to konkretno znači za nas? Mi vidimo da smo duhovna i inteligentna bića koja mogu sama sebe spoznati. No, mi smo također i materijalna, ograničena bića i živimo u ovom propadljivom svijetu. Zato moramo shvatiti da je utjelovljenje Isusa Krista u ovaj svijet utjelovljenje vjere koju mi možemo shvatiti, ali ju trebamo i utjeloviti u svome životu, u materijalnome svijetu. U teškim trenucima želimo fizičku i materijalnu blizinu jer jedino tako osjećamo konkretnost podrške bližnjega. Stoga, da bi bili vjernici svoju vjeru trebamo prakticirati i konkretizirati pomažući drugima kao što je Krist to činio. Sveti Ivan nam kaže da to možemo činiti tako da vršimo Božje zapovijedi, naglasio je mons. Kutleša. Mi ponekad shvaćamo da je vjera samo uzrok onoga što mi trebamo činiti, ali ne, on kaže, to je posljedica, jer postoji Zakon kojega se trebamo držati. Držeći se Božjeg zakona, zato što poštujem i volim tu Osobu i zato što želim hodati s Njime, želim biti ono što on meni određuje i što mi pokazuje, jer znam da je pravi Bog i da će me dovesti sa svojim zakonima i odredbama do pravoga cilja. Sveti Ivan u Prvoj poslanici kaže, ako se ne držimo tih Božjih zakona i zapovijedi, da smo lašci, jer činimo sasvim suprotno od onoga što ispovijedamo. Ako se ne držimo Božjih zapovijedi spoznati ćemo da nismo baš vjernici kakvima se smatramo. Mi ćemo za sebe reći da smo vjernici i katolici, ali ćemo vrlo olako neke od temelja naše vjere zanijekati i odbaciti. Ako ne vršimo Božje zapovijedi trebamo se zapitati jesmo li na tom putu savršenstva i jesmo li uopće pravi vjernici kakve nas Bog želi, naglasio je propovjednik.

Nadalje, vjera je bitna, ali nije jedina. Ako nemam djela, što je s mojom vjerom? Tako sv. Ivan naglašava, ako čovjek želi zadobiti spasenje, osim vjere, potrebna su i djela. Stari su Grci uvijek nastojali primijeniti prirodne Božje zakone, jer su vjerovali da ih je stvorio

Logos. I mi smo danas pozvani da se što više obratimo tome prirodnome zakonu, tome Logosu, i da znademo slijediti onu logiku Božju, logiku prirode, koju gledamo oko sebe. Danas, na Božić, želim svima nama, da utjelovimo tu Riječ u svoj život. Mi ju možemo znati, ali ju trebamo utjeloviti i poznavati u svome srcu, jer jedino će tako drugi ljudi prepoznati našu vjeru. Nismo pozvani suditi drugoga čini li tako, nego svatko treba u dubini svoje duše preispitati svoju situaciju. To može shvatiti jedino ponizan čovjek, ohol čovjek će se tome protiviti. Ponizan čovjek će prihvatiti da njegov život nadilazi njega samoga i da je njegov život u smislu i svrsi za druge ljude. Nitko od nas nije na ovome svijetu jedan otok, nitko nije izoliran. Naš je život jedna cjelina koja je uključena u Božji plan Spasenja. Mi trebamo u tome planu sudjelovati tako što ćemo svojim životom i svojim djelima pokazivati ono što je Božji zakon. Svi smo, posebno danas, pozvani govoriti o tom Božjem zakonu, o tome Logosu, o tom Božjem umu o kojem su Grci raspravljali i razmišljali tolika stoljeća. Sveti Ivan nam i danas kaže - upravo taj Logos jest Isus Krist i zato ga trebamo slijediti. Neka se taj mali Isus Krist rodi u našim srcima, budimo ponosni što smo vjernici, jer svojom vjerom i svojim načinom života spoznali smo što znači bit života i što znači Vječni život.

Svima vama želim da upravo u tom duhu proslavimo ovaj Božić, da osjetimo i posjetimo one koji su nam blizi, da barem danas možemo biti bolji nego što smo bili jučer, da znademo pokazati neku gestu ljubavi, neku gestu poniznosti prema drugim ljudima. Ne samo tražiti svoja prava i ono što mi pripada, ne biti egoista, nego biti čovjek koji će biti empatičan i koji će znati shvatiti one ljude koji su oko njega. Upravo to je smisao Božića - da budemo ponizni kao što je vječni i svemogućí Bog postao malo bespomoćno dijete. Mi, ograničeni ljudi koji znademo da ćemo umrijeti, da smo krhki, i vidimo sve ovo što se ovih dana događa, vidimo koliko smo slabi, ali opet taj naš ponos i naša oholost ne daju nam prihvatiti onu bit i smisao Božića, zaključio je nadbiskup Kutleša te svima zaželio sretan i blagoslovljen Božić.

SV. IVAN PAVAO II. – SVEĆENIK I BLAŽENA DJEVICA MARIJA

Marijanski mjesec svibanj pruža nam priliku vidjeti povezanost svećeničkog poslanja i Blažene Djevice Marije kroz iskustvo sv. Ivana Pavla II. „Govoreći o počecima mojeg svećeničkog zvanja ne mogu zaboraviti marijansku nit. Štovanje Majke Božje dolazi mi iz obitelji i župe Wadowice“. Papa kroz svoje duhovno sazrijevanje prolazi jednu „teološku“ dvojbu te piše dalje: „U jednom sam trenutku na neki način stavio u pitanje moje štovanje Marije, držeći da bi ono pretjeranim proširivanjem umanjilo prvenstvo štovanja koje dugujemo Kristu. Tada sam se susreo s knjigom „Traktat o pravoj pobožnosti prema Svetoj Djevici“ sv. Ljudevita Monfortskog. U njoj sam našao odgovor na moje sumnje. Da, Marija nas približuje Kristu, vodi nas k Njemu, pod uvjetom da se njezino otajstvo živi u Kristu“. Papa Wojtyła je osobno posvjedočio u jednom razgovoru veliki utjecaj Monfortove duhovnosti na svoj duhovni rast: „Čitanje ove knjižice za mene je predstavljao jedan odlučujući preokret u mom životu. Rekoh preokret iako se radilo o jednom dugom nutarnjem putu koji se podudara s potajnom pripremom za svećeništvo.“

Iz ove knjižice papa uzima svoje papinsko geslo: „Totus Tuus” - Sav Tvoj! Ova kratica potpunijeg oblika povjerenja majci Božjoj pokazuje papino bezuvjetno predanje Djevici Mariji. Za sv. Ivana Pavla II. svećeništvo se živi u bezuvjetnom predanju Gospi. Predanje je potpuno stvar duhovne nutrine i temelj je za „vanjsko djelovanje“ svećenika. Predanje je izvor odvažnosti u trenucima obeshrabrenja, samoće, ali i izvor velike radosti koje pruža naše svećeničko služnje. Ako ne postoji „nutarnja životna stvarnost“ koja izvire iz majčinskog zagovora Marije postajemo prazni

i obeshrabreni, „govorimo o Bogu - bez Boga“, kako se izrazio papa u jednom nagovoru svećenicima.

Papa Wojtyła je jasno posvjedočio svojim životom što znači ovo „marijansko predanje“. Na blagdan Gospe Fatimske 13. svibnja 1981. izvršen je atentat na njega. Biti će to najveća kušnja u njegovom životu. Papa će kasnije reći da je upravo Gospa bila ta koja je „pomaknula smjer“ metka da ne pogodi nijedan njegov vitalni organ. Kroz godine papa će početi osjećati teret bolesti, ali i posljedice atentata. Predanje Mariji bilo je izvor snage za najjaču katehezu koju nam je ostavio: papa Wojtyła postao je živa kateheza kojom je pokazao pred cijelim svijetom kako se živi suočenost sa vlastitom smrću; zatim bolest, nemoć, starost i smrt. Mnogi od nas prolaze, žive ove situacije. Papa pokazuje da je predanje Mariji izvor duhovne snage koja podržava naše slabo tijelo.

U mjesecu u kojem slavimo i stogodišnjicu rođenja sv. Ivana Pavla II. (18. svibnja 1920) možemo vidjeti jačinu posredovanja Marije u životu jednog svećenika. Papa nam je u jednom apostolskom pismu ostavio kao duhovni testament Kronicu, „lanac koji nas vodi preko Majke do Sina“. Marija, „zvijezda trećega tisućljeća“ izvor je snage za svakodnevni rast u predanju kao i za ulazak u razne fizičke i duhovne borbe, naše suputnice u svećeničkom služnju. Vjernost Kronicu, naročito u mjesecu posvećenom Djevici, pomaže nam da zajedno s papom Wojtyłom možemo reći: „Sav sam Tvoj, i sve moje pripada Tebi, moj Isuse, po Mariji tvojoj Presvetoj Majci“. Njegov osobni tajnik Stanislaw Dziwisz posvjedočio je da su upravo te bile jedne od njegovih zadnjih riječi prije odlaska u Očev dom.

Josip Kolega

SV. IVAN PAVAO II. – U RIJEČIMA PAPE EMERITUSA BENEDIKTA XVI.

Papa emeritus Benedikt XVI. povodom obilježavanja stogodišnjice rođenja sv. Ivana Pavla II. uputio je u svibnju pismo poljskim biskupima u kojem iznosi svoje osobno iskustvo rada uz Papu Wojtyłu. Njihov je odnos bio prožet dubokim međusobnim poštovanjem i zajedničkom ljubavlju prema Crkvi. Spomenuto *Pismo* osvjetlit će nam osobu Ivana Pavla II. kroz iskustvo njegova bliskog i vjernog suradnika.

Ratzinger govori o teškim prilikama u djetinjstvu mladoga Karola. Poljska stječe neovisnost krajem

Prvog svjetskog rata „U toj situaciji ugnjetavanja, ali situaciji iznad svega obilježenoj nadom, odrastao je mladi Karol Wojtyła. Rano je izgubio majku i brata, a na kraju i oca, od kojega je naslijedio duboku i toplu pobožnost“. Iz ovih riječi vidimo što je oblikovalo duh budućeg pape: situacija ugnjetavanja, poput one na našim prostorima očvrtnula je nutrinu mladića, dok je gubitkom najbližih naslijedio „duboku i toplu pobožnost“ - odnos vjere i povjerenja prema Bogu. Gotovo mistična uronjenost pape Wojtyłe u molitvu,

snaga usredotočenosti na osobu Isusa Krista i u najtežim trenucima njegova života stvarala je u njemu nutarnju vedrinu i stabilnost duha.

Ratzinger piše i o teološkoj formaciji mladog Wojtyły: „Već kao tvornički radnik počeo je učiti teologiju iz starih udžbenika (...) Naravno, Karol nije učio teologiju samo iz knjiga, nego i kroz teški osobni i društveni kontekst. To je jedna od karakteristika cijeloga njegova života i rada „učio je iz knjiga, ali pitanja koja su one postavljale postala su stvarnost koju je on duboko doživljavao i živio“. Zato je Wojtyła teološka izobrazba povezana sa životom. Studij i filozofsko promišljanje nisu ga odvojili od stvarnosti, već je kod njega nastao spoj učenosti i duhovnosti, kojima je mogao dati odgovore na mnoge teške izazove u Crkvi i svijetu.

Crkva je nakon Koncila bila u procesu reforme ali i suočena sa teškom situacijom dekristijanizacije i krize vjere. Papa emeritus piše: „No Ivan Pavao II. je od prvoga trenutka probudio novi entuzijazam za Krista i Njegovu Crkvu. Njegove su riječi iz propovijedi na početku njegova pontifikata: „Ne bojte se! Širom otvorite vrata Kristu! Taj poziv i ton karakterizirat će cijeli njegov pontifikat, i učiniti ga obnoviteljem i osloboditeljem Crkve“.

Nadalje prema Papi u miru čini se „važnim definirati pravo središte, Wojtyły osobnosti iz čije perspektive možemo čitati poruku sadržanu u različitim tekstovima. To smo mogli primijetiti u času njegove smrti. Papa Ivan Pavao II. umro je u prvim trenucima novoustanovljenog blagdana Božjega milosrđa. Ivan Pavao II. od samoga je početka bio duboko dirnut porukom Faustine Kowalske, koja je naglašavala Božje milosrđe kao bitno središte kršćanske vjere. Kada je

Ivan Pavao II. prolazio kroz posljednje trenutke svojega ovozemaljskog života, upravo se bila završila molitva prve Večernje blagdana Božjega milosrđa“.

„To je osvijetlilo trenutak njegove smrti: svjetlo Božjega milosrđa stoji nad njegovom smrću kao poruka utjehe“. Bilo je to kao da je Krist htio preko Faustine reći: „Zlo neće odnijeti konačnu pobjedu. Otajstvo Uskrsa potvrđuje da će dobro u konačnici pobijediti, da će život trijumfirati nad smrću, da će ljubav nadvladati mržnju“.

Poruka života sv. Ivana Pavla II. je jasna: Božje milosrđe je snažnije od naše slabosti. „U ovoj se točki može također naći unutarnje jedinstvo poruke Ivana Pavla II. i temeljnih namjera pape Franje: Ivan Pavao II. nije moralni rigorist, kako su ga neki djelomično prikazivali. Središtem Božjega milosrđa on nam daje prigodu prihvatiti moralne zahtjeve pred čovjekom, čak i ako ih nikada ne možemo u potpunosti ispuniti. (...) moralne pothvate činimo u svjetlu Božjega milosrđa, koje se pokazalo silom koja liječi našu slabost“.

Na kraju Pisma Papa emeritus navodi da je „više je od svega nezaboravan trenutak kada je tu poruku o smrti Ivana Pavla II. objavilo veliko zvono na Trgu svetoga Petra. Na dan njegova pogreba bilo je mnogo postera s riječima „Santo subito!“ („Svetac odmah!“). Ratzinger zaključuje: „I tako sada on stoji pred nama kao otac, koji nam Božje milosrđe i dobrotu čini vidljivima“.

Istina je da su Božja snaga i dobrotu postale vidljivima svima nama u Ivanu Pavlu II.

Josip Kolega

SV. IVAN PAVAO II. – NE BOJTE SE! SREDIŠNJA PORUKA PONTIFIKATA

Kako bi razumjeli kršćansku dubinu osobe pape Wojtyły kao i njegovu poruku nužno je vratiti se na trenutak kada se on predstavio svijetu. Ukratko ćemo izložiti središnji navještaj njegove nastupne homilije na misi svečanog početka papinske službe 22. listopada 1978. godine. Njegov način govora i blizina narodu u tim trenucima pokazivali su odlučnog i snažnog čovjeka jasne poruke, koja proizlazi iz njegove osobne pobožnosti i vjere. Vrlo dojmljiv je bio njegov silazak među prve redove ljudi na kraju Mise, koji je zbunio ceremonijare. Tada je odlučno uzdigao svoj biskupski štap i pokazao Krista rassetoga cijelom svijetu.

Njegova poruka i način kako je stupio u službu ostavili su dubok trag, toliko da je Kongregacija za

proglašenje svetih i blaženih odlučila da se njegov liturgijski spomendan ne slavi na dan njegove smrti, 2. travnja, kada se rodio za nebo, kako se obično čini za druge svece i blaženike, nego upravo 22. listopada, na dan Mise svečanog početka papinske službe. George Weigel u svojoj knjizi *Svjedok nade* piše kako je na spomenutoj sv. Misi nakon naviještenog evanđelja Papa Wojtyła s urođenim smislom za vrijeme u tišini prošao pogledom preko golemog mnoštva ljudi. „Neuobičajena tišina spustila se nad mnoštvo. Što će reći ovaj neočekivani Papa?“

Papa je najprije ispovjedio svoju vjeru u Krista uskrsloga izgovarajući na početku homilije Petrove riječi: „Ti si Krist Sin Boga živoga“ (Mt 16,16). „Svi

vi koji već imate neprocjenjivi dar vjere, svi vi koji još tražite Boga, i također vi koje muči sumnja: molim vas čujte još jednom, danas na ovom svetom mjestu, riječi koje je izrekao Šimun Petar. U tim je riječima vjera Crkve. U tim je istim riječima, štoviše, konačna i potpuna istina o čovjeku: sinu živoga Boga. 'Ti si Krist, Sin Boga živoga'."

Nakon što je molio Gospodina da postane „sluga tvojih slugu“ obratio se glasnim poklikom: „Braćo i sestre, ne bojte se dočekati Krista i primiti njegovu moć. Pomozite Papi i svima koji žele služiti Kristu, i s Kristovom snagom služiti ljudima i cijelom čovječanstvu. Ne bojte se. Otvorite, štoviše, širom otvorite vrata Kristu! Neka se njegovoj spasonosnoj snazi otvore državne granice, ekonomski i politički sustavi, široka polja kulture, uljudbe i razvoja. Ne bojte se! Krist zna „što je u čovjeku“. Samo on to zna! Tako često danas čovjek ne zna što je u njemu, u dubinama njegova uma i srca. Tako je često nesiguran o značenju života na ovoj zemlji. Salijeće ga sumnja, koja se pretvara u beznade. Stoga od vas tražim, molim vas ponizno

i s povjerenjem, dopustite Kristu da govori čovjeku. Samo on ima riječi života, da, vječnoga života“.

Novi papa bio je svjestan da je temeljno nutarnje stanje čovjeka na prijelazu iz 20. u 21. stoljeće sveprisutan strah, tjeskoba, nesigurnost unatoč golemom tehnološkom napretku. U svojoj knjizi *Prijeći prag nade* on piše: „Kad sam 22. listopada 1978. na Trgu sv. Petra izrekao riječi: 'Ne bojte se!' nisam mogao znati kako će daleko odvesti mene i čitavu Crkvu. Njihov sadržaj dolazio je više od Duha Svetoga što ga je Gospodin Isus obećao apostolima kao Tješitelja, nego od čovjeka koji ih je izgovarao... Poziv 'Ne bojte se!' treba čitati u vrlo širokoj dimenziji. Na neki način bio je to poziv svim ljudima, poziv da pobijede strah od sadašnjega stanja u svijetu, kako na Istoku tako i na Zapadu, kako na Sjeveru tako i na Jugu. Ne bojte se onoga što ste sami stvorili, ne bojte se ni svega onoga što je čovjek proizveo, a što svakim danom postaje sve veća opasnost za njega! Na kraju, ne bojte se samih sebe!“

Josip Kolega

SV. IVAN PAVAO II. – „IDI ZA MNOM“

Ovo zaključno razmatranje povezuje dvojicu bliskih suradnika i velikih prijatelja: papu Wojtyła i papu Ratzingera. Kardinal Joseph Ratzinger kasniji papa Benedikt XVI. kao dekan kardinalskog zbora predvodio je sprovodne obrede za papu Ivana Pavla II. Riječi iz njegove homilije zaključit će seriju promišljanja o ovom velikom papi.

„Idi za mnom“, posljednje su riječi koje je Krist uputio Petru. One kriju u sebi poziv Petru da pase njegove ovce, te se po riječima tadašnjeg kardinala Ratzingera mogu smatrati „ključem za razumijevanje poruke koja izvire iz života Ivana Pavla II. “Ovaj poziv još jasnije rasvjetljavaju tri biblijska retka kojima Wojtyła tumači svoje svećeništvo: ‘Ne izabraсте vi mene nego ja izabraх vas i postavih vas da idete i rod donosite i rod vaš da ostane’. (Iv 15, 16). Zatim: ‘Pastir добри život svoj polaže за овсе’. (Iv 10,11). I naposljetku: ‘Kao što je otac ljubio mene tako sam ja ljubio vas; ostanite u mojoj ljubavi’. (Iv 15,9) „U tim trima riječima nalazimo svu dušu našega Svetoga Oca. Doista je neumorno išao posvud da donese rod, rod koji ostaje“.

„Sveti Otac je bio svećenik do kraja, jer je svoj život prinio Bogu za svoje ovce i za čitavo čovječanstvo, u svakodnevnome darivanju u služenju Crkvi, a osobito u teškim kušnjama posljednjih mjeseci života“, kada je patnja Pape postala vidljiva cijelom svijetu. Kroz svoju bolest i starost postajao je jedno s Kristom Dobrim Pastirom koji ljubi svoje ovce. I konačno: „Ostanite u mojoj ljubavi“. „Papa koji je tražio da se susretne sa svima, koji je bio sposoban praštati, otvoriti svoje srce svima, kaže nam i danas tim istim Gospodinovim riječima: ljubite istinski, bez pridržaja sve koje Gospodin stavi na vaš put“.

„Idi za mnom“! Zajedno s poslanjem da pase njegovo stado, Krist naviješta Petru njegovo mučeništvo.

U prvom razdoblju pontifikata sv. Ivana Pavao II. još mlad i pun snage, vođen gorljivošću za naviještanje Radosne vijesti išao je do krajnjih granica svijeta. No, atentat i njegove posljedice, kao i teret godina, ponovno su učinile snažnim Kristov poziv ‘Idi za mnom’. Evangelizacija i ljubav za povjereno stado zadobili su novi snažni sadržaj. „Kamo ja dolazim, ti zasad ne možeš poći za mnom. No, poći ćeš poslije“ (Iv 13,33.36) „Isus te večeri odlazi na križ. Ulazi u pashalno otajstvo. Petar ga ne može još slijediti. Sada nakon uskrsnuća došao je trenutak, ono „poslije“. Sveti Otac je bio spreman. Evangelizirati trpeći u svome tijelu. „Sve je više ulazio u zajedništvo Kristovih patnja, sve je više razumijevao istinu riječi: ‘drugi će te opasivati’. I upravo je u tome zajedništvu s trpećim Gospodinom neumorno i obnovljenom snagom naviještao evanđelje, otajstvo ljubavi koja ide do kraja. (usp. Iv 13,1)

„On je za nas protumačio vazmeno otajstvo kao otajstvo božanskog milosrđa. U oslabljenom tijelu sve više je pokazivao milosrdnog Krista. U svojoj posljednjoj knjizi piše: „Granica postavljena zlu ‘u konačnici je božansko milosrđe’. Promišljajući o atentatu kaže: „Trpeći za sve nas Krist je patnji dodijelio nov smisao, uveo ju je u novu dimenziju, u nov red: red ljubavi ... to je patnja koja sagara i uništava zlo plamenom ljubavi te čak iz grijeha izvlači mnogostruko cvjetanje dobra“ Ova patnja sjedinjena s Kristom bila je snažna poruka za čitav svijet. Zadnja slika koja nam je svima ostala utisnuta je njegovo pojavljivanje na prozoru Apostolske palače za vrijeme Angelusa. Nije mogao govoriti. Papine bolne geste pokazivale su ljubav Oca, čovjeka sa srcem Pastira. Sveca 21. stoljeća.

Josip Kolega

IDENTITET SVEĆENIKA U SVJETLU BOŽJE RIJEČI: KRIŽ KAO GOVOR LJUBAVI

Bl. Miroslav Bulešić – trajno nadahnuće

Korizmena duhovna obnova svećenika Porečke i Pulske biskupije
Pazin, 9. ožujka 2020.

Naslov je ove duhovne obnove višeslojan i u njemu se može izdvojiti pet naoko različitih dijelova: identitet, svećenik, Božja riječ, križ kao govor ljubavi i Blaženik kao trajno nadahnuće. Međutim, svi se dijelovi poput rukavaca iste rijeke isprepliću, vodeći k istomu izvoru.

1. Identitet

Etimološki se pojam izvodi iz latinske riječi *identitas*, *-tatis*, *f.* sa značenjem istosti, istovjetnosti, potpune jednakosti. Riječ je o odnosu po kojemu je netko ili nešto jednako samo sebi; skup značajaka koje neko čine upravo onim koji jest. Filozofski se identitet promatra kao jedinstvo značenja onoga što se misli, nasuprot višestrukosti mišljenja koja se odnose na isti predmet. Sociološki se identitet shvaća kao skup značajaka koje određuju posebnost pojedinca ili skupine u različitosti ili pripadnosti u odnosu na druge pojedince ili skupine. Postoji pojedinačni (individualni) identitet koji se prepoznaje u odgovoru na pitanje «tko sam ja?», iza čega se krije osoba sa svojom posebnosti, jedinstvenosti i neponovljivosti, vlastitim opredjeljenjem i pripadnosti. Društveni je identitet u odgovoru na pitanje «tko smo mi?», s različitim kategorijalnim varijacijama, od spalnoga, dobnoga, jezičnoga, vjerskoga, nacionalnoga, političkoga, prostornoga i sl.

2. Svećenik

Pojam koji ne samo što nam je poznat da ga ne trebamo tumačiti nego i toliko blizak, ucijepljen u naše biće. Svećenik – onaj koji je obilježen riječju *svetost* i *svet*. Neprestano u doticaju sa svetim, prožet svetim.

Drugi je vatikanski koncil pokrenuo snažnu obnovu Crkve na svim razinama. Govor o svećenicima kao nositeljima dušobrižničke skrbi obilježen je isticanjem njihove uloge i identiteta, s jasnim smjernicama na primjeren odgoj i izobrazbu svećeničkih kandidata. Iz toga je proizašao dekret *Optatam totius*¹, koji problematizira identitet i lik poslijekoncilskoga svećenika.

Zbog različitih kasnijih tumačenja, spekulacija i manipulacija tekstem Dekreta nastala je svojevrsna

kriza svećeničkoga identiteta. J. Ratzinger kaže da je kriza poimanja svećenika uzrokovala krizu svećeničke egzistencije i krizu svećeničkih zvanja. Svećeničko se djelovanje promatralo i vrjednovalo više pod vidom socijalne učinkovitosti, uspješnosti negoli kao upućivanje na sakralnu, sakramentalnu protežnicu. Izvodi se model sekularizirana svećenika, sav zahvaćen djelovanjem (aktivizmom) i sekulariziran. O tome pomaku svjedoče i razna egzegetska gibanja i potiskivanje pojma *sacerdos* (grč. ὁ ἱερέυς, -έως) *sacerdos*, *-tis* riječju *presbiter* – grč. πρεσβύτερος, doslovno: stariji, starješina.

Iz Dekreta o odgoju i obrazovanju *Optatam totius*, pored odredaba o odgojnim i obrazovnim ustanovama, mogu se nedvojbeno i jasno prepoznati smjernice za svećenički identitet utemeljen na dubokome duhovnom životu, u razmatranju Božje riječi, otajstava Crkve, odanosti prema Blaženoj Djevici Mariji i osobito suobličavanju Kristovu križu. U središtu svećeničkoga identiteta treba biti Krist kao vrhunac Božjega spasenjskog nauma i djela.²

O svećenicima je poglavito riječ u *Presbyterorum ordinis*³. Temeljna svrha za kojom svećenici u svojem životu i poslanju trebaju ići je «slava Boga Oca u Kristu». Ona se «sastoji u tome da ljudi savjesno, slobodno i zahvalno prihvate Božje djelo, koje je izvršeno u Kristu, i da ga u čitavom svom životu očituju. I tako presbiteri, bilo da se mole ili klanjaju, bilo da propovijedaju riječ, bilo da prikazuju Euharistijsku žrtvu i dijele ostale sakramente, bilo da ljudima na drugi način služe, uvijek nešto pridonose i povećanju Božje slave i napretku ljudi u božanskom životu. Sve ovo izvire iz Pashe Krista Gospodina, a dovršit će se u slavnim dolasku istoga Gospodina, kad sam bude predao kraljevstvo Bogu i Ocu.»⁴ Ovaj ministerijalni vid svećeništva najprije podrazumijeva savjesno, slobodno i zahvalno prihvaćanje i potom usmjerenost prema drugome, ali uvijek pronoseći slavu Božju.

2 Usp. OT 8,1 i 8, 2.

3 Dekret o službi i životu presbitera (dalje: PO).

4 PO, 2.

1 Dekret o odgoju i obrazovanju svećenika (dalje: OT).

Dvadesetak godina poslije (25. ožujka 1992.) objavljena je pobudnica *Pastores dabo vobis*⁵ pape Ivana Pavla II. koja se uzima kao *magna charta* svećeničkoga identiteta i života, jednako živa i aktualna i danas. Svojevrsan je to nastavak promišljanja sinodalnih otaca o svećeništvu, s nadom da u potpunosti nikada neće nedostajati svećenika. Zato je potrebno prestanto moliti za svećenička zvanja.

Svako je vrijeme posebno i nudi drukčije izazove, što zahtijeva neprestanu obnovu i otkrivanje svećeničkoga identiteta, osobito onih vlastitosti koje se nikada ne mijenjaju.⁶ Važno je, naglašava papa Ivan Pavao II., razumjeti: «Svećenik pronalazi punu istinu svojeg identiteta u naravi svoje izvedenosti iz Krista, svoga posebnog sudjelovanja i nastavljanja Njega samoga, vrhovnog i jedinoga svećenika novoga i vječnoga Saveza: svećenik je živa i lako prepoznatljiva slika Krista svećenika. Kristovo svećeništvo, izričaj njegove punine ‘novosti’ u povijesti spasenja, ustanovljuje jedini izvor i nezamjenjivi uzor jedinstvenoga kršćanskog i, na posebna način, prezbiterskog svećeništva. Odnos s Kristom je, dakle, prijeko potreban ključ za shvaćanje svećeničke stvarnosti».⁷

Za ostvarenje i čuvanje jasnoće svećeničkoga identiteta prijeko je potrebna trajna izgradnja (formacija), koja se na različite načine ostvaruje. U pobudnici se u poglavlju pod naslovom «Podsjećam te: raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi» (2 Tim 1, 6) nude konkretne i jasne smjernice. Darove koje je primio svaki kandidat za svećenika i svećenik treba produbljivati, nadograđivati, umnažati i njima se služiti tako da budu snažan znak Božje darežljivosti prema ljudima. Božji darovi nisu nešto statično, jednom primljeni i ostvareni u punini, nego se moraju razvijati. Pritom se naglašava kako je važna trajna izgradnja, a ona je ovisna o svakome pojedinačno, osobno se ostvaruje. Ne postoje pastoralni programi koji mogu zamijeniti zauzetost ili, suprotno tomu, nebrigu, nemar, nezainteresiranost. Svaki je govor o trajnoj izgradnji uzaludan ukoliko nije odraz svećenikove bogotražiteljske nutrine; svećenik ne bi smio prestati ponirati dublje, usavršavati se, razvijati svoje darove, čitati, učiti, proširivati znanje i obogaćivati spoznaje.⁸

Zaustavit ćemo se i osvrnuti na ovaj poticaj o trajnoj izgradnji imajući pred sobom vrijeme u kojemu

živimo. Čini se da se ovaj poticaj pretvara u zahtjev tim više što bi trebao imati snažnijega odjeka poglavito zbog činjenice da je svećenik po naravi službe upućen drugima tumačiti Božju riječ, izlagati nauk Crkve koji zahvaća široko polje, teološki, antropološki, moralno, pravno... Svjedoci smo da se posljednjih desetljeća događaju velike i brze promjene.

Svećenik, župnik, više nije jedan od rijetkih ili jedini obrazovan u mjestu, nije ljubomorni čuvar riznice znanja, ne samo teološkoga, koji od prigode do prigode, na kapaljku i vještinom i preciznošću ljekarnika, otkriva drugima koliko im je dovoljno, izazvavši njihovo neskriveno divljenje i poštovanje. Visoko je obrazovanje postalo uobičajena praksa, znanje nije povlastica, nego je dostupno svima. Umreženost i tehnologija omogućavaju brz protok informacija na svakodnevnoj bazi, svaki je kutak zemlje premrežen i gotovo da nema područja ljudskoga djelovanja koje nije popraćeno, globalni svijet u malome. Nikada lakše ni dostupnije znanje. Internet polako, ali sigurno, preuzima odgojnoobrazovnu ulogu. Članci, znanstvene rasprave, časopisi, knjige, enciklopedije nisu više povlaštena svojina knjižnica i knjižara. Internet je najveća i najdostupnija knjižnica s neslućenim količinama tekstova najraznovrsnijih sadržaja. Svatko može čitati, ali i napisati i objaviti. Ali se u tome krije velika zamka, sadržaj je teško provjerljiv i nema sigurnosti u točnost pročitanaoga. Kako li je tek s obavijestima i vijestima, naslovima koje uvijek treba pomno ispitivati. S jedne smo strane zapljusnuti količinom svakodnevnih sadržaja i dostupnosti podataka, a s druge strane nesigurni u njihovu točnost. Količina dostupnoga u nama stvara zbrku i pomutnju i teško je naći sigurnu točku, sve je pomiješano i nudi se kao jednaka vrijednost, vjera i nevjera, istina i poluistine, relativizacija i manipulacija, a slobodan izbor i sloboda bez ograničenja prevladaju vrijednosti.

Gotovo je nemoguće pratiti što se sve piše na različitim portalima, grupama, u kojoj i svećenici nastoje biti dio slobodna tržišta, nudeći svoja razmišljanja i stavove. Opasnost posebno vreba one koji se pomalo pretvaraju u dnevne kritičare, blogere, fejsbučare, instagrameše, tviteraše zalazeći u sve pore društvenoga i političkoga života, sami željni publiciteta iako, i to treba reći, nerijetko s vrlo površnim i dvojbjenim prosudbama, konstrukcijama iz domaće pameti. Sve to produbljuje nesigurnost i ostavlja mnoštvo upitnika. Već je Hans Urs von Balthasar upozorio da je u prošlim desetljećima česta pojava bila susresti svećenike koji su se na različite načine trudili biti suvremeni, moderni i pokušavali se svidjeti ljudima, privući njihovu

5 Apostolska poslijesinodalna pobudnica o svećeničkoj izgradnji *Pastores dabo vobis – Dat ću vam pastire* (dalje: *PDV*), po riječima proroka Jeremije: «Dat ću vam pastire po srcu svojemu koji će vas pasti razumno i mudro» (Jer 3, 15).

6 Usp. *PDV*, 2, 3 i 5.

7 *PDV*, 12.

8 Usp. *PDV*, 70 – 81.

pozornost i govoriti im o Bogu jezikom svijeta misleći da će zbog toga biti prihvaćeni i slušani. Naravno, da su bili u zabludi i da su se na kraju razočarali. Nisu uspjeli druge oduševiti svojim služenjem Bogu, ali su uspjeli izgubiti se u anonimnosti zbog suobličavanja sa svijetom i traženja ljudskoga. Znak je to duboke krize identiteta.

Osim toga, u sve više virtualnome svijetu pluralizma ne postoje nedodirljive teme, sa svetoga se nasilno i svetogrдно nastoji strgnuti veo otajstvenosti. Lukavo i pomno smišljeno sije se sjeme sumnje u temeljne istine, vrijednosti i vjerovanja, u Crkvu kao ustanovu božanskoga utemeljenja, pretvarajući je u društveni parazitizam, zastarjelu i natražnu organizaciju koja počiva na moći, časti i bogatstvu zgrnutome od tuđe muke (nisu li već nekoliko godina najčitanije uspješnice upravo s takvom tematikom koja draška i raspaljuje maštu kolebljivima i nesigurnima u vjeri s nakanom da se izazove odbojnost i gađenje na samo spomen riječi Crkva i svećenik). Nametnuta i agresivna izloženost očima javnosti gladnim samo skandala služi jedino profanaciji i desakralizaciji, s neskrivenim namjerama izvrgavanja ruglu i sramoti.

Zanimljiva je i u tome surječju posve točna tvrdnja pape Franje da su svećenici kao zrakoplovi, avioni; vijest su samo kada padnu. To rađa krizu, i to krizu identiteta, koja zahvaća vjernike, ali i svećenike. Teško je u našem globaliziranom svijetu, koji svim raspoloživim sredstvima nastoji uspostaviti *diktaturu relativizma*⁹ i apsolutizam slobode, oduševiti, a još teže prikladno odgajati nekoga za svećenički poziv. Bez obzira na sve, postoje vrijednosti koje ne smiju biti predmetom pogodbe ni trgovanja jer su izravno povezane s božanskim. Postoje vrijednosti kojih cijena nikada ne smije pasti, bez «akcijskih sniženja» («Black friday»). Svećenici trebaju biti savjesni, a ne nepošteni i snalažljivi upravitelji¹⁰ koji brišu zadužnice i trguju povoljno «blagom neporecjenjivim i nepropadljivim» da bi se svidjeli i prilagodili onima koji su im povjereni, da bi stekli lažne prijatelje na štetu Gospodarevu, a u konačnici na štetu i onima kojima pogoduju.

3. Identitet svećenika – nadvladavanje izazova i poteškoća

9 Papa Benedikt XVI. kaže da volja za moći pojedinaca i skupina postaje jedini zakon društva i tako se uspostavlja «diktatura relativizma koji ništa ne priznaje kao konačno i koji kao posljednje mjerilo ostavlja samo vlastiti ja i svoje želje» (vidi Roberto de Mattei, *Diktatura relativizma: Mali vodič kroz novi totalitarizam*, Verbum, Split, 2010., str. 35).

10 Kao iz prisposode o snalažljivome upravitelju (Lk 16, 1 – 13).

Već smo podosta rekli o svećeničkome identitetu. U daljemu govoru usmjerit ćemo se na načine nadvladavanja svih izazova i poteškoća. Snaga nije u ljudskosti ni samo vlastitim naporima, nego u suradnji s Božjom milosti i svemoći.

Brojni govori i tekstovi pape u miru Benedikta XVI. o svećeništvu snažno i duboko zahvaćaju srž, srčiku svećeničkoga identiteta. Osjećajući potrebu da se više govori o svećeništvu, papa je prigodom svetkovine Presvetoga Srca Isusova (19. lipnja 2009.) – dan koji je tradicionalno posvećen molitvi za posvećenje svećenika – proglasio «Svećeničku godinu»¹¹, u prigodi 150. obljetnice «rođenja za nebo» («dies natalis»), Ivana Marije Vianneya, poniznog arškog župnika, stavivši ga za uzor svećenicima i za zaštitnika svih župnika na svijetu.¹² Za vrijeme audijencije u Castel Gandolfu 21. rujna 2009. govorio je biskupima koji su u toj godini zaređeni o njihovoj očinskoj odgovornosti osobito spram svećenicima, da im svojim primjerom i bratskom potporom pomognu da vjerno slijede svoje zvanje i da sa zanosom i ljubavi rade u Gospodnjemu vinogradu. Naglasio je pritom da porast sekularizacije dovodi u tešku kušnju svećenički identitet. Svećeničko poslanje, a još više biskupovo, puno je golema rada koji teži da ga neprestano i posve iscrpi. Teškoće rastu, a zadaće se umnažaju s rastom sekularizacije. Svećenički je identitet, na žalost, danas na velikoj kušnji zbog sekularizacije. Potrebno je snagu crpiti iz molitve i sjedinjenja s Bogom, jer bi, upozorava Papa, moglo ponestati životne snage i potpore u trenutcima nesigurnosti i klonulosti, neiscrpnoga izvora misionske gorljivosti i bratske ljubavi ako se ne njeguje molitveni život. Treba biti na raspolaganju narodu, «ali to ne smije umanjiti ili potamniti raspoloživost prema Gospodinu, jer vrijeme koje svećenik i biskup u molitvi posvete Bogu, uvijek je najbolje iskorišteno vrijeme». Plodnost svećeničke službe je samo u naci-jepljenosti na Krista i onda kao prava loza donosi plod. Bitan uvjet da svećenik «donosi dobre plodove jest da ostane sjedinjen s Gospodinom, da euharistija bude u središtu njeogova svećeničkog života». Papa nastavlja da je sveta euharistija formativna u najdubljem smislu riječi, jer promiče uobličavanje Kristu i učvršćuje svećenika u njegovu pozivu. Poželio je potom da euharistijsko slavlje rasvijetli čitav dan biskupima i njihovim svećenicima, izlijevajući svoju milost i svoj duhovni učinak na žalosne, radosne, naporene i odmara-

11 Pismo pape Benedikta XVI. uz proglašenje Svećeničke godine povodom obljetnice smrti Ivana Marije Vianneya, Vatikan, 16. lipnja 2009.

12 Svecem zaštitnikom svih župnika na svijetu proglasio ga je Vrhovni svećenik Pio XI. 1929.

juće trenutke djelovanja i kontemplacije. Svećenicima i biskupima, za odgovorno vršenje pastoralne službe, obvezno je nasljedovati Isusa, Dobroga Pastira.

Svima nam je potreban čvrst oslonac. Nitko nije pošteđen izazova i kušnji, pokatkada u tolikoj mjeri da ne znamo kako sve podnosimo. Svećenički je život zanimljiva simfonija, suzvučje, iako postoje trenutci kad se čini da se pretvorio u kakofoniju, nesklad koji je teško slušati, s različitim varijacijama i tempom, molskim, sjetnim i tugaljivim zvukom koji ponekada prelazi u rekvijem. Ali je i oda radosti, poletna i razigrana. Bez obzira na sve što proživljavamo, nikada ne smije u nama ponestati istinske radosti, ponesenosti, da «gorimo od ideala vječitih». Samosažaljenje je veliki neprijatelj radosti. Svećenik ne smije svoj poziv i život pretvoriti u kult žrtve, izigravati žrtvu (viktimizacija), sažalijevati sam sebe i tražiti da ga drugi sažalijevaju. U temelju svećeništva je poziv i izabranje, Božji dar i naklonost: “Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas” (Iv 15,16). Svaki dar, u najmanju ruku, traži zahvalnost. Bogu ne možemo drukčije uzvratiti doli zahvalnim prihvaćanjem dara svećeništva i stavljaajući se njemu na raspolaganje.

Bogatstvo se svećeničkoga poziva i identiteta vidi samo očima vjere, u neraskidivoj svezi s Isusom Kristom. Gisbert Greshake kaže: «Sva pitanja ukazuju na to da je današnja kriza svećeničke službe u biti kriza identiteta. Nema lom broju svećenika više nije jasno što je zapravo bit i središte, specifično poslanje i zadaća svećenika.»¹³

Nejasnoća u pogledu osobnoga zvanja i identiteta, kao i trajno neznanje bez traženja odgovora, čini od svećenika «igračku vjetrova»: „Ako ne znaš tko si, doći će drugi pa će ti reći da budeš ono što on bude htio.“

4. Blaženi Miroslav Bulešić – trajno nadahnuće

Stojimo danas na čvrstome tlu vjere i vjernosti. Blaženi Miroslav Bulešić, svećenik i mučenik, svjetionik je koji i u najvećim olujama pokazuje pravi put. Bez obzira na sve tjeskobe i muke vjeran je i ustrajan u vjernosti do kraja. Treba se zagledati u njegov lik, čitati o njemu, njegov *Dnevnik*¹⁴ koji je dragocjeni biser, a uredio ga je naš Ilija.

Čitamo o njegovim odlukama koje ga učvršćuju u pozivu: «Odluka: moliti Brevir: digne (dostojno), attene (pažljivo) ac devote (i pobožno). Uzrok te odluke jest: ako budem tako molio onda će mi biti lako

čisto i pobožno živjeti, jer molitvom ću biti sjedinjen s Tobom i ... združen s Tobom živom vjerom, čvrstim ufanjem i žarkom ljubavi; i tako zbog te ljubavi prema Tebi, O Bože, činiti ću samo dobro. Sjetit ću se često dapače u svakom svojem djelu: ... (budi svjestan svojeg položaja): t.j. tko sam, zašto sam! Miro, ad quid venisti? Quid fecisti? (Miro, zašto si došao? Što si učinio?)»¹⁵

Ovako je opisao svoju radost zbog svećeničkoga ređenja: «Počeo je za me novi život: svećenički život... Onda sam oćutio da nisam ni sam više svoj, onda sam osjetio da moje ruke nisu više moje, već da su Bogu darovane; onda sam opazio da moja usta nisu (više) usta moja; već Onoga u čije sam Tijelo pretvorio kruh i u čiju sam Krv pretvorio vino.»¹⁶

Slično je Ivan Zlatousti govorio o daru svećenika, upozorivši vjernike da svećenika trebaju promatrati očima vjere: “Ako ne vjeruješ u svećenika, tvoja je nada uzaludna. Kada Bog ne bi djelovao po njemu, ti ne bi bio kršten, ne bi sudjelovao u otajstvima, ne bi bio blagoslovljen, odnosno ne bi bio kršćanin.”

Bl. Miroslav dobro shvaća što je svećenikovo poslanje:

«Sv. Petar Kanizije (iz Časoslova...)

(Dolikuje da u Crkvi bude takav pastir koji će – kako (sv.) Pavao (kaže) – biti svima sve, da u njemu bolesnik nađe liječenje, žalosni nađe veselje, očajnik pouzdanje, neiskusni pouku, sumljalac savjet, pokojnik oprostjenje i utjehu, i napokon svatko štu mu je potrebno za spasenje.)»¹⁷

Čitajući *Duhovni dnevnik* Miroslava Bulešića, ne možemo ne primijetiti njegovu dubinu i neiscrpno bogatstvo i trajno nadahnuće. On je neprocjenjivo blago ove biskupije, Crkve u Hrvatskoj i Katoličke crkve. U svojemu kratkome životnom vijeku ostavio je neizbrisiv trag, *podigao je spomenik trajniji od mjedi i viši od kraljevskih piramida (Exegi monumentum aere perennius regalique situ pyramidum altius)*¹⁸, prešao je put koji mnogima u dubokoj starosti ostaje nedostižan. S potpunim predanjem Božjoj volji, s euharistijom, molitvom, djelatnom ljubavi rastao je u krjepostima i primio sva dobra mudrosti i spoznanja. Ne treba se stoga čuditi njegovoj zrelosti i mudrosti iako znamo da je riječ o osobi tek u dvadesetim godinama. Mudrost je dar Duha Svetoga onima koji za njom žude i traže je u poniznosti. Upravo je to

13 G. GRESHAKE, *Biti svećenik u ovom vremenu*, KS, Zagreb, 2010., str. 23.

14 Ilija Jakovljević (priredio), *Duhovni dnevnik bl. Miroslava Bulešića, svećenika i mučenika*, Pazin, 2017. (dalje: *Dnevnik*).

15 *Dnevnik*, str. 65.

16 Isto, str. 23.

17 Isto, str. 155.

18 Rimski pjesnik i satiričar Kvint Horacije Flak (Quintus Horatius Flaccus), rođen 65. godine pr. Krista, a umro 8. godine pr. Krista, u: *Carminae*, III, 30, 1 – 2.

danomica zahvaćalo bl. Miroslava i za vrijeme studija u Rimu i kasnije kao svećenika: «Vježbam se u poniznosti pred Bogom i ljudima; i u ljubavi do Boga i bližnjega. Tvoja milost mi je pomogla, moj Bože, te sam malo napredovao. Okrijepi me još. Majko moja, budi uvijek sa mnom i uza me. Tebi, Bože, po rukama Majke moje, preporučujem svoje roditelje te vapijem neka se uvijek vrši Tvoja sv. volja.»¹⁹

Poniznost bistri poglede i pročišćuje srce i dušu, a uzdiže duh. Ali se lako ne postiže, treba ustrajnosti i uvijek se iznova, uz Isusovu i Marijinu pomoć, vježbati i rasti: «Jučer smo imali malo sabiranje (ritiro mensile – rekolekciju). Pomislio sam, moj Bože, na svoj prošli život. Puno sam opazio mana i ljaga na svojoj duši. Ali, barem mi se čini, da sam po Tvojim sv. milosti napredovao u poniznosti. Moj Bože, i moja Majko Marijo: koliko sam daleko od savršenstva! Ljubavi imam malo. Isuse, razbij moje srce i nalij ga ljubavlju do Boga i do bližnjega, do mojih drugova, do svih duša.

Ponovio sam jutros obećanja, koja sam pred dva mjeseca zadao, Isusovu Srcu po Srcu Marijinu. Primi Bože, moja obećanja i blagoslovi i učvrsti ih svojom sv. milosti. Ovaj mjesec hoću da se vježbam u poniznosti i također u ljubavi, jer ako sam u pravom smislu ponizan bit ću i ljubežljiv. Isuse, Tebi živim; Isuse, Tebi umirem; Isuse, Tvoj sam živ i mrtav.»²⁰

5. Križ kao govor ljubavi

U korizmenome smo vremenu u kojemu se s većim žarom nastojimo truditi napredovati u dobru, oslobadati se grijeha i činiti djela pokore i bratske ljubavi. Osim uobičajenih molitava posvuda se moli Križni put pobožnost koja je navlastito pridržana korizmenomu vremenu. Dio se našega naslova odnosi i na križ kao znak, govor ljubavi. Otajstvo križa mnogim je teolozima od posebna interesa. Velikomu katoličkom teologu Hansu Ursu von Balthasaru događaj smrti Isusove na križu u središtu je teološke misli, misao vodilja i ključ za čitanje svih njegovih spisa.²¹ Križ je, za ovoga autora, aktualizacija života svakoga čovjeka, plan i program, model koji treba Crkva slijediti, jer svaki pokušaj zaobilaznja križa samo vodi u apsolutiziranje prolaznih vrijednosti i blagostanja. Isus svoj zemaljski život svršava na križu, izbičevan, popljuvan, izrugan i raspet kao razbojnik, ostavljen od svih, osim majke i jednoga učenika. Ali se upravo

u tome paradoksu očituje Kristova konačna pobjeda, bez čega je nemoguće shvatiti temelj Kristove poruke. Krist u svojem križu objavljuje apsolutnu Božju ljubav prema ljudima. U toj božanskoj drami križa²² ostvaruje se Isusovo potpuno predanje Ocu, u Duhu Svetome. Iz posvemašnjega predanja Ocu izriče Isus bolni uzvik s križa: «Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio» (Mk 15, 34), ali ne kao navod iz Psalm 22, nego kao događaj «samopredanja» Ocu, sve do «samootuđenja», «poniženja» - kenoze²³.

Isus, sin Božji, ostvaruje plan spasenja, noseći grijeha čovječanstva. Čovječanstvo se ne može osloboditi grijeha i da ga ne bi grijesi posve satri, Isus ih nosi umjesto ljudi kao pravi predstavnik i branitelj. Tako je, tvrdi von Balthasar, od Boga otuđeni svijet «u potpunosti uključen u međubožanski odnos». Isus je *substitutio vicaria, zmjenična zadovoljština*²⁴. Važno je znati da je Kristov križ pokazuje da Bog trpi na božanski način jer ga patnja ne pogađa kao ljude. Božja patnja na križu izraz je slobode u ljubavi, nije zbog nekoga nedostatka u svojoj biti ili ograničenosti svojega bića. Krist tako po svojoj boli i smrti, «kao tekućim oblicima ljubavi», i po uskrsnuću može pobijediti smrt i bol.²⁵

Isusova smrt na križu očituje posebnu Božju blizinu prema ljudima, očitovavši se u vječnome sjaju trojstvene ljubavi. Križ je ujedno i najočitija objava Božje slave u svojoj punini, koja se može izraziti tvrdnjom da je Bog sama ljubav.

Nakon ovoga razmatranja molit ćemo Križni put, promišljati o Isusovoj otkupiteljskoj žrtvi na križu. U otajstvo Kristova križa, smisao trpljenja i muke uvest će nas poticajni tekstovi bl. Miroslava Bulešića. Križni je put mjesto susreta Boga i čovjeka, božanske svemoćne ljubavi i čovjekova odgovora u vjeri ljubavlju natopljenom. Nikakvo beznađe ni neutješna žalost nemaju dioništva u Kristovoj mucu. Potrebno je razumjeti otajstvo križa, ali ne snagom razuma ni preuzetna umovanja, nego srcem i ljubavlju.

Bez razumijevanja Kristova križa teško ćemo razumjeti, a još teže prihvatiti svoje križeve. A ništa

19 *Dnevnik*, str. 92.

20 Isto, str. 98.

21 O Isusovoj smrti na križu kao izvoru spasenja posebno govori u knjizi *Mysterium Paschale* (prev. na hrvatski jezik u izdanju Kršanske sadašnjosti, Zagreb, 1993.).

22 H. Urs von Balthasar govori i o teodrami i unutartrojstvenoj drami na križu koja je uvjet za teodramu svijeta. Više u: *Theodramatik II i Theodramatik III*.

23 Grč. κένωσις: osiromašenje, poniženje. Posebno se u istočnoj kršćanskoj teologiji (Ivan Damaščanski i Simeon Metafrast) govori o kenozi kao o stavu osiromašenja ili poniženja koje Sin Božji prihvaća u utjelovljenju radi spasenja ljudi. Govor o kenozi susrećemo i u Pavlovim poslanicama (Fil 2,6 – 8; Heb 2,9).

24 Usp. H. Urs von Balthasar, *Ti kruniš godinu dobrotom svojom*, Đakovo, 2004., str. 290.

25 Usp. H. Urs von Balthasar, *Theodramatik IV.: Das Endspiel*, Einsiedeln, 1983., str. 221.

nam nije tako blisko kao križ. Bez križa svaki je život ogoljen, ispražnjen od sadržaja i punine. Pobožnost Križnoga puta uvodi nas u tajnu i smisao trpljenja i poučava nas da naši križevi nisu samo naši križevi. Zato slijedeći Kristov križni put, prigibamo život zastajući na svakoj od četrnaest postaja i tražimo svjetlo svojim koracima. Molimo za snagu, za svaki korak naprijed i ustrajnost, svemu usprkos i unatoč, da se hod na našem putu, ispunjenim trpljenjima i križevima, nasilno ne prekine.

U Isusovu primjeru razumijemo da se križ ne prihvaća kao neizbježnost, nego ga treba prigrliti kao sredstvo do cilja – našega posvećenja, spasenja i života u vječnosti. To je preobrazba pameti i srca koje u križu otkriva nezamjenjivo i uzvišeno djelo ljubavi koje preobražava i posvećuje. Križ je mjesto gdje prestaju sva neprijateljstva, sve protimbe; križ je mjesto pomirbe, izmirenja i praštanja između ljudi i izmirenja s Bogom.

O tome najbolje svjedoči primjer bl. Miroslava koji je još za vrijeme studija u Rimu običavao posjećivati bazilike, katakombe i moliti se na mjestima smrti prvih kršćanskih mučenika. Iz nadahnuća prvih kršćanskih mučenika izrasta i molitva križu, koju je zapisao u svojim duhovnim zapisima: «O križu, slatki križu, ti si mi vjeran drug. Ti si bio sa mnom kada se je ineluctabiliter odlučivalo moje zvanje. Ti si me pomogao i nadahnuo, Ti si me krijepio i ponukao da idem pravim putem. O Križu, vjerni moj družo, Ti si bio sa mnom kada sam tugovao, kada sam plakao; kada mi je srce plakalo od tuge. Ti si mi brisao suze, cijelio srce. O Križu, budi uvijek sa mnom. O Križu sveti, daj da Te ja nosim u svojem srcu i da Te nasljedujem.»²⁶

26 *Dnevnik*, str. 89.

Križ – kao osoba, znak blizine i vjernosti, u kojemu je oslonac i snaga, zdravlje, smisao i ostvarenje. Križ Gospodinov, ali i Gospodin u križu kojemu se treba suobličiti i kojega treba nasljedovati, drugima biti snaga i blizina, oslonac i onaj koji blaži rane. On piše kolegi svećeniku: «Spasenje čovječanstva možda ovisi o nama. Između žalosnog, tužnog, krvlju natopljenog naroda mi moramo biti dobri Samaritanci, koji tješimo, liječimo, pridižemo, zavijamo svaku ranu u bijeli omot ljubavi, jer mržnja uzrokuje krvarenje, a ljubav zacjeljuje rane. Ljubavi, ljubavi treba danas u nama, da je možemo širiti riječju a osobito djelo.»

Ustrajan je do kraja i po cijenu vlastita života, odnosno mučeničke smrti: «Ako me hoćeš k sebi, evo me pripravna. Moj život Ti sasvim darujem za svoje stado. Uz Tvoju milost, i ako me Ti učiniš dostojnim ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude Tvoja volja... Svima opraštam, ako imam što god da oprostim.»²⁷

Vrhunac je u oprostjenju, gdje slijedi Kristov primjer molitve na križu za oprost onima koji nisu svjesni svojega čina, kao i sv. Stjepana Prvomučenika koji moli za one koji ga kamenuju: «Svima pitam oprostjenje. A moja osveta je oprost. Bože, oprosti svima i sve obrati na pravi put.»²⁸

Ne trebamo tražiti bolje uzore!

fra Frano Musić, biskupski vikar
za MUP i redarstvene službe

27 *Isto*, str. 153.

28 U njegovoj *Duhovnoj oporuci*.

